Fred

Vargas

când iese pustnica păianjen

„O serie fabulos de creativă."
New York Times

„Mi-a plăcut la nebunie romanul, e Vargas în cea mai bună formă: jucăușă, dar te pune și pe gânduri - un adevărat deliciu!"
Ann Cleeves

FRED VARGAS

— Seria Comisarul Adamsberg —

CÂND IESE PUSTNICA PĂIANJEN

Original: *Quand sort la recluse* (2017)

Traducere din limba franceză:

SIMONA BRÎNZARU

virtual-project.eu

— 2019 —

Fred Vargas este pseudonimul lui Frédérique Audoin-Rouzeau, născută în 7 iunie 1957 la Paris. Este scriitoare, arheozoolog şi specialist în Evul Mediu. E cunoscută în special pentru romanele *mystery & thriller* care îl au ca personaj principal pe comisarul Adamsberg. Cărţile ei au fost adaptate pentru cinema şi televiziune, au fost traduse în 45 de limbi şi s-au vândut în peste 10 milioane de exemplare la nivel mondial. În mai 2018 a primit premiul *Princesse des Asturies.*

Fred Vargas este fiica scriitorului Philippe Audoin şi a unei inginere-chimist. Fratele ei, Stéphane Audoin-Rouzeau, este istoric, iar sora ei geamănă, Jo Vargas, este pictoriță. Scriitoarea a ales pseudonimul Fred Vargas ca un omagiu adus Mariei Vargas, personaj jucat de actrița Ava Gardner în filmul *Contesa desculță.*

A absolvit Liceul Molière din Paris şi este titulara unui doctorat în Istorie pe tema ciumei în Evul Mediu. Este şi cercetător la CNRS (Centrul Național de Cercetări Ştiințifice din Franța). Este specialist în arheozoologie. De asemenea, lucrează pe situri arheologice, în special pe strada Lutèce (în fața Palatului Justiției din Paris) şi la mănăstirea La Charité-sur-Loire.

Fred Vargas a scris primul ei roman polițist, *Les Jeux de l'amour et de la mort,* la mijlocul anilor '80, în paralel cu cercetările pe care le desfăşura pe un sit arheologic din Nièvre. De atunci, a publicat într-un ritm susținut cincisprezece romane şi nuvele, precum şi două benzi desenate în colaborare cu Edmond Baudoin.

În 2018 a susținut colectivul european „Pacte Finance Climat”, care a avut ca scop încheierea unui tratat european în favoarea finanțării permanente a unor programe de tranziție în domeniul energetic şi al protejării mediului înconjurător, necesare în lupta împotriva încălzirii globale.

De când *Le Figaro* a început să publice lista celor zece romancieri care au avut cele mai mari vânzări într-un an (luând în calcul toate edițiile), Fred Vargas a devenit o prezență constantă în acest clasament.

Printre caracteristicile stilului lui Fred Vargas regăsim un

deosebit interes pentru construcția personajelor, a intrigilor secundare şi a dialogurilor. De asemenea, este evidentă atenția acordată legendelor şi istoriei. Nu în ultimul rând, romanele ei conțin şi o notă puternică de umor şi poezie.

Este de patru ori câştigătoare a Premiului *International Dagger* decernat de Crime Writers' Association.

I

Aşezat pe o stâncă, la o aruncătură de băț de port, Adamsberg se uita la marinarii din Grimsey care se întorceau de la pescuit, ca de obicei, aruncând ancora şi ridicând plasele de peşte. Aici, pe insula islandeză i se spunea „Berg”. Vânt din larg, unsprezece grade Celsius, un soare răzlețit printre nori şi duhoarea rămăşițelor de peşte. Uitase că într-o vreme fusese comisar, în fruntea a douăzeci şi şapte de polițişti ai Brigăzii de Investigații Criminale din Paris, arondismentul al 13-lea. Mobilul îi căzuse printre căcărezele unei oi iar animalul îl înfundase în pământul moale cu copita, precis, fără violență. Era o manieră inedită de a-ți pierde mobilul, pe care Adamsberg o apreciase la justa ei valoare.

Gunnlaugur, proprietarul micului han, sosise şi el, gata să aleagă cei mai buni peşti pentru masa de seară. Adamsberg i-a făcut, zâmbind, un semn cu mâna. Dar Gunnlaugur era cătrănit. A venit drept la el, fără să țină seama că tocmai începuse vânzarea de peşte, cu sprâncenele blonde apropiate şi i-a întins un mesaj.

— Fyrir þig [Pentru tine], a spus el îndreptând degetul spre Adamsberg.

— Ég [Eu]?

Adamsberg, care era incapabil să țină minte rudimentele cele mai simple ale unei limbi străine, dobândise aici, în mod inexplicabil, un bagaj lingvistic de vreo şaptezeci de cuvinte, totul în şaptesprezece zile. I se adresau în cuvinte cât mai simple şi foloseau şi mâinile.

Hârtia venea de la Paris, cu siguranță. Era chemat acolo, cu siguranță. A simțit cum urcă în el o furie tristă şi a clătinat capul în semn de refuz, întorcându-şi fața spre mare. Gunnlaugur a insistat despăturind hârtia şi strecurându-i-o între degete.

Femeie călcată violent cu maşina. Un soț, un amant. Nu e deloc uşor. Dorim să fiți aici. Urmează informații.

Adamsberg a plecat fruntea. Şi-a deschis palma şi a lăsat hârtia să fie luată de vânt. Paris? Cum asta, Paris? Paris? Unde venea asta?

— Dauður maður? l-a întrebat Gunnlaugur. [Un mort?]

— Já. [Da.]

— Ertu að fara, Berg? Ertu að fara? [Pleci, Berg? Pleci?]

Adamsberg s-a ridicat greoi şi şi-a întors privirea spre soarele albicios.

— Nei [Nu], a răspuns.

— Já, Berg [Ba da, Berg], a oftat Gunnlaugur.

— Já. [Da.], a recunoscut Adamsberg.

Gunnlaugur l-a scuturat de umăr, târându-l după el.

— Drekka, borða [Să bem, să mâncăm].

— Já. [Da.]

Impactul roţilor avionului pe pista de la Roissy – Charles de Gaulle – i-a declanşat o migrenă subită, aşa cum nu mai avusese de ani buni, iar în acelaşi timp avea senzaţia că cineva îl îndoise în bătaie. Era întoarcerea, era atacul Parisului, al marelui oraş de piatră. Măcar să nu fie din pricina paharelor băute în ajun ca să-şi serbeze plecarea, acolo, la han. Totuşi paharele erau mici. Dar numeroase. Şi era ultima seară. Şi se bea rachiu.

A privit pe furiş prin hublou. Să nu coboare, să nu meargă acolo.

Dar deja ajunsese. *Dorim să fiţi aici.*

II

Marți 31 mai, şaisprezece agenți ai Brigăzii se instalaseră încă de la ora nouă în sala de şedințe, pregătiți, cu dosare, calculatoare şi cafele, să-i prezinte comisarului cum se derulaseră evenimentele pe care le avuseseră de gestionat în absența lui, sub conducerea comandanților Mordent şi Danglard. Echipa relaxată şi vorbăreață îşi exprima astfel mulțumirea de a-l reîntâlni, de a-i revedea chipul şi alura, fără să se întrebe dacă sejurul său în nordul Islandei, pe insulița aceea ascunsă de ceață şi bătută de valurile mişcătoare, îi modificaseră sau nu traiectoria. Şi dacă da, ce contează, îşi spunea locotenentul Veyrenc, născut printre stâncile munților Pirinei, asemenea comisarului, pe care îl înțelegea lesne. Ştia că în frunte cu Adamsberg, Brigada semăna mai degrabă cu o mare corabie cu pânze, uneori cu vântul şfichiuitor în spate, alteori legănându-se în loc, cu toate velele căzute, decât cu o barcă cu motor puternic care stârneşte torente de spumă.

Danglard, dimpotrivă se temea mereu de ceva. Scruta orizontul pândind amenințări de tot soiul, zdrelindu-şi viața de asperitățile fricilor sale. La plecarea lui Adamsberg în Islanda, după o anchetă obositoare, spaima pusese deja stăpânire pe el. Că o minte oarecare, pur şi simplu obosită, pleacă să se relaxeze într-o țară cețoasă i se părea o alegere judicioasă. Mai potrivită decât să alerge spre soarele din sud unde lumina crudă punea în evidență cele mai mici ridicături, cel mai ascuns unghi al unei pietricele, ceea ce nu era nicicum relaxant. Dar faptul că o minte cețoasă pleacă într-o țară cețoasă i se părea periculos şi plin de urmări. Danglard se temea de recăderi dificile şi, poate, ireversibile. Se gândise foarte serios ca, urmare a fuziunii chimice dintre ceturile unei ființe şi cele ale unei țări, Adamsberg să se împotmolească în Islanda şi să nu se mai întoarcă niciodată. Vestea revenirii comisarului la Paris îl mai liniştise puțin. Dar când Adamsberg a intrat în sală cu mersul lui legănat, zâmbind fiecăruia în parte, strângând mâini, neliniştea lui Danglard s-a intensificat. Parcă purtat de vânt şi unduindu-se mai mult ca niciodată, cu privirea nesigură şi zâmbetul vag, comisarul părea că pierduse ceva din liniile clare care, totuşi, îi conturau acțiunile,

asemenea unor jaloane, ce-i drept îndepărtate unul de celălalt, dar liniştitoare. Lipsit de consistență, devertebrat, gândea Danglard. Amuzant, păstrând umezeala insulei, constata Veyrenc.

Tânărul sergent Estalère, specialistul ritualului cafelei pe care îl îndeplinea fără greşeală – singurul domeniu în care excela, după părerea majorității colegilor săi –, l-a servit imediat pe comisar, cu cantitatea de zahăr necesară.

— Haideți, a spus Adamsberg cu glas blând şi parcă venind de departe, mult prea relaxat pentru un tip confruntat cu moartea unei femei de treizeci şi şapte de ani, zdrobită de două ori sub roțile unui 4×4 care îi strivise gâtul şi picioarele.

Se întâmplase cu trei zile mai înainte, pe strada Château-des-Rentiers. Ce castel? Ce rentieri? se întreba Danglard. Nu se mai ştia, iar numele suna astăzi ciudat în acest sector al arondismentului al 13-lea sud. Îşi promisese să caute originea, nicio informație nu părea inutilă pentru mintea enciclopedică a comandantului.

— Ai citit dosarul pe care ți l-am transmis la escala pentru Reykjavík? l-a întrebat comandantul Mordent.

— Bineînțeles, a răspuns Adamsberg ridicând din umeri.

Desigur că-l citise pe durata zborului Reykjavík-Paris. Dar, în realitate fusese incapabil să se concentreze. Ştia că femeia, Laure Carvin – chiar foarte drăguță, observase el – fusese asasinată de acel 4×4 între 22 şi 10 şi 22 şi 15. Precizia orei crimei se datora modului de viață foarte ordonat al victimei. Vindea hăinuțe pentru copii într-un magazin de lux din arondismentul al 15-lea, de la 14 la 19.30. Apoi făcea socotelile şi la 21.40 trăgea grilajul. Traversa strada Château-des-Rentiers în fiecare zi la aceeaşi oră, pe la aceeaşi intersecție, la doi paşi de casă. Era măritată cu un tip bogat, un tip care „îşi făcuse un drum în viață”, dar Adamsberg nu îşi amintea nici meseria, nici contul din bancă. Maşina 4×4 a soțului, a tipului bogat – care îi era prenumele? – fusese cea care o zdrobise pe femeie, aici nu era nicio îndoială. Sângele se închegase pe pneuri şi pe aripile caroseriei. În aceeaşi seară, Mordent şi Justin o luaseră pe urmele roților ucigaşe împreună

cu un câine de la brigada canină care îi condusese drept la parcarea mică a unei săli de jocuri video, la trei sute de metri de scena crimei. Cam isteric de felul lui, câinele pretinsese o sumedenie de mângâieri drept recompensă pentru performanța sa.

Patronul sălii de jocuri îl știa bine pe proprietarul mașinii cu roțile pline de sânge: un client fidel care frecventa locul în fiecare sâmbătă seară, cam de la ora 21 până la miezul nopții. Dacă avea ghinion, putea să se lupte cu aparatul până la închidere, la ora 2 dimineața. Li-l arătase pe bărbatul la costum și cu cravata desfăcută, lesne de observat în mijlocul celorlalți care aveau glugi pe cap și câte o bere la îndemână. Tipul se bătea cu furie în fața unui ecran pe care niște creaturi titanice și cadaverice se năpusteau asupra lui și pe care trebuia să le ucidă cu mitraliera ca să-și continue drumul spre Muntele sinuos al Regelui negru. Când agenții brigăzii l-au întrerupt, punându-i o mână pe umăr, a scuturat viguros capul fără să lase butoanele și a țipat că nu se oprește în niciun caz la patruzeci și șapte de mii șase sute cincizeci și două de puncte, la doi pași de Drumul de bronz. Niciodată. Ridicând glasul în hărmălaia armelor și strigătele clienților, comandantul Mordent sfârșise prin a se face auzit și îi spusese că soția lui murise, zdrobită de o mașină, la trei sute de metri de locul unde se afla. Bărbatul aproape că se prăbușise sub masă, ratând jocul. Pe ecran apăruse mesajul însoțit de muzică: „Pa – Pa, ai pierdut!”

— Așadar, conform celor spuse de soț, nu ar fi părăsit sala de jocuri? a spus Adamsberg.

— Dacă ați fi citit raportul… a început Mordent.

— Prefer să ascult, l-a întrerupt Adamsberg.

— Chiar așa. Nu s-ar fi mișcat de la sala de jocuri.

— Și cum explică faptul că tocmai mașina lui era plină de sânge?

— Prin existența unui amant. Amantul ar fi știut ce tabieturi are, ar fi luat mașina, și-ar fi zdrobit amanta și ar fi parcat-o de unde o luase.

— Ca să-l acuze?

— Da, pentru că soțul este mereu acuzat de polițiști.

— Cum era?

— Adică?

— Ce reacții a avut?

— Năucit, mai degrabă şocat decât trist. Şi-a mai revenit atunci când l-am adus la Brigadă. Cuplul se gândea să divorțeze.

— Din cauza amantului?

— Nu, a intervenit Noël cu un rictus plin de dispreț. Pentru că un bărbat ca el, un avocat ajuns atât de sus, era stingherit de o soție din popor. Dacă citim printre rândurile spuselor lui.

— Iar soția sa se simțea umilită să fie exclusă de la toate cocktailurile şi cinele pe care le dădea în cabinetul său din arondismentul al 7-lea împreună cu relațiile şi clienții săi, a adăugat blondul Justin. Dorea să meargă şi ea, dar el refuza. Scene repetate. Ea ar fi „distonat", afirma ea. Ar fi „fost nepotrivit". Ăsta-i omul nostru.

— Antipatic, a spus Noël.

— S-a inflamat din ce în ce mai tare, a precizat Voisenet. Şi s-a luptat de parcă ar fi pornit-o pe Drumul spre ocnă din jocul lui video. A început să folosească termeni din ce în ce mai complicați sau de neînțeles.

— E o strategie simplă, a spus Mordent, extrăgându-şi cu mişcări sacadate gâtul lung şi slab din guler, păstrându-şi în aceste două săptămâni alura lui de cocostârc bătrân obosit de lupta cu viața. Mizează pe contrastul dintre el, mare avocat de business, şi amant.

— Cine este?

— Un arab, cum a ținut să precizeze încă de la început, care repară distribuitoare de băuturi. Locuieşte în clădirea apropiată. Nassim Buzid, algerian, născut în Franța, căsătorit şi cu doi copii.

Adamsberg a ezitat, apoi a tăcut. Nu putea, din decență, să

ceară oamenilor săi să-i spună cum se derulase interogatoriul lui Nassim Bouzid, care trebuia să fie inclus în raport. Dar nu-şi amintea nimic.

— Şi ce impresie v-a lăsat? a încercat el, făcându-i semn lui Estalère să-i mai aducă o cafea.

— Un bărbat frumos, a răspuns locotenentul Hélène Froissy, întorcând spre Adamsberg ecranul laptopului pe care era afişată o fotografie a tristului Nassim Bouzid. Gene lungi, ochi de culoarea mierii, dinți foarte albi şi un zâmbet încântător. În clădire este foarte iubit, e pe post de om bun la toate. Nassim schimbă becurile, Nassim repară țevile sparte, Nassim nu spune niciodată nu.

— Ceea ce îl face pe soț să conchidă că e un ins slab şi servil, a spus Voisenet. Venit de nicăieri şi ajuns un neica nimeni, a spus.

— Antipatic, a repetat Noël.

— Soțul este gelos? a întrebat Adamsberg care începuse să ia indolent câteva note.

— Susține că nu, a intervenit Froissy. Consideră legătura demnă de dispreț dar îl avantajează în caz de divorț.

— Aşadar? a întrebat adresându-se lui Mordent. Vorbeai de strategie, comandante?

— Se bazează pe reflexele polițiştilor pe care îi consideră, în general, inculți, rasişti şi care judecă în clişee: în fața unui avocat bogat, cu un limbaj rafinat, încât devine greu de înțeles, şi un arab bun la toate, un caraliu ar miza pe arab.

— Care sunt cuvintele sale, acele cuvinte rafinate şi greu de înțeles?

— Greu de spus, de vreme ce nu le-am înțeles, a răspuns Voisenet. Cuvinte precum „apercepție” sau, stai aşa „hetero.. „heteronom”.

— „Heteronom”, asta e ceva despre comportament sexual deviant? a întrebat Voisenet. S-a referit la amant.

Toate privirile s-au întors spre Danglard de la care aşteptau ajutor.

— Nu, e ceva ce are legătură cu faptul de a nu fi autonom, de a se supune unor legi venite din afară. Ar merita osteneala să-l atacăm cu propriile arme.

— Contez pe tine, căpitane, a replicat Adamsberg.

— Se face, a răspuns Danglard cuprins de o oarecare jubilație în fața acestei idei și uitând pentru o clipă îngrijorările de mai devreme îndreptate către Adamsberg și amatorismul său. Era limpede că acesta reținuse puține din raportul pe care el îl întocmise cu mare atenție.

— De asemenea, citează mult, a adăugat Mercadet ieșind dintr-o stare de somnolență.

Mercadet, excelentul informatician al brigăzii, urmat îndeaproape de Hélène Froissy, era hipersomniac și toți, fără excepție, respectau și chiar protejau severul handicap al colegului lor. Dacă asta ar fi ajuns la urechile inspectorului-șef, Mercadet ar fi fost dat afară imediat. La ce bun să păstrezi un polițist care adoarme tun din trei în trei ore?

— Iar avocatul Carvin se așteaptă să reacționăm la nenorocitele lui de citate, să reușim să cităm dintr-un autor, de exemplu, a continuat Mercadet. Îl încântă ignoranța noastră, îl amuză să ne zdrobească, asta e sigur.

— Bunăoară?

— Asta, a spus Justin deschizându-și carnețelul. Tot în legătură cu Nassim Bouzid: *Oamenii se tem mai puțin de minciună decât de prejudiciul cauzat de ea.*

Acum așteptau o precizare din partea lui Danglard, care să spele umilințele repetate ale avocatului, dar comandantul a considerat că e mai bine să se abțină să spună cine este autorul, plasându-se astfel la egalitate în ignoranță cu restul brigăzii. Pudoarea lui nu a fost înțeleasă, dar Danglard a fost iertat, căci nu i se putea cere unui om, oricât de uluitoare ar fi fost erudiția sa, să știe pe dinafară toate citatele din literatură.

— Ceea ce vrea să spună de fapt că avocatul nostru, Carvin, ne furnizează cu amabilitate un mobil pentru uciderea lui Buzid: și-a ucis amanta ca să scape de prejudiciul adus de adulter și să evite destrămarea familiei sale, a continuat

Mordent.

— Şi cine este autorul acestei fraze, comandante Danglard? a întrebat Estalère întrerupând ezitarea generală prin incurabila sa lipsă de tact sau prin prostia lui persistentă, gândeau alții.

— Nietzsche, a răspuns în cele din urmă Danglard.

— Şi e un autor important?

— Foarte.

Adamsberg desena ceva de o vreme întrebându-se, cum o făcea adesea, ce monstru abisal domina memoria fenomenală a lui Danglard.

— A, da, a răspuns Estalère cu un aer plin de mirare şi ochii săi mari verzi larg deschişi.

Dar Estalère avea mereu ochii săi mari şi verzi larg deschişi de parcă nu-şi mai revenea din mirarea nesfârşită a contactului cu viața. Fără îndoială, el avea dreptate, gândea Adamsberg. Bunăoară, femeia asta zdrobită cu ferocitate oferea toate motivele să te lase interzis, cu ochii larg deschişi în beznă.

— Pentru că nu trebuie să fii cineva foarte important ca să ştii că oamenii se tem de efectele minciunilor lor, a continuat Estalère foarte concentrat. Dacă nu, nu-i aşa de grav, aşa-i?

— Aşa este, a aprobat Adamsberg, mereu decis să ia apărarea tânărului polițist, lucru pe care nimeni nu reuşea să-l înțeleagă.

Adamsberg a lăsat creionul. Tocmai îl desenase pe prietenul său Gunnlaugur supraveghind agitația ce răzbătea dinspre port. Şi pescăruşi, stoluri întregi de pescăruşi.

— Pro şi contra, a spus el. Şi pentru unul şi pentru celălalt?

— În ceea ce-l priveşte pe avocat, are alibiul sălii de jocuri. Ceea ce nu înseamnă nimic; în mulțimea jucătorilor zgomotoşi şi pasionați, care nu văd nimic altceva decât ecranul, cine ar putea observa că tocmai lipsise un sfert de oră? Şi are un cont gras în bancă. În caz de divorț, pierde jumătate din cele patru milioane două sute de mii de euro pe care îi are.

— Patru milioane două sute de mii de euro? a reluat

Lamarre, timidul sergent care lua cuvântul pentru prima oară. Câți ani ne-ar trebui să strângem toți banii ăştia?

— Nu te obosi să socoteşti, Lamarre, a spus Adamsberg ridicând mâna cu un gest liniştitor. Îți faci rău degeaba. Continuă, Mordent.

— Dar nu avem niciun indiciu probant împotriva lui. Nassim Buzid este într-o postură mai delicată, în cazul său există lucruri concrete. Pe mocheta maşinii am găsit trei fire de păr albe de câine, în fața locului de lângă şofer, şi un fir roşu agățat de pedala frânei. După primele analize ar fi vorba chiar de câinele lui Bouzid. Iar firul este la fel cu cele din covorul kilim din sufrageria lui. Cât priveşte cheile de la maşină, ar fi putut să ia dublura de la amanta lui. Toate cheile sunt agățate la intrare.

— Şi de ce şi-ar lua câinele când se duce să-şi ucidă amanta? a întrebat Froissy.

— Bouzid are o nevastă. Ce motiv mai bun ar fi avut decât să-i spună că scoate câinele să facă pipi?

— Şi dacă făcuse deja pipi câinele? a întrebat Noël.

— Nu, era deja ora să scoată câinele, a replicat Mordent. Bouzid admite fără ezitare că a ieşit, dar jură că nu a fost niciodată amantul lui Laure Carvin. Mai mult, susține că nici nu o cunoaşte pe această femeie. Dacă este adevărat ce spune, înseamnă că avocatul Carvin l-a ales cu grijă ca țap ispăşitor. Ar fi putut lua cineva fire din blana câinelui său şi un fir din covor de la el de acasă, încuietoarea se poate deschide şi cu unghia. Nu vi se par cam prea evidente cele două probe?

— Una ar fi fost de ajuns, a spus Adamsberg.

— Este caracteristica ființelor prea mândre de inteligența lor, a intervenit Danglard. Sunt orbite de infatuare şi, prin urmare, îşi fac o idee greşită despre ceilalți şi acționează fie în exces, fie prea puțin. Judecata lor, contrar a ceea ce-şi imaginează, nu este corectă.

— În plus, a început Justin ridicând mâna, Bouzid ne asigură că îşi ține câinele într-o sacoşă atunci când îi ia în maşină. Şi, într-adevăr, în maşina lui, nu am găsit niciun fir de

păr de câine şi niciun fir din covor.

— Cei doi bărbaţi sunt cam de aceeaşi înălţime? a întrebat Adamsberg întorcând portretul lui Gunnlaugur cu faţa în jos.

— Bouzid e mai scund.

— Asta l-ar fi obligat să modifice poziţia scaunului şi oglinzile retrovizoare. Cum erau?

— Ca pentru cineva înalt. Fie Bouzid s-a gândit să le modifice după ce s-a întors, fie avocatul le-a lăsat cum erau. Iarăşi suntem blocaţi.

— Şi amprentele din maşină? Volan, frâne, portiere?

— Ai dormit în avion? l-a întrebat Veyrenc zâmbind.

— Posibil, Veyrenc. Pute.

— Sigur că pute. Batem pasul pe loc.

— Vreau să spun că pute cu adevărat, în camera asta. Nu simţiţi?

Toţi agenţii şi-au ridicat capetele ca să repereze mirosul. Curios, a gândit Adamsberg, cum îşi înalţă oamenii instinctiv nasul cu zece centimetri când este vorba să simtă un miros. De parcă zece centimetri ar putea să schimbe ceva. Înzestraţi cu acest reflex animalic păstrat din noaptea timpurilor, trupa de agenţi ducea cu gândul la un grup de rozătoare care încearcă să capteze în aer mirosul duşmanului.

— Aşa este, a confirmat Mercadet. Miroase puţin a mare.

— Miroase a port vechi, a precizat Adamsberg.

— Nu mi se pare, a spus destul de ferm Voisenet. Ne ocupăm mai târziu.

— Unde rămăsesem?

— La amprente, a spus Mordent, care, plasat la capătul mesei lungi, alături de Danglard, nu simţea nimic neobişnuit.

— Aşa. Spune, comandante.

— Amprentele se potrivesc atât pentru o variantă cât şi pentru cealaltă, a continuat Mordent răsfoindu-şi notiţele cu privirea de cocostârc şi cu mişcări rapide şi sacadate de cap.

Totul a fost şters. Fie de Bouzid, fie de avocat ca să poată fi acuzat Bouzid. Pe spătarul scaunului şoferului nu s-a găsit niciun fir de păr.

— Nu-i simplu, a şoptit Mercadet căruia Estalère îi servise două cafele mari deodată.

— De aceea am hotărât să te chemăm puțin mai devreme, a spus Danglard.

Aşadar, el a fost, a dedus Adamsberg. El îl chemase de urgență, smulgându-l blândului său tangaj. Comisarul l-a privit pe cel mai vechi adjunct al său, mijind ochii. Danglard se temuse pentru el, nu era nicio îndoială.

— Pot să văd imagini cu cei doi bărbați? a întrebat el.

— Ai văzut fotografiile, a zis Froissy, îndreptând iarăşi ecranul computerului spre el.

— Vreau să-i văd mişcându-se, în timpul interogatoriilor.

— Când anume?

— Nu contează. Poți să laşi imaginea fără sunet. Vreau doar să le văd expresia feței.

Danglard s-a crispat. Dintotdeauna Adamsberg a avut o detestabilă înclinație de a judeca fețele oamenilor, de a deosebi pe chipurile lor binele şi răul, lucru pe care Danglard i-l reproşa cu fermitate. Adamsberg îl cunoştea şi a simțit cum adjunctul său se crispează.

— Îmi pare rău, Danglard, a spus el afişând zâmbetul strâmb care seducea martorii reticenți sau îi dezarma, uneori, pe cei care i se opuneau. Dar de data asta eu am un citat ca să mă apăr. Am găsit cartea abandonată pe un scaun, la Reykjavík.

— Spune.

— O secundă, că nu-l ştiu pe de rost, a continuat scotocindu-se prin buzunare. Iată: *Viața obişnuită creează sufletul, iar sufletul creează fizionomia.*

— Balzac, a spus Danglard mutros.

— Exact. Şi autorul îți place, comandante.

Adamsberg a zâmbit larg şi a împăturit foaia de hârtie.

— Şi despre ce este vorba? a întrebat Estalère.

— Dar nu contează, sergent! a replicat Danglard.

— Este despre un preot cumsecade, dar nu foarte şmecher, şi despre nişte suflete pline de ură care în cele din urmă îi vin de hac. Cred că acţiunea se petrece la Tours, a răspuns Adamsberg luându-i apărarea lui Estalère.

— Cum se cheamă cartea?

— Nu mai țin minte, Estalère.

Dezamăgit, Estalère a aruncat creionul. Îl venera pe Adamsberg şi, în acelaşi timp, o venera şi pe Retancourt, puternicul locotenent, care era exact opusul comisarului pe care el încerca să-l imite în toate, bunăoară în a citi cartea respectivă. În schimb, renunțase instinctiv să o imite pe Retancourt. Nimeni, femeie sau bărbat, nu o putea egala, iar asta înțelesese în cele din urmă până şi arogantul Noël.

— Se cheamă *Preotul din Tours.*

— Mulțumesc, a spus bucuros Estalère care îşi nota titlul cu întreruperi. Scria greu fiindcă era dislexic. Totuşi, cu titlul ăsta, Balzac nu o dă-n bară.

— Estalère, nu se spune niciodată despre Balzac că „o dă-n bară”.

— A, bine, comandante. Nu o să mai spun.

— Hai, Froissy, i-a spus Adamsberg întorcându-se spre ea. Arată-mi mutrele celor doi. Şi în timp ce mă uit la ei, luați-vă o pauză.

Zece minute mai târziu, singur în fața ecranului, Adamsberg şi-a dat brusc seama că, exceptând primele imagini ale avocatului Carvin, nu privise nimic, nu auzise nimic. Islandezul Bestir îl invitase să meargă la pescuit sub privirea aprobatoare a celorlalți marinari. O mare onoare pentru un străin, desigur, o onoare făcută fostului învingător al insulei demonice, al cărei relief negru se zărea la câțiva kilometri de

port. Adamsberg a avut dreptul să ajute la trierea peştelui din năvod şi să arunce în apă peştii tineri, femelele pline de icre şi peştii care nu se puteau consuma. Adamsberg petrecuse aceste zece minute pe puntea lunecoasă, cu mâinile în năvod, zdrelindu-şi pielea de solzi. Şi-a revenit brusc şi a văzut chipul avocatului Carvin, a pus computerul pe „pauză" şi a ieşit să se alăture subordonaților săi, împrăştiați în sala mare unde lucrau.

— Ei bine? l-a întrebat Veyrenc.

— E prea devreme ca să pot spune ceva. Trebuie să-l revăd, a eludat Adamsberg răspunsul.

— Sigur, a spus Veyrenc zâmbind. Umed, lunecos, a gândit el.

Adamsberg i-a făcut semn lui Froissy ca să repornească imaginile video apoi s-a oprit.

— Chiar pute, a zis el. Şi mirosul vine din camera asta.

Comisarul, cu nasul ridicat cu zece centimetri mai sus decât de obicei, s-a orientat prin încăpere, luându-se după mirosul grețos şi, asemenea unui câine de urmă din Brigada canină, s-a oprit în fața biroului lui Voisenet. Voisenet era polițist, şi încă unul foarte bun, dar, frustrat încă din tinerețe că nu a putut face o carieră pasionată de ihtiolog, pe care tatăl lui i-o interzisese violent, o urma acum pe furiş. Adamsberg sfârşise prin a ține minte termenul „ihtiolog": Voisenet era un specialist în peşti, şi, mai exact, în peşti de apă dulce. Se obişnuiseră să vadă zăcând pe biroul lui reviste şi articole de tot felul dedicate acestui domeniu, iar Adamsberg îi permitea să o facă, în anumite limite. Dar era pentru prima oară când un miros fetid de peşte se simțea venind dinspre teritoriul lui Voisenet. Adamsberg a dat ocol febril biroului şi a scos de sub scaun o pungă mare de plastic pentru congelare. Voisenet, un bărbat cu picioare scurte, un păr negru des, burtă rotunjoară şi obraji bucălați şi roşii, s-a ridicat cu toată demnitatea pe care i-o permitea silueta. Un om jignit, acuzat pe nedrept, asta indica postura lui.

— Este personal, comisare, a spus el cu glas ferm.

Adamsberg, a deschis punga cu o mişcare bruscă şi a

desfăcut-o în toată lărgimea ei. A tresărit şi a dat drumul pungii care a căzut pe podea cu un zgomot greu şi moale. Erau ani buni de când comisarul nu mai tresărise. Firea lui prea puțin nervoasă, nu-l predispunea la aşa ceva. Dar, în afara mirosului pestilențial care ieşea din punga de plastic, ceea ce văzuse era atât de hidos încât îi provocase un şoc. Un cap de animal respingător, cu ochi ficşi, cu o gură enormă deschisă, mărginită cu dinți înspăimântători.

— Ce-i rahatul ăsta? a strigat el.

— Este vânzătorul meu de peşte, a început Voisenet.

— Nu este vânzătorul tău de peşte!

— Este o murenă de Atlantic marmorată, a răspuns Voisenet cu dispreț. Mai exact un cap de murenă din al cărei corp au fost păstrați 16 cm. Şi nu, nu este un rahat, este un magnific exemplar de mascul de 1,55 metri lungime.

Momentele în care Adamsberg îşi ieşea din fire erau atât de rare încât subordonații săi, surprinşi, defilau bombănind ca să vadă monstrul ținându-se de nas, apoi făceau rapid stânga-mprejur. Chiar şi locotenentul Noël care a văzut multe la viața lui a şoptit: „Şi să nu zici că de data asta natura a dat greş". Numai Retancourt, cea masivă şi robustă, nu a avut nicio reacție față de acest cap de peşte dezgustător şi s-a răsucit pe călcâie impasibilă, întorcându-se la biroul ei. Danglard zâmbea discret, încântat de izbucnirea care, gândea el, îl aducea pe comisar cu picioarele pe pământ, pe pământul emoțiilor vii. Adamsberg era supărat pe el însuşi pentru că-şi ieşise din fire. Regreta că plecase de pe insula Grimsey, că tresărise, că ridicase glasul, că de-abia se interesa de moartea atroce a femeii ăleia, zdrobită sub roțile unui 4×4.

— Orişicât, o murenă, e ceva, a zis Estalère mai şocat ca niciodată.

Voisenet a strâns punga demn.

— O duc la mine acasă, a spus el privindu-şi colegii cu dispreț, ca pe o adunătură de adversari împachetați în ideile lor preconcepute.

— Bună idee, a replicat Adamsberg ceva mai calm. Soția ta

va fi fericită de un asemenea cadou.

— O să-l fierb la mama.

— Asta dovedeşte că ai bun-simţ. Numai mamele pot ierta orice.

— A costat mult, a răspuns Voisenet, dornic să arate cât de important era peştele lui. Vânzătorul meu de peşte expune uneori exemplare de excepţie. Acum doi ani a avut un peşte spadă cu un bot de un metru. O minunăţie. Dar nu mi-l puteam permite. Pentru murenă mi-a făcut un preţ bun fiindcă începuse deja să se împută. N-am ezitat.

— Înţelegem. Ia jegul ăsta imediat de aici, Voisenet. Ai fi putut să-l laşi afară, în curte. O să fie nevoie de trei zile ca să aerisim.

— În curte? Ca să dispară?

— Orişicât, o murenă, e ceva, a repetat Estalère.

Voisenet a schiţat un gest de mulţumire sergentului. S-a strecurat în spatele computerului şi cu o mişcare abilă, aproape pe furiş, l-a oprit. Apoi a părăsit încăperea fără graţie, căci nu avea aşa ceva, ci cu un soi de ambâţ, legănându-şi trofeul greu din vârful degetelor, lăsând în urmă grupul ignorant al colegilor săi. La ce te-ai fi putut aştepta din partea unor poliţai?

— Deschideţi, toţi, ferestrele, le-a ordonat Adamsberg. Vino, Froissy, reluăm vizionarea imaginilor video de la început.

— Ai observat ceva?

— Poate, a minţit Adamsberg. Stai, dă-mi voie o secundă.

Neîncrezător, comisarul a mai ocolit o dată biroul colegului său ihtiolog. De ce, înainte să plece, Voisenet a stins computerul? L-a reaprins şi s-a uitat la ultimele linkuri accesate. Nu a dat nici peste vreo murenă, nici peste note de serviciu. A descoperit fotografia unui păianjen brun, fără nimic deosebit în aparenţă. Contrariat, a intrat pe toate linkurile accesate de locotenent. Păianjen, iarăşi păianjen, răspândirea

lui în Franța, obiceiuri de hrănire, periculozitate, perioade de reproducere al păianjenului-pustnic şi articole recente de ziar cu titluri alarmiste: *Întoarcerea păianjenului pustnic? În Carcassone a fost muşcat un bărbat – Trebuie să ne temem de păianjenul pustnic? Un al doilea deces în Orange.*

Adamsberg a pus computerul pe pauză. Froissy, elegantă, dreaptă şi subțire, aştepta. Ținând cont de cantitatea de alimente pe care o ingurgita – cât se poate de discret, credea ea – mânată de o spaimă nestăpânită de a rămâne fără mâncare, silueta ei perfectă rămânea un mister.

— Locotenente, fă-mi o captură de ecran a tuturor fişierelor consultate de Voisenet în ultimele trei săptămâni, cât timp am lipsit. Cele despre un păianjen, i-a spus Adamsberg.

— Un păianjen?

— Păianjenul pustnic brun. Sau păianjenul violonist. Ai auzit despre el?

— Nu, deloc.

— Păianjenii nu intră în zona de interes a lui Voisenet. Ne-a povestit despre stăncuțe, despre şoareci de câmp şi despre peşti, se-nțelege. Dar niciodată despre păianjeni. Aş vrea să ştiu ce-l interesează pe locotenentul nostru.

— Nu prea e ok să scotocesc în computerul colegului meu.

— Nu, deloc. Dar aş vrea să văd. Poți să-mi trimiți linkurile pe computerul meu?

— Desigur.

— Perfect, Froissy. Şi să nu laşi urme.

— Şi ce-o să le spun colegilor care mă vor vedea la computerul lui Voisenet?

— Spune că ți s-a comunicat o problemă la server şi că profiți de lipsa lui ca să o rezolvi.

— Pute rău la biroul lui.

— Ştiu, Froissy, ştiu.

III

De data asta, Adamsberg a reuşit să se concentreze asupra interogatoriilor proletarului Nassim Buzid şi ale dispreţuitorului avocat Carvin. A revăzut de mai multe ori anumite pasaje în care avocatul se străduia, fără nicio jenă, să-şi impună superioritatea şi cinismul. „Strategia” lui, cum afirmase Mordent, dar, mai ales, temperamentul. Adamsberg considera că Mordent se înşela în legătură cu esenţa acestei strategii.

Mordent: *Conturile bancare pe care le aveţi arată o rezervă de patru milioane două sute şaptezeci şi şase de mii de euro. În urmă cu doar şapte ani eraţi departe de suma asta.*

Carvin: *Aţi auzit vorbindu-se de întoarcerea în masă a exilaţilor fiscali? Care s-au dat peste cap să-şi negocieze cât mai avantajos reglarea impozitelor cu statul? Credeţi-mă, e mană cerească pentru avocaţi. Dar trebuie să ai competenţele necesare. În Drept, desigur, dar mai ales în ceea ce priveşte chichiţele Dreptului. Aţi auzit despre spiritul şi litera legii? Eu favorizez spiritul, în infinita lui supleţe.*

Voisenet: …

Carvin: *Dar nu văd legătura cu moartea soţiei mele.*

Mordent: *Ei bine, mă întreb de ce, având o asemenea sumă, locuiţi în continuare într-un apartament închiriat, cu trei camere la parter, în fundătura asta jalnică numită Bourgeons?*

Carvin: *Ce contează? Stau toată săptămâna la cabinet, inclusiv în weekend. Ajung târziu acasă şi mă culc.*

Voisenet: *Luaţi cina acasă?*

Carvin: *Rar. Soţia mea găteşte bine, dar este important să-ţi cultivi legăturile. Legăturile sunt grădina.*

— Aluzie evidentă la Voltaire, a şoptit Danglard, care se strecurase în spatele lui Adamsberg. De parcă acest mediocru înfumurat ar fi avut vreo autoritate să-l citeze.

— Absolut antipatic, a spus Adamsberg.

— Dar a izbutit să-l demonteze pe Voisenet.

Voisenet: …

Carvin: *Lăsați-o baltă, locotenente. Aştept în continuare să-mi expuneți legătura cu moartea soției mele.*

Mordent: *Mda, nu prea v-a „ieşit” aşteptarea asta.*

L-au văzut pe Carvin ridicând din umeri. Danglard s-a strâmbat.

— Bună încercare, dar nepotrivită. Amândoi sunt în ceață.

— De ce nu te-ai dus în locul lor, Danglard?

— Voiam să-l las să-şi etaleze în fața noastră tot ansamblul său de tactici prin care îşi striveşte adversarul. Fie că e vorba despre polițişti, fie, poate, de nevastă-sa. Şi să scoată la iveală posibilele ieşiri violente ascunse. Dar nu i-am desluşit bine scopul. Faptul că-i umileşte pe polițişti nu înseamnă şi că-i poate avea la mână. Ba chiar din contră.

— Nu-i umileşte, Danglard, îi domină. E cu totul altceva. Voisenet, zoologul nostru, îți va spune că haita de polițişti se va supune dorințelor masculului dominant Carvin. Iar Carvin l-a învins, ierarhic vorbind, pe masculul dominant al brigăzii – comandantul Mordent. Nu poți fi insensibil la atacurile lui Carvin fiindcă şi tu eşti un mascul dominant.

— Eu? a întrebat Danglard.

— Já [Da], a răspuns Adamsberg.

Şi Danglard a tăcut, tulburat, el care-şi considera viața ca pe o înlănțuire de angoase şi de neputințe, cu excepția celor cinci copii ai săi.

— Ai greşit, Danglard, cu siguranță, că nu ai condus acest interogatoriu. L-ai fi pus cu botul pe labe pe avocat, iar brigada s-ar fi simțit mai puternică. Degeaba se uită la el de sus, degeaba spun că este „antipatic” – ceea ce este adevărat –, toți sunt aproape supuşi. Şi, prin urmare, incapabili să gândească limpede în ceea ce priveşte autorul acestei crime.

— Nu devii dominant ştiind să citezi ici şi colo din Voltaire sau din Nietzsche.

— Totul depinde de context. Aici, avocatul mizează pe faptul că o brigadă de poliție nu este tocmai un turbion de cultură. Cu arma asta ne atacă, loveşte în punctul slab. La naiba, ar fi trebuit să fi mers la luptă, Danglard!

— Regret, dar nu am văzut aşa lucrurile.

— Încă nu este prea târziu.

Mordent: *Iar soția dumneavoastră îşi petrecea acasă toate serile şi toate diminețile. De câți ani?*

Carvin: *De mai bine de cincisprezece ani.*

Mordent: *Nu v-ați gândit niciodată să-i oferiți un loc mai luminos, într-un cartier mai puțin pustiu seara, când se întorcea de la serviciu?*

Carvin: *Comandante. Fir-ar să fie, nu o clinteşti de pe stânca ei.*

Mordent: *Adică?*

Carvin: *Dacă aş fi smuls-o pe soția mea din acel loc, i-aş fi retezat rădăcinile la fel de nimicitor de parcă aş fi folosit un topor. Pentru ea am păstrat acel apartament. Sub un tavan haussmanian ar fi pierdut orice reper psihosocial.*

Voisenet: *Nu credeți în puterea de adaptare? Care este una dintre definițiile inteligenței?*

— Voisenet încearcă să recupereze, a spus Adamsberg. E pe domeniul lui: animalele.

— Nu a avut niciun efect.

— Am văzut. M-am uitat de două ori la pasajul ăsta.

Carvin: *Soția mea nu era inteligentă, locotenente.*

Mordent: *Şi atunci de ce v-ați însurat cu ea?*

Carvin: *Pentru râsul ei, comandante. Eu nu râd. Iar râsul*

acesta, care are dreptul să te readucă la viață, atrăgea pe toată lumea, chiar și pe arab. Nu era un râs grosolan, în hohote, nestăpânit, ci o sământă de râs, ca un Seurat, dacă vreți.

Mordent: …

Carvin: *Iar râsul acesta o să-mi lipsească.*

Voisenet: *Mai puțin decât cele două milioane pe care le-ar fi primit în caz de divorț.*

Carvin: *Râsul vital nu are echivalent în cifre. Chiar și divorțat – dar nu ajunsesem în acest punct – aș fi continuat să merg să mă alimentez cu el.*

— Am văzut destul, a spus Adamsberg oprind înregistrarea video cu un gest brusc.

— Și Nassim Bouzid?

— M-am lămurit.

— Și ce părere ai despre cei doi tipi? De „mutrele" lor?

— Semne, riduri, mărci, gesturi, toate astea există. Dar nu e de ajuns. Înainte să vin la brigadă am mers pe jos și am parcurs distanța dus-întors între sala de jocuri și locul crimei, pe străzile dosnice. E aici un lucru interesant.

— Am cronometrat deja traseul.

— Nu la asta mă refer, Danglard. Este vorba despre pietricelele aflate pe o suprafață de teren unde se lucrează.

— Și?

— Admiți că între miliardele de păpădii care există în lume nu sunt două la fel?

— Evident.

— Asta e valabil și pentru șoferi. Nu există doi la fel. Convoacă păpădia nr. 1 – Carvin la ora două și păpădia nr. 2 – Buzid la ora trei. Mai dăm o tură. Cheamă și echipa tehnică pentru amprente. Să-i găsesc aici când mă întorc.

— Foarte bine, avem timp să mâncăm.

— Drekke, borða, a spus Adamsberg zâmbind. [Să mâncăm, să bem].

Bine, şi-a spus Danglard în sinea lui, acum Adamsberg vorbeşte şi islandeza de a reuşit să învețe cuvintele alea? Totuşi, după incidentul cu murena, părea că redevenise cum îl ştiau.

— Încă ceva, Danglard, a mai spus Adamsberg. Cam pe la 14.30 când mă voi întoarce cu Carvin, ia-l la interogatoriu. Dar, de data asta, bate-l cu propriile-i arme. Vreau să-şi vadă lungul nasului. Apoi, trimite înregistrarea tuturor colegilor din brigadă. Se vor mai linişti. Vreau ca fiecare polițist să aibă o percepție egală atât pentru Carvin, cât şi pentru Bouzid. Zdrobeşte-l cu propriile-i arme.

Danglard parcă şi-a târât mai puțin picioarele, le ținea mai drepte, părea un pic mai înviorat în noua postură de „mascul dominant" pe care nu dădea doi bani.

Nu pricepuse nimic din ce voia să însemne povestea aia cu pietricelele.

IV

Avocatul Carvin era o persoană rece, nici nerăbdător, nici coleric, iar când Lamarre şi Kernorkian au venit la cabinet să-l conducă la sediul brigăzii, întrerupându-l din lucru, le-a cerut cinci minute să încheie o pagină şi i-a urmat fără să comenteze.

— Despre ce este vorba de data aceasta?

— Comisarul, a început să explice Kernorkian.

— A, el? S-a întors, aşadar? Am auzit ceva.

— Vrea să vă vadă. Pe dumneavoastră şi pe Nassim Bouzid.

— Cât se poate de firesc. Sunt dispus să discutăm, dacă asta doreşte.

— Nu cred că vrea să vorbiți. Vrea să faceți împreună o tură cu maşina.

— Ceea ce mi se pare mai puțin firesc, dar presupun că ştie ce face.

Adamsberg prânzise la birou, de data asta recitind raportul pe care îl primise în aeroportul din Reykjavík. Îl citea în picioare, cum avea obiceiul, mergând încoace şi-ncolo prin încăpere. Se întâmpla rar să muncească aşezat când putea să evite să o facă. Citind, şoptea fiecare cuvânt – ceea ce îi lua ceva timp – fără să-şi poată abate gândul de la micul păianjen al lui Voisenet. Păianjenul se preumbla prudent, ca şi când ar fi vrut să treacă neobservat ca să nu atragă vreo primejdie asupra lui, ca să nu deranjeze. Dar deja deranjase, acum când Adamsberg ştia, datorită intervențiilor lui Froissy, logată la calculatorul lui. A pus raportul pe birou şi a aprins ecranul. Măcar să fie cu inima împăcată şi păianjenul să dispară. Măcar să ştie de ce-l interesa pe Voisenet insecta asta încă de dimineață când ar fi trebuit să se concentreze pentru şedință şi să aibă grijă ce face cu murena lui împuțită. De ce afişase încă o imagine a păianjenului pustnic?

Tot în picioare, a deschis fişierul trimis de Froissy şi a

examinat istoricul: de vreo optsprezece zile locotenentul se interesa de păianjen. Dimineață consultase principalele ziare locale din Languedoc-Rousillon şi accesase mai multe forumuri despre subiect. Dezbaterile despre păianjenul-pustnic erau aprige. Se confruntau speriații, pseudo-specialiştii, pragmaticii, ecologiştii, alarmiştii. Voisenet descărcase şi informații care datau de vara trecută unde, în aceeaşi regiune, şase cazuri de muşcătură de păianjen pustnic, non-mortale, izbutiseră să stârnească panica şi s-o prelungească până în paginile anumitor săptămânale naționale. Toate acestea fiindcă un zvon, lansat nu se ştie de unde, răspândise vestea rea: oare păianjenul-pustnic brun din America de Nord îşi făcuse apariția în Franța? Se considera că este periculos. Unde se afla? Câte exemplare erau? Un vacarm destul de năucitor până când a intervenit un specialist ca să tranşeze lucrurile: nu, păianjenul american nu debarcase în Franța. În schimb, un văr de-al său locuise mereu aici, în partea de sud-est a țării, şi muşcătura lui nu era mortală. Cu atât mai mult cu cât, foarte sperios, lipsit de agresivitate, trăia ascuns în gaura lui şi riscurile să întâlnească omul erau rare. Era vorba de acest păianjen *Loxosceles rufescens* – Adamsberg nu a reuşit să-i pronunțe numele, şi pace.

Până când, în primăvară, păianjenul neastâmpărat a muşcat doi bătrâni. Iar de data asta victimele au murit. Acum păianjenul-pustnic ucisese. Decesele, explicau unii, se datorau vârstei victimelor. Moartea celor doi relansase o polemică de mai bine de două sute de pagini, cât a putut constata Adamsberg în grabă. A aruncat o privire la ceasul din monitor. 13.53. Avocatul Carvin urma să intre în clădire. A trecut prin biroul mare, în care persista mirosul de peşte împuțit, deşi ferestrele erau deschise, şi a luat din dulap cheile singurei maşini mai de calitate a Brigăzii. Oare ce-l interesa pe Voisenet la nenorocitul ăsta de păianjen? Sigur, muriseră doi oameni, imunitatea lor scăzută nu făcuse față veninului, de acord, dar era oare asta suficient încât locotenentul să urmărească zilnic, pe durata a şaptesprezece zile, ceea ce se întâmpla referitor la cazul acesta? Doar dacă una dintre victime nu era cineva apropiat, un prieten, o rudă. Adamsberg şi-a alungat din minte păianjenul-pustnic şi s-a grăbit să-l preia pe avocat de pe trotuar înainte ca agenții, uituci, să-l invite în

biroul comun care devenise un spațiu cu miros fetid.

— Îi oferiți mașina cea bună, comisare? a întrebat Retancourt când l-a văzut. Sunteți sensibil la fițele avocatului Carvin?

Adamsberg a plecat capul într-o parte şi a privit-o zâmbind.

— M-ai uitat deja, Retancourt? În doar şaptesprezece zile?

— Nu. Aşadar, mi-a scăpat ceva?

— Da, locotenente. Pietricelele. Pe traseul de întoarcere de la sala de jocuri video.

— Pietricelele? a repetat ea cam gânditoare. Şi nu puteți să-mi spuneți mai multe?

— Ba da. Nu există două păpădii asemănătoare şi nici doi şoferi asemănători pe pământ, asta-i tot.

— Asta-i tot. Şi Danglard care credea că v-ați schimbat…

— Doar m-am acutizat, nimic grav. Ia spune-mi, ce crezi despre pierderea dublurii cheilor de la maşină? a adăugat el legănând cheile în vârful degetelor. E ceva serios.

— Şi simplu. Nu trebuie niciodată să se piardă, comisare.

— Şi dacă se întâmplă?

— Căutăm până cădem lați. Dublura cheilor de la maşină face parte dintre acele lucruri care ne înnebunesc.

— Mi-am pierdut mobilul la Grimsey.

— Unde?

— Printre nişte căcăreze, iar o oaie l-a înfundat adânc în pământul moale.

— Şi n-ați încercat să săpați după el?

— Retancourt, nu subestima puterea unei copite de oaie. Îl distrusese.

— Şi până una-alta, sunteți fără mobil?

— L-am luat pe cel al pisicii. În fine, cel care stă pe

copiator, lângă pisică. Cel care nu funcționează cum trebuie. Cred că pisica a făcut pipi pe el. Şi cred că telefoanele mele mobile sunt sortite unui destin de excreție. Nu ştiu cum trebuie să iau chestia asta.

— Nu a stricat mobilul, a obiectat Retancourt luând apărarea pisicii – pe care o chema Cocoloş – la care ținea ca la ochii din cap. Dar este adevărat că înlocuieşte pe „e" cu „i" şi pe „p" cu „o".

— Exact. Aşadar, dacă vei primi un mesaj în care ai „olec", să ştii că e de la mine.

— O să-mi uşureze munca. Nu-i mare lucru.

— Într-adevăr, nu-i mare lucru.

— Ce mai fac? a întrebat ea cu glas şoptit. Gunnlaugur, Rögnvar, Brestir…?

— Te salută amical. Crezi sau nu, Rögnvar ți-a gravat portretul pe latul vâslei.

Adamsberg era fericit să o revadă pe Retancourt, dar nu ştia cum să i-o spună. Această „zeiță polivalentă" cum o numea, de un metru optzeci şi cinci, o sută zece kilograme, înzestrată cu energia a zece oameni, îl impresiona suficient de mult ca să-şi piardă siguranța de sine. Retancourt, cu forța ei fizică inegalabilă şi cu o rezistență mentală de neclintit, era pentru Adamsberg asemenea unui copac legendar: unul sub ale cărui ramuri toți membrii Brigăzii, rătăciți noaptea într-o pădure mare, se puteau refugia şi puteau fi în siguranță. Un stejar celtic. Desigur, având aceste calități neobişnuite, locotenentul nu pretindea să aibă şi seducția feminină, iar uneori Noël nu pierdea ocazia să i-o amintească cu grosolănie. Deşi Retancourt avea trăsături delicate pe o față aproape pătrată.

A parcat maşina neagră şi lustruită în fața sediului în momentul în care Kernorkian şi Lamarre îl aduceau pe Carvin care l-a studiat pe comisar dintr-o privire. Pantalonul şi haina dintr-o pânză uzată, tricoul decolorat, care fusese gri sau albastru, toate astea nu se potriveau cu ideea pe care avocatul Carvin o avea despre şeful destul de notoriu al Brigăzii Criminale. Avocatul i-a întins mâna.

— Se pare, domnule comisar, că vom face o plimbare?

Fără să mai aştepte răspunsul, Carvin s-a îndreptat spre locul pasagerului.

— Domnule avocat, aş prefera să conduceți dumneavoastră, a spus Adamsberg întinzându-i cheile.

— Ah! Îmi testați abilitățile?

— Evident.

— Cum doriți, a spus avocatul ocolind maşina.

Carvin nu putea să abandoneze tonul uşor provocator, dar lui Adamsberg i s-a părut că este mai amabil decât fusese cu subordonații săi. Pentru bărbatul acesta, aflat mereu pe poziție dominantă, Adamsberg era un şef şi, din instinct, a considerat mai prudent să nu rişte. Chiar dacă poartă doar o amărâtă de haină de pânză veche şi e cam scund, dacă e şef trebuie să-i acorzi atenția cuvenită.

— Presupun, a zis avocatul strecurându-se pe banchetă, că maşina nu aparține brigăzii. Sau suntem mințiți în legătură cu dotările poliției.

— Este a inspectorului-şef, a răspuns Adamsberg punându-şi centura. Mi se pare că dumneavoastră conduceți bine, dar cu viteză. Şi trebuie să i-o restitui intactă diseară. Vă rog să fiți atent.

Carvin a pus cheia în contact şi a zâmbit.

— Aveți încredere în mine. Unde mergem?

— La parcarea sălii de jocuri video.

— Şi apoi la locul unde a fost ucisă soția mea?

— Pentru început, da.

Avocatul s-a înscris pe şosea, a semnalizat fără să bâjbâie şi a luat-o la stânga.

— Presupun că o să faceți acelaşi lucru şi cu Bouzim?

— Bouzid. Da, desigur.

— Vă mărturisesc: nu pricep unde bateți, comisare.

— Nici eu nu pricep întotdeauna, dacă asta vă linişteşte.

— Nu sunt neliniştit. Bună maşină, foarte bună.

— Vă plac maşinile?

— Cui nu-i plac?

— Mie, bunăoară. Mă lasă indiferent.

După ce a parcat maşina în fața sălii de jocuri, au luat-o pe strada Château-des-Rentiers, iar Carvin s-a oprit la semaforul unde maşina sa 4×4 îi zdrobise soția.

— Gata, comisare. Şi acum?

— Întoarceți-vă la sala de jocuri video, aşa cum a făcut asasinul.

Adamsberg a citit pe buzele avocatului disprețul pentru o şmecherie atât de simplistă.

— Luați-o pe străduțe. Prima la dreapta, apoi de trei ori tot la dreapta şi am ajuns.

— Am înțeles.

— Atenție, pe strada l'Ormier se lucrează, drumul este cam desfundat.

— Nu vă faceți nicio grijă, comisare, nu voi strica maşina, a replicat Carvin demarând.

Patru minute mai târziu erau din nou în fața sălii de jocuri. Adamsberg i-a făcut semn să continue şi să se întoarcă la brigadă.

— Intrați vă rog, l-a invitat comisarul. Comandantul doreşte să discute cu dumneavoastră.

— Nu dumneavoastră?

— Nu, eu nu.

— Comandantul? Dar am vorbit deja cu el de mai multe ori.

— Nu este acelaşi.

— Cam miroase aici, a observat Carvin ridicând capul.

— Am avut o livrare, a replicat Adamsberg.

Danglard i-a întâmpinat. Avocatul a apreciat costumul englezesc, impecabil croit, al acestui bărbat urât, cu ochi de un albastru prea deschis, cu picioare nesigure, adus de spate. Dar Adamsberg a simțit o uşoară teamă la Carvin şi asta nu avea nicio legătură cu ținuta vestimentară a comandantului. Intuise în Danglard un duşman cu totul diferit de cei cu care se confruntase până acum.

— Nassim Bouzid este deja aici, comisare, a spus Danglard.

— Foarte bine, mergem imediat.

Cei doi suspecți s-au întâlnit pe culoar, unul îl urma pe Danglard, celălalt pe Adamsberg.

— Bouzim, nenorocitule! a țipat avocatul. Ce-ai avut cu ea? Jegule, barbarule! De unde ai ieşit? Din secta drogaților cu haşiş? A asasinilor?

Adamsberg şi Danglard i-au ținut de braț, fiecare pe cel pe care îl însoțea, ajutați de Retancourt şi de Lamarre care au venit imediat. Bouzid a fost prins de Retancourt care l-a târât şase metri în spate fără ca el să-şi dea seama ce i se întâmpla.

— Nici măcar nu am cunoscut-o pe soția ta!

— Minți cu neruşinare! Coranul nu vă interzice minciuna?

— Şi ce te face să crezi că ştiu Coranul? Nici măcar nu sunt credincios, tâmpitule!

— Am să te ucid, Buzim!

În cele din urmă i-au despărțit pe cei doi, iar lui Adamsberg, pe trotuar, i-au trebuit cinci minute ca să-l calmeze pe Nassim Bouzid care repeta cu glas tremurat, ca un copil: „Nu am început eu”. Comisarul l-a invitat să ia loc la volan şi a aşteptat să se linişească şi să poată să conducă.

L-a pus să urmeze acelaşi traseu pe care mersese avocatul numai că l-au parcurs de două ori. Înainte să pornească, Buzid a pierdut ceva timp ca să verifice locul unde se aflau

comenzile şi, spre deosebire de avocat, a vorbit încontinuu tot drumul – pe care i l-a explicat la fel cum o făcuse şi avocatului – despre familie, serviciu, despre nenorocitul de avocat şi despre soția zdrobită sub roțile maşinii, nu era amanta lui, nu o văzuse niciodată. E teribil să treci cu maşina aşa peste o femeie, nu? El nu şi-ar înşela nevasta, nu, niciodată, şi pe urmă cum ar fi avut timp? Iar nevasta îl supraveghea mereu, era defectul ei. Atunci? Cum ar fi putut? Nu. Nu-l trimiseseră niciodată să repare ceva în magazinul unde lucra ea.

Se arătă foarte amabil, chiar prea amabil, propunându-şi serviciile gratis dacă distribuitorul brigăzii se defecta. De la distribuitor nu se mai putea lua supă şi nu-i pasă nimănui.

La întoarcere, Adamsberg a dat maşina specialiştilor în amprente explicându-le exact ce aşteaptă de la ei, atât de la maşina inspectorului-şef cât şi de la 4×4. De fapt, un singur lucru şi rapid. Danglard ieşea din birou, cu obrajii uşor îmbujorați, însoțindu-l pe avocat la ieşire. Carvin mergea cu maxilarul crispat, evitând privirile şi salutându-l doar pe comisar, când a trecut pe lângă el. Era clar, meciul se încheiase cu 10 la 0 pentru Danglard care îl executase delicat. Adamsberg era sigur de asta. Cine scoate sabia, de sabie va pieri. Comisarul s-a plimbat o vreme prin biroul mare, cu brațele încrucişate. Între timp, Voisenet revenise la birou, realizând, când intra, că într-adevăr mirosea foarte tare a port vechi. Toate ferestrele erau deschise şi era un curent puternic care răvăşea birourile şi fiecare se descurcase cum putuse pentru ca vântul să nu le ia dosarele. Unii folosiseră suporturi de creioane, unii cutii de conserve şterpelite din dulapul de rezerve al locotenentului Froissy, paté de mistreț, spumă de rață cu piper verde. Noua amenajare bizară conferea ansamblului o imagine de pod al unei case părăsite, sau de vânzare caritabilă iar Adamsberg spera ca inspectorului-şef să nu-i vină subit ideea să apară în persoană să-şi ia caleaşca şi să descopere o brigadă pe jumătate descălțată şi lucrând într-un birou urât mirositor.

— Froissy, trimite înregistrarea interogatoriului avocatului Carvin cu Danglard la toată echipa. Va fi vesel, n-o rata. Dar, înainte, măreşte-mi mâinile lui Carvin în timpul primului interogatoriu, un gros-plan cât mai clar cu vârful degetelor,

adică un gros-plan al unghiilor.

Froissy a lucrat repede şi câteva minute mai târziu îi arăta lui Adamsberg mâna stângă a avocatului.

— Se vede mai bine dacă mă concentrez asupra fiecărei mâini în parte, a explicat ea.

— Poți să accentuezi contrastul?

Froissy s-a executat.

— Mai măreşte.

Adamsberg s-a aplecat şi a stat aşa destul de mult timp apoi s-a dat înapoi satisfăcut.

— Poți să faci acelaşi lucru şi cu mâna dreaptă?

— Lucrez la asta comisare. Ce vă interesează?

— Ai observat că are unghiile rotunde? Vreau să spun că vârfurile unghiilor au tendința de a se îndoi ca o cochilie la extremitatea degetelor. Vezi? Tipul ăsta de unghii le este foarte simpatic polițiştilor fiindcă sub ele se adună mai lesne diferite substanțe decât în alte cazuri.

— Ce substanțe?

— Caut pământ. Pământ brun.

— Mă ocup.

— Cu ce anume?

— Să arăt brunul mai puternic. Iată.

— Excelent, locotenente. Unde vezi murdărie?

— La extremitățile unghiilor degetului mare şi al inelarelor.

— Da. Şi mai avea şi astăzi, la unghia degetului mare. Este colțul cel mai greu de curățat, mai ales când este vorba despre pământ moale şi lipicios şi mai ales sub o unghie rotundă.

— Sau este ulei de motor.

— Nu, a spus Adamsberg bătând cu degetul pe ecran. E pământ. Dar pământ sau ulei de motor, ți se pare firesc la un bărbat atât de grijuliu cu felul în care arată?

— Poate a plantat ceva. Se întâmplă, suntem în iunie.

— Ar fi lăsat-o pe soția lui să se ocupe de asta. Imprimă-mi imaginile astea cu mâinile mărite, te rog. Şi apoi trimite interogatoriul lui Danglard. Asta o să-i însenineze pe toți.

Echipa tehnică pentru amprente îşi aranja lucrurile în curtea din spatele clădirii.

— Îmi pare rău, comisare, a început şeful de echipă, întinzându-şi brațele. Am găsit urma degetului, chiar două, degetul mare şi indexul, pe parbrizul maşinii inspectorului, dar nimic pe cel al maşinii 4×4. Nu poți câştiga mereu.

— E perfect şi aşa. Trimite-mi raportul când poți, cu fotografiile celor două parbrize.

— Doar mâine, comisare. Mai trebuie să ajungem la două scene ale crimei până diseară.

Biroul mare se golea pentru că înregistrarea avea să fie urmărită în sala de şedințe. Pe drum, Adamsberg l-a întâlnit pe Voisenet.

— Ia aparatul foto, Voisenet, o săpăligă, mănuşi şi pungi de plastic pentru probe. Eu iau detectorul de metale. Mergem aproape, în intrarea Bourgeons.

— Comisare, vreau să-l văd pe Danglard zdrobindu-l pe tip, a protestat Voisenet care se întreba dacă asta nu este un fel de pedeapsă.

— O să-l vezi singur după, şi o să-l vezi pe îndelete.

Voisenet s-a uitat la Adamsberg, iar după fața lui părea că uitase episodul cu murena, că-l trecuse la neimportante. Mai degrabă murena nu-i uitase pe ei, lăsând în urmă mirosul fetid. Degeaba ştia Voisenet că Adamsberg nu era tipul de individ care să-şi macine la nesfârşit mintea cu ranchiune şi supărări, că tot nu reuşea să se convingă că aşa era, mai ales din pricină că el însuşi era un mare ranchiunos.

Odată ajuns în fața clădirii unde locuia Carvin, Adamsberg s-a plimbat puțin pe strădușa care, lată şi scurtă, părea mai degrabă o curte.

— Trei castani. E bine, a spus el.

— Ar fi trebuit să vă anunț, comisare; dacă intenționați să scotociți prin casă, vă previn că aşteptăm încă decizia judecătorului. Era în weekend când s-a săvârşit crima, iar acum examinează dosarul. Îl examinează!

— Să-l lăsăm să-l examineze, Voisenet, nu trebuie să intru în casă.

— Atunci ce naiba căutăm aici?

— Ia zi-mi, Voisenet, te pricepi la păianjeni?

— Nu este domeniul meu, comisare. Şi este un teritoriu vast. Există patruzeci şi cinci de mii de specii în toată lumea, vă dați seama?

— Păcat, locotenente. Nu era nimic important, credeam că poți să mă lămureşti. Când m-am întors din Islanda, am citit ştirile. În afară de crime şi de poluarea galopantă, am fost intrigat de o povestioară cu un păianjen.

Voisenet a devenit precaut, încruntându-şi sprâncenele negre şi groase.

— Ce fel de povestioară cu păianjeni?

— Cea despre păianjenul pustnic, care a reînceput să muşte în Languedoc-Rousillon şi, de data asta, a făcut doi morți, a spus Adamsberg scoțând detectorul de metale din portbagajul maşinii. Începem cu castanul ăla, Voisenet, din mijloc. Dăm la o parte grilajul.

Voisenet, fără să răspundă, l-a privit pe Adamsberg cum porneşte detectorul de metale. Era cam năucit de vorbele comisarului care zburătăceau printre cei trei castani şi păianjenul pustnic. Şi-a revenit şi a urmărit pas cu pas mişcarea circulară a aparatului.

— Aici nu este nimic, a spus Adamsberg îndreptându-se de spate. Carvin e mai puțin iscusit decât îl credeam. Hai la altul, cel din fața clădirii.

— Ce căutăm? a întrebat Voisenet. Un păianjen de metal?

— O să vezi, Voisenet, a răspuns Adamsberg zâmbind. Nu

o să regreți că nu ai văzut înregistrarea video. Aşadar, nu-ți spun nimic muşcăturile păianjenului pustnic?

— La drept vorbind, da, a spus Voisenet înaintând şi rotindu-se în jurul castanului. Am urmărit un pic ce s-a scris despre asta.

— Ai urmărit un pic mai mult. De ce, Voisenet?

— Demult, bunicul meu a fost muşcat de picior de un păianjen pustnic. Cangrena s-a întins şi a trebuit să-i taie piciorul sub genunchi. A trăit, dar cu piciorul amputat. Îi plăcea să se plimbe la lăsarea serii, chiar şi la optzeci şi şase de ani. Uneori îl însoțeam şi îmi spunea: „Ascultă, micuțule, este ora când totul se reechilibrează. Ascultă zgomotul făcut de animalele care dorm şi cel făcut de animalele care se trezesc. Ascultă foşnetul corolelor care se închid.”

— Corolele florilor?

— Da.

— Scot un sunet când se închid?

— Nu. Şi pe urmă, fiindcă nu mai putea să se plimbe, s-a uscat pur şi simplu şi a murit nouă luni mai târziu. Urăsc păianjenii pustnic.

Cei doi bărbați s-au crispat. Aparatul începuse să piuie.

— Poate că e o monedă, a spus Voisenet.

— Dă-mi mănuşile.

Adamsberg a privit atent pământul din sfertul de cerc expus.

— Acolo nu sunt frunze moarte, a zis el arătând cu degetul. Acolo cineva a săpat de curând.

— Dar ce anume căutăm? a insistat Voisenet.

Comisarul a îndepărtat uşurel pământul cam zece centimetri în lateral şi cam opt centimetri în adâncime. Apoi s-a oprit şi l-a privit pe Voisenet zâmbind.

— Dublura cheilor de la maşină face parte dintre lucrurile care ne înnebunesc. La ce bun să o pierzi?

Îndepărtând puțin pământul, a scos la iveală obiectul pe care tocmai îl dibuise cu vârful degetelor.

— Ce reprezintă asta, dragul meu Voisenet?

— Cheile maşinii.

— Hai, fotografiază-le aici. Plan larg, mediu, strâns.

Voisenet s-a executat, apoi Adamsberg, cu două degete, a scos din pământ cheile, ținându-le de inel. Şi le-a zornăit în fața locotenentului.

— Dă-mi punga, Voisenet. Lasă pământ în jurul cheilor, nu le atinge. Punem grilajul la loc, strângem. Cheamă brigada să meargă din nou la avocatul Carvin şi să-l scoată din cabinet. De data asta îl reținem.

Adamsberg s-a ridicat, şi-a şters pantalonii în dreptul genunchilor, apoi şi-a trecut degetele prin păr ca să-l dea pe spate, lăsând în el câteva fărâme de pământ.

— Uneori, Voisenet, cei blânzi, cei care nu ştiu niciodată să spună nu şi se străduiesc din răsputeri pentru alții, pot ucide dintr-un puseu subit de frustrare. Asta s-ar fi putut întâmpla în cazul lui Bouzid.

— Cei pasiv-agresivi.

— Exact. Dar uneori, curajoşii, cei siguri de ei, periculoşii, sunt pur şi simplu periculoşi. Este cazul lui Carvin. Lăcomiei, asemenea unui demon, îi mai creşte un cap în fiecare an.

— Nu ştiam.

— Ba da, Voisenet, a spus Adamsberg scoțându-şi mănuşile. Până când totul trebuie să fie zdrobit sub picioarele lor. În cazul nostru, zdrobit la propriu. Murena ta este lacomă?

Voisenet a ridicat din umeri.

— E o fricoasă, se ascunde.

— Ca păianjenul pustnic.

— Ce ai, comisare, cu păianjenul ăsta pustnic de tot îl pomeneşti?

— Dar, tu, Voisenet?

— Eu ți-am spus. Dar tu?

— Dacă aş şti, locotenente…

V

Vestea, foarte incompletă, a reținerii iminente a avocatului Carvin pentru crimă ajunsese înaintea lor la Brigadă. Biroul în care persista mirosul fetid fierbea, nimeni nu stătea la locul lui. Toți erau în picioare dezbătând, discutând în contradictoriu, gândind cu voce tare. Cum de reuşise Adamsberg, de-abia ieşit din cuibul lui de ceață? Unii spuneau că era vorba despre unghii, dorise să vadă unghiile. Ba nu, totul se declanşase când voise să vadă înregistrarea video a interogatoriilor, mutrele celor doi l-au lămurit. Şi parbrizul, a mai fost şi chestiunea parbrizelor, nu? Da, dar la urma urmei ce era pe parbrizul acelui 4×4? La urma urmei, nimic. Polițiştii erau împărțiți între euforia succesului şi frustrare, de parcă li se trăsese preşul de sub picioare prea repede şi fără explicație, fără să poată avea timp să anticipeze sfârşitul. Adamsberg ajunsese dimineață fără să se fi obosit să citească raportul – scăparea asta o înțelesese fiecare, tacit – iar acum, la orele 19, cortina cădea violent, într-o confuzie de fapte şi de întrebări.

Confuzia asta o regretau dintotdeauna Retancourt şi Danglard. Lideri ai direcției pragmatice a Brigăzii, susținători ai logicii liniare şi ai raționalității, ei respingeau maniera în care Adamsberg condusese operațiunile din ziua aceea şi desfăşurase o anchetă fragmentată şi zgârcită în explicații. Chiar dacă, în mod evident, rezultatul era vizibil, maniera de a acționa a comisarului li se păruse totdeauna volatilă şi opusă frontal pulsiunilor lor carteziene. Dar în seara aceea Danglard era mai puțin angajat, febril din pricina luptei victorioase împotriva avocatului Carvin care îi adusese, după vizionarea înregistrării video de către echipă, un memorabil plus de respect. În ceea ce o priveşte pe Retancourt, dubla ei satisfacție de a-l revedea pe Adamsberg şi de a afla că, la Grimsey, Rögnvar îi făcuse portretul pe o vâslă, o împiedicau să emită critici. Reauzea vocea pescarului schilod, în hanul islandez, în ultima zi, revedea mâna care îi strângea genunchiul: „Ascultă-mă bine, Violetta, ascultă-mă cu atenție… Nu, nu nota, îți vei aminti mereu.” Rögnvar, anti-pozitivistul prin excelență, Rögnvar, cel nebun, Rögnvar, extravagantul. Şi, cel puțin în acel moment, îl iubise, îl iubise cu părul lui blond şi slinos, cu

ridurile săpate de vântul de pe mare şi cu piciorul său amputat.

Adamsberg a traversat biroul mare, cu părul murdar de pământ şi cu pantalonii la fel de murdari. Dar şi cu o privire puțin obosită. S-a aşezat în picioare la masă iar Estalère, instinctiv, s-a repezit să-i facă o cafea. Degeaba eşti lent, degeaba eşti zgârcit la vorbă şi evaziv, astfel de zile te obosesc. În opinia unui tânăr, a merge cu ocolişuri şi a sări de la una la alta te epuizează mai mult decât să mergi de-a dreptul.

— Doar câteva minute ca să rezum lucrurile în două vorbe, a început Adamsberg. Exista puțină murdărie sub unghiile inelarului şi degetului mare ale avocatului Carvin şi asta distona cu aspectul individului. Ştiți lucrul ăsta.

— Nu, comisare, nu o ştiam, a intervenit Retancourt.

— Ba da, locotenente, a oftat Adamsberg. Nu am ținut secretă observația. I-am spus locotenentului Froissy care mi-a mărit imaginile mâinilor. Faceți să circule informațiile printre voi. Nu vă pot convoca unul câte unul, de fiecare dată, nu-i aşa? Aşadar, exista murdăria asta care, în opinia mea, era cu siguranță pământ. Fiindcă mai era şi dublura cheilor de la maşină care dispăruse. Ştiai, Retancourt, ți-am vorbit despre asta. Mi-ai spus: „Dublura cheilor de maşină face parte din lucrurile care ne înnebunesc.” Pierderea lor ne afectează ca şi cum s-ar prăbuşi un stâlp de rezistență. Pentru multă lume, să le arunci în Sena are ceva dureros. Iar avocatul Carvin face duş, nu baie. E un tip energic, un tip rapid.

— Scuze, comisare? a întrebat Mercadet.

— Scuze pentru ce?

— Duşul?

— La duş cureți mai puțin dedesubtul unghiilor decât la baie, unde le cureți impecabil. Carvin voia să facă dispărută dublura cheilor pentru a-l putea acuza pe Bouzid. Dar de ce să le arunce când putea proceda în alt fel? Dacă putea să găsească o ascunzătoare… inexpugnabilă? Aşa se spune, Danglard? Inexpugnabilă?

— Da.

— Mulțumesc. Desigur, nu pitește cheile acasă și nici la cabinet. Iar a ascunde suscită întotdeauna ideea de a îngropa. O idee simplă, dar excelentă: o să le îngroape în pământul din jurul castanului din fața ferestrei. Sub grilajul din jurul castanului. O idee bună. Dacă nu ar fi fost murdăria de sub unghii, nu mi-ar fi trecut prin minte. Eu, unul, aș fi aruncat dublura cheilor. Lamarre, Kernorkian, când ajunge Carvin aici, prelevați murdăria de sub unghii, o vom compara cu pământul din jurul cheilor. Dublura cheilor a avut mai mult noroc decât soția lui. Există și astfel de oameni care au darul de a ști să aleagă.

Voisenet a scos din geantă punguța cu proba prelevată și a făcut-o să circule printre colegii săi.

— Aveți grijă să nu cadă pământul din jurul cheii, i-a prevenit el.

— Dar parbrizul? a întrebat Justin.

— Cum așa, Justin? Am pomenit despre acele pietricele care se aflau într-o zonă de lucru în drumul străbătut de 4×4. V-am spus, ție, Danglard și ție, Retancourt. Dar vorbiți între voi, ce naiba! Și v-am spus că nu există două păpădii asemănătoare și nici doi șoferi identici. Nu? Atunci era clar de ce îi pun pe Carvin și pe Bouzid să refacă parcursul – ca să văd cum se comportă, tocmai din pricina acelor pietricele.

— Nu înțeleg, a recunoscut cinstit Lamarre, răsucindu-și nasturele de la haină, mereu același.

Timid, Lamarre, care își păstrase din perioada petrecută la Jandarmerie o penibilă scorțoșenie militară, era cinstit până la a gafa, fiindcă era în stare să spună că nu înțelegea, mărturisire pe care mulți alții preferau să o evite. Astfel, Lamarre era important fiindcă, asemenea lui Estalère, prelua multe dintre întrebările pe care și le puneau colegii săi și îi scutea de penibil.

— Mașina 4×4 a fost atent controlată, a spus Adamsberg. Dar nu au verificat parbrizul. Fiindcă nimeni nu atinge parbrizul.

— Tot nu pricep, a repetat Lamarre.

— Pietricelele, parbrizul, sergent, tabietul fiecărui şofer.

Lamarre a rămas o clipă cu capul plecat şi pumnul strâns în dreptul buzelor.

— Vă referiţi la cei care, de fiecare dată când merg pe un drum cu pietriş, îşi pun un deget pe parbriz ca să atenueze efectul în caz de lovire? Unchiul meu procedează aşa.

— Şi Bouzid. E un şofer prudent, aproape temător. Îşi pune degetele pe parbriz fără să ştie la ce-i foloseşte asta. Fiecare cu ticurile sale.

— Şi eu procedez la fel, a spus Justin. Credeți că nu foloseşte la nimic?

— Nu contează, Justin. Oricum o să faci gestul în continuare.

— A, bine.

— Am refăcut traseul de două ori cu Bouzid. Şi de două ori şi-a pus degetele pe parbriz când am mers în zona cu pietricele, în timp ce vorbea mult şi se gândea la altceva. Reflex pur.

— Şi Carvin?

— E, desigur un şofer rapid, îndrăzneț, care vrea să arate ce poate. Nu îşi pune degetele pe parbriz. Îi face plăcere să facă pietricelele să scrâşnească.

— Sunt destui cărora le place asta, a spus Danglard. Este un zgomot distractiv.

— Iar partea dinspre interior a oricărui parbriz este mereu unsuroasă şi plină de praf, a continuat Adamsberg. Dacă pui degetul, chiar şi cu mănuşi, tot rămâne o urmă, dar pe parbrizul de la 4×4 nu e nicio urmă. Ceea ce înseamnă că Bouzid nu l-a condus niciodată.

— Şi de ce am mai folosit maşina de lux a inspectorului-şef? Ca să-l epatăm pe avocat? a întrebat Retancourt, iritată că nu reținuse detaliul murdăriei de sub unghiile lui Carvin deşi îl văzuse de mai multe ori. Şi că nu descifrase elementele pe care

i le dăduse Adamsberg. Dar că îşi închipuia comisarul că vorbeşte clar, greşea, nu puteai să-ți pierzi timpul descifrând rebusurile lui incomplete.

— Pentru că este aceeaşi marcă. Are acelaşi parbriz ca 4×4. Trebuie să fim cât mai precişi cu putință, inatacabili. Elementele noastre sunt firave. Dublura cheilor, de exemplu. Apărarea ne-ar putea replica, bunăoară, că Bouzid le-a pus acolo ca să-l acuze pe soț. Ceea ce n-ar fi un lucru neinteligent fiindcă ascunzătoarea este aproape inviolabilă. Dar Bouzid nu are murdărie sub unghii. Deşi preferă şi el să facă duş.

— Şi de unde ştim?

— L-am întrebat, Retancourt, a răspuns Adamsberg puțin mirat.

— Cu puțin noroc, am putea găsi pe dublura cheilor amprentele lui Carvin, nu cele ale lui Bouzid.

— Şi, orice-ar fi, acum ştim sigur că Bouzid nu a condus maşina, a spus Danglard. Nu sunt fire de păr, nu sunt urme de degete pe parbriz, iar blana cățelului n-are nicio importanță câtă vreme în propria lui maşină nu am găsit aşa ceva. Îl vom prinde.

— Îl vei prinde, căpitane, a nuanțat Adamsberg. Cu mărturisirea faptelor. Şi, din motivele pe care le ştiți, îl veți forța pe acest personaj care zdrobeşte femei să mărturisească. Iată-l, comandante, este momentul potrivit pentru tine. Nu te grăbi, voi fi în spatele geamului.

— O să-şi dea seama că aici pute, a spus Noël.

— A observat deja. Dacă aduce vorba, să-i spuneți că am fost să pescuim o fiară respingătoare, o murenă.

— Nu, s-a opus Voisenet, nu o murenă.

— Bine, nu-i vom spune numele. Unde este?

— La ora asta, cred că mama a isprăvit să o fiarbă.

— Atunci totul e în ordine.

Adamsberg s-a retras în biroul său, în capătul sălii mari.

Voisenet l-a urmat şi a intrat după el.

— A mai fost unul, comisare, a şoptit el de parcă între ei s-ar fi aflat un secret periculos.

— Ce? a întrebat Adamsberg neatent, aruncându-şi haina pe un scaun.

— O altă victimă a păianjenului pustnic.

Comisarul s-a întors rapid spre Voisenet, cu o privire mai limpede decât o avusese până atunci.

— Povesteşte.

— Un bărbat, din aceeaşi regiune.

— Câți ani avea?

— Optzeci şi trei. Nu a murit, dar a făcut deja septicemie. Este foarte grav.

Adamsberg s-a plimbat câteva clipe prin birou, apoi s-a oprit şi şi-a încrucişat brațele.

— Nu ne putem permite să nu ascultăm interogatoriul lui Danglard, a spus el.

— Nici nu se pune problema.

— Îmi povesteşti mai târziu, şi cu amănunte. În seara asta. Eşti obosit?

— Nu, comisare. Nu în ceea ce priveşte păianjenul pustnic.

— I-ai dat clişeele cheilor lui Froissy?

— Da.

— Perfect. E mai bine să nu vorbim despre asta aici.

— De Froissy?

— De păianjenul pustnic. După interogatoriu, mergem împreună acasă. Pregătesc eu cina.

Adamsberg a rămas pe gânduri o clipă, cu capul plecat într-o parte.

— Îți plac pastele?

Chiar mai înainte ca Danglard să înceapă interogatoriul, prelevarea probelor de murdărie neagră de sub unghii, efectuată în tăcere, fără explicații, l-au destabilizat pe avocat. Adamsberg privea: teama modifica trăsăturile lui Carvin. Persoanele care au o părere prea bună despre ele nu şi-au imaginat niciodată că vor putea să cadă într-o bună zi. Când lucrul acesta se întâmplă, ființele acestea se golesc, devin speriate, nepregătite, consistența lor se evaporă odată cu stupoarea propriului eşec. Neputincioşi, fără posibilitatea de a nuanța sau de a anticipa. Aşa sunt.

— Domnule avocat Carvin, nu trebuie să caut mostre de pământ asemănător, fiindcă este vorba de pământ, nu-i aşa? în toată țara. E o simplă confirmare. Am deja cheia dumneavoastră. Nenorocita aia de cheie. Ce copilărie să fi vrut să o păstrezi, nu vi se pare? Numai copiii au dorința de a păstra totul, de a nu pierde nimic, până şi mici fire de ață. Iar pasiunea asta îl poate arunca spre violență. Dar pe la opt ani, acest lucru se estompează şi dispare. Să zicem că teritoriul securizat există deja. Dar nu li se întâmplă tuturor. Copilul ar putea ucide pentru o bucățică dintr-o bilă, dar nu ucide. Urlă, se agită. Adultul, lacom, poate ucide, poate zdrobi, poate să treacă de două ori cu maşina peste gâtul soției sale de cincizeci şi două de kilograme, cea care râdea atât de plăcut. Cu deosebirea că bucățica de bilă s-a transformat în două milioane o sută treizeci şi opt de mii o sută douăzeci şi trei de euro. Şi paisprezece centime. Să nu uităm centimele. În ele se concentrează descendentul acelei bucățele dintr-o bilă.

Comisarul a ieşit din încăperea unde avea loc interogatoriul şi s-a plasat îndărătul geamului mat unde vreo paisprezece polițişti se adunaseră deja şi făceau să crească temperatura în cămăruță. Căldură şi miros de transpirație pe care deja izul fetid al murenei le făcea şi mai persistente. Delicată, Froissy se aşezase pe un scaun şi îşi făcea vânt cu un evantai. Retancourt era impasibilă şi nu transpira. Era un secret în plus alături de talentele ei multiple. Adamsberg obişnuia să spună că Retancourt îşi putea transforma energia în tot atâtea lucruri diferite, în funcție de împrejurări. A bănuit că, în acel moment, o convertise în capacitatea de a se răcori.

Danglard a atacat politicos, fără ironie, fără să-şi arate

puterea.

— *Ah, banii! Fie că-i ai, fie că nu, sunt mereu cauza răului.* Nu vă străduiți, domnule avocat, este un citat dintr-un autor comun, pentru oameni obişnuiți. În opinia mea, „să ai” atrage după sine neplăceri mult mai grave. Ar trebui să avem o judecată vigilentă, care să se rafineze odată cu sporirea averii şi a puterii şi care să fie în stare să analizeze modificările survenite în pliurile creierului nostru, lansându-ne semnale de avertizare. Ce părere aveți, domnule avocat?

Carvin nu s-a clintit, nici nu a tresărit. Spectacolul căderii sale îl arunca în stupoare. Danglard a avut nevoie de mai bine de trei ore ca să-l determine să mărturisească, folosind nenumărate tertipuri. Zburătăceală de săgeți bine țintite, diverse şi imprevizibile, care au izbutit în cele din urmă să spulbere ultimele măsuri de apărare ale ucigaşului. Era 22.30 când comandantul a ieşit din camera pentru interogatorii cu picioarele vlăguite de efort.

— Mi-e foame, a spus el. Şi lui. L-ați auzit? Vrea morcovi raşi. Morcovi raşi!

— Este în stare de şoc, a spus Adamsberg.

Danglard s-a dus în grabă la biroul lui unde şi-a turnat nişte vin alb într-un pahar, apoi a repetat operațiunea fără să ia loc pe scaun.

— Cine merge la masă? i-a întrebat el pe ceilalți. E rândul meu să fac cinste la Brasserie des Philosophes. Începem cu şampanie.

O duzină de polițişti l-au urmat pe comandant în vreme ce se pregăteau să intre schimbul de noapte şi în vreme ce Adamsberg a şters-o, pretextând că trebuie să doarmă.

VI

Ciocănind la uşa lui Adamsberg, Voisenet a avut impresia, amuzantă şi dezagreabilă, că participă la o conspirație. Şi, brusc, impresia că este un tâmpit. Să se intereseze de păianjenul ăla, să se întâlnească noaptea ca să discute despre el voalat, toate astea n-aveau niciun sens. Încă mai avea în minte prăbuşirea lui Carvin, prestația strălucită a lui Danglard, descoperirea dublurii cheilor de la maşină. Toate astea existau, toate justificau munca şi motivația lor. Dar nu şi păianjenul ăla.

Adamsberg supraveghea pastele care fierbeau şi i-a făcut semn locotenentului să ia loc.

— E un tip în grădina ta, comisare.

— E vecinul meu, bătrânul Lucio. Seara, e mereu prezent acolo, sub mesteacăn, cu o bere. Dumnezeu să-l păzească de păianjeni. Când era copil şi-a pierdut un braț în războiul din Spania. Dar brațul acela i-l muşcase un păianjen şi repetă tot timpul că şi-a pierdut brațul înainte să fi isprăvit să se scarpine în locul unde îl pişcase păianjenul. Că asta îl preocupă mereu. A extras de aici chiar şi o învățătură care, crede el, se potriveşte în toate situațiile existențiale: să nu laşi niciodată o înțepătură fără să o scarpini, să te scarpini până la capăt, până la sânge, altminteri te urmăreşte toată viața.

— Nu prea înțeleg.

— Nu-i nicio problemă, a spus Adamsberg punând pe masă sosul de roşii şi brânza. Scoate două farfurii din bufet, sunt aproape gata. Tacâmurile sunt în sertar şi paharele sunt sus.

— Avem şi vin?

— O sticlă, sub chiuvetă. Mănâncă, pastele se răcesc repede.

— Asta îmi spune şi mama mereu.

— A isprăvit de fiert murena?

— Nu-mi mai rămâne decât să extrag scheletul. O să arate bestial!

— Ai pus punctul pe i.

Adamsberg a desfăcut sticla, a deschis borcanul de sos de roşii şi l-a privit atent înainte de a i-l întinde locotenentului.

— Nu ştiu exact ce este înăuntru. Patruzeci şi trei la sută pesticide, petrol, cosmetice, carne de cal, lac de unghii. Habar n-avem ce mâncăm.

— Nici păianjenul pustnic.

— Adică?

Voisenet a văzut că luminița care se aprinsese în privirea lui Adamsberg mai devreme încă mai strălucea. Avea o privire atât de ştearsă de obicei încât nu-i puteai rata strălucirea atunci când apărea.

— Se hrăneşte cu insecte, ca păsările. Asta înseamnă insecticide. E o parte din marile dezbateri de pe net pentru a explica moartea celor muşcați de păianjenul pustnic.

— Spune.

— Nu ştiu ce să spun, comisare, nu ştiu dacă trebuie „să spun". Ce facem noi cu păianjenul pustnic? De ce ne interesează?

— Pune întrebarea altfel: ce face păianjenul pustnic?

— Muşcă şi, ghinion, a nimerit peste bătrâni. Toți sunt morți.

— Şi de ce nimereşte peste bătrâni?

— Cred că vizează pe toată lumea, dar i-au ieşit în cale numai bătrânii. Cel mai adesea, ca toți păianjenii, şi acesta doar muşcă „în gol". Adică nu lasă veninul. Muşcă pentru a avertiza, dar nu intenționează să-şi risipească veninul pe o pradă care nu-l interesează. În cazul ăsta, te alegi cu două puncte roşii pe piele şi gata. Cel care a fost muşcat nici nu ştie că i-a ieşit în cale un păianjen pustnic. Înțelegeți? Alteori, tot din motive de economie, nu îşi goleşte decât o singură glandă de venin din două câte are. Şi în cazul ăsta reacția este nulă. La fel, te-a pişcat şi gata. În fine, sunt şi unii care au o reacție, nu cine ştie ce. O mică pată roz, apoi un mic edem şi apoi totul dispare de la sine.

— Aşadar?

— Aşadar, a spus Voisenet umplând cele două pahare, au fost, poate, încă alte cincisprezece persoane muşcate de când a început vara şi care nici nu şi-au dat seama. Cu excepția acestor trei bărbați.

Adamsberg a clătinat capul.

— Dar păianjenul-pustnic nu este agresiv, nu-i aşa?

— Nu, se piteşte în ascunzătoarea lui, se teme. Se fereşte de lume. De unde şi numele. Nu-şi țese ditamai pânza în colțul unei ferestre ca păianjenul gigant de casă.

— Ăla mare, negru?

— Da. Şi, de altfel, foarte paşnic. În timp ce păianjenul-pustnic nu iese decât seara, foarte prudent, ca să se hrănească sau să se împerecheze o dată pe an.

— Aşadar, muşcă foarte rar, aşa-i?

— Numai dacă este obligat. Poți să ai păianjeni-pustnic acasă ani buni, fără să-i vezi sau să te atace vreodată. Numai dacă nu te interpui în calea lui, pe care o parcurge timid.

— Foarte bine. Aşadar este un lucru rar. Câți oameni au fost muşcați anul trecut?

— Undeva între cinci şi şapte, pe durata verii.

— Şi azi avem deja trei bătrâni, în trei săptămâni. Ca să nu mai vorbim de cei cincisprezece care au trecut neobservați şi de-abia a început vara. Există statistici în ceea ce priveşte muşcăturile de păianjeni-pustnic?

— Niciuna. Nu-i pasă nimănui. Muşcătura nu este mortală.

— Dar am ajuns şi aici, Voisenet. Au fost victime în vârstă anul trecut?

— Da.

— Şi au murit?

— Nu.

— Dar victimele tinere?

— Nici.

— Aceeaşi reacţie şi la unii, şi la alţii?

— Din câte am citit, da.

— Vezi, Voisenet? Este un dezechilibru aici. Trei bătrâni au fost deja muşcaţi şi aproape toţi trei sunt morţi. Şi asta e ceva nou. Îmi pare rău dar nu am desert, nici fructe.

— Fructele sunt la fel de pline de pesticide ca şi păianjenii. Şi vinul la fel, a spus locotenentul examinându-şi paharul, apoi dând pe gât o înghiţitură.

Adamsberg a strâns masa, şi-a tras scaunul lângă şemineul fără foc şi s-a instalat cu picioarele sprijinite de marginea acestuia.

— Aproape trei sunt morţi, a repetat Voisenet. Am înţeles, nu e ceva obişnuit. Şi, mai mult, dezbaterea în jurul acestora.

— Care este reacţia la muşcătura unui păianjen pustnic? De ce e mortală?

— Ei bine, veninul său nu este neurotoxic, aşa cum este veninul majorităţii păianjenilor. Este necrotic. Adică dizolvă carnea în jurul muşcăturii. Necroza se poate întinde douăzeci de centimetri în lungime şi zece centimetri în lăţime.

— Am văzut fotografii ale rănilor, a spus Adamsberg. Negre, adânci, dezgustătoare. Ca o cangrenă.

— Este o cangrenă. Dacă iei antibiotice, dă înapoi şi dispare. Uneori necroza este atât de vizibilă încât e nevoie de intervenţia unui chirurg estetician ca să refacă cât de cât aspectul anterior al membrului muşcat. Într-un an, un tip a rămas fără ureche. Gata, dizolvată.

— Destul de detestabil.

— Ah. Murena mea e de-a dreptul simpatică prin comparaţie.

— Desigur.

— Mai mult, muşcătura lui poate provoca o infecţie gravă din cauza bacteriilor ascunse între mandibule. Şi uite-aşa, comisare, necroza provocată de păianjenul-pustnic poate

declanşa o infecție generalizată sau poate să atace organele interne. Sau să distrugă globulele roşii, să atace rinichii sau ficatul. Dar sunt cazuri rarisime, la naiba. Şi nu se întâmplă decât copiilor sau persoanelor foarte în vârstă. Pentru că sistemul lor imunitar nu este încă suficient dezvoltat sau este în declin.

Voisenet s-a ridicat la rândul lui şi a făcut câțiva paşi, apoi şi-a sprijinit mâinile de speteaza scaunului.

— Şi uite ce avem, comisare. Trei bărbați muşcați mortal fiindcă erau bătrâni. Asta-i tot. Gata.

— Fiindcă erau bătrâni şi asta-i tot, gata, a repetat Adamsberg. Atunci, despre ce e toată dezbaterea de pe net?

— Despre orice, comisare. Numai că nu este vorba despre o anchetă polițienească!

— Atunci, despre ce se dezbate pe net? a insistat Adamsberg.

— Despre cauza morții. Sunt două teorii: fie cea a unei mutații, asta zguduie netul – păianjenii-pustnic plini de insecticide, de nenorociri care le atacă organismul şi, astfel, veninul lor poate deveni mortal.

Adamsberg şi-a părăsit locul din fața şemineului pentru a merge să caute un pachet de țigări lăsat de Zerk, fiul său, pe bufet. A luat una, cam scuturată.

— Şi cealaltă teorie?

— Încălzirea climatică. Puterea veninului creşte odată cu căldura. Păianjenii cei mai periculoşi trăiesc în țările calde. Anul trecut, în Franța, am avut una dintre cele mai călduroase veri. La fel, iarna care a urmat şi căreia nici nu mai putem să-i spunem iarnă. Deja de trei săptămâni este anormal de cald. Aşa încât toxicitatea veninului ar fi crescut şi poate chiar şi păianjenii au devenit ceva mai mari şi, odată cu ei, şi glandele lor de venin.

— Nu-i chiar aşa de idioată teoria.

— Totuşi, comisare, nu ne priveşte.

— Ar trebui să ştiu ceva mai mult despre victime şi despre

păianjenul pustnic.

— Despre victime? Glumiți!

— Ceva nu e în regulă aici, Voisenet. Nu este normal.

— Şi clima? Şi pesticidele? Vi se pare normal că nu mai putem mânca mere?

— Nu mai putem mânca nici mere. E în Paris vreun loc unde oamenii se pricep la insecte?

— Păianjenii nu sunt insecte.

— Ah, da, Veyrenc mi-a spus deja.

— Păi la Muzeul de Istorie Naturală au un laborator consacrat păianjenilor. Nu mă puneți să merg cu dumneavoastră, comisare.

După ce locotenentul a plecat, Adamsberg s-a aşezat iar pe scaun, frecându-şi gâtul pentru a îndepărta o amorțeală vagă ce-i înțepenea ceafa. În fața ecranului computerului lui Voisenet şi a păianjenului-pustnic a simțit-o pentru prima oară, împreună cu o uşoară senzație de rău. O tulburare trecătoare, care îl apuca imediat ce aducea vorba de ea şi care se risipea pe dată. Avea să treacă, trecea deja. Ceva care pleca de la el, ar fi spus Lucio cu siguranță.

VII

La două zile după arestarea lui Carvin, Brigada a intrat în etapa de hârțogărie, totdeauna însoțită de o tăcere nervoasă, de paşi târşâiți, de spinări încovoiate, de fețe şifonate sau concentrate, de priviri înşurubate în ecranul computerelor, asemenea pisicii, care, încolăcită pe copiatorul călduț, cu capul abia vizibil şi blana lipită de corp, părea că îşi redusese o treime din mărime. Retancourt, care se ocupa cu precădere de pisică, ajutată de Mercadet, considera că animalul era sensibil la fazele de hârțogărie ale Brigăzii, aşa cum altele erau sensibile la fazele lunii, şi adopta postura ghemuit mult mai des decât în perioadele de muncă de teren. Şi nu fiindcă Retancourt ar fi supravegheat-o constant. Dar ea îi umplea castronaşul pentru mâncare de trei ori pe zi. Şi de trei ori pe zi trebuia să urce pisica până la etajul întâi, în sala unde se afla distribuitorul de băuturi. Pentru că pisica nu mânca decât aici şi mai degrabă ar fi murit de foame decât să înghită ceva la parter. Mai mult, cu acest prilej, trebuia dusă în brațe pe scări, deşi, în rarele momente în care se juca, era în stare să le escaladeze şi să le coboare în goană. Asta cerea pisica şi asta făcea Retancourt, a cărei viață fusese salvată de enormul ghemotoc de blană. Când se ajungea la etapa de hârțogărie, Retancourt o lăsa aşa încolăcită cum era şi căra masa moale cu ambele mâini, ca pe o ofrandă.

Ziua precedentă adusese Brigăzii ultimele zvâcniri ale anchetei, ca ultimele valuri mai vioaie ale unei maree pe cale să se stingă. Analizele confirmaseră că pământul de sub unghiile lui Carvin şi cel din jurul cheii este identic. La ora şase după-amiaza, avocatul fusese transferat în detenție provizorie la închisoarea de la Santé. Deținuții spuneau că pereții care înconjurau curtea erau atât de murdari încât ți-era teamă să te sprijini de ei ca să nu rămâi lipit.

Etapa de hârțogărie respecta mereu acelaşi protocol. Fiecare dintre agenții implicați redacta propriul raport de activitate. Rapoartele ajungeau la comandantul Mordent, care se angaja să ordoneze întreaga cantitate de informații disparate, în timp ce Froissy şi Mercadet strângeau documentația fotografică şi

rapoartele primite de la tehnic. Totul ajungea la comandantul Danglard, responsabil de versiunea finală a raportului, pentru a verifica dacă era complet, exact, coerent şi lizibil. Noroc că, dat fiind caracterul copleşitor al acestei îndatoriri, Danglard, care iubea hârtia până la nevroză şi scrisul sub toate formele, era singurul membru al brigăzii care îndrăgea această etapă. Rapoartele sale erau considerate excepționale de către superiori şi contribuiau, în afară de rezultatele anchetei, la reputația Brigăzii.

În calitate de „cadru implicat” în anchetă, comisarul Adamsberg trebuia şi el să întocmească un raport. Evitând să scrie, îi povestea lui Justin, iar acesta îl întocmea în locul lui. La sfârşitul procedurii, lui Adamsberg nu-i mai rămânea decât să semneze raportul lui Danglard, pe care îl botezaseră „Cartea” datorită limbii desăvârşite în care fusese scrisă.

Comisarul i-a ordonat pentru a treia oară lui Justin o pauză de treizeci de minute. A deschis computerul şi a plonjat pe net, în rețeaua întinsă de păianjenul pustnic. A treia victimă murise la spitalul din Nîmes chiar în noaptea aceea, răpusă de cele mai rele efecte ale intoxicației veninoase, necroza organelor interne.

Adamsberg, sub titlul *Păianjenul-pustnic violonist* notase deja câteva informații despre cele două victime precedente:

*Albert Barral, născut la Nîmes, mort acum trei săptămâni, în 12 mai, la optzeci şi patru de ani, broker de asigurări, divorțat, doi copii.

*Fernand Claveyrolle, născut la Nîmes, mort o săptămână mai târziu, în 20 mai, optzeci şi patru de ani, profesor de desen, căsătorit de două ori, divorțat, fără copii.

L-a mai adăugat şi pe Claude Landrieu, şi el născut tot la Nîmes, mort în 2 iunie, optzeci şi trei de ani, negustor, căsătorit de trei ori, cinci copii.

Şi în chiar ziua aceea, un ziar local menționa că o femeie, Jeanne Beaujeu, care, întorcându-se după trei săptămâni de vacanță şi aflând despre decesele anterioare, se prezentase la

spitalul din Nîmes pentru o investigație asupra rănii sale, pe cale să se vindece. Declarase că fusese muşcată în 8 mai şi rana nu se agravase, aşa că se mulțumise cu ceea ce îi recomandase medicul său. Avea patruzeci şi cinci de ani.

Adamsberg s-a ridicat şi a privit pe fereastră frunzişul teiului. Aşadar nu erau numai vârstnici. Iar Voisenet i-o va spune curând. Într-adevăr, revenind la birou, a văzut că primise un e-mail de la locotenent: *Ați văzut? O femeie de patruzeci şi cinci de ani, muşcătură care nu a fost mortală. Atunci, faptul că sunt bătrâni este explicația.*

Adamsberg a răspuns:

— *Credeam că nu te mai preocupă asta, locotenente. Ar trebui să tragi tare cu raportul.*

— *Şi dumneavoastră la fel, comisare.*

Justin, punctual, s-a prezentat la uşă chiar atunci, dat fiind că jumătatea de oră de pauză trecuse. Au continuat raportul. Adamsberg a închis computerul şi, în picioare, i-a povestit cum se derulaseră cele două drumuri făcute cu maşina împreună cu Carvin şi cu Bouzid.

— Aşa cum nu există două păpădii identice pe pământ, a adăugat el.

— Nu pot să scriu asta, comisare, a spus Justin clătinând din cap. O să avem numai probleme.

— Cum spui tu.

Apoi, Adamsberg l-a trimis pe Justin la echipa tehnică, unde fusese analizat parbrizul, şi a deschis computerul imediat, plonjând în adâncurile forumurilor, care fremătau de anunțul unei a patra muşcături. Polemica, ivită odată cu acest caz de vindecare, se intensificase în ceea ce priveşte existența sau nu a unei mutații a păianjenului pustnic. La ora 18.06, un bărbat, cu pseudonimul Léo, a intervenit brusc pe unul dintre forumuri:

Léo: *Ați început să enervați lumea cu poveştile voastre cu bătrâni. Am optzeci de ani, am fost muşcat în 26 mai şi nu m-am agitat atâta, nici măcar nu m-am dus la doctor. Şi trăiesc.*

Arach: *Bravo, Léo! Ne-am liniştit!*

Léo: *Am avut un fleac de la pustule şi apoi gata.*

Mig: *Atunci nu-i nicio mutaţie?*

Cerise33: *N-a spus nimeni că toţi au suportat mutaţii.*

Zorba: *În orice caz, sunt prea multe muşcături. Sau păianjenii sunt agresivi, din cauza insectelor pe care le mănâncă, ori s-au înmulţit datorită căldurii. Sau pentru că nu mai sunt atâtea păsări ca mai înainte.*

Craig: *Zorba are dreptate. E deja 2 iunie şi avem deja 5 muşcături. Enorm. Câte vom avea peste* 3 *luni? Patruzeci? Totuşi, au murit oameni.*

Ford: *Da, dar sunt oameni bătrâni.*

Léo: *Terminaţi cu prostiile că sunt bătrâni! Şi voi o să îmbătrâniţi.*

Arach: *Las-o mai moale, Léo, nu e personal. Sau poate eşti tu mai rezistent?*

Léo: 39 *de ani de muncă la manetele unei macarale, pe ploaie şi pe vânt. Ce-ţi spune asta despre rezistenţă?*

Adamsberg a mai adăugat pe lista lui:

*Jeanne Beaujeu, patruzeci şi cinci de ani, prima victimă, muşcată în 8 mai, muşcătura se cicatrizează.

*Léo, optzeci de ani, macaragiu, muşcat în 26 mai, pustule, s-a vindecat imediat.

Apoi a citit noul e-mail trimis de Voisenet: *Ai văzut site-ul cu Léo? Nu toţi bătrânii muşcaţi mor imediat. Dar Craig22 are dreptate: sunt prea multe persoane muşcate, nici măcar nu a venit vara.*

Adamsberg a repetat:

— Credeam c-ai lăsat-o baltă.

— Am lăsat baltă chestia asta.

— Nu-i şi impresia mea. Astea fiind spuse, au fost ani în care ne-au invadat gărgăriţele.

— Cred că asta e. Un an în care dau buzna păianjenii pustnic. Mult mai multe muşcături şi trei bătrâni care nu au rezistat. Asta e singura explicație. Las-o baltă, comisare.

— Nu mă ocup de asta. Lucrez la raport.

— Şi eu.

S-a lipit de spătarul scaunului lăsându-şi capul pe spate. Poate că a fost muşcat de păianjen. Numele îl alerta, îi tulbura mintea, amintirea linkurilor de pe computerul lui Voisenet se amesteca în mirosul infect al murenei. Această primă anchiloză se repetase în ultimele trei zile, apărând şi dispărând, ca un vizitator pe cât de efemer, pe atât de încăpățânat.

Şi toate din pricina unui singur cuvânt, a unui singur sunet. Care nu avea nimic de-a face cu lacul Cluses, unde îi dusese tatăl lor sa să se plimbe prin nămol, o amintire umedă, amintire strălucitoare. Opusul pânzei tremurătoare şi cenuşii pe care păianjenul o aducea odată cu el, împreună cu, poate, puțină teamă disimulată în pliurile ei. Adamsberg şi-a revenit. O să treacă. Va isprăvi raportul cu Justin, după opt şi jumătate. Majoritatea polițiştilor plecaseră. Nu şi Danglard. Comandantul intrase în biroul comisarului în timp ce acesta, sprijinit de fereastra deschisă, îi dicta lui Justin. Iar Adamsberg nu avusese vreme să ascundă foaia pe care notase numele celor cinci victime ale păianjenului pustnic. Iar comisarul ştia că pentru Danglard a vedea înseamnă a citi şi a citi înseamnă a reține. Şi mai ştia că nu o să-i placă titlul din partea de sus a listei. Şi că deja îl căutase pe net.

Adamsberg presimțea că Danglard o să-l ia tare în seara asta. A format rapid numărul locotenentului Veyrenc.

— Louis, mai eşti?

— Plecam.

— Ai vreun program?

— Un rest de plăcintă de piure cu carne.

— Tu l-ai făcut?

— Nu, e industrial.

— Mănânci cu mine? La *Garbure?*

— Mă suni fiindcă simți chemarea locurilor natale? Ai nevoie de mine?

Garbura este un fel de mâncare tradițional din Pirinei şi cu siguranță că trebuie să fi crescut mâncând aşa ceva ca să-ți placă ciorba de varză peste care se toarnă resturi de la diverse alte ciorbe şi, dacă se poate, se adaugă ciolan de porc. La restaurantul *La Garbure* se adăuga un confit de rață. Printre altele, patroana localului avea o slăbiciune pentru chipul cu trăsături minerale al lui Veyrenc, pentru buzele lui cam prea feminine şi, pentru cele paisprezece meşe roşcate care i se iveau prin părul negru.

— Risc să am un conviv neprevăzut, a precizat Adamsberg. Şi care, mă tem, va fi prost dispus.

— Danglard?

— De unde ştii?

— De aproape o oră se preumblă pe aici bombănind preocupat şi chiar anxios. Nimeni nu ştie de ce.

— Eu ştiu.

— Ah. Şi pe unde te-a dus vântul, Jean-Baptiste?

— La păianjenul pustnic.

— Cel care s-a apucat acum să muşte prin sud-est?

— Chiar el.

— Înțeleg, a spus Veyrenc.

Şi nu pentru că Adamsberg credea că Louis Veyrenc de Bilhc, pe numele său complet, avea să-i apere preocuparea sau interesul față de acțiunile nesăbuite ale păianjenului, ci pentru că ideea de a trebui să se justifice sub privirea inchizitorială a lui Danglard îl bântuia cu atât mai mult cu cât era incapabil să dea vreo explicație. Or, Danglard, oricât de nemulțumit ar fi fost, nu-l ataca niciodată pe locotenentul Veyrenc. Nimeni nu o făcea. Nici pe față, nici altfel. Nu fiindcă se temeau că Veyrenc ar fi reacționat violent ca Retancourt sau Noël. Era un tip calm. Dar chipul şi trupul său exprimau o densitate aproape ca

a granitului împotriva căreia ghearele şi dinții ar fi fost inutile. De asemenea, mintea lui se adapta rapid cu orice modificare survenită, fără să lase impresia că este mirat sau prins pe picior greşit.

Adamsberg şi Veyrenc erau amândoi din Béarn şi moşteniseră de la munte ceva incasabil, unul flexibilitatea, celălalt stabilitatea, în timp ce pe Danglard o simplă adiere îl putea duce pe tărâmurile angoasei.

VIII

Danglard refuzase cu vehemență să mănânce măcar o farfurie din această garbură, care pentru el însemna o ciorbă din resturi bună doar pentru montaniarzii înrăiți. Prefera să mănânce cu delicatețe purcel de lapte umplut. Încă de la aperitiv, la care se servise confit de rață însoțit de un vin de Jurançon, se mai detensionase. Cea mai bună metodă ca să înăbuşi orice supărare de-abia schițată a comandantului era să-l inviți la cină, şi să fie o cină bună. Dar nu era niciodată suficient încât să-l scoți de pe traiectorie. Tot aşa cum vinul nu-l făcea niciodată să uite nimic. De altfel, comandantul nu se lăsa intimidat. Numai el avea puterea de se speria pe el însuşi.

— Nu te mai codi, Danglard, i-a spus Adamsberg care se simțea relaxat. Zi, Danglard.

— Nu mă codesc. Mănânc. Să nu se răcească.

— Asta recomandă şi mama lui Voisenet.

— Asta recomandă toate mamele, a completat Veyrenc mai punându-şi o porție de garbură.

— Se cheamă păianjenul pustnic, păianjenul violonist, a insistat Adamsberg.

— Se cheamă *Loxosceles rufescens,* a precizat Danglard. *Loxosceles redusa* în cele două Americi şi *rufescens* la noi. Există sute de specii.

Estelle, patroana localului, a venit şi l-a întrebat pe Veyrenc dacă doreşte să-i încălzească ciorba care nu era bună rece, în timp ce-i punea mâna pe umăr. Veyrenc a refuzat zâmbind, iar zâmbetul a împiedicat printr-un efect aproape magnetic ca mâna fină să se retragă de pe umăr. Privirea lui Adamsberg s-a întâlnit cu cea întunecată a lui Veyrenc. Trecuse multă vreme de când lupta virilă pe care o duseseră amândoi pentru o femeie se stinsese.

— Ai idee, comandante? l-a întrebat Adamsberg.

— Despre patroană? O ştiu din vedere. Ai încercat să mă mai convingi să mănânc ciorba asta, tot aici, mai de mult.

— Vorbeam de păianjen. Ai vreo idee despre el?

— Nu, am citit.

Şi Adamsberg ştia că Danglard fusese capabil să citească în două ore de douăzeci de ori mai multe lucruri decât o făcuse el însuşi.

— Şi ce ai citit comandante? l-a întrebat în timp ce-i făcea semn lui Estelle să le aducă brânza, o specialitate de brânză veche de oaie. Nu prea te interesează regnul animal.

— O secundă, comisare. La brânză vreau vin roşu.

— Aici avem Madiran[1].

— Ştiu soiurile voastre.

Cu paharul plin şi cu brânza în farfurie, Danglard părea aproape relaxat.

— Pentru că am văzut foaia de hârtie pe biroul tău, a răspuns el.

— Ştiu. De asta eşti aici.

— Numele „victimelor”, vârsta, profesia, data decesului, toate astea seamănă foarte bine cu începutul unei anchete, nu? E treaba mea să mă informez despre viitoarele anchete ale brigăzii.

— Te înşeli, Danglard. Nu este o anchetă.

— În acest caz, am greşit. Dacă e un joc, atunci lucrurile se schimbă.

Adamsberg s-a înnegurat brusc.

— Nu-i un joc.

— Despre ce este vorba, atunci?

— Cinci victime, trei morți, a răspuns Veyrenc. Într-un timp foarte scurt. Există poate…

— Poate? l-a întrerupt Danglard.

— O umbră care planează? a încheiat Veyrenc.

— Care şi-ar putea întinde aripile? a adăugat Adamsberg.

Danglard a clătinat din cap şi a împins farfuria goală din faţa lui.

— Trei morţi, exact. Dar este treaba medicilor, a epidemiologilor, a zoologilor. Nu a noastră. În niciun caz. Nu este de competenţa noastră.

— Ar fi bine să verificăm, a spus Adamsberg. De aceea mâine am o întâlnire la Muzeul de Istorie Naturală cu un specialist în păianjeni, nu ştiu cum se cheamă, păianjenolog, arahnolog, nu contează.

— Nu pot să cred, a spus Danglard. Nu pot să cred! Revino-ţi, comisare! La naiba, în ce fel de ceaţă te-ai mai pierdut?

— Văd foarte bine în ceaţă, a răspuns Adamsberg cam sec, punându-şi mâinile pe masă. Şi chiar mai bine decât pe senin. Am să fiu foarte direct, Danglard. Nu cred că s-au înmulţit păianjenii pustnic. Nu cred că veninul lor a suferit o mutaţie atât de mare şi de subită. Cred că cei trei oameni au fost asasinaţi.

Înainte ca Danglard, stupefiat, să răspundă s-a făcut tăcere. Mâinile mari ale lui Adamsberg nu se mişcaseră, erau ferm aşezate pe lemnul mesei.

— Asasinaţi? De păianjenul pustnic? a întrebat Danglard.

Adamsberg nu s-a grăbit să răspundă. Şi-a ridicat mâinile de pe masă şi le-a fluturat prin aer.

— Într-un fel, da.

Veyrenc şi Adamsberg mergeau spre casă, cu sacourile descheiate din pricina căldurii începutului de iunie după ce, pentru siguranţă, l-au condus pe Danglard, zdrobit nu din cauza vinului ci a declaraţiei comisarului.

— Pentru întâlnirea ta de la muzeu, să ştii, Jean-Baptiste, că se spune „arahnolog”, a spus Veyrenc.

— O clipă, mai bine notez.

Adamsberg a deschis carneţelul şi pe întuneric a scris

cuvântul respectând indicațiile ortografice ale lui Veyrenc apoi a completat pagina desenând un păianjen.

— Nu, păianjenii au opt picioare, opt. Ți-am mai spus.

— Şi insectele şase, a spus Adamsberg corectându-şi desenul, acum îmi amintesc.

Şi-a pus carnețelul în buzunar şi acolo a dibuit o țigară de mai de mult, din cele scuturate, şterpelită de la Zerk, fiul său. A scos-o, pe jumătate golită de tutun, şi a aprins-o.

— Şi aşa, tu vezi asta în ceață, a spus Veyrenc în timp ce-şi reluaseră mersul.

— Da. Ce vrei să fac?

— Ceea ce faci. Eu nu văd bine în ceață. Dar mi se întâmplă să văd binişor înaintea mea.

— Şi ce vezi tu înaintea ta?

— Ei bine, tocmai această umbră, Jean-Baptiste.

IX

La 13.30 Adamsberg, ajuns puțin mai devreme, aştepta să fie primit de profesorul Pujol, arahnologul – a mai verificat încă o dată cuvântul în carnețel. Opt picioare. *Loxosceles rufescens.* Ieri seară Danglard, pe drumul de întoarcere, gândise cu voce tare ce credea despre etimologia termenului *Loxosceles,* deşi nimeni nu i-o ceruse. Termenul provenea de la *loxo* „oblic” şi, prin extensie, „ceea ce nu merge drept”, „viclean”. Şi, poate, de la *celer,* „cel care se ascunde”. Vicleanul care se ascunde? Dar Danglard nu era mulțumit să amestece rădăcinile greceşti şi latineşti ale termenului.

Comisarul se aşezase pe o bancă de lemn instabilă, mirosind a parchet vechi, praf, formol şi, poate, slin. Încerca să găsească o justificare pentru vizita sa şi nu prea avea idei.

O femeie scundă de vreo şaptezeci de ani, puțin cam dolofană, s-a apropiat de bancă mergând sprijinită în baston. Neliniştită sau poate neîncrezătoare s-a aşezat la mai bine de un metru de comisar. Şi-a sprijinit bastonul de picioare, dar acesta a căzut. Orice baston alunecă, orice baston cade, şi-a spus Adamsberg care l-a ridicat imediat şi, zâmbind, i l-a întins femeii îmbrăcată cu nişte blugi prea lungi, cu manşete întoarse, şi care lăsau să i se vadă bascheții, o cămaşă prea înflorată şi un „cardigan” foarte demodat. Îmbrăcată cu atâta neglijență, întruchipa ceea ce Adamsberg ştia să recunoască: o ținută „provincială”, aşa se spunea pe aici, în marele oraş din piatră. Îi aducea aminte de mama sa, de „pulovărele” ei, cu nasturi mari, cusuți de mână cu multă ață, ca să reziste. Nu era prea frumoasă, o față aproape rotundă, păr vopsit blond şi făcut permanent, ochelari cu rame groase care nu i se potriveau. Şi, la fel ca mama sa, avea două cute foarte vizibile între sprâncenele prea des încruntate, semn că nu ştia de glume în ceea ce priveşte educația copiilor.

Adamsberg se întreba ce căuta femeia aici, pe bancă, de ce călătorise până aici. Ținea pe genunchi o geantă neagră. A deschis-o şi a scos o cutiuță de plastic, a privit-o şi pus-o imediat la loc. A repetat operațiunea de patru ori ca să verifice că nu a uitat cutia. Pentru asta venise.

— Scuze, ați fi aşa de bun să-mi spuneți cât este ceasul?

— Îmi pare rău, dar nu ştiu.

— Atunci de ce aveți la mână două ceasuri?

— Le am dar au stat.

— Şi de ce le mai purtați?

— Nu ştiu.

— Vă rog să mă scuzați, nu-i treaba mea. Vă rog să mă scuzați.

— Nu aveți de ce, nu-i nicio problemă.

— Nu, doar că nu-mi place să întârzii.

— La ce oră aveți întâlnirea?

Ai fi zis că sunt doi pacienți într-o sală de aşteptare la dentist. Dar cum nu era cazul, exista o curiozitate asupra motivului prezenței celuilalt. Şi grija ca celălalt să nu-i ia locul.

— La ora 14, a răspuns ea.

— Şi eu la fel.

— Cu cine?

— Cu profesorul Pujol.

— Şi eu la fel, a răspuns ea crispându-se. Ne va primi pe amândoi? Nu se face.

— Poate că este foarte ocupat.

— Şi dumneavoastră pentru ce ați venit? Dacă nu sunt indiscretă. Ca să vă reparați ceasurile?

A izbucnit într-un râs spontan, vesel, fără ironie, pe care şi l-a reprimat imediat. Avea dinți frumoşi, încă destul de albi pentru vârsta ei, iar când râdea, devenea cu zece ani mai tânără.

— Scuzați-mă, a spus ea. Scuzați-mă. Uneori mi se întâmplă să fac glumițe.

— Nu aveți de ce, nu-i nicio problemă, a repetat

Adamsberg.

— Şi de ce aţi venit?

— Ei bine, să zicem că mă interesează păianjenii.

— Obligatoriu, dacă veniţi să-l vedeţi pe profesorul Pujol. Sunteţi un fel de arahnolog amator?

— Da.

— E vreunul care vă supără?

— Cam aşa ceva. Şi dumneavoastră?

— Eu am adus unul. Uneori le poate fi de folos. Fiindcă se întâmplă arareori să-i găseşti.

Apoi femeia a părut că reflectează, cu privirea aţintită în faţă, cântărind cu gravitate două alternative. După aceea şi-a examinat tovarăşul de bancă – spera că fără indiscreţie. Un bărbat scund, slab, şi cu muşchii întinşi ca venele de bou. Un chip… dar ce să spui despre chipul lui? Trăsături foarte neregulate, pomeţi proeminenţi, obraji supţi, un nas prea mare, coroiat şi un zâmbet şăgalnic pe care îţi făcea plăcere să-l vezi. Iar zâmbetul acesta a hotărât-o: a scos cutiuţa preţioasă şi i-a întins-o.

Adamsberg a privit cu atenţie ghemotocul brun ghemuit în cutiuţa de plastic îngălbenit. Un păianjen mort nu seamănă cu nimic. Zdrobeşti un păianjen gigant de casă şi din el rămâne nici cât un bob de mazăre. Astăzi, vorbind despre păianjenul-pustnic şi chiar văzându-l pentru prima oară, rămânea indiferent. La fel cum fusese înaintea cinei. De ce anume, nu ţinea să-şi explice. Se obişnuia. Atâta tot.

— Nu-l ştiţi? l-a întrebat femeia.

— Nu sunt sigur.

— Poate că nu l-aţi văzut niciodată mort.

— Nu.

— Îi vedeţi totuşi spatele?

— Da.

— Şi nu vă impresionează cefalotoraxul său?

Adamsberg ezita. Citise ceva despre asta. Celălalt nume sub care era cunoscut păianjenul pustnic, păianjenul violonist sau păianjenul vioară. I se spunea astfel fiindcă avea un desen în formă de vioară pe spate. Degeaba privise atent fotografiile, sincer, nu semăna cu o vioară.

— E un desen, aşa-i?

— Ştiţi ceva? Fără nicio supărare, sunteţi arahnolog cum sunt eu papă.

— Aveţi dreptate, a spus Adamsberg restituindu-i cutiuţa.

— Ce păianjen vă interesează?

— Păianjenul pustnic.

— Păianjenul pustnic? Atunci sunteţi ca şi ceilalţi? Vă e frică?

— Nu. Sunt poliţist.

— Poliţist? Staţi puţin, ca să înţeleg.

Femeia scundă a privit din nou drept în faţa ei, apoi i s-a adresat lui Adamsberg.

— De îndată ce sunt nişte morţi, apare şi poliţia. Totuşi, doar nu veţi aresta păianjenii-pustnic pentru crimă?

— Nu.

— Să ştiţi că le-ar fi bine într-o celulă, dacă le puneţi puţin lemn ca să se ascundă. Scuze, glumeam.

— Vă rog, nicio problemă.

— Staţi puţin, ca să înţeleg. Ah, iată. Cum apare panica, gata şi poliţia. Ca să facă ordine. Aşadar aţi venit ca să vă interesaţi, ca să le spuneţi pe urmă colegilor, superiori şi inferiori, ce să facă pentru a linişti oamenii.

Adamsberg şi-a dat seama că femeia tocmai îi oferise explicaţia perfectă pentru a-şi justifica întâlnirea cu profesorul Pujol.

— Exact, a spus el zâmbind. Am primit ordine de la superiorii mei. De parcă nu aş fi avut altceva de făcut.

— Păi, ar fi trebuit să-mi telefonaţi. Aţi fi câştigat timp.

— Dar nu vă cunoşteam.

— Asta e adevărat. Nu mă cunoşteaţi. În cutiuţă este un păianjen pustnic.

— E periculos?

— Gândiţi-vă… Fir-ar, dacă eşti bătrân e şi mai neplăcut. Dar şi mai neplăcut e dacă aştepţi zile şi zile în şir. Iar oamenii habar n-au. Nu ştiu că dacă le iese o mică pustulă, i-a muşcat un păianjen pustnic. Şi că e mai bine să meargă la medic şi să ia antibiotice. Numai că nu, bătrânii nu fac asta. Nu, ei aşteaptă. Fiindcă bătrânii aşteaptă. Şi se umflă, iar ei îşi spun: „o muşcătură, o să treacă”. Şi, vedeţi dumneavoastră, nu greşesc. Ce-ar fi dacă am merge toţi la spital pentru un coş! Doar că muşcătura unui păianjen-pustnic nu trece mereu. Şi, când locul unde a muşcat devine, brusc, mare şi negru, merg la spital. Şi uneori, ei bine, uneori este prea târziu.

— Ştiţi multe despre păianjenul pustnic.

— Aflaţi că am mai mulţi la mine acasă.

— Şi nu vă este teamă?

— Nu. Ei stau la locul lor, eu nu-i deranjez, şi gata. Nu deranjez niciun păianjen. Îmi plac toate animalele. Ah, ba nu, mai puţin unul. Pe-ăsta nu pot să-l văd. Borza. Ştiţi ce este, aşa-i? Ia uite, profesorul ajunge târziu, nu-i pasă. Chiar dacă am venit cu trenul. La urma urmei, nu ştiu dacă am să-i dăruiesc păianjenul pustnic. Şi ia spuneţi, ştiţi ce-i sărăcia aia de borză?

— Nu, nu ştiu.

— Vă spun eu. E o coleopteră mare, neagră. Dar de un negru murdar. Ca nişte pantofi pe care nu i-ai curăţat şi nu i-ai făcut cu cremă niciodată. I se mai spune şi gândacul-morţilor.

— Şi ce-a făcut de i se spune astfel?

— Îi plac locurile întunecoase, murdare. Ah, nu, nu e deloc curat. Şi când este descoperit, în loc s-o şteargă rapid, îşi ridică fundul – scuze, îmi pare rău, scuze –, îşi ridică popoul, aşa, şi stropeşte cu un lichid puturos. Şi iritant. La noi are patru centimetri lungime. E ceva! Sigur l-aţi văzut. De unde sunteţi?

— Din Béarn. Dumneavoastră?

— Din Cadeirac, lângă Nîmes. Ba da, îl ştiţi, unde este rahat, acolo sunt şi borze. Scuze, zău, vă rog să mă scuzaţi.

— Nu-i nimic.

— P-ăsta-l zdrobesc, iau un băţ sau o piatră, mai înainte să mă stropească. Ce mă enervează, este că, în ultima vreme, am văzut nu doar în pivniţă ci şi în casă. Nu-mi place asta.

— Fiindcă anunţă moartea?

— Moartea, nu ştiu, dar aduce ghinion. Nimănui nu-i place să vadă o borză. Primul a ieşit din aragaz. Altul a ieşit dintr-o cizmă. Zău. Şi ştiţi ce mănâncă? Rahat de şobolan, zău.

Profesorul Pujol veni înspre ei, cu halatul alb descheiat. Era un bărbat gras, cu barbă, ochelari cu rame fine, chel, cu un chip aspru, ca al unui tip pe care îl deranjezi. Mai întâi i-a întins mâna lui Adamsberg.

— Comisarul Jean-Baptiste Adamsberg?

— Chiar el.

— Trebuie să spun că vizita unui şef de la poliţie pentru câteva muşcături ale păianjenului-pustnic mă surprinde puţin.

— Şi pe mine, profesore. Dar am primit ordine.

— Şi vă supuneţi. Ce meserie! Să nu poţi gândi liber! Îmi pare rău pentru dumneavoastră.

Antipatic, şi-a spus Adamsberg.

Apoi Pujol s-a uitat la femeia micuţă care se ridica greu, incomodată de geantă şi de baston. Adamsberg a ajutat-o, ridicând-o uşor de braţ şi luându-i bagajul.

— Vă rog să mă scuzaţi, zău, îmi pare rău, este din cauza artrozei.

Profesorul nu mişcase un deget ca să o ajute şi a aşteptat ca femeia să fie în picioare şi să se apropie.

— Irène Royer-Ramier? Vă rog să mă urmaţi amândoi.

Pujol mergea repede de-a lungul culoarelor iar Adamsberg, încetinit de femeia pe care o sprijinea ţinând-o de cot, nu putea

să menţină acelaşi ritm cu el.

— Nu vă grăbiţi, i-a spus el.

— Vă spun eu, este un mitocan. Dar poate că mă înşel, nu trebuie să judeci prea repede. Nu ştiam că sunteţi comisar şi am spus „poliţist”. Vă rog să mă scuzaţi.

— Nu aveţi de ce. Eu am spus-o primul.

— Ah, da, aşa este.

După şapte minute de mers pe culoare, în ritmul lui Irène Royer, pe un parchet care scârţâia, prin miros de formol, pe lângă borcane aşezate pe etajere, au ajuns în biroul foarte mic al profesorului Pujol.

— Ei, bine, aştept întrebările dumneavoastră, a spus el înainte chiar să se aşeze. Vă previn pe amândoi că sunt specialist în familia Salticide, aşadar nu am nimic de-a face cu păianjenul pustnic. Dar mă pricep, se-nţelege. Este vorba de povestea asta cu oamenii muşcaţi de păianjenul-pustnic în Languedoc-Rousillon, aşa-i? Comisare?

— Zvonurile care circulă deja pe internet, după ce au fost muşcaţi cinci oameni în trei săptămâni, dintre care trei au murit, oameni în vârstă, încep să creeze polemici şi să stârnească panică. Superiorilor mei nu le place panica, mama violenţelor.

— Mai mult, de aici de la Paris nu vă puteţi da seama, dar acolo e o vânătoare de vrăjitoare, a spus Irène Royer. Vânzarea de aspiratoare a crescut. Ca să-i aspire din ascunzişuri.

— E bine pentru comerţ, a spus Pujol care şi-a luat o scobitoare şi s-a folosit de ea ca să-şi scotocească prin maxilare.

— Vânătoarea de vrăjitoare care îi urmăreşte pe toţi. În satul meu toată lumea ştie că eu nu omor păianjeni.

— E bine.

— E bine, dar deja mi-au spart geamurile. Am fost la poliţie, dar nu ştiu cum să procedeze: ar trebui să ucidă

păianjenii-pustnic „mutanți” sau să scadă numărul exemplarelor „invadatoare” sau să nu le pese? Habar n-au.

— Aici suntem pe aceeaşi lungime de undă, a intervenit Adamsberg. Superiorii mei cer un aviz ştiinţific pentru a şti ce mesaj să transmită autorităților locale.

— Un aviz în legătură cu ce, comisare?

— Asistăm la o creştere subită a numărului de păianjeni pustnic? Datorată, se spune, încălzirii climei?

— În niciun caz, a răspuns Pujol cu dispreț, dispreț față de ignoranți şi de cei cu minte puțină. Arahnidele nu sunt rozătoare. Nu li se întâmplă ca numărul exemplarelor să crească brusc, aşa cum, bunăoară, este cazul spermofilelor.

— Unii consideră că diminuarea foarte evidentă a numărului de păsări, datorată poluării şi insecticidelor, ar fi permis micilor păianjeni să se dezvolte, a insistat Adamsberg.

— Este ceva ce li se întâmplă tuturor animalelor: de îndată ce unii dispar, alții profită ca să le ia locul. De exemplu: diminuarea la jumătate a numărului de păsări mici, pițigoi, vrăbii; în locul lor vor apărea altele mai rezistente care le vor ocupa cuiburile şi se vor dezvolta. Ciorile, de exemplu. Aşa încât aceeaşi cantitate va fi mâncată de mici păianjeni. Altă întrebare?

Adamsberg a întârziat puțin ca să noteze.

Antipatic.

— Ipoteza mutației, a spus el. Se spune…

— „Se spune”. Cine spune? Cei de pe rețelele de internet, de pe forumuri, de pe chat-uri?

— Da.

— Altfel spus, ignoranții, imbecilii care scot din buzunar ipoteze alarmiste şi care habar n-au.

— Dar sunt rețele, domnule profesor. Apar şi răspândesc zvonuri. Iar superiorilor mei nu le plac zvonurile. De aceea, v-am spus, vor să ştie care este situația înainte să ofere o dezmințire oficială.

— De trei săptămâni mă cert pe aceste rețele, a intervenit Irène Royer. Zadarnic. Este…

„Este frecție la un picior de lemn” era gata să spună, a gândit Adamsberg.

— Este ca şi când ai încerca să umpli un butoi spart, a continuat ea. O opinie ştiințifică ar putea să-i oprească.

— Şi ce le răspundeți, doamnă Royer, celor de pe rețele?

— Royer-Ramier, a precizat ea. Dar este mai simplu să spui Royer. Toată lumea face asta. Le spun că păianjenii-pustnic se ascund şi că se întâmplă rar să-i întâlneşti. Că nu sunt agresivi, că nu sar nici nu fac altceva. Că veninul lor nu este mortal decât, de acord, cu excepții, uneori, pentru persoanele în vârstă, care au sistemul imunitar şubred…

— Sistemul imunodeficient, a întrerupt-o Pujol.

— Din cauză că lasă să treacă timpul înainte să meargă la medic. Pentru că nu ştiu să recunoască o muşcătură de păianjen.

— Simplist vorbind, aşa este.

— Dar nu ați răspuns în legătură cu ipoteza mutației, a spus Adamsberg. Oamenii sunt speriați, dar şi fascinați, se tem, dar îşi şi doresc lucrul de care se tem. Susțin că păianjenii pot înghiți cantități enorme de insecte.

— Adevărat.

— Şi cum insectele acestea sunt pline de pesticide, păianjenii se umplu de o otravă care le-ar fi putut modifica veninul.

— Mutații, altfel spus, modificări ale datelor conținute în ADN, apar în mod constant. Virusul gripei se modifică la fiecare trei ani. Iar gripa rămâne. Niciodată nu se iveşte o mutație aptă să modifice esențial tot organismul animal.

— Totuşi se nasc copii cu patru brațe, a adăugat femeia.

— Este o anomalie cromozomică individuală, nu are de-a face cu discuția noastră. Doamnă Royer, vă imaginați un păianjen mutant cu optsprezece picioare şi cu venin super-

puternic în stare să vâneze oamenii? Nu confundați realitatea genetică şi ficțiunea cinematografică. Şi, ca să închid subiectul: păianjenii sunt plini de pesticide. Ca noi toți, de altfel. La fel ca insectele, care mor din acest motiv, ca păsările care mor şi ele. La fel şi păianjenii. Riscăm mai degrabă o diminuare a numărului de exemplare decât o sporire a lui.

— Aşadar, nu este vorba de nicio mutație? a întrebat Adamsberg care îşi lua notițe.

— Nicio mutație. Dacă vreți ceva de amploare, comisare, cereți, prin intermediul Ministerului de Interne, o analiză a veninului din sângele victimelor moarte de loxoscelism.

— Loxoscelism? a întrebat Adamsberg cu stiloul în aer.

— Este numele afecțiunii mortale cauzată de păianjenul pustnic. Şi mai cereți-le şi celor de la CAO…

— CAO?

— Centrul Anti-Otravă din Marsilia.

— Ah, da.

— Aşadar, cereți-le celor de la CAO un studiu în care să compare veninul păianjenului-pustnic de anul trecut şi să cerceteze gradul în care a crescut periculozitatea acestuia. Pacienții ar trebui să păstreze rezultatul analizelor. Sunteți atent? Cereți aceste lucruri. Şi ne vom distra, credeți-mă.

— Atunci cu atât mai bine, a spus Adamsberg închizându-şi carnețelul. Nici suprapopulare, nici mutație. Ce explicație propuneți pentru ceea ce avem deja, până în 2 iunie: cinci muşcături de păianjen-pustnic şi trei decese?

— Pentru cele trei decese, aşa cum a spus doamna, acuz întârzierea prejudiciabilă a controlului medical al indivizilor imunodeficienți, victimele unei hemolize sau ale unei infecții extrem de grave. În ceea ce priveşte celelalte două cazuri, zvonul i-a determinat pe cei muşcați, împinşi de valul produs de presa regională şi de rețele, să facă declarații publice. Dacă zvonul – iarăşi zvonul – nu ar fi pus paie pe foc anul trecut, când s-a strigat sus şi tare că Franța e invadată de păianjenul-pustnic brun din America, nu am fi ajuns aici. De obicei, majoritatea persoanelor muşcate de păianjenul-pustnic suferă

de o muşcătură albă, adică nulă, sau cu un conţinut scăzut de venin. În cazurile rare a unei injectări majore cu venin, persoana va consulta medicul de familie care îi va prescrie antibiotice. Şi nimeni nu află. Am terminat?

— Nu chiar, domnule profesor. Este posibil ca o altă persoană, să spunem, rău intenţionată, să plaseze mai mulţi păianjeni-pustnic în casa unei alte persoane?

— Că să o ucidă?

— Da.

— Aproape că mă pufneşte râsul, comisare.

— Am ordin.

— Uitasem. Ordinele dumneavoastră. Ştiţi mai bine ca oricine că există mii de mijloace infinit mai simple ca să asasinezi pe cineva. Şi că, dacă – acum ne amuzăm, nu-i aşa? – nebunul dumneavoastră vrea să folosească venin animal, atunci să aleagă veninul de viperă, ce naiba! Dacă vrea, vipera eliberează cincisprezece miligrame de venin. Şi vă scutesc de DL 50-ul lui, adică doza letală eficientă 50% într-un grup de şoareci care au 20 de grame fiecare, sunteţi atent? Aflaţi, aşadar, că pentru a ucide un om „cu vipera”, ar trebui să fie muşcat de patru sau cinci asemenea reptile! Şi, dacă ştiţi trucul ca viperele să primească un asemenea ordin, povestiţi-mi, o să fie distractiv. Pe când păianjenul pustnic! Cantitatea sa de venin este infimă. Admiţând că acceptă să-şi golească în totalitate conţinutul glandelor cu venin într-un om, ceea ce se întâmplă foarte rar, repet, am avea nevoie de, lăsaţi-mi câteva secunde… nu avem DL 50 pentru păianjenii pustnic, doar estimări glandulare.

Cât timp profesorul efectua mental calculele s-a lăsat tăcere.

— Am avea nevoie de patruzeci şi patru de glande cu venin de păianjen-pustnic pentru a ucide sigur un om. Adică un atac condus de douăzeci şi doi de păianjeni-pustnic asupra unui om, ceea ce ar fi un act al naibii de curajos din partea unor păianjeni solitari şi non-violenţi! De fapt, de vreo şaizeci de păianjeni-pustnic dacă ţineţi cont de muşcăturile albe şi de cele

ratate! Şi ca să ucizi trei oameni, ar fi nevoie de o sută optzeci de păianjeni pustnic! Nebunul de ucigaş ar trebui să se descurce să facă rost de aproape două sute de păianjeni pustnic, să-i plaseze la duşmanii lui şi să-i roage să-i muşte. Şi de ce i-ar muşca, vă întreb? Două sute! Şi vă amintesc: sunt foarte greu de dibuit! Nu degeaba li se spune păianjeni-pustnic!

— Foarte greu de dibuit, a confirmat Irène Royer. Chiar şi să-i surprinzi când ştii unde se află. Ştiţi ce am avut privilegiul să văd într-o bună zi? Un stol de păianjeni de-abia născuţi, duşi de vânt cu firele din pânza părinţilor.

— Cu atât mai bine pentru dumneavoastră, doamnă, este foarte frumos. Dar lăsaţi-mă să continui ipoteza comisarului în legătură cu un atac grupat. Nu credeţi că, după trei sau patru muşcături, victima s-ar ridica din pat să vadă ce se întâmplă? În loc să aştepte să fie muşcată pentru a şaizecea oară? Haideţi, comisare! Dar, dacă puneţi mâna pe asasin, vă rog să mi-l aduceţi, a spus el ridicându-se.

— Va fi amuzant, a conchis Adamsberg în locul lui Pujol. În ceea ce mă priveşte, am terminat şi vă mulţumesc pentru timpul pe care mi l-aţi acordat.

S-a ridicat. Irène Royer l-a imitat.

— Şi dumneavoastră, doamnă? Mulţumită?

— La fel. Vă mulţumesc şi vă rog să mă scuzaţi.

— Nu trebuie să vă scuzaţi faţă de un tip atât de… i-a spus Adamsberg lui Irène Royer de îndată ce au ajuns pe culoar.

Adamsberg căuta cuvântul pe care l-ar folosi Danglard.

— Infatuat. Infatuat, brutal şi bou. Dar nu contează, am primit răspunsurile.

— Le-aţi primit şi le-am primit şi eu, mulţumită dumneavoastră. Fiindcă, sunt sigură, cu mine singură nici n-ar fi stat de vorbă. Pe când cu un pol… un comisar în misiune, se schimbă treaba. Cam aşa stau lucrurile, pot înţelege. Am făcut bine că nu i-am dat cutiuţa mea. Ar fi râs.

— Aveți grijă, doamnă Royer, să nu povestiți pe forumuri că superiorii mei mi-au încredințat această misiune, vă rog.

— Ba dimpotrivă. De vreme ce cara… polițiştii fac un lucru util, e bine să se afle, nu? De ce nu aş spune-o?

— Pentru că este fals. Nimeni nu mi-a încredințat această misiune.

Tocmai ieşiseră din muzeu şi femeia s-a oprit brusc pe trotuarul străzii Buffon.

— Atunci, nici măcar nu sunteți polițist? Totul a fost o minciună? Ah, nu e deloc în ordine, deloc!

— Sunt polițist, a spus Adamsberg arătându-i legitimația.

Femeia a cercetat-o atent apoi a ridicat bărbia spre comisar.

— Înseamnă că ați venit pur şi simplu, singur? Nu este adevărat că ați primit ordin. Vă gândiți la ceva sau mă înşel? De asta ați pus întrebările despre venin, care vă dădeau aproape aerul unui imbecil?

— Nu mă deranjează, sunt obişnuit.

— Ei bine, pe mine mă deranjează foarte tare. Aş fi putut să vă lămuresc eu: nu poți ucide folosindu-te de păianjenii pustnic. Vă spun: nu vor să muşte. N-aş fi putut să o spun folosind toate cifrele enumerate de profesor, dar, la urma urmei este acelaşi lucru. Nu se poate. Nu se poate.

— Dar nu vă cunoşteam.

— Ah, este adevărat, nu mă cunoşteați.

— Doamnă Royer-Ramier, ce-ar fi dacă am lua o cafea la *L'Etoile d'Austerlitz?* a propus Adamsberg foarte dornic să nu-şi vadă inițiativa şi numele lățindu-se pe toate rețelele internetului. E la capătul străzii. Ne-am lămuri.

— Doamna Royer, e mai simplu. Toată lumea îmi spune aşa. Şi nu îmi place cafeaua.

— Un ceai? Un ceai cu lapte? O ciocolată?

— Oricum este în drumul meu.

În timp ce Adamsberg şi femeia scundă mergeau încet,

comisarul ținând-o de cot şi cu bagajul ei în bandulieră, a sunat Veyrenc.

— Nimic suspect, i-a răspuns Adamsberg. Un tip scârbos, dar ştie meserie.

— Asta ar fi lipsit, a şoptit Irène Royer, lângă el. Doar e meseria lui, nu? Nu bați atâta cale ca să auzi nişte prostii, nu?

— Nu, Louis, nu este vorba de creşterea numărului de păianjeni pustnic, nici de mutația veninului. Şi nici de cea mai mică şansă de a ucide folosind aceste animăluțe. Asta lămureşte lucrurile.

— Eşti dezamăgit?

— Nu.

— Eu, da. Puțin. În fine, un fleac.

— „Umbra” ta?

— Poate. Dar, ştii, te poți înşela asupra umbrei.

— Aşa cum te poți înşela când eşti în ceață.

— Ei bine, să admitem asta. Subiect închis.

— Nu este închis, Louis. Nu uita: ce avem? Zece morți pe an din cauza muşcăturilor de păianjen în întreaga lume. Iar în Franța nu am avut niciodată.

— Dar tocmai tu ai spus: „nici cea mai mică şansă”.

— Dacă priveşti lucrurile astfel, nu există nicio îndoială. Dar să presupunem că încerci să priveşti lucrurile şi din alt unghi? Îți aduci aminte de escaladarea vârfului Balaitous? Sunt drumuri pe care, dacă le urmezi, te prăbuşeşti. Şi altele pe unde ajungi în vârf.

— Le ştiu, Jean-Baptiste.

— Este o chestiune de drum, Louis. De unghi. De pistă de decolare.

Aşezată în fața ceştii cu ciocolată, Irène Royer a arătat spre telefonul mobil.

— Vă exprimați ciudat, a spus ea. Iertați-mă, asta chiar nu mă priveşte. „Umbră”, „drum”, „pistă de decolare”.

— E un prieten din copilărie. Şi coleg.

— Cineva din Béarn, ca dumneavoastră?

— Exact.

— Se spune că oamenii de acolo sunt tari. Datorită muntelui. Ca şi bretonii, datorită mării. O singură greşeală mică şi muntele te abandonează iar marea te înghite. Nişte stihii prea mari pentru om, şi atunci trebuie să te întăreşti, sau ceva de genul ăsta, presupun.

— E posibil.

— Dar de data asta sunteți pe cale să faceți greşeala aia mică. Vă țineți de stâncă şi o să cădeți în grohotiş.

— Nu cobor de pe stâncă. Mă cațăr pe o alta.

— Presupun că şefii dumneavoastră nu sunt la curent? Că vă preocupă chestia asta cu păianjenul pustnic? Aşa nitam-nisam?

— Nu.

— Şi că dacă ar şti, ar fi destul de rău pentru dumneavoastră?

Adamsberg a încuviințat zâmbind.

— Şi că pentru asta îmi oferiți o ciocolată. Ca să nu povestesc pe forumuri cum comisarul pierde controlul, singur, fără ca şefii lui să ştie. Şi atunci deveniți un drăguț.

— Dar sunt drăguț.

— Şi încăpățânat. Şi orgolios. Aveți ceva în minte, fără să cunoaşteți cum stă treaba cu păianjenii, oricum nu mai mult decât ştie un puşti, iar profesorul v-a demonstrat contrariul. V-a demonstrat asta, nu?

— Da.

— În schimb dumneavoastră i-ați spus colegului că este şi nu este un caz închis. Deşi tot ce aveți nevoie se află chiar sub ochii dumneavoastră. Orgoliul, asta e.

Adamsberg a zâmbit în continuare. Îi era pe plac femeia. Intuia bine, rezuma bine. I-a pus un deget pe umăr.

— Am să vă spun, doamnă Royer. Nu sunt orgolios. Am ceva în minte, asta-i tot.

— Ei bine, imaginați-vă că şi eu am ceva în minte. Fiindcă păianjenul-pustnic nu ucide. Fiindcă sunt trei morți. Iar în Franța nu există decese provocate de muşcătura păianjenului pustnic. Fiindcă mai am şi alte lucruri. Şi? Toți avem ceva în minte, mai ales noaptea când te răsuceşti în aşternut, aşa-i? Dar eu nu sunt smintită ca dumneavoastră. Când nu se poate, nu se poate. Asta e.

— Aşa, a spus Adamsberg lipindu-şi spatele de speteaza banchetei şi încrucişând-şi picioarele. Şi care ar fi aceste „alte lucruri?"

— O prostie, a spus ea ridicând din umeri. E bună ciocolata aici, recunosc.

— Şi care ar fi aceste „alte lucruri" doamnă Royer? a insistat Adamsberg.

— La urma urmei, spuneți-mi Irène, e mai simplu.

— Mulțumesc. Hai, Irène, ce riscăm? Nu o să mai mă revedeți. Puteți să-mi spuneți mica dumneavoastră idee. Mie îmi plac ideile, mai ales când sunt mici şi apar noaptea.

— Ei bine, mie nu prea îmi plac. Mi se pare că enervează.

— Atunci, spuneți-mi-o. Mă enervez rar. Dacă nu, vă va irita mereu.

Şi, ineluctabil, Adamsberg s-a gândit la bătrânul Lucio, trebuie mereu să isprăveşti să te scarpini.

— Un fleac. Doar că, la un moment dat, la cel de-al doilea deces, mi-am spus că e ceva putred aici.

— Şi o murenă putredă.

— Pardon?

— Scuzați-mă. Mă gândeam la altceva.

— Atunci ar trebui să-mi spuneți dacă mai vreți să ştiți ce am în minte sau nu.

— Sigur că vreau.

— Primii doi bătrâni morți se cunoşteau. Din copilărie.

— Ia te uită!

— Înainte să mă pensionez şi să mă retrag la Cadeirac, am locuit la Nîmes.

— Şi ei la fel?

— Nu mă mai întrerupeți mereu, altminteri o să-mi scape chestia asta dubioasă printre degete.

— Scuze.

— Locuiam la două străzi de ei. Eu, în fiecare seară la şapte iau un porto. Iertare dacă vă şochează, dar nu beau altceva toată ziua. „Un păhărel face bine la sănătate”, spunea mama. Dar cred că e o prostie. Vă rog să mă iertați, zău aşa, iertați-mă.

— Nu aveți de ce, nu-i nicio problemă, a repetat Adamsberg a n-a oară în după-amiaza asta.

— În orice caz, nu diminuează artroza, a spus ea strâmbându-se. Cu umezeala asta în aer, mi-e mai bine în sud. În fine, mergeau la aceeaşi cârciumă ca şi mine: *La vieille cave.* Pentru că un porto la ora şapte seara e bun, dar e şi mai bun dacă nu-l bei singur acasă, trebuie să fim foarte clari. „Sunteți atent?” cum spunea tot timpul Pujol. Cred că o să țin minte asta. Dumneavoastră ce beți?

— O bere, după cină, cu vecinul meu mai bătrân, sub un copac.

Adamsberg vedea cum ideea care dovedea că e ceva putred se îndepărta şi că locul ei era luat de murenă. Dar simțea că nu trebuie să-i întrerupă pălăvrăgeala, o să revină ea la idee. Sau dacă nu, gândul acela o să-i rămână şi o să o irite mereu, iar femeia nu părea nemulțumită să scape de el pasându-i-l comisarului.

— Eu nu beau sub un copac ci la *La vieille cave.* Şi ăştia doi erau acolo mereu. Şi vă garantez că nu beau un porto mic. Beau rachiu. Unul după altul şi vorbeau, vorbeau. Se întâmplă des când ai trecut prin infern să vorbeşti despre asta şi iar vorbeşti ca şi când ar trebui să scapi de el zilnic. Sunteți atent?

Să vorbeşti despre el glumind de parcă ar fi fost paradisul. Vremurile bune de odinioară, ce mai. Iar pentru ei, infernul fusese la orfelinat. Îi spuneau „Mila”. Nu departe de Nîmes. În fine, asta îi făcuse prieteni la cataramă şi le plăcea cel mai mult să-şi amintească prostiile pe care le făcuseră, lucruri oribile, ce mai. Şi, din ceea ce am auzit într-o bună zi – făceam cuvinte încrucişate lângă ei, odată chiar am câştigat o pătură electrică, o porcărie incredibilă – oh, iertați-mă, zău.

— Nu-i nimic.

— Vreau să spun că e genul acela de chestie care te face să te perpeleşti în pat. În fine, iar ei povesteau nişte chestii urâte făcute de neamurile-proaste şi rele de la orfelinat, ce mai. Să te pişi – e termenul lor – în vestiarul directorului, să faci caca în ghiozdan, să ieşi din internat noaptea pe furiş, să legi un puşti cu aşternutul, să-i furi unuia pantalonii, să-i dai şortul jos altuia la sport, să-l mai şi rupi în bătaie, să-l închizi undeva, chestii dintr-astea. Neam prost căruia îi place să facă rău. Nu erau doar ei, se pare că era o gaşcă. Între timp, bieții puşti nu era deloc fericiți acolo. Vorba vine. Şi uite-aşa, cei doi glumeau la rachiul lor. Dar uneori nu mai glumeau, ci rânjeau batjocurile pe şoptite. Şi aici trebuie că erau lucrurile cele mai urâte.

— Şi atunci v-ați spus, răsucindu-vă în pat: cineva s-a răzbunat.

— Da.

— Folosind muşcătura unui păianjen pustnic.

— Da. Dar după şaizeci de ani, nu mai avea rost, aşa-i?

— Dar, cum spuneți: despre infern vorbeşti mereu. Astfel, te gândeşti la el mereu. Chiar şi după şaizeci de ani.

— Numai că, uite: au murit de necroză, din cauza veninului din sânge. Şi ne întoarcem tot de unde am plecat: nu poți obliga un păianjen-pustnic să muşte.

— Şi dacă i-l bagi în pat? În pantof?

— Nu ține. Primul a fost muşcat afară, lângă grămada de lemne. Iar al doilea, tot afară, deschizând poarta. Păianjenul-pustnic trebuia să fie undeva, ascuns printre pietre, bine mersi.

— Nu merge.

— Ce vă spuneam!

— Şi pe al treilea, îl cunoaşteţi?

— Nu l-am văzut niciodată. Cât este ceasul?

Adamsberg i-a arătat cele două ceasuri de la încheietura mâinii.

— Uitasem, a spus ea. Trebuie să mă întorc la prietena la care stau.

— Sunt cu maşina. Unde vă las?

— Păi, este pe cheiul Saint-Bernard.

— Vă las acolo.

Odată ajunsă în faţa casei, Adamsberg i-a întins Irènei Royer geanta şi bastonul.

— Haideţi, doar n-o să vă îngrijoraţi prea tare, a spus ea înainte să plece.

— Şi nu-mi scrieţi numele pe internet.

— Nu o să vă distrug cariera, fiţi pe pace. Eu nu sunt neam-prost.

— Vreţi să-mi lăsaţi numărul dumneavoastră de telefon? a întrebat Adamsberg pornindu-şi mobilul.

Irène s-a gândit, în felul ei, privind drept în faţă, apoi i-a dictat cifrele uitându-se într-o mică agendă.

— Să zicem că este pentru când veţi avea veşti, a spus ea.

— Sau dumneavoastră.

Adamsberg era deja la volan când femeia micuţă a bătut în geam.

— Vi-l dăruiesc, a spus ea întinzându-i cutiuţa de plastic îngălbenit de vreme.

X

Era târziu când Adamsberg a ajuns la brigadă unde mirosul de mare se mai diminuase. Ferestrele rămăseseră larg deschise, iar pe birouri documentele erau păzite de curent cu multitudinea aceea de obiecte stranii. Un miros persistent la care se adăuga un parfum de liliac sau de trandafiri pe care locotenentul Froissy – cine altcineva? – îl dăduse din dorința ei imperioasă de a veghea asupra stării de bine a colegilor ei. Rezultatul era un amestec destul de grețos, iar Adamsberg ar fi preferat de departe mirosul de port.

— Froissy a făcut-o, i-a spus Veyrenc apropiindu-se.

— Bănuiam.

— Nu putem zice nimic, a făcut-o ca să ne fie bine. A golit două flacoane şi nimeni nu a îndrăznit să o descurajeze în acțiune. Dar, ca în orice altă situație, nu foloseşte la nimic să acoperi împuțiciunea cu un văl.

— Am putea să aducem o altă murenă ca să acopere mirosul de trandafiri sau de liliac. Sau asta, ține.

Adamsberg a scos din buzunar cutiuța din plastic.

— E un păianjen-pustnic şi este un cadou. Admiră-l. Recunosc: până acum nimeni nu mi-a oferit vreodată un păianjen mort. Doar că nu miroase a nimic. Spre deosebire de borză.

— Te referi la borza care pute?

— Chiar la ea. Borza-morților?

— Şi cine a avut delicatețea să-ți ofere un păianjen mort?

— O femeie mărunțică pe care am întâlnit-o la muzeu. A făcut drumul de la Nîmes ca să aducă asta unui specialist în păianjeni.

— Arahnologul.

— Da. Cum nu i-a plăcut tipul, a preferat să mi-l dea mie. Este o ofrandă, o onoare, Louis. Aşa cum Rögnvar a pus-o pe Retancourt pe vâsla lui.

— A făcut asta?

— Întocmai. Ai terminat raportul?

— E deja în mâinile lui Mordent.

— Trebuie să-ți vorbesc despre ce mi-a spus femeia asta. Dar mai ferit. Vino la mine în birou, dar discret. Ce face Danglard?

— Cred că pasiunea pentru documente şi redactarea „Cărții" i-au alungat iritarea.

Adamsberg şi-a pus păianjenul pe masa lui deja plină cu de toate. A deschis cutiuța, a scos o lupă şterpelită de la Froissy şi a examinat spatele păianjenului. Cum îi spuneau arahnologii? A răsfoit carnețelul, notase numele ăsta undeva. Cefalotorax. Foarte bine. Măcar să-i fi spus spate. Şi degeaba a cercetat spatele păianjenului, desenul care sugera o vioară nu i se părea clar. A auzit paşi şi a închis rapid cutiuța. Nu că s-ar fi temut de polițiştii din brigadă ci pentru că nu voia să-l supere pe Danglard.

Era Voisenet care a reperat imediat cutiuța şi s-a aplecat să se uite mai bine.

— Un păianjen pustnic, a spus el. De unde îl ai?

— L-am primit.

— Cine? Cum?

— La muzeu.

— Nu renunți, comisare.

— Ba da. Tocmai. Nu-i vorba de vreo creştere a numărului de păianjeni şi nici de vreo mutație. În privința asta ne-am liniştit.

— Dar sunt trei morți, totuşi.

— Credeam că şi tu ai renunțat, locotenente. Ai repetat că erau bătrâni.

— Ştiu. Cu toate acestea păianjenul-pustnic nu a ucis niciodată în Franța. Nu e vorba de nicio mutație, eşti sigur?

— Da.

— Bine. La urma urmei, nu e treaba noastră.

Adamsberg îşi simţea locotenentul ezitând între logică şi ispită.

— Am venit la tine pentru raport.

Voisenet şi-a bătut pântecele rotund cu degetele, un tic nefericit care la el trăda stânjeneală sau satisfacţie, aşa încât îl folosea destul de des.

— În legătură cu interogatoriul lui Carvin, cum să spun, ar fi posibil să nu fie reţinute paginile în care şi-a bătut joc de mine cu toate „apercepţiunile" şi citatele sale?

— Ce te-a apucat, Voisenet? Vrei să tăiem şi banda video şi să o lipim cu scotch?

— Pasajele acelea nu sunt necesare pentru anchetă.

— Sunt necesare pentru a evidenţia caracterul lui Carvin. De când ţi-a venit ideea să falsifici rapoartele anchetelor?

— De la „apercepţie". Asta nu se uită.

— Şi eu cum trebuie să reacţionez faţă de arahnolog şi cefalotorax, poţi să-mi spui? Înghite-ţi apercepţia, asum-o şi diger-o.

— Dar cefalotoraxul nu figurează în niciun raport.

— Cine ştie, Voisenet?

Adamsberg l-a sunat pe Veyrenc şi Voisenet a ieşit din birou, masându-şi pântecele.

— L-am auzit pe Voisenet în biroul tău şi mi-am văzut de drum, a spus Veyrenc. E mai bine să ne vedem în altă parte.

— Unde?

— Am putea să ne vedem la *La Garbure.* Ieri Danglard ne-a stricat plăcerea.

Estelle, a gândit imediat Adamsberg. Mâna ei pusă pe umărul colegului său ieri seară. Veyrenc era singur de multă vreme, extrema lui exigenţă în ceea ce priveşte multiplele calităţi ale unei femei reducea mult sfera alegerilor. Pentru

Adamsberg lucrurile stăteau invers din cauza pretențiilor sale modeste. Estelle, a repetat el, se întoarce pentru ea, nu pentru o ciorbă de varză, chiar una făcută după rețeta din Pirinei.

XI

Pentru că erau numai ei, Adamsberg şi Veyrenc, mai ales Veyrenc, Estelle a pus ciorba de varză pe o mică lampă pentru ca ei să nu se grăbească şi ciorba să nu se răcească. Veyrenc a schimbat inopinat locul şi, spre deosebire de ajun, se plasase cu fața la tejghea, nu cu spatele.

— Tu mi-ai spus că nimeni în Franța nu a murit vreodată din cauza muşcăturii păianjenului pustnic, a spus Veyrenc.

— E adevărat. În vreme ce vipera omoară între una şi cinci persoane pe an.

— Asta schimbă lucrurile.

— Mă abandonezi?

— Nu am spus asta. Povesteşte-mi despre femeia care ți-a dăruit un păianjen mort.

— Bărbații oferă haine de blană. Ce idee! Imaginează-ți că strângi în brațe o femeie îmbrăcată cu şaizeci de veverițe moarte.

— Tu o să te îmbraci cu un păianjen mort?

— Îl duc deja pe umeri, Louis.

— Iar eu am deja o bucată de piele de jaguar pe cap, a spus Veyrenc trecându-şi mâna prin părul des.

Adamsberg a simțit că i se strânge stomacul ca de fiecare dată când Veyrenc evoca povestea aceea. Erau copii, acolo, în munți. Micuțul Louis Veyrenc primise paisprezece lovituri de briceag în cap. Pe cicatrice părul crescuse roşcat, o nuanță ca de flacără. Sărea în ochi şi nu îl foloseau niciodată la filaj. Astă-seară, meşele din părul său negru străluceau la lumina lămpii joase a restaurantului. Într-adevăr, te ducea cu gândul la o piele de jaguar.

— Ce ți-a spus femeia aceea? l-a întrebat Veyrenc.

Adamsberg a avut o strâmbătură rapidă şi s-a aplecat în spate, lăsându-se pe picioarele de dinapoi ale scaunului şi ținându-se cu mâinile de masă.

— E greu, Louis. Am impresia, nu, nu impresia. Cred că am mai văzut-o.

— Femeia?

— Nu. Pustnica.

Ceafa i se înțepeni şi Adamsberg a scuturat capul ca să o alunge.

— În fine, nu, nu am mai văzut-o niciodată. Sau ba da. Ceva de genul ăsta. Demult.

— Bineînțeles că ai văzut-o. Cu doar trei zile în urmă. E peste tot pe forumuri.

— Şi mai înainte era pe ecranul lui Voisenet. M-a tulburat, ceva ca un dezgust.

— Păianjenii dezgustă multă lume.

— Nu şi pe mine.

— Nu uita nici de mirosul atroce al murenei.

— Şi asta se amestecă: duhoarea şi păianjenul. Duhoarea a contat şi ea, ştiu asta.

— Îți aduci aminte exact ce era pe ecranul lui Voisenet?

— Nu-mi aduc aminte niciodată cuvintele, însă imaginile, da. Aş putea să-ți descriu toate obiectele pe care fiecare le-a pus deasupra documentelor ca să nu se împrăştie. Aş putea să-ți desenez copacul de acolo, sus, pe munte, când tu…

— Lasă asta. Meşele mele sunt foarte bine.

— Chiar foarte bine.

— Dar ce anume era pe ecranul lui Voisenet?

— Nimic deosebit. Fotografia mărită a unui păianjen, de un brun deschis, capul în jos şi, în partea de sus a imaginii, cu litere albastre. *Păianjenul-pustnic european sau păianjenul violonist.* Atât.

Adamsberg îşi freca viguros ceafa.

— Ți-e rău?

— Puțin. Mi se întâmplă uneori când îi aud numele.

— Şi când îl vezi, în cutiuţă?

— Nu, a răspuns Adamsberg ridicând din umeri. Mă lasă rece. Picioarele, spatele, nu mă impresionează. Sau, poate că da, sub o altă formă.

— Ce formă?

— Habar n-am.

— Vezi ceva? În vis, în coşmaruri, când eşti treaz, când moţăi?

— Nu ştiu. Poate că e o fantomă, a spus Adamsberg zâmbind.

— E un mort?

— Nu… Sau mai bine zis un mort care dansează. Ştii, cum sunt cei din gravurile vechi şi care îi sperie pe copii, fiinţele acelea care se bâţâie.

Adamsberg şi-a răsucit gâtul. Amorţeala dispăruse.

— Uită ce te-am întrebat. Povesteşte-mi despre femeia aceea.

Adamsberg şi-a rearanjat scaunul pe cele patru picioare şi a rezumat discuţia de la *L' Étoile d'Austerlitz.*

— Din acelaşi orfelinat.

— Aşa a spus ea.

— „Chestii urâte făcute de neamuri-proaste şi rele".

— Sunt cuvintele ei.

— Ar fi putut continua la fel. Dar ce fel de „chestii urâte"?

— Aş face bucuros o vizită directorului de la orfelinat.

— Care astăzi trebuie să aibă cam o sută douăzeci de ani.

— Vreau să spun, succesorului său.

— Sub ce pretext? Nu mai poţi să te foloseşti iar de aşa-zisele ordine ale superiorilor tăi. Ai avut noroc să-şi ţină gura. Eşti sigur de ea?

— De la cafeneaua unde i-am oferit o ciocolată, da.

— Ar fi trebuit să-ți spună că nu-i frumos să vrăjeşti bătrâne.

— Nu te îngrijora, a înțeles ce făceam şi mi-a spus-o; m-a rugat să o țin la curent dacă am noutăți. Dar nu am promis nimic, a adăugat Adamsberg zâmbind.

— Doar să îi duci pe umeri păianjenul mort. E deja mult. Ce „noutăți”, Jean-Baptiste?

Adamsberg a ridicat din umeri.

— Nimic, a răspuns el. Nu ai cum să obligi două sute de păianjeni-pustnic să atace.

— Şi, atenție, în afara casei. Nu pricep de ce hoarde de păianjeni ar ieşi din grămada de lemne ca să muşte un om.

— Imposibil. Sunt singuratici. Şi aşteaptă speriați ca omul să plece.

— Batem pasul pe loc, Jean-Baptiste.

— De aceea trebuie să o luăm pe alt drum. Care începe la orfelinat. Se numea „Mila”. Trebuie să fi păstrat cineva vechile registre, nu? Nu se-aruncă la gunoi vrafuri de dosare despre o droaie de orfani.

— Şi pe urmă?

— Să descoperim numele celor care au stat la orfelinat în aceiaşi ani în care au fost acolo victimele noastre, să încercăm să reconstituim „gaşca” de care a vorbit femeia.

— Dacă ai ajuns aici, trebuie să informezi Brigada, Jean-Baptiste.

Veyrenc a mai turnat încă un pahar de vin în timp ce amândoi se gândeau tăcuți, cumpănind datele foarte nesemnificative, Adamsberg – privindu-şi farfuria goală, iar Veyrenc privind-o pe Estelle care în seara aceea venea cam exagerat de des în sală.

— Şi de ce? a continuat Adamsberg. Vrei să-l înnebuneşti pe Danglard? Ne putem descurca fără să dăm alarma. Putem conta pe Froissy ca să facem cercetări despre cei trei morți şi orfelinat. Poate şi pe Voisenet, ca să avem întăriri. Pe tine şi pe

mine, pentru câteva vizite. Pe Mercadet, desigur.

— Şi uite-aşa, am alcătui o simpatică grupă de conspiratori în cadrul Brigăzii. Danglard e la curent şi te pândeşte, ca şi cum ai fi pe marginea prăpastiei. Iar noi vom dispărea de la discuțiile din jurul distribuitorului de băuturi. Cât crezi că va dura asta?

— Ce anume vrei să le explic, Louis? a replicat Adamsberg. Că voi ancheta trei decese cauzate de muşcătura păianjenului pustnic, dar că muşcătura acestuia nu este mortală? Vor răspunde, ca şi Voisenet, că erau bătrâni. Nu avem dosar, nici măcar un crâmpei de indiciu evident. Ce crezi că se va întâmpla? Îți aduci aminte de revolta recentă? Când trei sferturi din echipă a refuzat să mă urmeze? Brigada mai avea puțin şi exploda. Ar fi încă şi mai rău. Nu vreau să-i împing cu capul în zid.

— Dar tu o vei face?

— Eu nu am de ales, Louis.

— De acord, a spus Veyrenc după un moment de tăcere. Fă ceea ce ai de făcut.

Îşi terminaseră cina. Adamsberg se pregătea să plece. Erau ultimii clienți.

— Deja? a întrebat Veyrenc. Am spus ceva ce te-a supărat?

— Nimic.

— Eu aş mai rămâne să beau o cafea.

— Te superi dacă plec?

— Du-te.

Veyrenc ştia că Adamsberg nu pleca pentru a reflecta. Şi asta pentru că, pur şi simplu, nu ştia cum să o facă: să gândească singur, aşezat în fața şemineului, meditând, triind datele, cumpănind pro şi contra. Din contră, în cazul lui am putea spune că gândurile îi apăreau înainte ca el să gândească. Se retrăsese ca să-l lase singur cu Estelle.

Ajuns acasă, Adamsberg a scos o țigară scuturată din

pachetul lui Zerk. Îi era dor de fiul său. Înainte să plece din Islanda, Zerk – pe numele său adevărat Armel, pe care nu îl cunoscuse decât la vârsta de douăzeci şi opt de ani – îl anunțase că rămâne pe insulă, cu fata care îşi creştea oile pe dealuri. Revenind fără el, refuzul de a revedea oraşul fusese şi mai puternic. În plus, cum va mai face rost de țigări? Nu fuma, doar împrumuta țigările pe care le şterpelea de la Zerk. Ceea ce nu însemna să fumeze, ci să fure. Ei bine, va cumpăra un pachet de țigări pentru fiul său şi va lua din el câte o țigară. Cel puțin chestiunea asta era rezolvată.

Îi lipsea şi Lucio. I-ar fi plăcut la nebunie povestea asta cu păianjeni. Dar Lucio plecase de dimineață în Spania ca să-şi viziteze familia. Adamsberg a deschis poarta care dădea în grădină şi a privit lada de lemn pe post de bancă de sub copac. S-a aşezat şi a aprins țigara de la Zerk, hotărât, în pofida a tot, să se gândească. La urma urmei nu era aşa de rău că fiul său plecase, ignorând confuzia din mintea lui, sau acele picioare de păianjen care se agitau fără motiv în duhoarea murenei. Nu va desena totuşi imaginile acestea membrilor Brigăzii ca să le povestească începutul anchetei. Şi-a lipit spatele de trunchiul copacului cu picioarele lungite pe ladă. Sau era mai bine să mintă, să rotunjească colțurile? Dar chiar şi rotunjite colțurile nu vor dispărea. Să reflecteze, trebuia să reflecteze.

XII

Dimineață Froissy l-a primit pe Adamsberg cu o privire îngrijorată, identificând imediat sursa răului.

— Comisare, nu ai luat micul dejun?

— Nu contează, locotenente.

Îndreptându-se către birou, i-a făcut semn lui Veyrenc să-l urmeze.

— Am adormit imediat, Louis. Dar la ora cinci dimineața, când m-am trezit sub copacul din grădină, am scris asta. Doar două pagini care sintetizează datele cunoscute despre păianjenul pustnic, decese, orfelinat şi concluziile profesorului Pujol. Ai putea să scrii asta la computer într-o franceză coerentă şi să le pui puțin în ordine?

— Dă-mi zece minute.

— Cine este prezent astăzi? a întrebat Adamsberg uitându-se la tabelul de la avizier.

— Nu-i prea multă lume. Sâmbăta şi duminica trecute au fost mulți cu ore suplimentare pentru cazul cu maşina 4×4. Recuperează.

— Cine este prezent?

— Sunt Justin, Kernorkian, Retancourt, Froissy. Mordent finalizează etapa 2 a raportului, dar de acasă.

— Convoacă-i şi pe ceilalți, Louis. E mai bine să-i chemi tu.

— Anunți Brigada?

— Asta m-ai sfătuit să fac, nu? Şi ai dreptate. Adună-i. Danglard, bineînțeles. Mordent, Voisenet, Lamarre, Noël, Estalère, Mercadet. Fă şi copii după textul meu, după ce l-ai mai aranjat. Şedința începe la ora 11, inutil să-i scoți din pat mai devreme şi să vină prost dispuşi. Vor avea ocazia să-şi modifice buna dispoziție în timpul şedinței.

— E posibil, a spus Veyrenc citind notele lui Adamsberg.

— Copiatorul pe care-l folosim de obicei e defect, aşa că va trebui să trezim pisica.

Froissy a intrat în acel moment cu micul dejun complet pe o tavă care tremura uşor în mâinile ei şi care făcea ceştile să scoată un clinchet.

— Am înfăşurat cafetiera într-un prosop, a ţinut ea să precizeze. Ca să nu se răcească prea repede. Am pus o ceaşcă şi pentru tine, locotenente, a mai spus ea înainte să iasă.

— Ce i-ai spus? l-a întrebat Veyrenc privind numărul mare de croasante. Că n-ai mâncat de cinci zile?

Locotenentul a făcut loc pe masă, a împins în dreapta cutiuţa cu păianjenul-pustnic şi a turnat cafeaua.

— E mai puţin bună decât a lui Estalère, a comentat el. Asta rămâne între noi.

— E nervoasă în clipa asta. Şi palidă.

— Foarte. Şi a slăbit.

Retancourt a apărut în cadrul uşii. Iar când Retancourt umplea cadrul uşii era greu să mai vezi ceva – nici în sala din spatele ei, nici spre tavan.

— Vino lângă noi, locotenente, a spus Adamsberg. Croasante din partea lui Froissy.

Retancourt s-a servit fără să spună o vorbă şi s-a instalat pe locul unde a stat Veyrenc, plecat să dea o formă notelor lui Adamsberg. Nu avea nicio problemă cu greutatea corporală – destul de mare – lăsând impresia că transformă aportul de grăsime în masă musculară pură.

— Putem discuta? a întrebat ea. Fiindcă este vorba despre un dosar care, în mod obişnuit, nu ne priveşte.

— Avem puţin timp la dispoziţie, locotenente. La 11 avem şedinţă.

— Despre ce anume?

— Despre un dosar care, în mod obişnuit, nu ne priveşte.

— Ah, da? a spus Retancourt neîncrezătoare.

— Aşadar nu sunt singurul. Dă-mi să-ți dau. Spune-mi despre ce este vorba.

— Este un caz de hărțuire sexuală. Poate. Dar persoana locuieşte în arondismentul 9.

— A depus plângere?

— Nu ar îndrăzni niciodată. Şi trebuie să spun că nu deține nicio probă, nimic din ce ar putea justifica să apeleze la poliție. Dă asigurări că nu e grav. În realitate se gândeşte la ce-i mai rău, se crispează şi de-abia doarme.

— Şi consideri că are dreptate. De ce?

— Mai întâi, comisare, pentru că întregul caz este vicios, invizibil şi de neînțeles.

— Şi dosarul meu e la fel. Invizibil şi de neînțeles. Se întâmplă. Altceva?

— În arondismentul 9 au fost două violuri într-o lună. La trei sute de metri şi la cinci sute de metri de locuința ei.

— Fapte, spune-mi care-i treaba.

— Se întâmplă în baie. Fără filaj, amenințări, telefon. Doar nenorocita aia de baie. Nu-i nimic vizavi de cameră. Este luminată de o fereastră cu geam opac şi care dă spre curte.

Retancourt s-a oprit.

— Şi? a întrebat Adamsberg.

— Dacă zâmbeşti, comisare, fie şi un sfert de zâmbet schițat, te fac bucăți.

— Hărțuirea sexuală nu e un subiect care mă amuză, locotenente.

— Dar există un singur indiciu, care nu este o probă.

— Mi-ai spus. Continuă.

— De îndată ce intră în nenorocita aia de baie, se aude apa trasă de vecin, de dincolo de zidul despărțitor. De fiecare dată. Şi atât. Vă amuză?

— Am aerul că mă amuz?

— Nu.

— Ce apă, Retancourt?

— De la vasul de toaletă.

Adamsberg s-a încruntat.

— Este singură?

— Da.

— De când durează povestea asta?

— De mai bine de două luni. Pare un fleac, dar…

Comisarul s-a ridicat şi a început să meargă încet cu brațele încrucişate.

— Ca un fel de semnal? a întrebat el. Ca şi cum, de fiecare dată când intră în baie i se spune: „Sunt aici”.

— Sau, mai rău: „Te văd”.

— La asta se gândeşte? La o cameră?

— Da.

— Şi tu la fel?

— Da.

— Aşadar şi la imagini. A mai fost un caz de acest tip, acum şapte luni. A pornit de la Romorantin. Şi de la apa trasă. După o vreme totul era pe net. Fața se vedea foarte clar. Nu au ratat nimic, toaleta era în baie.

— Şi în cazul ei este la fel.

— Şi femeia s-a sinucis.

Adamsberg s-a mai plimbat câteva clipe, cu brațele încrucişate, strânse la piept.

— Dar are dreptate: o plângere depusă pentru un zgomot nu va fi luată în considerare. Îl ştie pe vecin?

— Nu l-a văzut niciodată.

— Cum de ştie că e un bărbat?

— După numele scris pe cutia de scrisori: Rémi Marllot. Cu doi „l”.

— O secundă, să notez. Aşadar o evită. Iese când lipseşte şi se întoarce înaintea ei. Ea are un program cu ore fixe?

— Nu.

— Aşadar este urmărită. Şi în weekend?

— Este acolo mereu. Cu nenorocita aia de apă trasă.

— Îți este prietenă.

— Dacă eu am prietene.

— Ce mă surprinde este că mi-ai vorbit despre asta. După cum te ştiu ai fi preluat problema singură. Ai fi mers la fața locului, ai fi demontat aparatul, ai fi pus mâna pe înregistrări şi pe tip şi i-ai fi stâlcit mutra.

Veyrenc a intrat şi a pus fotocopiile pe birou, aruncând o privire mirată spre chipul crispat al lui Retancourt.

— Ai reuşit să-i contactezi?

— Da.

— Cine vine?

— Toți vin.

— Perfect. Mai avem douăzeci de minute.

— Am fost la ea într-o seară, a recunoscut Retancourt. Am inspectat baia, am căutat camera, am examinat pereții, caloriferul, uscătorul de păr, suportul pentru prosoape, oglinda, sifoanele, chiar şi becurile. Nimic.

— Există o aerisire?

— Desigur. În peretele exterior. Am demontat-o. Nimic.

— Apoi ai mers la el.

— Da. E mizerie şi pute. E o locuință temporară. Doar o improvizație. Am examinat bazinul de apă. Tot nimic. Nu există reviste sau DVD-uri porno, nici fotografii, nimic în computer. Poate că, la urma urmei nu e decât o defecțiune la sistemul care face ca apa să curgă, a adăugat ea strâmbându-se.

— Nu, locotenente, stochează imaginile în altă parte.

— Dar cum înregistrează imaginile? V-am spus, am căutat. Nimic.

— Atunci, cu atât mai bine, Violette.

Lui Adamsberg i se întâmpla uneori să folosească din senin prenumele locotenentului, mânat de un elan brusc de afecțiune. „Violette”, cel mai nepotrivit prenume care există pentru o femeie ca Retancourt.

— Dacă ai atins camera, el a observat imediat, a continuat el. Şi-a demontat captatorul rapid şi a luat hardul pe care şi-a stocat imaginile. Nu ai observat nimic în tavan?

— Nimic suspect. Două spoturi clasice cu becuri inofensive şi un detector de fum.

— Un detector de fum? În baie?

— Da, a răspuns Retancourt ridicând din umerii masivi. Tipul i-a spus că, deoarece are maşina de spălat rufe în baie, ceea ce nu este conform regulamentului, plus un uscător de păr fixat în perete, este obligatoriu să aibă un detector de fum.

— Tipul? Care tip?

— E o piață importantă, dat fiind că oamenii nu se pricep să instaleze ei chestiile astea, a spus ea cu aerul perplex al celor care s-au născut cu o cheie franceză în mâini. Un instalator a făcut turul clădirii. Pentru cei care nu ştiu să bricoleze. Sau pentru cei în vârstă care nu pot să se cocoațe pe o scară dublă cu o bormaşină în mâini. A venit unul şi la mine, nu e vreun motiv de panică.

— Cu ce seamănă detectorul?

— Cu un detector, din câte mă pricep. Nu am cumpărat încă unul pentru mine. O grilă în evantai pentru aerisire, un cerc perforat pentru alarma sonoră şi un mic indicator pentru baterie.

— Negru?

— Negru. Obişnuit, ce mai. Trebuie să se aprindă când nu mai este baterie.

— Da, se face roşu. Am nevoie de numele acestei femei, a spus Adamsberg pe un ton imperativ. Şi de adresa ei.

Retancourt ezita.

— E delicat, a spus ea.

— Atunci la ce naiba ai mai venit, Violette? Dacă nu să mi-l spui? Nu ai fost niciodată atât de înceată.

Observația a stimulat-o pe Retancourt a cărei energie părea să fie întrucâtva absorbită de neliniştea pentru „femeie”.

— Froissy.

— Pardon?

— Froissy, a repetat Retancourt cu voce stinsă.

— Vrei să-mi spui că avem nevoie de ajutorul lui Froissy, sau că Froissy este femeia despre care vorbim?

— Ea.

— Doamne!

Adamsberg şi-a dat părul pe spate şi a continuat să se plimbe prin birou. O furie de scurtă durată îi înțepenise brațele.

— O să mă ocup de asta, Violette, crede-mă.

— Fără polițai? Nimeni nu trebuie să afle niciodată.

— Dar noi suntem polițai.

Adamsberg a eludat paradoxul cu o fluturare a mâinii.

— Imaginile acestea nu trebuie să ajungă în mâinile nimănui, a spus el. Se pretind voyeurişti pasivi, dar numeroşi violatori sunt alimentați de asemenea imagini. Mai avem şase minute până la şedință. Mergi în curte şi verifică, dar pune-ți mănuşile, dacă nu există un detector GPS sub maşina ei. Dacă da, lasă-l acolo.

— Pot s-o conving pe Froissy să stea la hotel o vreme.

— În niciun caz. Nu trebuie făcut nimic, altminteri tipul intră în panică. Să se comporte ca mai înainte. Unde este situat peretele despărțitor din baie? Est, vest, sud, nord?

— Nord.

— Foarte bine. Cât durează ședința, așază-te lângă ea. Fă în așa fel încât să-i șterpelești cheile din geantă. Apoi strecoară-mi-le în buzunarul de la haină. Am să merg la ea să văd ce și cum. Am cu ce s-o țin ocupată destul timp aici. În orice caz, nu cred că are vreun chef să meargă acasă.

— Mulțumesc mult, comisare, a spus Retancourt ridicându-se.

— Încă ceva, locotenente. În timpul ședinței, dacă zâmbești, fie și o jumătate de zâmbet…

Retancourt s-a încruntat.

— E un șantaj, nu-i așa?

— Un schimb, locotenente.

Ședința se ținea în sala conciliului, denumire sofisticată pe care Danglard i-o dăduse acestui loc de reuniuni și care devenise în cele din urmă uzuală. Se spunea „ne vedem la conciliu" sau „la capitol", această din urmă denumire desemnând o sală mai mică, unde se țineau ședințele în format restrâns. Adamsberg i-a salutat pe toți polițiștii, și în special pe Danglard, ca și cum ar fi vrut să-l pună în gardă pentru ce va urma, apoi, zâmbind, le-a împărțit fiecăruia cele două pagini ale textului impecabil revizuit de Veyrenc. Care, însă, nu-i oferea deloc motive pentru a deschide o anchetă.

— Vă las să citiți în lipsa mea, în timp ce Estalère vă oferă o cafea.

Înainte să iasă, a privit spre Retancourt care i-a adresat un discret semn afirmativ.

Era un dispozitiv GPS, era o scârboșenie de GPS sub mașina ei. La naiba, Retancourt trebuia să-i fi spus mai devreme. În vreme ce se întorcea în sala de ședințe, așteptând ca polițiștii să fi terminat de citit textul, nu-și bătea capul deocamdată cum va conduce ședința sau cine avea șanse mai mari să zdruncine unitatea Brigăzii. Până una alta se gândea la Froissy, la felul în care trebuia neapărat să o protejeze și să-i informeze în același timp pe cei din arondismentul 9. Acum auzea exclamații și crâmpeie de discuții aprinse venind dinspre sala de ședințe.

A mers în birou, şi-a notat adresa locotenentului şi s-a întors să-şi înfrunte colegii. A luat loc fără să se preocupe de mişcările agenților nici de tăcerea care s-a instalat rapid. A observat-o pe Froissy, cu degetele întinse pe tastatură; slăbise enorm.

XIII

Adamsberg nu a trebuit să-şi privească membrii echipei ca să priceapă motivul acelei tăceri. Era vorba despre perplexitate, oboseală şi fatalism. Nu simțea nicio pornire de agresivitate din partea lor, nici măcar dorința de a pune întrebări. Şedința asta, gândea el, avea să fie una dintre cele mai expeditive din istoria Brigăzii. Fiecare părea să fi uitat deja, să fi şters cu buretele, un gest de renunțare tristă care, în consecință, îl lăsa pe comisar pradă singurătății sale. Cu excepția lui Veyrenc, Voisenet, poate Mercadet şi Froissy, pur şi simplu fiindcă povestea cu păianjenul-pustnic era la ani lumină de preocupările sale. Danglard se uita la comisar cu o privire combativă şi dezolată.

— Vă ascult, a spus Adamsberg.

— La ce bun? a întrebat Danglard, deschizând focul. Ştii foarte bine ce credem. Nu este, nici într-un caz, ceva de care să ne ocupăm.

— Asta este părerea ta, Danglard. Dar ceilalți?

— La fel, a spus Mordent cu glas obosit, răsucindu-şi gâtul lung.

Spusele acestuia au fost întărite de mai multe semne de aprobare – importanța părerii celor doi comandanți atârna greu – şi de chipuri care nici măcar nu au clipit.

— Ca să fie limpede, a continuat Adamsberg. Vă înțeleg îndoielile, nu oblig pe nimeni să se alăture acestei anchete. Doar v-am informat. Primele două victime se cunosc din copilărie, aşa cum ați citit.

— Nîmes nu e chiar aşa de mare, a spus Mordent.

— Într-adevăr. Pe de altă parte, conform spuselor profesorului Pujol, nu există nicio mutație a veninului păianjenului-pustnic. Şi muşcăturile acestuia nu sunt mortale, doar cu excepții.

— Dar sunt bătrâni, a spus Kernorkian.

— Da, a insistat Mordent.

— „Anchetă”? a intervenit Danglard. Chiar ai spus „anchetă”? Adică este vorba de victime şi de un asasin?

— Aşa am spus.

— Vom avea nevoie de trei perechi de cătuşe când vom prinde criminalul, a spus Noël ricanând. Câte una pentru fiecare pereche de picioare.

— Patru perechi de cătuşe, Noël, l-a corectat Adamsberg. Păianjenii au opt picioare.

Comisarul s-a ridicat şi şi-a îndepărtat brațele cu un gest de neputință.

— Ei bine, sunteți liberi, i-a anunțat. Froissy, Mercadet, am nevoie de voi să căutați ceva.

Sala conciliului s-a golit într-un zgomot de paşi lenți. Şedința durase mai puțin de şase minute. Încetul cu încetul, agenții care fuseseră chemați la serviciu când încă se aflau, poate, în aşternuturi, au plecat. Adamsberg l-a prins pe Mercadet în fața uşii.

— Locotenente, ai cinci minute pentru mine?

— Froissy este de gardă, comisare, a spus Mercadet cu glas sfârşit. Cad din picioare de somn.

— Nu-i pot cere asta lui Froissy. Am nevoie de tine, Mercadet. E urgent.

Locotenentul s-a frecat la ochi, şi-a scuturat capul, şi-a întins brațele.

— Despre ce e vorba?

— Iată adresa: 82, rue Trévise, scara A, etaj 3, apartament 5. Ți le-am notat. Vreau să ştiu cât mai mult despre vecinul dinspre nord. Măcar numele, vârsta, profesia, situația familială.

— Încerc.

— Mulțumesc. Rămâne strict între noi doi.

Această referire la un secret a părut că-l mai trezeşte puțin

pe Mercadet, care s-a îndreptat spre calculatorul său ținându-şi capul ceva mai drept. Adamsberg i-a făcut semn lui Estalère să-i ducă o cafea prețiosului locotenent, apoi i s-a alăturat lui Veyrenc.

— Eşti sigur că trebuia să le vorbeşti?

— Da.

— Ai mai văzut vreodată o asemenea tristețe? Cred că ai reuşit să bagi în depresie imediată trei sferturi din Brigadă.

— Îşi vor reveni. Să o rog pe Froissy să se ocupe de orfelinat?

— Şi de victime.

Adamsberg a intrat în biroul locotenentului ca şi când ar fi pătruns într-o cameră de spital. Era singura oară în viață când nu făcea nimic, mestecа gumă, răsucind între degete un ghem flexibil. Probabil una dintre chestiile de frământat ca să-ți calmezi nervii. Ba nu, s-a corectat Adamsberg, era ghemul de lână pentru pisică, făcut de Mercadet. Albastru, pentru că pisica era un motan. Un mascul fără nici cel mai mic impuls sexual. Poate că, într-o bună zi, Froissy se va ghemui pe capacul călduț al copiatorului.

— Mulțumesc pentru micul dejun, locotenente. Chiar aveam nevoie.

Recunoştința exprimată de comisar i-a smuls un zâmbet locotenentului. Măcar în privința asta lucrurile erau în ordine. Să fac în aşa fel, şi-a spus Adamsberg, încât să creadă că am devorat tot.

— Locotenente, am trei tipi despre care nu ştiu nimic.

— Şi despre care vreți să ştiți tot.

— Da. Dar asta are legătură cu păianjenul pustnic. Şi i-am oferit fiecăruia libertatea de a declara forfait asupra acestei anchete.

— Într-un fel, un drept la grevă. Vă referiți, presupun, la cei trei bărbați decedați?

Froissy abandonase deja ghemul de lână. Era un semn bun. Comisarul ar fi pariat pe colaborarea ei. Nu fiindcă ea şi-ar fi format o părere asupra pertinenței anchetei şi ar fi ales deja o parte a baricadei. Chestiile astea nu i se păreau importante. Ceea ce o făcea să trăiască intens era să-şi folosească tastatura ca să găsească informații ignorate de alții. Şi, cu cât era vorba de date mai abil ascunse, cu atât demersul de a le găsi o entuziasma.

— Sper că este dificil, a spus ea, punându-şi mâinile pe tastatură.

— Ai numele celor trei în textul pe care vi l-am dat adineaori.

Persoanele cu pielea albă se înroşesc repede, iar Froissy s-a îmbujorat.

— Îmi pare foarte rău, comisare, dar nu o mai găsesc.

— Nu contează. N-a fost o şedință prea plăcută. Iată. Ți le dau. Eşti pregătită? Albert Barral, născut la Nîmes, decedat pe 12 mai la optzeci şi patru de ani, broker de asigurări, divorțat, doi copii. Fernand Claveyrolle, născut la Nîmes, decedat în 20 mai următor, optzeci şi patru de ani, profesor de desen, căsătorit de două ori, divorțat, fără copii. Claude Landrieu, născut la Nîmes, decedat în 2 iunie, optzeci şi trei de ani, negustor.

Froissy isprăvise deja de introdus datele şi aştepta rezultatul cu mâinile suspendate deasupra tastaturii şi cu privirea ceva mai luminoasă.

— Primii doi, Barral şi Claveyrolle, au crescut împreună la orfelinatul „Mila”, lângă Nîmes. Aici şi-au făcut de cap. Nu singuri, un mic grup. Ce însemna că şi-au făcut de cap? Cine mai făcea parte din grup? Caută în direcția asta. Cel de al treilea mort, Claude Landrieu, unde a făcut şcoala? I-a cunoscut? Unde coincid existențele lor? Şi încearcă să afli, pentru toți trei, dacă, în urma faptelor comise, s-au făcut vinovați de delicte sau crime.

— Şi, într-un fel, dacă şi-au putut face duşmani? Şi dacă faptul că şi-au făcut de cap era doar urmarea a unei copilării

nefericite sau dacă deveniseră, temporar sau nu, nişte tipi scârboşi?

— Asta e. Şi caută şi cine conducea orfelinatul pe atunci. Unde sunt arhivele din acei ani? Mai eşti aici?

— Bineînțeles că sunt. Unde ați vrea să fiu?

În baie, şi-a spus Adamsberg.

— Altceva, imposibil, cu siguranță. Nu voi obține aprobarea comisarului-şef pentru a începe o anchetă.

— Nici nu ne imaginăm altceva, a spus Froissy.

— Aşadar, nu am niciun drept să întreb doctorii care au tratat bolnavii. Nu fac parte din familiile lor.

— Ce anume vreți să ştiți?

— Mai întâi starea generală a sănătății celor trei. Pare imposibil, aşa-i?

— Într-un fel, da. Dar pot accesa numele medicilor care i-au îngrijit prin intermediul dosarelor Securității sociale. Apoi, ar trebui să caut mai în adânc în direcția asta ca să aflu ce fel de tratament au urmat. De aici voi deduce eventualele patologii. Nu este tocmai licit. Dar e bine să ştiți că intrăm pe tărâmul piratajului.

— Mările piratajului. Pirați, deci, mări.

— Cum ziceți. Mările piratajului. Sunteți ca Danglard? a întrebat ea zâmbind. Călare pe cuvinte?

— Cine ar putea fi ca el, locotenente? Pur şi simplu mi se pare că mările sună mai drăguț.

— Fiindcă v-ați întors din Islanda. Iar mările de acolo sunt cețoase. Aşadar, o facem, mă arunc?

— O facem.

— Prea bine.

— Pe urmă poți să ştergi totul

— Se-nțelege. Altminteri nu v-aş fi spus.

— Mi-ar plăcea să aflu şi când au fost internați, mai exact

la cât timp după ce au fost muşcaţi. Apoi să aflu cum a evoluat boala. Stai!

Adamsberg şi-a consultat carneţelul unde nimic nu era scris în ordine.

— Să cunosc felul în care a evoluat loxoscelismul lor.

— Cum se scrie?

— Cu un „s” între loxo şi celism, i-a răspuns Adamsberg arătându-i pagina unde scrisese.

— Şi asta este…

— Numele bolii provocate de veninul păianjenului pustnic.

— Am înţeles. Vreţi să ştiţi dacă acest loxoscelism s-a dezvoltat într-un ritm obişnuit sau anormal?

— Exact. Dacă li s-a luat sânge, care a fost rezultatul analizelor.

— Aici, suntem în largul mării, a spus Froissy, îndepărtându-se din faţa tastaturii cu scaunul rulant. A trebui să ştim numele doctorilor care s-au ocupat de ei. Asta e uşor. Apoi să accesăm datele lor confidenţiale.

— Este imposibil?

— Nu promit. Altceva, comisare?

— Nimic pentru moment. Cred că nu este o muncă de o singură zi. Nu te grăbi.

— Eventual aş veni mâine, duminică, nu mă deranjează.

Da, pentru Froissy era ideal să rămână în refugiul Brigăzii unde niciun nebun nu avea să tragă apa la primul robinet deschis.

— De acord. Te trec pe tabelul de la avizier. Mulţumesc, locotenente.

— Dacă munca se prelungeşte mult pe durata nopţii, aş putea să dorm pe pernele de sus? a întrebat ea cu o voce mai stinsă.

În sala mică unde era distribuitorul de băuturi fuseseră instalate nişte perne de-a lungul peretelui, pentru a-i fi utile lui

Mercadet când trebuia să doarmă.

— Nu este nicio problemă. Gardon va fi de gardă împreună cu Estalère. Dar nu exagera.

— Am să mă odihnesc, o să fie bine. Am schimburi la mine, totdeauna le am la mine.

— O să fie bine, a spus Adamsberg.

Mercadet. Comisarului îi era ciudă că i-a cerut să se apuce de muncă în momentul când locotenentul pica de oboseală. Vinovăție care s-a accentuat când a văzut fața cenuşie a locotenentului care îşi ținea bărbia cu o mână şi scria la calculator doar cu un deget.

— Gata, locotenente, a spus el. Îmi pare rău. Du-te să te culci.

— Nu, a răspuns Mercadet lent. Să spunem doar că nu avansez prea iute.

— Mercadet, este un ordin.

Adamsberg l-a ridicat pe locotenent de braț şi l-a tras către scară. Treaptă cu treaptă, l-a susținut să urce până la primul etaj. Mercadet s-a prăbuşit cât era de lung pe pernele salvatoare. Înainte să închidă ochii, a ridicat brațul.

— Comisare, numele vecinului este Sylvain Bodafieux. Cu un singur „f". Are treizeci şi şase de ani, celibatar, brun, chel. A închiriat chestia aia…

— Apartamentul.

— …acum trei luni. Codul de la intrare: 3492B. Merge dintr-un loc închiriat într-altul. E dintre ăia care nu au domiciliu fix, scipalist…

— Specialist.

— …mutarea de mobile vechi şi de piane cu coadă, cu semi-coadă…

— Dormi, locotenente, te rog.

— Şi un sfert de coadă, a încheiat Mercadet în şoaptă.

Bodafieux. Şi nu Marllot. Bărbatul folosea un nume fals. În acel moment Retancourt a intrat în cămăruță, ținând motanul pe braț, cu labele atârnând ca o cârpă veche. Întins astfel, părea la fel de mare ca un pui de râs. Era vremea mâncării umede. Adamsberg şi-a dus un deget la buze.

— Cheile? a întrebat-o.

— În buzunarul din stânga.

— Plec. Froissy o să doarmă aici şi o să stea şi toată ziua de duminică.

— Ar fi mai bine să merg să-i parchez maşina aproape de casă pentru ca vecinul ei să nu bănuiască nimic.

— Dacă totul merge bine, nu va fi nevoie.

Retancourt a dat din cap vădit liniştită. Deşi se opunea sistematic metodelor lui Adamsberg, calmul său reconfortant se propaga uneori către ea ca un flux benefic. Aşa cum spunea Danglard, trebuia să te păzeşti de apele liniştite ale comisarului, să ai grijă să nu te cuprindă şi apoi să te ia cu ele.

Adamsberg şi-a pus haina, a pipăit cheile în buzunar, amestecate cu trei țigări scuturate de-ale lui Zerk. Un ultim demers: Danglard. Care, întors la birou se consola, cătrănit, cu vinul alb, dar asta nu îl împiedica defel să continue redactarea „Cărții”.

— Nu vin la tine să vorbim despre păianjenul pustnic, a precizat el intrând.

— Nu? Ai altceva în minte, comisare?

— Mi se mai întâmplă. Danglard. Comisarul din arondismentul al 9-lea?

— Da.

— Nume, temperament, situația la serviciu. E urgent.

— Nu are nimic de a face cu *Loxosceles rufescens?*

— Doar ți-am spus.

— Hervé Descartier, cam la cincizeci şi opt de ani.

Memoria căpitanului Danglard nu însemna doar erudiție. Danglard ştia ca pe apă numele comisarilor, comandanților şi căpitanilor Jandarmeriei Franceze şi se informa în mod curent de transferuri, mutări şi pensionări.

— Cred că l-am cunoscut, a spus Adamsberg. Pe atunci eram sergent, iar el deja un tânăr locotenent.

— Şi la ce caz ați lucrat?

— Un bărbat gol aruncat din trenul Paris-Quimper.

— Paris-Deauville, l-a corectat Danglard. Da, a trecut ceva timp de atunci. Tipul e bun. Cam direct, merge fix la țintă. Nervos, inteligent, cu simțul umorului, mare amator de jocuri de cuvinte şi enigmistică deocheată. Scund, slab, afemeiat până nu mai poate. Are o problemă, totuşi, una din cauza căreia era cât pe ce să-şi rateze cariera.

— Corupția?

— În niciun caz. Dar îşi ia libertăți față de regulament atunci când i se pare mai eficient să o ia pe scurtătură.

— Dă-mi un exemplu, Danglard, unul singur.

— Stai puțin. Ei bine, în timpul anchetei deschisă în legătură cu violatorul din Blois, a spart uşa fără mandat, i-a stâlcit mutra tipului fără să fie în legitimă apărare sau să aibă o dovadă definitivă în legătură cu vinovăția lui. Bărbatul a fost gata să-şi piardă un ochi.

— Totuşi…

— Da. Până la urmă, Descartier a ieşit basma curată fiindcă tipul era în putere. Dar a fost suspendat şase luni.

— Şi când a fost asta?

— Acum 11 ani.

— Mulțumesc frumos, comandante, a spus Adamsberg ieşind în trombă, fără să aibă chef ca Danglard să-l întoarcă din drum în legătură cu păianjenul pustnic.

— O clipă. Dacă vrei să încerci să-l găseşti sâmbăta, nu ai

şanse. Parcă am numărul lui de mobil.

Danglard a căutat în repertoarul cu pagini scrise de mână, aşezat pe o etajeră.

— Ai cu ce să scrii?

Adamsberg a notat numărul, i-a mai mulţumit o dată şi a ieşit. Nu prea i se întâmpla să se grăbească. Dar de data asta a traversat rapid sala cea mare, i-a făcut un semn discret lui Retancourt şi a demarat câteva minute mai târziu, în direcţia arondismentului 9, cu o şurubelniţă în buzunar.

XIV

Comisarul s-a instalat la masa unei braserii situată aproape în fața clădirii unde locuia Froissy, dar într-un loc mai ferit. Era aproape ora 16 şi, deşi mâncase croasante de dimineață, îi era foame. A comandat un sandviş şi o cafea şi a format numărul comisariatului arondismentului 9. Aşa cum prevăzuse Danglard, comisarul Hervé Descartier nu era la birou. Să-l suni pe mobil complica lucrurile. S-a gândit la ce fel de reacții ar putea avea şi a sunat.

— Comisarul Descartier?

— Nu este aici, a răspuns o voce de copil cu fițe.

Fiul fusese instruit. Dar vocea ezitantă dovedea că Descartier era bine mersi acasă.

— O secundă, tinere, nu închide. Îl cunosc pe tatăl tău, am lucrat împreună. E tatăl tău, aşa-i?

— Da, dar nu este acasă.

— Încearcă să faci numai asta: spune-i că sunt comisarul Adamsberg. Adamsberg, o să ții minte numele?

— Stați puțin să scriu. Dar nu este acasă.

— Ştiu. Spune-i că pot să-l ajut să găsească un bărbat pe care îl caută acum. E urgent.

— Vreți să spuneți despre violator?

— De vreme ce ştii, da. Ai notat?

— Da.

— Ştiu că nu este acasă, dar mergi şi arată-i tatălui tău tot ce ai scris. Vrei să faci asta?

Adamsberg a auzit copilul alergând, apoi o uşă trântindu-se.

— Descartier la aparat. Tu eşti, Adamsberg? Chiar tu eşti?

— Mă mai ții minte?

— Mai spune ceva.

— Am lucrat împreună la cazul unui bărbat găsit gol pe

şinele rutei Paris-Deauville. Avea echimoze pe umeri şi o rană în frunte. Pentru unii – tu şi cu mine – era dovada că fusese ucis şi apoi aruncat pe pietrişul dintre şine. Pentru alții – pentru şeful nostru, ceva în genul Jardion, Jardiot – erau doar nişte lovituri dobândite în urma impactului cu şinele de tren…

— E în regulă, Adamsberg. Îți recunosc glasul. Era Jardiot, un idiot.

— Cum zici tu.

— Nu-mi pasă. Vezi bine. Te ascult.

— Îmi pare rău că te deranjez.

— Dacă e vorba de nenorocitul ăla de violator, nu mă deranjezi. Vorbim.

— Ai ADN-ul lui?

— O amprentă şi ADN. Cretinul a lăsat trei picături de spermă în parcare când şi-a scos prezervativul. Un cretin sadea.

— Şi n-ai niciun nume?

— Nu este pe listele noastre.

— Am un indiciu destul de important. Am un nume şi o adresă: Sylvain Bodafieux, 82, rue de Trévise. Locuință provizorie, locuieşte sub nume fals. Rémi Marllot. Slujbă independentă, mută mobilă. Te interesează?

— Nu face pe prostul. De unde ți-a venit presupunerea asta?

— Problema e că nu pot să-ți spun.

— Mersi, colega. Şi chiar vrei să-mi pese de indiciul tău dacă nu ştiu nimic? Fără indiciu, nu am mandat. Ți se întâmplă des să uiți regulile meseriei? De ce ții informațiile pentru tine? Vrei să ai o parte din victorie pentru echipa ta?

— Mi se rupe. Dar dacă vorbesc, o femeie moare. Şi nu vreau asta.

S-a făcut tăcere. Adamsberg a auzit zgomotul scrâşnit al unei brichete. S-a ridicat şi el, i-a făcut semn chelnerului şi a

ieşit pe trotuar ca să-şi aprindă o ţigară din cele de la Zerk.

— Fumezi?

— Nu, fumez ţigările băiatului meu.

— Când te-am cunoscut nu aveai unul.

— Nu, am aflat că există când avea douăzeci şi opt de ani.

— Nu pari să te fi schimbat prea mult. Ce propui?

— Cât este ceasul?

— 16.15.

— În cât timp poţi să aduni şase oameni în rue de Trévise? Să nu te zgârceşti, e posibil ca imobilul să aibă două intrări. Îţi revine ţie să verifici.

— Douăzeci de minute după ce terminăm de vorbit.

— Foarte bine. În treizeci de minute, îţi plasezi oamenii. Discreţi, figuri banale. Când voi fi sigur că tipul vrea să o şteargă, te sun. Dacă este omul nostru.

— Şi apoi?

— Apoi îşi pun uniformele de poliţişti şi îşi ţin armele la vedere. Îi faci să fie cât mai vizibili. Dacă vezi un tip la vreo treizeci şi şase de ani, brunet, chel, ieşind din clădire, grăbit sau pe furiş, aruncând priviri în dreapta şi în stânga, cu un rucsac în spate sau mai ştiu eu ce, el e. Dacă aleargă, e şi mai sigur că el e.

— Şi tu o să-l faci să iasă din ascunzătoare?

— Da. Dar vreau să fii aici ca să-i sari în spate.

— Şi cum o să-l scoţi din casă? Nu poţi să-mi spui, am înţeles. O cunoşti pe femeia aia?

— Nu.

— Minţi.

— Da. Fii atent: nu ştiu dacă este acasă. De regulă nu iese în weekend-uri. Dacă nu-l vezi ieşind, aşteaptă. Chiar până seara dacă trebuie. De îndată ce va ajunge acasă, crede-mă că nu-i va trebui multă vreme ca să încerce să dispară.

— Dar cum vrei să explic faptul că am şase poliţişti lângă clădire?

— Inventează ceva. Spune că ai primit un telefon de la un disperat, că ai o suspiciune de agresiune, ce vrei, descurcă-te. Văzând întâmplător un bărbat fugind când a văzut poliţişti, l-aţi umflat. Îl duceţi la comisariat, caz flagrant şi luare de amprente.

— Are sens dar nu e tocmai în regulă.

— De când ai tu vreo jenă? De când ai spart o uşă şi ai aranjat un ochi fără mandat?

— Nu contează. El era. Era el şi ne scăpa printre degete. Judecătorul nici nu voia să audă.

— Se întâmplă şi dintr-astea.

— Da.

— Te bagi?

— Da.

— Încă ceva esenţial: asupra lui vei găsi cu siguranţă un laptop, un receptor de cameră web şi înregistrări pe CD.

— Ce fel?

— Obscenităţi, ce altceva?

— Aşa. Şi?

— Mi le dai.

— Îţi baţi joc de mine, Ad, a spus Descartier amintindu-şi fără să vrea de felul în care, cu multă vreme în urmă, îl apela pe fostul său coleg. Şi dovezile mele? Ce faci cu dovezile mele?

— Vei avea amprente şi ADN. Nu-i de-ajuns?

Adamsberg a reintrat în braserie cu telefonul lipit de ureche.

— Bine, a spus Descartier.

— Dacă este chiar el. N-am promis nimic. Dar nu cred că mă înşel.

— De ce vrei înregistrările?

— Ca să le distrug.

— Altminteri ea se sinucide. Am înțeles Ad, e în ordine.

— Cât este ceasul? a întrebat din nou Adamsberg.

— N-ai ceas?

— Am două dar nu funcționează niciunul.

— Acum e clar: nu te-ai schimbat deloc. Şi e singurul motiv pentru care am încredere în tine.

— Mulțumesc.

— Este 16.23.

— Dă ordinele. Te sun. Stai lângă mobil.

Adamsberg şi-a terminat de mâncat sandvişul cu ochii pe ceasul din braserie pe care tocmai îl descoperise. A plecat la 16.35.

A traversat cu paşi liniştiți strada Trévise. Nimeni nu ar fi părut mai puțin polițist decât el. A format codul de la intrare, a urcat la etajul al treilea şi a deschis în tăcere uşa apartamentului lui Froissy. A trecut prin salon – impecabil, se-nțelege –, a observat frigiderul enorm din bucătărie – rezerve de supraviețuire – şi s-a aşezat ca să se descalțe. Deşi nu credea că există şi un microfon care să capteze sunetele. Toate camerele cu posibilitate de înregistrare de 360 de grade erau echipate cu un detector de mişcare. Mult mai eficient. Domeniul camerelor de supraveghere se dezvoltase foarte mult. Puteau fi plasate în stilouri, becuri, brichete, ceasuri. Se vindeau pe nimica toată pe internet, sub numele lipsit de ambiguitate de „micro-camere spion”. Dar, totuşi, cu „livrare discretă”. Şi cu sloganul „Protejați-vă casa”. Altfel spus „supravegheați-i pe alții”. Cu toate acestea, pentru cazul în care tipul ar fi mai leneş, s-a dus desculț la baie. S-a plasat în afara câmpului de vizibilitate, cocoțat pe un scaun luat din salon şi aflat în spatele tocului, a împins uşurel uşa, aruncând o privire asupra formei pereților, a plăcilor de gresie, a duşului, a țevilor, apoi, în cele din urmă asupra tavanului. Dintr-o parte putea să vadă detectorul de fum, cu striațiile sale şi cu

indicatorul bateriei, negru, de vreo cinci milimetri. Negru, dar strălucitor ca o bilă. Strălucitor ca o lentilă optică.

A coborât de pe scaun zâmbitor, s-a închis în bucătărie fără să facă mai mult zgomot decât Cocoloş pe copiator, s-a uitat pe mobil ca să vadă cât este ceasul pe care îl potrivise la braserie. Era 16.52. A mai stat un minut, apoi l-a sunat pe Descartier.

— Ai ajuns?

— Într-o clipă. Tu?

— Am ajuns. Cât timp crezi că le ia băieților tăi să se echipeze în polițişti?

— Două minute.

— Îi dau drumul. Baftă, Descartier.

— Şi ție, Ad.

De data asta, Adamsberg a intrat în baie fără să-şi mai ia vreo precauție, cu scaunul în mână, a deschis robinetul de la chiuvetă şi s-a spălat pe mâini cât se poate de firesc. Apa de la vecin s-a declanşat imediat. Deşi vecinul nu era interesat de un bărbat. Dar era prudent, foarte prudent. Dacă dorea să lase impresia unei misterioase defecțiuni a țevilor, dacă dorea să o sperie pe Froissy lăsând să planeze o îndoială apăsătoare, trebuia să-şi lanseze semnalul indiferent de utilizator. În oglindă, Adamsberg se uita la „detectorul de fum” care nu o detecta decât pe biata Froissy. Ziua, Retancourt nu ar fi ratat obiectivul camerei. Dar examinase camera seara, ridicând ochii spre tavan orbită de spoturile care încadrau detectorul de fum. Adamsberg a aprins lumina, privind atent lentila optică. Nu mai strălucea atât de vizibil. Cu un sentiment de intensă satisfacție, s-a urcat pe scaun şi a deşurubat aparatul. Din acea secundă tipul fusese informat. Şi-a lipit urechea de zidul dinspre nord, de unde se desluşeau zgomote slabe, dar era clar că cineva se agita în apartament, se mutau obiecte, se deschidea un dulap.

Unsprezece minute mai târziu, din clădire ieşea un bărbat îngrijorat. Pe fereastră, Adamsberg îi vedea pe membrii echipei lui Descartier, cât se poate de vizibili, cu uniformele şi

armele lor. Rémi Marllot sau cum îl va fi chemat, un tip cu burtă, de înălțime medie, cu un rucsac în spate, a ales să alerge. A nimerit fix în brațele comisarului Descartier.

— Tu, încotro alergi? a strigat comisarul pe un ton brutal, ca să fie sigur că martorii îl aud. Ți-e frică de polițişti? Fugi de îndată ce-i vezi?

— Poate că ai ceva să-ți reproşezi? l-a întrebat un locotenent.

— Nu, nimic! Ce vreți de la mine? Rahat!

— Doar să ştim de ce alergi.

— Fiindcă sunt grăbit!

— Nu erai grăbit când ai ieşit din clădire. Ai luat-o la fugă când ne-ai văzut.

— Ce-ai în rucsac? Droguri?

— Nu iau de-astea!

— Poate iei altceva?

— La urma urmei ce vreți de la mine?

— Să ştim de ce alergi.

Ca şi când ar fi fost anesteziat, Adamsberg a coborât storurile şi a şters orice urmă a trecerii sale pe la Froissy pentru ca locotenentul să nu ştie niciodată că la ea acasă s-a găsit un asemenea aparat. A luat măsuri să fie înlocuit cu un nou detector de fum. Urgent. L-a sunat pe Lamarre, un tip capabil să facă singur casa mamei sale de la Granville. Sergentul l-a asigurat că treaba va fi gata în două ore. Adamsberg i-a trimis o fotografie a aparatului demontat şi a dimensiunilor, ca să aleagă un model aproape similar. Deşi Lamarre nu ştia că va lucra în apartamentul lui Froissy, comisarul i-a cerut să nu spună nimic, iar Lamarre a fost un pic şocat că i s-a pus sub semnul întrebării discreția. La urma urmei fusese la Secția Secretă a armatei şi se mai putea observa influența acesteia fără niciun dubiu. Lamarre nu avea prea multă imaginație, asta e clar, dar era cât se poate de sigur în privința execuției. În schimb, cei cu imaginație – şi asta le era sacrosanta lor meserie – îşi puneau mereu întrebări asupra

temeiurilor execuției.

Lui Descartier nu-i mai rămânea decât să-şi țină promisiunea. Adamsberg credea că va face lucrul acesta.

XV

Comisarul îşi dăduse întâlnire cu Retancourt în curtea din spate a Brigăzii. N-a apucat să închidă bine portiera maşinii, că ea s-a şi repezit spre el, cu paşii ei mari, de husar.

— Gata, a spus Adamsberg liniştit. Nu va şti niciodată nimic.

A băgat mâna în buzunarul interior al hainei şi a scos detectorul de fum.

— Aici, a adăugat Adamsberg, arătând micul indicator negru bombat şi strălucind în lumină.

— Doamne! a exclamat Retancourt cu ochii mijiți de nervi.

— S-a terminat, Violette, a spus comisarul blând.

— Nu, ea o să-şi dea seama că lipseşte detectorul de fum.

— Acum, când noi stăm de vorbă, Lamarre instalează un altul. Foarte asemănător cu acesta, numai că este unul adevărat.

Retancourt a simțit admirație față de Adamsberg, un sentiment pe care nu prea ştia cum să-l exprime, la fel cum se întâmpla cu multe altele.

— Detectorul mi s-a părut unul obişnuit, a şoptit ea printre dinți, încruntată. Aşa cum mi s-a părut evident că Froissy avea să-şi instaleze aşa ceva cât mai repede cu putință. La naiba, ar fi trebuit să-l văd.

— Nu.

— Ba da. Nu mi-am imaginat că aceste camere de supraveghere ar putea fi instalate atât de repede în detectoarele de fum. Cât să fie de atunci? Nici măcar şase luni de când au devenit obligatorii. Asta m-a păcălit, asta mi-a amorțit simțurile. Dar, la naiba, ar fi trebuit să-l văd, a repetat ea.

— Nu, nu ai fi avut cum. Nu seara, cât timp erau spoturile aprinse. Strălucirea i se atenuează. Am făcut testul.

Adamsberg a simțit cum locotenentul se relaxează şi cum

regretele îi dispar.

— Şi adaug „cu atât mai bine”, Violette. Tipul a fost înhăţat de oamenii lui Descartier, comisarul arondismentului al 9-lea.

— Doamne, doar nu i-aţi spus despre ce e vorba, totuşi?

— Retancourt, a zis simplu Adamsberg.

— Scuze.

— Tocmai ţi-am spus că nu va şti nimic niciodată. Iată cheile. Fă în aşa fel încât să i le pui în geantă. Voi recupera laptop-ul şi înregistrările cât de curând posibil. Între timp, distruge scârboşenia asta, a continuat el punându-i aparatul în palmă. Şi grămada de croasante de la Froissy.

— Croasantele?

— Ca să nu afle că nu le-am mâncat pe toate de dimineaţă. Şi asta e important.

— Ah, sigur.

— Când se va întoarce acasă va constata că vecinul nu mai trage apa la toaletă. Şi totul va fi bine.

— Nu mai intră deloc în nenorocita aia de baie. Atunci cum va afla?

— Corect.

— Nu văd decât o soluţie. O invit la cină mâine seară.

— Şi, odată ajunsă la ea, merg la baie ca să mă spăl pe mâini. Şi o informez de lipsa de reacţie a vecinului. Fac de mai multe ori testul: nimic. Aşadar vecinul şi-a reparat instalaţia defectă, sensibilă la vibraţiile de pe podea.

— Există aşa ceva?

— Nu, dar o s-o conving. O să mă străduiesc din răsputeri.

— Contez pe tine să faci asta.

— Problema este că nu am mai invitat-o niciodată la cină. Ar trebui să găsesc o variantă, a adăugat ea după o vreme. E pasionată de Vivaldi, nu?

— Habar n-am.

— Ba da, de Vivaldi. Duminică e un concert la bisericuța care se află la două străzi de mine. Îi spun că n-am chef să merg singură. O să vină.

— Şi tu chiar vrei să mergi?

— Păi, nu.

— Dar cum îi explici că vii tu la ea să o iei, în loc să vă întâlniți la bisericuță?

— Nu-i explic. O conving.

— Desigur.

— Comisare, o clipă: în legătură cu păianjenul – sunt contra, pe bune.

— Ştiu, locotenente. E necesar să reîncepem polemica? De altfel, nici nu a fost o polemică.

— La ce bun, într-adevăr?

— Am încheiat discuția, aşadar.

— Numai o clipă, comisare. Să ştiți că dacă aveți nevoie de cineva pentru nenorocirea aia de păianjen pustnic, contați pe mine.

Adamsberg s-a îndreptat spre clădire cu mâinile în buzunare şi un zâmbet de-abia schițat pe buze. A intrat în biroul lui Froissy, prea concentrată la căutarea pe internet pentru a-şi da seama că nu este singură. A trebuit să-i pună mâna pe umăr ca să o facă atentă.

— Mai lasă-le, puțin, locotenente. E vremea să te mai relaxezi.

— Dar tocmai sunt pe cale să găsesc ceva.

— Un motiv în plus să mergem în curte. Ai observat că liliacul a înflorit?

— Eu? a răspuns ea cam arțăgoasă. Dar cine credeți că l-a udat când a fost secetă? Cât timp ați fost în Islanda?

— Tu, locotenente. Dar mai este ceva. Ții minte perechea de mierle care şi-a făcut cuib în iederă acum trei ani? Ei bine,

s-a întors. Femela clocește.

— Credeți că sunt aceleași?

— L-am întrebat pe Voisenet. Sunt aceiași. El e sigur. Masculul nu mai e la fel de dolofan. Nu ai vreo prăjitură? Le place la nebunie. De fapt, Froissy, nu vreau să discutăm despre păianjenul-pustnic în birou.

— Înțeleg. Așteptați-mă pe culoar. Mai am ceva de isprăvit.

Adamsberg s-a îndepărtat. Toți știau că Froissy nu deschide dulapul cu rezerve în fața nimănui, imaginându-și că secretul ei este bine păzit. Și asta în timp ce era conștientă că, de fapt, nu era bine păzit deloc. I s-a alăturat după o clipă, cu două felii de prăjitură în mână și laptop-ul sub braț.

— Sunt acolo, i-a spus Adamsberg, arătându-i o grămadă de mlădițe împletite în iederă, la vreo doi metri înălțime. O vezi? E mama? Nu te apropia prea mult. Aici este masculul.

— Într-adevăr, e cam slăbuț.

Froissy și-a pus cu grijă laptop-ul pe o treaptă de piatră și a început să fărâmițeze prima felie de prăjitură.

— E în legătură cu orfelinatul, a spus ea. Este vorba despre Casa de Copii Milostenia. Instituția s-a transformat acum douăzeci și șase de ani într-un centru de primire pentru adolescenți. Așadar, arhivele au putut fi distruse sau mutate.

— N-avem noroc, a replicat Adamsberg aruncând cealaltă bucată de prăjitură.

— O clipă. Directorul a murit – ar fi avut o sută unsprezece ani astăzi – dar avea un fiu care a fost educat tot acolo. Nu chiar împreună cu ceilalți, nu dormea cu ei, dar mergea la cursuri și mâncau împreună. Se pare că a urmat aceeași cale ca și tatăl fiindcă a devenit pedopsihiatru. Pentru copii, adică. Numai o secundă.

Froissy și-a șters mâinile murdare de prăjitură cu o batistă albă și a deschis laptop-ul.

— Mi-a scăpat numele cărții, a explicat ea în timp ce Adamsberg își ștergea mâinile pe pantaloni.

— S-a isprăvit cu pantalonii.

— Ba nu. Ce carte?

— Fiul a publicat – pe socoteala lui – o mică lucrare intitulată: *Tată pentru 876 de copii.* Textul se poate citi la liber, eu n-am niciun merit aici, a adăugat ea puțin dezamăgită. Descrie viața de acolo: băieții din jurul lui, dramele, sărbătorile, certurile, trucurile ca să scape de supraveghere şi să meargă să se uite la fete, cocoțați pe gardul care despărțea cele două cămine. Dar, mai ales, nenumăratele soluții pe care tatăl le găsea ca să țină sub control copiii abandonați. Din acest punct, analizează diferitele efecte ale carenței parentale. Este impresionant, este dur dar nu ne ajută cu nimic. Doar că e evident că fiul ştie foarte multe despre Milostenia şi ține să arate asta. Sunt multe detalii precise, date şi prenume ale protagoniştilor care nu pot proveni decât din registre. Are aceste registre, comisare.

— Foarte bine, Froissy. Ştii unde îl găsim pe fiu?

— La Mas-de-Pessac, la 17 kilometri de Nîmes. Roland Cauvert, şaptezeci şi nouă de ani, 5 rue de l'Église. Pur şi simplu. Am numărul de telefon, adresa de e-mail, tot ce vă trebuie ca să-l contactați.

Adamsberg a prins-o pe Froissy de braț.

— Nu te mişca. Vezi masculul? E gata să ne înfrunte ca să înfulece prăjitura.

— Vreți prăjitură? Am aflat că Zerk a rămas acolo. Şi, de ceva vreme, mi se pare că mâncați aiurea. Am mai găsit chestii şi despre cel de-al treilea mort: Claude Landrieu. Nu mare lucru. De altfel, el nu a crescut la Milostenia.

— Landrieu? Negustorul?

— Avea o prăvălie de ciocolată, mai exact. Când avea cincizeci şi cinci de ani, a fost interogat despre un viol, la Nîmes.

— Când? Când a fost violul?

— În 30 aprilie 1988. Victima: Justine Pauvel.

— Landrieu a fost bănuit?

— Nu. S-a prezentat a doua zi ca simplu martor, din proprie inițiativă. O vedea pe tânără aproape zilnic. Părinții ei erau la muncă, iar Justine, după cursurile la liceu, venea să-şi facă temele în prăvălia lui. Un vechi prieten de familie, un fel de naş. Cunoştea numele principalilor colegi de clasă ai fetei, de aceea a mers la poliție. Dar nu s-a rezolvat nimic.

— Găseşte-mi adresa actuală a victimei. Nu am niciodată încredere în martorii din proprie inițiativă. În cei care vin în ajutorul polițiştilor fără să fie chemați. Ştii cumva dacă şi ceilalți doi au fost implicați în cazuri de viol?

— Am început să caut în arhivele judiciare din Gard. Deocamdată nu am găsit nimic. Voi extinde căutările pe tot teritoriul Franței, deşi violatorii cel mai adesea atacă pe teritoriul lor. Iar tipii ăştia nu şi-au părăsit niciodată regiunea. Dar, poate, pentru un weekend sau în vacanțe, cine ştie?

— În legătură cu primii doi morți, am putea presupune o răzbunare pentru excesele lor. Dar după şaizeci de ani? Iar pentru Landrieu, o răzbunare pentru un viol? După treizeci de ani? E cineva care le omoară pe borzele astea?

— Ce borze, comisare?

— Nişte gândaci care put. Care mănâncă rahat de şobolani. Poate că asta au fost cei trei morți: nişte borze. Dar ne întoarcem tot de unde am plecat: poți ucide folosind nişte păianjeni pustnic? Nu, imposibil.

— Adică nu este de niciun folos ce am găsit?

— Dimpotrivă, Froissy. Continuă şi înhață tot ce poți în drum. Imposibil sau nu, sunt nişte borze în povestea asta.

Adamsberg a primit un mesaj de la comisarul Descartier, o oră mai târziu, când se pregătea să plece: *Amprentele, OK. E tipul nostru.*

A răspuns imediat:

— Ai computerul şi înregistrările?

— Da. Nu ştie nimeni. Treci să le iei când vrei.

Apoi un alt mesaj: *Salut, Ad. Şi mulţumesc.*

Adamsberg a pus mobilul deschis pe biroul lui Retancourt. Locotenentul a citit în tăcere.

— Mâine nu voi fi aici, Retancourt. Merg în provincie. Dus-întors. Dar mă poţi suna.

— O duminică de agrement, presupun?

În respiraţia ei, Adamsberg a simţit uşurarea după rezolvarea istoriei cu Froissy.

— Exact. În plimbare.

— Poate Languedoc? Frumoasă zonă.

— Foarte. O să vizitez un sătuc, nu departe de Nîmes.

— Aveţi grijă comisare, pe acolo bântuie păianjenii pustnic. Se pare că acum au început să şi muşte.

— Ştii multe lucruri, locotenente. Ai veni?

— Nu pot, e concertul Vivaldi, ţineţi minte?

— Ah, da. Foarte frumos şi asta.

Comisarul a trecut prin faţa biroului lui Veyrenc.

— Trenul pentru Nîmes e mâine la 8.43. Ce zici?

— Vin.

— În seara asta la *La Garbure,* la 20.30?

— Vin.

Veyrenc avea dreptate. Ancheta despre păianjenul pustnic, fie şi numai anunţată, se transforma într-un conciliabul, obligându-l pe Adamsberg să şuşotească lângă vreun birou sau să iasă în curte. Ceea ce se observa, desigur. Atmosfera secretoasă şi şoaptele nu făceau bine nimănui. Mai ales când trebuia să strângi trupe şi să aduni minţi luminate.

— Îl chemăm şi pe Voisenet? a întrebat Veyrenc.

— Încerci să sporeşti numărul soldaţilor? O am pe Retancourt deja.

— Retancourt? Cum ai făcut?

— Miracol.

— Aşadar? Îl invităm şi pe Voisenet diseară?

— De ce nu?

— *Plecarăm numai doi/ dar la scurtă chemare se strânseră ca la trei mii alăturea de noi/ doar ce ne-au văzut fața de strălucire plină/ Cei mai fricoşi curajul în inimi îl primiră.*

— E din falsul tău Racine?

— Nu, e cel mai adevărat Corneille, cu o mică ajustare.

— Chiar îmi ziceam: e mai bun. Crezi că Voisenet este „înfricoşat" de anchetă?

— Nici gând. Cine înfruntă o murenă, nu se teme de un păianjen pustnic.

— Atunci anunță-l.

Adamsberg se pregătea să plece când Danglard s-a postat în fața portierei. Comisarul a coborât geamul şi a tras frâna de mână.

— Ai văzut mierlița, Danglard? S-a întors la noi. Semn de bun augur.

— Tocmai au prins violatorul din arondismentul 9, l-a informat comandantul, destul de emoționat.

— Ştiu.

— Iar tu, acum câteva ore, m-ai întrebat despre Descartier.

— Da.

— Aşadar, tu ai fost. Arestarea?

— Eu am fost.

— Fără să previi pe cineva? Singur?

— *Sunt* singur, nu?

Asta era o lovitură prea tare, a gândit Adamsberg văzând cum adjunctul său se schimbă la față. Emoțiile se citeau pe figura lui Danglard ca un text scris cu creta pe tablă.

Adamsberg tocmai îi făcuse rău. Dar Danglard începea să devină o problemă serioasă pentru echipă. Beneficiind de cunoştinţele sale uriaşe şi de justeţea argumentelor – cine va crede că acei trei oameni fuseseră ucişi cu ajutorul păianjenului pustnic? – Danglard destrăma unitatea echipei. Şi aduna o tabără majoritară împotriva comisarului. Iar asta se întâmpla pentru a doua oară într-un an. La naiba, pentru a doua oară. Desigur, comandantul nu greşea prea mult. Dar, pe de altă parte, Danglard îşi pierdea fantezia sau, cel puţin spiritul său deschis, şi minima indulgenţă de care dăduse dovadă până atunci. Şi îl punea pe Adamsberg în pericol. În pericol să-şi piardă autoritatea. De asta nu-i păsa. Era în pericol să treacă drept un nebun. Nici de asta nu-i păsa. În pericol să fie ironizat de poliţiştii săi. De asta îi cam păsa. În pericol să se ducă vorba – şi se ducea vorba –, în pericol să fie destituit ca un rătăcit sau un incapabil, iar de asta chiar îi păsa. Fără să mai pună la socoteală că, dacă Danglard o ţinea pe a lui, înfruntarea devenea inevitabilă. Unul sau celălalt. Doi cerbi care se înfruntau cu coarnele încurcate. Şi era cel mai vechi prieten al său. Într-un fel sau altul trebuia să o scoată la capăt.

— O să mai vorbim, Danglard?

— Despre violatorul din arondismentul 9?

— Despre tine şi despre mine.

Şi Adamsberg a plecat, lăsându-l pe comandant în curte, nelămurit.

XVI

Pentru a treia oară la rând Estelle îi vedea pe polițiști venind la restaurantul ei. În seara asta cei doi din Béarn erau însoțiți de un tip scund, cu păr des negru şi cu obraz rumen, pe care nu-l cunoştea. Polițistul cu şuvițe roşcate, prin amabilitatea sa, prin zâmbetele sale părea să arate că, poate, îl interesează. Data trecută, după ce a plecat comisarul, au vorbit despre munte. Dar întâlnirile astea în jurul unui castron cu ciorbă nu erau desigur o manevră plănuită ca să o întâlnească pe ea. Nu, ei se loveau de nişte dificultăți care îi forțau să aibă întrevederile astea seara. Cei trei bărbați rămăseseră tăcuți până ce le-a adus mâncarea.

— Voisenet, nu eşti obligat să mănânci garbură, a spus Adamsberg.

— Ei bine, a răspuns Voisenet bătându-se cu degetul pe burtă. Faptul că m-ați convocat astfel, m-ar fi dus cu gândul la un ritual pentru intrarea în clandestinitate. Ciorba asta cu de toate este o specialitate din regiunea voastră?

— Nu cu de toate, l-a corectat Veyrenc. Cu varză, cu cartofi şi cu ciolan de porc, dacă ai.

— Merge. Nu sunt mofturos.

— Cât priveşte clandestinitatea sau măcar discreția, nu greşeşti, a spus Adamsberg. Şi e neplăcut. Atmosfera în Brigadă nu e una sănătoasă.

— Asta-i puțin spus. Din nou împărțiți în trei. Cei care sunt „împotrivă”, dar în fața lor nu sunt cei „pentru” ci tovarăşii de drum, însoțitorii, cum le-aş zice eu. Fiindcă oare există cu adevărat cei „pentru”? Iar a treia parte sunt nehotărâții, neutrii, cei care preferă să stea deoparte. Dar putem avea neutri binevoitori ca Mercadet sau critici, cum este Kernorkian. Asta vrei să ştii? Ce se întâmplă în Brigadă? Dar o vezi la fel de bine ca şi mine.

— La fel de bine şi nu te-am chemat ca să te folosesc drept spion, locotenente. Te-am chemat ca să te pun la curent în legătură cu nişte informații.

— De ce eu?

— Pentru că tu ai descoperit primul nebuniile păianjenului pustnic.

— Ți-am spus deja de ce mă interesa.

— Totuşi. În afară de bunicul tău, chestia asta te rodea.

— Că păianjenul-pustnic ucide, da. Zvonurile cu mutația, insecticidele, proliferarea, toate astea nu lasă pe nimeni indiferent. Nu e rea ciorba asta. Şi ce informații ai, comisare?

— Doi dintre morți, Claveyrolle şi Barral au continuat să se vadă toată viața, depănând amintiri din vremurile bune la un pahar de rachiu.

— Nîmes nu e un oraş foarte mare, cum a spus Mordent. Dar admit că e bizar.

— Mai ales când ştii că făceau parte din gaşca „băieților răi” de la orfelinat.

— Dintr-aceia care îi terorizau pe cei mici, pe cei slăbănogi şi pe cei graşi. Ştiu ce înseamnă, credeți-mă. Uneori aş fi vrut să-i văd morți. Dar de aici şi până la a-i ucide pe foştii mei torționari după atâția ani, nu, comisare. Fiindcă la asta te gândeşti, aşa-i?

— Rămâne de văzut, a intervenit Veyrenc. Într-o anchetă nu treci peste coincidențe, ştii asta ca şi noi.

— „Anchetă”, cuvântul care l-a făcut pe Danglard să sară ca ars.

— Nimic nu dovedeşte că nu şi-au continuat cariera de nenorociți.

— De borze, a spus Adamsberg.

— Borze? a întrebat Voisenet. Vrei să spui, gândaci care put?

— Da.

— Dar al treilea mort nu a fost la orfelinat.

— Rămâne să vedem dacă se cunoşteau.

— Iar acest Landrieu a fost martorul venit din proprie

inițiativă într-un caz de viol asupra unei adolescente, a completat Veyrenc.

— Nu prea-mi plac martorii ăştia, a spus Voisenet.

— Exact asta voiam să spun, a întărit Adamsberg.

— Se ştie cine a comis violul?

— Nu.

— Când a avut loc?

— Acum douăzeci şi opt de ani.

— A trecut ceva vreme, a observat Voisenet întinzând farfuria pentru încă o porție de ciorbă. Dar asta este de înțeles. Femeia tânără, care nu şi-a mai revenit după viol, se hotărăşte la bătrânețe să-l omoare pe violator. După atâția ani, cine s-ar mai gândi la ea? Mai ales dacă crima se amestecă împreună cu altele. Muşcături.

— Ne întoarcem mereu la asta, a zis Adamsberg. Nu poți să ordoni unui păianjen-pustnic să muşte. Cu atât mai puțin unui număr de şaizeci de păianjeni.

— Şaizeci?

— Ştii, Voisenet, de cât venin de păianjen-pustnic este nevoie pentru a ucide un om?

— Să vedem. Trei până la cinci vipere, a socotit Voisenet. Pentru că e nevoie de vreo cincisprezece miligrame de venin per viperă. Atunci, pentru micuțul păianjen pustnic, ar trebui de cinci ori mai mult pentru fiecare muşcătură, nu?

— Aproape că ai ghicit. Ar fi nevoie de conținutul aproape complet a patruzeci şi patru de glande de venin, adică ar fi nevoie de douăzeci şi doi de păianjeni pustnic.

— Ca să nu mai punem la socoteală muşcăturile inofensive şi pe cele ratate.

— Exact.

— E corect. Dar insist: erau bătrâni. Să presupunem că trei muşcături sunt de ajuns pentru a destrăma scutul imunitar al bătrânilor. Trei muşcături, e ceva dacă socoteşti cantitatea de

venin. Necroză, septicemie, hemoliză. De ce nu trei muşcături?

— Nu m-am gândit la asta, a recunoscut Veyrenc.

— Atunci, este posibil, s-a entuziasmat Voisenet, întinzându-şi paharul. Ce vin este?

— Madiran.

— Foarte bun. Se poate, dacă vreun tip a descoperit cum să adune păianjeni pustnic. Pe furiş, noaptea.

— Sau aspirându-i din ascunzişul lor? a propus Veyrenc. Păianjenii sunt destul de rezistenți. Nu trebuie decât să desfaci punga aspiratorului şi să-i aduni.

— Excelentă idee, a zis Adamsberg.

— Asta o confirm, a intervenit Voisenet. Nu mor, în punga aspiratorului. E sigur. Atunci, ucigaşul nostru – atenție, spun „al nostru”, dar asta nu înseamnă că o şi cred.

— Am priceput, Voisenet, l-a lămurit Veyrenc.

— Să presupunem că ucigaşul nostru şi-a organizat o colecție de păianjeni pustnic. Bagă doi sau patru în pantofi, sau în pantaloni – e mai bine în pantaloni fiindcă pot rămâne prinşi acolo – într-un ciorap sau în patul bătrânului şi are şanse bune ca victima să-i atingă pentru ca ei să muşte.

— Problema este că pentru doi dintre ei se ştie că au fost muşcați afară, a precizat Adamsberg.

— Rahat, a spus Voisenet.

Adamsberg şi Veyrenc s-au privit. Dacă Voisenet se simte contrariat la gândul că teoria lui nu funcționează, nu e semn bun. Oricine are o teorie, chiar şi una foarte şubredă, nu este în largul lui când o vede demontată. Drumul se mai lărgea, cu puțin, dar se lărgea.

— Sau bătrânii au mințit, a propus Adamsberg. Au fost muşcați în casă.

Cei trei bărbați au păstrat pentru o clipă tăcerea reflectând la ipoteză. Estelle aducea brânza veche de oaie.

— Nu văd de ce ar fi mințit, a spus Veyrenc.

— Nici eu, a bătut în retragere Adamsberg care, de fapt, întrezărea un motiv valabil, dar prefera ca Voisenet să se străduiască să descopere singur ce gândea.

— E tras de păr, a recunoscut în cele din urmă Voisenet. Dar să ne imaginăm că au mințit fiindcă știau.

— Ce știau? a întrebat Adamsberg.

— Că sunt ținta unei răzbunări. În această situație, preferi să nu dezvălui că ai comis ceva destul de nasol încât să fii pedepsit pentru asta.

— Cu ajutorul păianjenilor pustnic? a intervenit Adamsberg.

— Ar trebui să presupunem, în plus, că știau și că păianjenii-pustnic erau semnul răzbunării, a continuat Voisenet. De exemplu, dacă i-au atacat pe puștii de la orfelinat cu păianjeni pustnic. Dacă, de îndată ce prindeau un păianjen, îl strecurau în patul vreuneia dintre victimele lor.

Voisenet s-a îndreptat de spate, a mai înghițit o gură de vin zâmbind, destul de mândru de performanța sa. Adamsberg și Veyrenc s-au privit din nou.

— Desigur, ar trebui să știm ce s-a întâmplat la orfelinat, a adăugat locotenentul. Dar cum? Au trecut șaizeci de ani de atunci.

— Froissy a dat de urma fiului fostului director, un pedopsihiatru. Crede că mai mult ca sigur a păstrat registrele fostei instituții.

— E și Froissy amestecată? a întrebat Voisenet folosind o expresie de conspirator. Ea a făcut cercetările?

— Pentru ea nu contează subiectul. Să caute și să găsească, asta o animă pe ea.

— Trebuie neapărat să-l vedem pe individul ăsta, a gândit Voisenet cu glas tare.

— Asta vom face mâine, a spus Adamsberg. Veyrenc și cu mine plecăm mâine dimineață la Nîmes.

— Și femeia violată?

— Nu am uitat de ea. Dar suntem numai doi.

— Şi femeia asta locuieşte departe?

— Nu foarte departe. Lucrează în Sens.

Voisenet şi-a băut vinul, gânditor. În tăcere, Adamsberg a împins spre el o hârtie pe care era notată adresa femeii: Justine Pauvel. Locotenentul a dat din cap în semn de aprobare.

— Mă bag.

XVII

— Nu am tot, domnilor, nici pomeneală, spunea dr. Cauvert, fluturându-şi braţele ca şi cum ar fi vrut să se apere de un roi de muşte. Gândiţi-vă doar că acest orfelinat, cum i se spunea odinioară, a fost întemeiat în 1864! Aşadar, gândiţi-vă, gândiţi-vă!

Bărbatul se agita bizar, când ţopăind, când mergând cu paşi mici şi repezi, când smucindu-şi capul pe spate ca să îndepărteze şuviţele de păr cărunt, cu o vioiciune care-l făcea cu zece ani mai tânăr. De multă vreme nimeni nu se mai interesase de registre, le explicase el primindu-i cu entuziasm. „O mină de aur, atât de adâncă şi de bogată încât nu-mi va ajunge o viaţă ca să o exploatez. Judecaţi şi dumneavoastră: opt sute şaptezeci şi şase de vieţi de copii, de la naştere sau o vârstă foarte fragedă până la optsprezece ani! Iar tata, seară de seară, inventaria toate detaliile existenţelor acestor orfani. Treizeci şi opt de ani, treizeci şi opt de volume!”, explica el.

Apoi dr. Cauvert a părut că-şi dă seama că nici nu i-a invitat pe musafirii săi să ia loc, nici nu le-a propus să bea ceva în căldura de treizeci şi două de grade de la Nîmes. A eliberat două scaune de cărţile aşezate pe ele, apoi aproape că a alergat la bucătărie ca să aducă ceva de băut.

— Vioi, a observat Veyrenc.

— Foarte, a răspuns Adamsberg. Mi-l imaginam mai degrabă ca pe orice psihiatru, încremenit în fotoliul său şi zgârcit în gesturi şi la vorbe.

— Poate că nu se purta aşa cu pacienţii lui. Pare bucuros să ne primească, de parcă nu ar mai fi văzut pe cineva de ani buni.

— Poate că lucrurile chiar aşa stau.

În timpul călătoriei, Froissy le trimisese un scurt mesaj: Dr. Roland Cauvert, singurul copil, celibatar, fără copii, 79 de ani. Scrie la o carte: „876 de orfani: 876 de destine”.

Apoi mai primise unul, de la Voisenet, la 14.20:

— Am ajuns, comisare.

— Unde? a întrebat Adamsberg.

— La Sens.

— N-a pierdut timpul, a observat Veyrenc.

— O să vă convingeți, domnilor, o să vă convingeți! se entuziasma dr. Cauvert. „Mila” o să-mi mai dea de lucru încă cinci ani, iar din mâinile mele va ieşi lucrarea cea mai completă care s-a scris vreodată despre pedopsihiatria orfanilor. Am scris deja analiza despre comportamentul zilnic al unui număr de şapte sute cincizeci şi doi dintre ei, îmi mai lipsesc o sută optzeci şi patru. Şi am adăugat, desigur, şi efectele pe care le presupune apartenența la un grup, paradoxurile şi similitudinile, sintezele şi viața lor de adulți, atunci când le-am putut afla, legături, profesii, aptitudini pentru a deveni părinți. Ah, da, o creație care îl va scoate din mormânt şi îl va prezenta lumii aşa cum se cuvine.

— Pe cine? a întrebat Veyrenc ştiind deja răspunsul.

— Pe tata! a răspuns bătrânul izbucnind în râs. Apă, suc de mere? Altceva nu am. Căci, aşa cum bănuiți, tata, tot ocupându-se de copiii ăştia nefericiți, nu prea a avut timp de mine. Eu, singurul său copil, am trecut neobservat. Invizibil! Nu a ținut minte nicio aniversare de-a mea. Binecuvântată să fie mila – a râs iar –, o aveam pe mama, o sfântă. Gheață? Eu nu am vrut să am copii. Am văzut prea mulți orfani ca să mai cred în perenitatea paternă, vă dați seama. În fine, a spus el întinzându-le paharele, nu ați venit să aflați asta. Haideți, domnilor, răsfoiți, săpați, serviți-vă din ceaunul mare în care zac aceşti nefericiți! Ce nume şi ce ani mi-ați spus?

— Este vorba despre două nume, domnule doctor. În 1943, când avea unsprezece ani, tânărul Albert Barral a intrat la…

Dr. Cauvert a râs din nou, de data asta scurt şi tăios.

— Micul Barral, la naiba! Barral, Lambertin, Missoli, Claveyrolle, Haubert!

— Ne interesează şi Claveyrolle.

— Toată gaşca, aşadar! Cea mai odioasă din câte a cunoscut

tata în treizeci şi opt de ani de carieră. Singura pe care nu a putut să o anihileze, singurii pe care a vrut să-i exmatriculeze. Parcă erau îndrăciţi. E o formulă interzisă unui psihiatru de copii, dar aşa spunea tata şi, când eram mic, mi se părea că este adevărat. A încercat totul. Discuţii nenumărate, supravegherea, toleranţa, medici, medicamente, dar şi pedepse, privaţiuni, interzicerea plimbărilor. Tot. Oare asta le era soarta? Oare totul ar fi fost altfel fără secătura aia mică de Claveyrolle? El era capul răutăţilor, iniţiatorul, liderul, dictatorul găştii, spuneţi-i cum vreţi. Ce tont sunt! Marie-Hélène mi-a adus tarta Tatin cu scorţişoară! Şi e ora patru! Femeia asta e un înger.

Doctorul Cauvert s-a grăbit spre bucătărie, încântat de gândul că se va bucura de tartă.

— Claveyrolle şi Barral. Borze, a spus Adamsberg.

— Nu spune asta de faţă cu un psihiatru.

— Chiar el l-a făcut secătură mică pe Claveyrolle şi a spus că era îndrăcit. Îl invidiez pe doctorul ăsta. Pare că iubeşte cu ardoare viaţa. Nu sunt sigur că firea mea e predispusă la aşa ceva. Niciodată o tartă Tatin nu m-ar face euforic.

— E cam dus, Jean-Baptiste. Închipuie-ţi cum e să fii băiatul invizibil al tatălui perfect. Să vrei şi astăzi să creşti lângă el. Din acest motiv se comportă astfel şi face toate astea.

— Poate că nu a părăsit niciodată orfelinatul, la urma urmei.

Cauvert a revenit, la fel de vioi, a tăiat tarta şi şi-a servit musafirii. El mânca în picioare, cam hulpav.

— Aveţi noroc. Tata a întocmit un dosar special pentru gaşca lui Claveyrolle. Ce canalie! Îmi aduc aminte de parcă ar fi fost ieri. Imposibil să-l dai afară pe poartă – în fine, să-l transferi. Odată cu războiul şi cu afluxul de orfani, locurile erau scumpe. Şi gândiţi-vă că alte orfelinate nu primeau cu braţele deschise băieţei ca el. A terorizat casa de copii. Cu Missoli şi Torraille după el. Eram cu cinci ani mai mic, dar nu îndrăznea să se dea la mine. Nu te atingeai de băiatul directorului. Cine vorbea cu mine era considerat drept trădător

şi ameninţat de gaşca de brute. Nu am luat nicio scatoalcă, e adevărat, dar nici nu mi-am făcut vreun prieten. Cam nefericit, nu? Tarta e bună, aşa-i?

— Desăvârşită, a spus Veyrenc.

— Mulțumesc frumos, comisare.

— El este comisarul, a precizat Veyrenc arătând cu degetul spre Adamsberg.

— Ah, scuze! Nu ştiam. Nu am vrut să jignesc pe nimeni, da?

— Nicio problemă, a răspuns Adamsberg ridicându-se fiindcă stătuse prea mult pe scaun. Aşadar tatăl dumneavoastră a strâns documente despre gaşca lui Claveyrolle?

— Mai întâi, comisare, faceți-mi o plăcere: ce s-a ales de Barral? Despre Claveyrolle ştiu că s-a făcut profesor de desen. Profesor, ironia sorții! Dar e adevărat că era talentat, mai ales să-i deseneze pe alții ca pe nişte caricaturi şi să deseneze femei goale pe zidurile din curte. O dată – o să găsiți asta în dosar – a reuşit să intre în dormitorul fetelor şi a desenat pe toți pereții. Ce a desenat? Vreo cincizeci de mădulare bărbăteşti. Şi Barral?

— Broker de asigurări.

— Ah, un om la locul lui, prin urmare. Doar dacă nu era şi escroc. Căsătorit?

— Divorțat. A avut doi copii. Claveyrolle a divorțat de două ori, dar nu a avut copii.

— Greu de găsit o stabilitate afectivă la cei doi. Cum să-ți întemeiezi o familie când nici nu ştii ce înseamnă asta?

Şi, aşa cum observase Veyrenc, de fiecare dată când se referea la el, devenea mai calm şi mai concentrat, aproape trist. Poate că învățase să râdă în exces şi să se bucure de câte o tartă ca să uite din când în când de cele opt sute şaptezeci şi şase de vieți distruse pe care le urmărise pas cu pas.

— S-au văzut toată viața lor.

— Ah, ia te uită! Gaşca nu s-a dizolvat când membrii ei au

devenit oameni în toată firea?

— Nu. Se refăcea la un rachiu, cel puțin cu doi dintre ei.

— Apoi au murit.

— Ar fi trebuit să bănuiesc. La urma urnei, sunteți polițiști, nu? Aşa că trebuie să fie vorba despre nişte morți. Ce s-a întâmplat?

— Au murit luna trecută, la un interval de opt zile între ei, a spus Adamsberg. Amândurora li s-au găsit urme de muşcătură de păianjen. Păianjenul-pustnic.

Dr. Cauvert a încremenit. Fără o vorbă a strâns farfuriile şi paharele, apoi le-a lăsat baltă şi a luat de pe etajeră un dosar cu o copertă de un albastru decolorat. L-a pus îngândurat pe masă, între cei doi anchetatori, fără să-şi ia ochii de la ei. Pe dosar fusese lipită o etichetă, fixată la locul ei de mai multe ori, după atâția ani de utilizare. Purta un titlu scris caligrafic cu cerneală: *Gaşca păianjenului pustnic.* Iar mai jos, cu litere mai mici: *Claveyrolle, Barral, Lambertin, Missoli, Haubert & Cie.*

— Ce înseamnă asta? a întrebat Adamsberg după un lung minut de tăcere.

— Înseamnă: „Cine a trăit folosindu-se de un păianjen-pustnic va pieri de pe urma păianjenului pustnic”.

— Nu poți să mori de pe urma unui păianjen-pustnic, a intervenit Veyrenc.

— Nu, dar te poți folosi de el ca să răneşti îngrozitor. Era una dintre ocupațiile lor preferate, pe lângă alte chestii brutale şi fără să mai punem la socoteală hărțuirea sexuală.

Dr. Cauvert a scos din dosar nişte fotografii pe care le-a întins pe masă, cu zgomot, ca şi când ar fi etalat nişte cărți de joc.

— Iată creația lor, a spus el dezgustat. Unsprezece victime, unsprezece victime ale răutății lor şi ale păianjenilor pustnic. Aceştia patru, a spus el arătând fotografiile cu degetul, au suferit muşcături albe, fără venin. Aceştia doi au fost muşcați pe jumătate, păianjenul şi-a golit doar o glandă de venin. Dar aici puteți vedea, pe brațul micuțului Henri, un disc violaceu

de vreo nouă centimetri în diametru. S-a vindecat, la fel şi acesta, Jacques. Dar pentru ceilalţi cinci, observaţi singuri dezastrul.

Adamsberg şi Veyrenc şi-au dat unul altuia cele cinci fotografii. Un băiat de vreo patru ani căruia i-a fost amputată gamba, iar altuia, tot piciorul.

— Ei doi au fost muşcaţi în 1944. Louis şi Jeannot, de patru şi cinci ani. Pe atunci de-abia fusese descoperită penicilina. Iar primul stoc mai mare a fost livrat soldaţilor, în Normandia, când au debarcat. Nu aveai cum să îngrijeşti copiii, să le salvezi membrele de cangrenă. Trebuiau tăiate. Tata i-a deferit justiţiei. Claveryolle, Barral şi Lambertin au făcut opt luni de şcoală de corecţie. Pentru o vreme, ceea ce era cunoscut drept „coşmarul păianjenilor pustnic” s-a mai atenuat o vreme. Dar când s-au întors, au luat-o de la capăt.

Abătut, bătrânul a luat trei pahare în care a turnat suc de mere.

— Îmi pare rău, le-a spus musafirilor, gheaţa s-a topit.

A băut dintr-o înghiţitură sucul şi a reluat comentariul fotografiilor.

— Aici este Ernest. O rană de aproape zece centimetri lungime şi cinci centimetri lăţime. De data asta suntem în 1946, braţul i-a fost salvat. Tot în 1946, i-a venit rândul micului Marcel, unsprezece ani. Lui a trebuit să-i fie extirpată o treime din faţă. S-a vindecat şi el, dar a rămas desfigurat. Cicatricea este hidoasă, la fel cum este şi cea a lui Ernest. În fine, Maurice – suntem în 1947 – avea doisprezece ani când a fost muşcat de testiculul stâng. A rămas din el doar o biluţă. Vedeţi? Necroza s-a întins până la penis, băiatul a rămas impotent. În 1948 se isprăvesc atacurile cu păianjenul pustnic. Claveyrolle se orientează spre hărţuirea sexuală. Împreună cu alţii, desigur. Era conducătorul unui grup de opt mici secături care se ţineau după eroul lor ca nişte umbre.

Adamsberg a pus pe masă, fără zgomot, fotografiile îngrozitoare ale celor opt copii răniţi.

— Cum procedau, domnule doctor?

— Ieşeau noaptea şi cel mai greu le era să aleagă locurile unde puteau să prindă păianjenii: podul, toaletele, hambarul, depozitul de lemne, magazia unde se țineau uneltele. Vara erau mulți. Din câte am aflat, îi scoteau afară cu insecte prinse dinainte, în special muşte şi greieri, pe care le înşirau pe pământ într-un loc bine ales. Ştiați că păianjenilor-pustnic le plac insectele moarte?

— Nu, a răspuns Veyrenc.

— Ei bine da, şi asta le uşura munca. Îşi vărsau recolta de muşte şi aşteptau, cu lanternele la îndemână.

— Şi cum procedau ca să-i prindă fără să fie şi ei muşcați? l-a întrebat Adamsberg, în felul naiv în care ar fi făcut-o Estalère.

Dr. Cauvert l-a privit perplex.

— Nu ați prins niciodată păianjeni? a spus el.

— Doar broaşte, a recunoscut el.

— Ei bine, se ia un pahar şi o bucată de carton. Prindeți păianjenul sub pahar, strecurați cartonul pe dedesubt şi gata.

— Simplu, a admis Adamsberg.

— Nu chiar. Păianjenii-pustnic sunt foarte precauți. Au capturat doar unsprezece în patru ani. E deja foarte mult. Apoi îşi alegeau victima şi noaptea, îi strecurau păianjenul în cămaşă sau în pantaloni. Şi ceea ce trebuia să se întâmple se întâmpla. Prins astfel, păianjenul muşca. Nişte secături nenorocite. Iar când mă gândesc la faptul că, mai târziu, unul a predat desenul şi celălalt a mers la serviciu în costum şi cravată…

— Nu ați încercat să analizați aceste lucruri din punctul de vedere al doctorului? l-a întrebat Veyrenc.

— Nu, a răspuns sec Cauvert. Nu uitați că i-am cunoscut, pe ei şi pe victimele lor. Am urât „gaşca păianjenului pustnic” din răsputeri. Tata a luat toate măsurile care se impuneau. A sporit paza la uşile dormitoarelor, i-a pus să-şi scuture hainele în fiecare dimineață, a închis locurile unde stăteau mai mulți împreună. Erau răi şi erau mândri de asta, de virilitatea lor şi

îmbătaţi de atotputernicia lor la orfelinat. Şi le ieşea fiindcă sadismul generează multă energie şi multe idei. Stingerea era la ora 9: cum reuşeau să iasă noaptea? Unii au fost văzuţi noaptea chiar în oraş. Au fost cu bicicleta, şterpelită din magazie. Vă las dosarul. Faceţi o copie şi aveţi mare grijă. Dacă una dintre aceste victime, domnilor, ajunsă la maturitate, s-a răzbunat pe ei, ochi pentru ochi, dinte pentru dinte, păianjen-pustnic contra păianjen pustnic, ei bine, lăsaţi-o în pace. Asta e tot ce mi-aş dori.

Adamsberg şi Veyrenc mergeau pe strada lungă fără să rostească vreun cuvânt, prea şocaţi ca să poată spune ceva, imediat, despre păianjenii pustnic, de ieri şi de azi, care îşi făcuseră din nou apariţia după şaizeci de ani.

— Drăguţă stradă, a observat Veyrenc cu gândul în altă parte.

— Foarte drăguţă.

— Ai văzut nişa aia, acolo, deasupra porţii? Cu o statuetă de sfânt înăuntru? Danglard ar spune că e din secolul al XIV-lea.

— E sigur că ar spune asta.

— Ar mai spune că piatra este foarte tocită, dar poţi identifica un câine alături. Este Sfântul Roch, cel care te păzeşte de ciumă.

— Absolut. Iar eu l-aş întreba ca să-i fac plăcere: „De ce Sfântul Roch este înfăţişat cu un câine?”

— Iar el ţi-ar explica pe îndelete că Sfântul Roch a fost bolnav de ciumă şi că s-a ascuns într-o pădure ca să nu se molipsească şi alţii. Dar câinele aristocratului local îi aducea în fiecare zi hrană furată şi aşa s-a vindecat.

— Oare te apără şi de muşcăturile păianjenului pustnic?

— Cu siguranţă.

— Şi ce ar spune Danglard despre muşcăturile păianjenului pustnic?

— Ştiind ceea ce ştim acum, ar fi al naibii de stânjenit.

— Al naibii de în rahat, vrei să spui. Fiindcă acum avem un caz cu păianjeni pustnic, nu?

— Da.

— Şi care pleacă de aici, Louis. De la orfelinat. Crezi că Danglard va accepta că a greşit?

— Cu asupra de măsură. Am aflat ceva ieri.

— Ceva ce nu mi-ai spus.

— Danglard intenționează să deschidă vorba despre problema ta comisarului-şef Brézillon ca să blocheze oficial drumul păianjenului.

Adamsberg s-a oprit brusc şi s-a întors spre Veyrenc.

— Ce spui?

— Ce ai auzit.

— Să meargă la comisarul-şef? Până la urmă, de ce să nu mă suspende pentru incompetență? a replicat Adamsberg pe nerăsuflate, cu buza superioară tremurând datorită unui spasm de stupoare şi de mânie.

— Nu asta urmăreşte. Consideră că brigada riscă să o ia razna. A vorbit despre asta cu Mordent. Care a vorbit cu Noël. Iar Mordent şi Noël – da, chiar el, Noël, bruta noastră personală – au dat buzna în biroul lui Danglard unde Noël a zdrobit ordinul cu un pumn zdravăn în masă. Se spune că ar fi zburat pagini din Carte. Şi că Noël, ştii cât tact are, a amenințat că-l sechestrează pe Danglard în birou dacă-l prinde că face şi cea mai mică mişcare spre comisarul-şef.

— Cine ți-a spus?

— Retancourt.

— Dar de ce? De ce Noël şi Mordent mi-au luat apărarea?

— Instinct de protecție al grupului față de superiorii ierarhici. Apărarea Brigăzii, apărarea teritoriului. Am putea adăuga o notă poetică.

— Chiar crezi că e momentul, Louis?

— Ştim că Mordent este clar împotriva anchetei păianjenului-pustnic. Ştim că este foarte pasionat de legende. Ei bine, există atâta improbabil şi atâta ireal în povestea asta cu păianjenul-pustnic încât pare un basm.

— Un basm?

— Basmele sunt în mod esențial crude, aşa le recunoşti. Şi, fără să-şi dea seama, Mordent găseşte ceva atrăgător în anchetă.

— Dar nu şi Danglard. A început prin a diviza brigada, apoi a încercat să mă bage la răcoare. Louis, oare Danglard e pe cale să devină o borză?

— Nu. Se teme.

— De ce anume?

— Să te piardă, poate. Şi să se piardă şi el. S-a gândit că vă poate salva pe amândoi.

— Dar teama asta, dacă despre asta e vorba, e gata-gata să-l transforme în trădător, a spus Adamsberg, strângând iarăşi buzele.

— El nu vede aşa lucrurile.

— Să nu-mi spui că pur şi simplu s-a prostit.

Veyrenc ezita.

— Poate că mă înşel, a adăugat el. Dar trebuie să fie o teamă încă şi mai profundă.

XVIII

Cât au parcurs drumul scurt spre gară, într-un autobuz supraîncălzit, Adamsberg a păstrat tăcerea, scriind mesaje pe telefon. Veyrenc nu l-a deranjat, aşteptând să se calmeze. Starea lui era lesne de înțeles. Dar Adamsberg nu era omul care să rămână închistat în mânie. Firea lui schimbătoare îl împiedica să păstreze multă vreme traiectoria, mult prea clară, a mâniei.

— Ar trebui să-ți iei unul nou, a spus în cele din urmă Veyrenc.

— De ce?

— Tot scriind „Vriau” în loc de „Vreau”, ai să te molipseşti.

— Adică?

— Curând ai să vorbeşti aşa. Schimbă-l.

— Poate, a răspuns Adamsberg punând telefonul mobil în buzunarul pantalonilor. Avem o întâlnire la bufetul gării.

— Cum spui.

— Nu vrei să ştii cu cine?

— Ba da.

— Îți aduci aminte de Irène Royer, femeia pe care am întâlnit-o la muzeu?

— Cea care ți-a oferit o haină de blană din păianjeni-pustnic morți?

— Cea care i-a auzit pe Claveyrolle şi pe Barral discutând la un păhărel. Ar putea, cine ştie, să-şi aducă aminte frânturi din ce-au vorbit. Locuieşte aproape, la Cadeirac.

— De vreme ce e aproape… Şi face drumul pentru tine?

— Pentru păianjenul-pustnic, Louis.

Irène Royer îi aştepta chiar la autogară, nerăbdătoare, fluturându-şi bastonul în aer ca să-i salute. Adamsberg îi povestise noutățile. Din cauza căldurii, renunțase la blugi şi îşi pusese o rochie înflorată, la fel de demodată, dar îşi păstrase

şosetele scurte şi baschețiii.

— Ea este, presupun, a spus Veyrenc din autobuz, privind pe geam. Chiar pare genul care să-ți ofere cu naivitate păianjeni-pustnic morți.

— Eşti gelos că nu ai şi tu un păianjen-pustnic mort, Louis, asta-i tot.

În timp ce Irène Royer venea să dea mâna cu comisarul, aparent foarte fericită să-l revadă – sau să afle veşti –, privirea i s-a oprit asupra părului lui Veyrenc, ale cărui meşe străluceau în lumina soarelui din Nîmes, şi s-a oprit. Stânjenit, Adamsberg i-a prins mâna fără vlagă şi i-a strâns-o.

— Vă mulțumesc pentru că ați venit, doamnă Royer.

— Am hotărât că-mi spui Irène.

— Într-adevăr. Vi-l prezint pe colegul meu, locotenentul Veyrenc. Mă ajută în cazul păianjenului pustnic.

— Ah, dar eu nu am spus niciodată că o să vă ajut.

— Nu am uitat. Dar, cum eram foarte aproape de dumneavoastră, am vrut să vin să vă mulțumesc.

— Asta-i tot? Nu aveți noutăți? Mințiți mereu, comisare?

— Haideți să mergem mai întâi la cafeneaua gării. A fost foarte cald în autobuz.

— Mie îmi convine, pentru artroză.

Ca şi cum devenise o obişnuință, Adamsberg a luat-o pe Irène de cot ca să o ajute să meargă la o masă izolată, lângă geamul care dădea spre şinele de tren.

— V-au mai fost sparte geamurile? a întrebat el în timp ce se aşeza la masă.

— Nu. Nu au mai fost cazuri de oameni muşcați de păianjen, aşa încât prostia lor începe să se diminueze. Uită. Dar voi nu uitați, aşa-i? Ce faceți la Nîmes, dacă nu sunt foarte indiscretă?

— Am mers pe firul pe care ni l-ați indicat, Irène.

— Încercați să mă faceți să vă mai promit ceva, nu-i aşa?

— Să păstrați secretul, asta cu siguranță. Sau nu vă voi povesti noutățile. Un polițist nu trebuie să dezvăluie cursul anchetei.

— Secretul, da, fireşte. Scuze.

Şi a privit din nou fără jenă spre părul lui Veyrenc încât nu puteai fi sigur dacă voia mai mult să afle noutățile sau să ştie ce era cu fabuloasele şuvițe roşcate. Adamsberg a aruncat o privire spre ceasul cafenelei, trenul lor pleca la 18.38. Ezita asupra modului de a o convinge pe femeie să-i acorde atenție, însă ea i-o luă înainte fără nicio stânjeneală.

— Vă vopsiți părul, locotenente? E la modă, nu?

Adamsberg nu mai auzise niciodată pe nimeni îndrăznind să-l întrebe pe Veyrenc despre părul lui neobişnuit. Lumea observa şi tăcea.

— S-a întâmplat în copilărie, a răspuns Veyrenc nestingherit. O gaşcă de puşti, paisprezece lovituri de briceag în cap, părul a crescut roşcat.

— Vă țineți de glume?

— Nicidecum.

— Copii nenorociți, capete seci. Fac asta ca să se distreze, fără să le treacă prin minte că prostia lor poate lăsa urme pe viață.

— Chiar aşa, Irène, a spus Adamsberg făcându-i semn lui Veyrenc să scoată dosarul doctorului Cauvert. Spuneam că am mers pe firul indicat de dumneavoastră.

— Ce fir?

— Cu „ceva putred”.

— Cu „murenă putredă”.

— Da. Primii doi bătrâni morți. Cei care se întâlneau la bodegă în timp ce vă beați păhărelul de porto.

— Unul singur, a precizat ea către Veyrenc. La ora 19, nu înainte, nici după.

— Şi care vorbeau despre cum îşi făceau de cap în

copilărie, a insistat Adamsberg. Pista asta am urmat-o.

— Şi apoi?

— Era o murenă.

— Comisare, puteți fi mai clar?

— Fiul fostului director al orfelinatului a păstrat arhivele tatălui său. Şi un dosar complet despre „neamul-prost şi rău”. Şi da, au făcut multe lucruri oribile. Nu v-ați înşelat. Claveyrolle, şeful găştii şi Albert Barral, mâna lui dreaptă. O gaşcă de borze.

— Borze?

— Nişte mici nenorociți. Sunteți o persoană sensibilă?

— Da, sunt o persoană foarte sensibilă.

— Atunci mai beți o înghițitură de ciocolată şi pregătiți-vă.

Adamsberg a pus pe masă fotografiile victimelor păianjenului pustnic, începând cu cei ale căror membre au fost amputate din cauza necrozei. Chipul lui Irène s-a schimonosit.

— Da, a şoptit ea. Este necroza cauzată de veninul păianjenului pustnic. Dumnezeule mare, ăsta are o rană îngrozitoare.

— Iar el are o treime din față mutilată. Unsprezece ani, a adăugat Adamsberg.

— Dumnezeule!

Apoi comisarul a pus încet în fața ei fotografiile celor doi copii cu membrele amputate.

Irène a scos un strigăt înăbuşit.

— Nu vreau să vă necăjesc. Doar vă dau veşti despre ceea ce este putred. Pentru aceşti doi copii nu s-a mai găsit penicilină. La patru ani, micul Louis şi-a pierdut gamba, iar micul Jeannot, de cinci ani, piciorul.

— Maică Precistă! Astea erau nenorocirile pe care le făceau?

— Da. Se numea „Gaşca păianjenului pustnic”. Claveyrolle, Barral şi restul. Prindeau păianjeni şi îi ascundeau

în hainele copiilor pe care îi terorizau. Unsprezece victime, dintre care doi amputați, unul desfigurat şi unul impotent.

— Maică Precistă! De ce mi-ați arătat toate astea?

— Ca să vă facem să înțelegeți despre ce este vorba şi, scuze pentru şoc, să vă demonstrăm că cei doi bătrâni care îşi beau rachiul la cârciumă erau cu adevărat nişte nenorociți. Cei doi copii cu membre amputate, micuții Louis şi Jeannot, au fost primele victime. Dar asta nu i-a împiedicat să continue încă patru ani.

— Şi când mi-aduc aminte că îmi beam paharul de porto lângă ei! Că eram aşezată lângă rahații ăştia, oh, scuze. Când mă gândesc…

— Tocmai asta vrem de la dumneavoastră: să vă gândiți, să vă gândiți cu multă atenție.

— Bănuiam eu că o să-mi cereți ceva. Stați aşa, s-a oprit ea. Asta înseamnă că ați avut dreptate? Că cei doi bătrâni au fost ucişi cu ajutorul păianjenului-pustnic de unul dintre aceşti bieți copii, ca să se răzbune? Iar al treilea mort? Cum îl cheamă?

— Claude Landrieu.

— A fost şi el la orfelinat?

— Nu, el nu. Suntem la început, Irène.

— Dar nu ai cum să ucizi cu ajutorul unui păianjen pustnic, din fundătura asta nu ieşim.

— Dar cu mai mulți? Să presupunem că pui trei sau patru într-un pantalon. Atunci da, o persoană în vârstă…

— Poate crăpa, a încheiat Irène.

— Sunteți atentă, cum spunea profesorul Pujol?

— Chiar şi aşa, au murit trei bătrâni. Asta ar însemna ca ucigaşul să fi adunat nouă sau doisprezece păianjeni. E ceva.

— E adevărat că puştii din gaşcă au prins doar unsprezece în patru ani, a adăugat Veyrenc. Erau nouă, ştiau cum se face.

— Şi dacă îi creştea? Dacă ucigaşul avea un fel de fermă? a întrebat Adamsberg.

— Să-mi fie cu iertare, comisare, dar se vede că nu vă pricepeți prea mult. Poate credeți că așteptăm până ies din ouă și îi adunăm apoi ca pe niște puișori? Nici gând. Când puii vin pe lume, „zboară”. Sunt duși de vânt ca niște fire de praf și adio și un praz verde, dacă nu-i mănâncă păsările. Din două sute rămân doar unul sau doi. Ați încercat să prindeți praful?

— Nu, recunosc.

— Ei bine, la fel stau lucrurile și cu puii păianjenilor.

— Și dacă ar fi puși într-o cutie mare ca să nu-și ia zborul?

— Atunci se mănâncă unul pe altul. Începând cu mamele care-și mănâncă proprii copii.

— Și atunci cum se procedează în laboratoare? a vrut să știe Veyrenc.

— Habar-n-am. Presupun că este foarte complicat la ei, în laboratoare. Credeți că ucigașul vostru are atâta aparatură?

— Dacă a lucrat într-un laborator, de ce nu? a insistat Veyrenc.

— În orice caz, chestia asta nu ține. Să nu uităm că bătrânii au fost mușcați afară, seara, nu din interiorul pantalonilor lor, dimineața. V-am mai spus asta.

— Și dacă au mințit? a întrebat Adamsberg.

— Și de ce ar fi făcut-o?

— Fiindcă știau. Știau ce înseamnă să te muște trei păianjeni-pustnic prin pantalon. Și pentru că nu doreau să se afle că cineva se răzbună. Nu voiai să se afle că ei au distrus pe viață niște copii la orfelinat.

— E posibil. Și eu aș fi mințit în locul lor.

— Vă rog, Irène, amintiți-vă, concentrați-vă. Puteți să vă amintiți frânturi din discuțiile lor?

— Dar dacă unul dintre copiii ăia s-a răzbunat, n-am chef să fie prins.

— Aici suntem cu toții de acord. Dacă este unul dintre ei, pot să-l conving să înceteze înainte să-și sfârșească viața la

închisoare.

— Ah, pricep. Nu e chiar o prostie.

Irène, aşa cum Adamsberg o mai văzuse făcând, şi-a ridicat capul, cu ochii fixați spre geam, drept în fața ei.

— Ar fi ceva, poate, a spus ea în cele din urmă. Era în legătură cu talciocul la Écusson acum, câți ani să fie de atunci? zece poate, din piața pietonală. Sigur, pe la talciocurile astea nu-i mare lucru de văzut, nu prea găseşti altceva decât pantofi vechi de cincizeci de centime, dar lumea se duce ca să iasă undeva şi să mai stea la o vorbă. Rochia mea, asta de pe mine, am luat-o de la un talcioc şi nu arată rău deloc.

— Ba chiar foarte bine, a adăugat prompt Veyrenc.

— Am dat pe ea un euro. Stați să văd ce-mi aduc aminte. Da, cel înalt era cel care vorbea.

— Claveyrolle.

— Zicea ceva de genul: „Ştii pe cine am văzut la rahatul ăla de talcioc?” Scuze, îmi pare rău, dar vă povestesc exact cu vorbele lor.

— E perfect.

— Atunci a spus aşa. „Pe micul Louis. Nenorocitul m-a recunoscut. Nu ştiu cum.” Micul Louis e unul dintre copii, nu?

— Cel căruia i-au amputat un picior, da.

— Iar celălalt, Barral, i-a spus celui înalt, Claveyrolle, da? că micul Louis l-a recunoscut poate din cauza dinților. Fiindcă, de când era copil, Claveyrolle nu avea toți dinții. În fine, asta e povestea, micul Louis l-a recunoscut, iar celui înalt nu i-a convenit deloc. Dar absolut deloc. Era furios. Ah, da, a mai spus că rahatul ăla mic, a rămas la fel de slăbănog ca şi înainte, cu urechile lui mari. Şi că, totuşi, îndrăznise să-l amenințe. Ăsta înalt l-a băgat „în pizda mă-sii” dar celălalt, micul Louis i-a spus „Mai bine ai fi cu ochii în patru, Claveyrolle, nu sunt singur”.

— „Nu sunt singur”? şi atunci victimele ar fi putut să se întâlnească?

— Să se întâlnească, habar n-am. Dar azi, pe internet, sunt tot felul de chestii „Prieteni de demult", „Foşti colegi de clasă", etc. Toată lumea se distrează găsind pe toată lumea. De ce nu şi ei?

Irène a tresărit brusc.

— Trenul vostru! a țipat ea, arătând cu brațul. E în gară, şuieră!

Adamsberg abia a avut timp să strângă fotografiile, iar Veyrenc să pună dosarul la loc şi amândoi au alergat spre tren.

Adamsberg i-a trimis un SMS: *Îmi pare rău. Nu am avut vreme să plătesc ciocolata.* Iar Irène i-a răspuns: *O să-mi treacă.*

Primise două noi mesaje. Primul, de la Retancourt: *Şi ia spune, a fost plăcut la plimbare?* Adamsberg i-a arătat mesajul lui Veyrenc zâmbind.

— Retancourt ne vine în întâmpinare, a spus el. Nu vom mai fi trei, ci patru. Cum era poemul tău de Racine?

— De Corneille.

— Ei bine, va trebui să-l modifici.

— *Plecarăm cu toți patru/ dar la scurtă chemare/ se strânseră ca la trei mii alăturea de noi…*

— Iată! l-a întrerupt Adamsberg ridicând brațul. Suntem patru, destui încât să putem interoga cele cinci victime.

— Unsprezece.

— Dar din unsprezece patru au suferit muşcături albe, iar doi doar muşcături lejere. Nu au suferit.

— Nu e un motiv să-i excludem. Au suferit, s-au solidarizat cu cei răniți. Şi cei care au scăpat se simt vinovați față de colegii lor mutilați. Este „vinovăția supraviețuitorilor". Pot deveni mai plini de ură şi mai răzbunători decât ceilalți.

— Bine. Unsprezece. Va trebui ca Froissy să-i localizeze.

Adamsberg a răspuns: *O zi în care m-am relaxat implacabil.*

— *Interesant?*

— *FOARTE interesant.*

— Mai e şi un mesaj de la Voisenet. Va fi la gară înaintea noastră, o să ne aştepte la capătul peronului. La ce oră o să sosim?

— La 21.53.

— Întreabă dacă e rost de-o garbură.

Veyrenc dădu din cap.

— Duminica e deschis, zise el.

— Ştii tu asta?

— Da. Îi cerem lui Retancourt să ni se alăture? Ne sporim efectivele?

— Imposibil. Ascultă Vivaldi în seara asta.

— Ştii tu asta?

— Da.

Adamsberg scrise un ultim mesaj, îşi strecură mobilul în buzunar şi adormi imediat. Veyrenc se opri în mijlocul unei fraze, uimit ca întotdeauna de rapiditatea cu care comisarul se cufunda în somn. Pleoapele îi erau căzute, dar nu de tot, lăsând deschisă o fantă fină, aşa cum se vede la ochii pisicilor când dorm. Unii ziceau că nu întotdeauna poţi şti când comisarul veghează sau doarme, câteodată nici măcar atunci când merge pe stradă, şi că exact atunci el rătăcea la marginea dintre două lumi, somn şi veghe. Poate că, exact în aceste momente. Adamsberg gândea, îşi zise Veyrenc deschizând dosarul doctorului Cauvert. Poate că acolo erau brumele prin care vedea Adamsberg.

Coborî măsuța fotoliului şi stabili lista celor nouă băieți din Banda păianjenilor-pustnic. După care pe cea a celor unsprezece victime pe care le aveau la activ. Louis, Jeannot, Maurice… Unde erau acum? Cel care rămăsese fără gambă? Cel care nu mai avea laba piciorului? Cel care fusese desfigurat? Cel fără un testicul? Cel cu brațul „hidos”?

Citi cu atenție restul raportului, scuturând din cap. Toți tipii

din Gaşca păianjenului-pustnic ajunseseră la orfelinat după circumstanțe tragice. Părinți decedați, părinți deportați, omorârea tatălui de către mamă sau invers, părinți întemnițați pentru viol sau crimă şi aşa mai departe. După perioada păianjenului-pustnic veneau violențele împotriva fetelor. Nu reuşiseră decât o singură dată să pătrundă în dormitorul lor, totuşi „inviolabil”, după cum era notat, şi paznicul îi oprise atunci când ei smulgeau aşternuturile şi cuverturile. Cum spusese Dr Cauvert, indivizii ăştia izbuteau să se strecoare peste tot.

— E un nevrotic, zise Adamsberg cu voce scăzută, fără să-şi ridice mai mult pleoapele.

— Cine?

— Cauvert. Tu ai spus-o.

— Jean-Baptiste, să-ți intre bine în cap, o dată pentru totdeauna, că toți suntem nevrotici. După aceea totul depinde de echilibrul pe care suntem capabili să-l atingem.

— Şi eu? Şi eu sunt nevrotic?

— Fără doar şi poate.

— Cu atât mai bine.

Imediat Adamsberg adormi la loc în timp ce Veyrenc continua să ia notițe. Cu cât trenul se apropia de Paris, cu atât mai mult chipul lui Danglard îi apărea în fața ochilor. Dumnezeule, ce-l apucase? Pe Adamsberg îl părăsise furia, nu mai spusese niciun cuvânt. Dar Veyrenc ştia că el mergea mânat de soartă la luptă, în propria sa manieră.

XIX

Veyrenc s-a oprit pe peron, la vreo cincisprezece metri de Voisenet care fuma o țigară în mod ilegal într-unul dintre locurile publice cele mai expuse din Paris.

— Voisenet fumează? a întrebat Veyrenc.

— Nu. Poate că a şterpelit țigara de la fiul său.

— Nu are niciun fiu.

— Atunci nu ştiu.

— L-ai cunoscut pe Balzac?

— Nu, Louis. N-am avut prilejul.

— Ei bine, dacă te uiți la Voisenet, îl vezi pe Balzac. Nu are sprâncenele aşa de arcuite, nu e încă la fel de gras, dar pune-i o mustață neagră şi îl vezi pe Balzac.

— Atunci, la urma urmei, poate că Balzac nu a murit.

— La urma urmei, poate că nu.

— E reconfortant să ştii asta.

Estelle i-a primit pe cei trei polițişti fără să se mire. Atâta vreme cât dura problema lor, îl va vedea pe cel cu şuvițe roşcate în fiecare seară. Începea să se obişnuiască şi obişnuința începea să se transforme într-o vagă dorință. Când problema va fi rezolvată, va pleca şi el împreună cu ei. A ales să stea mai ferită, să se arate mai puțin disponibilă în seara aceea.

— O să schimb. O să iau purcel de lapte umplut, a spus Voisenet. E bine?

— În opinia lui Danglard, cu siguranță, a replicat Veyrenc.

— De ce trebuie să ne gândim la ce crede Danglard acum? a întrebat Adamsberg. Totuşi, în privința purcelului de lapte umplut sunt de acord, dar numai în legătură cu asta. Ți-a ajuns ceva la urechi apropo de Danglard, Voisenet? Se spune că pumnul lui Noël a făcut ceva zgomot pe biroul lui.

Voisenet a plecat capul şi şi-a pus mâna pe pântece. Veyrenc s-a ridicat să meargă la tejghea să comande. Lui Adamsberg nu-i scăpase faptul că Estelle nu-i mai dăduse aceeaşi atenție partenerului său din Béarn. Ea retrăgea un pion, Veyrenc înainte cu un altul.

— A crezut că face bine, presupun, a spus Voisenet.

— Nu contează ce a crezut, locotenente. Fără intervenția lui Mordent şi a lui Noël aş fi încasat o mustrare. Ce crezi tu mă interesează prea puțin.

— A exagerat cu vinul, mai mult ca sigur.

— Nu înseamnă mare lucru, totdeauna exagerează cu vinul.

— A crezut că face bine.

— Şi a făcut rău.

Voisenet stătea cu capul plecat, iar Adamsberg nu a mai continuat. Nu trebuia să-l chinuie pe locotenentul prins între ciocan şi nicovală.

— De ce? a replicat Voisenet. Ai găsit ceva care să dovedească faptul că a procedat greşit? Ai cercetat arhivele?

— Pe toate. „Băieții răi" s-au reunit într-o gaşcă la orfelinat. Iar gaşca avea un nume.

Veyrenc a scos dosarul din servietă şi l-a pus în fața locotenentului. *Gaşca păianjenului pustnic. Claveyrolle, Barral, Lambertin, Missoli, Haubert & Cie.*

Voisenet nici nu a văzut-o pe Estelle când i-a adus purcelul de lapte, nu i-a mulțumit nici măcar aplecând capul. Nu-şi putea lua ochii de la etichetă.

— Pentru numele lui Dumnezeu! a exclamat el în cele din urmă.

Lui Adamsberg i se părea că toți îl invocau pe Dumnezeu sau pe Fecioara Maria când descopereau păianjenii de şaptezeci de ani.

— Ba e al diavolului, La corectat el. Fostul director spunea că Barral, Claveyrolle şi ceilalți erau îndrăciți.

— Ce aveau ei de-a face cu păianjenii pustnic? E vorba despre pustnici adevăraţi? Vreau să spun, e vorba despre păianjeni sau femei?

— Care femei?

— Femeile de odinioară, ştii, cele care alegeau să trăiască închise ca să-şi ofere viaţa lui Dumnezeu. Pustnicele.

— Nu, e vorba despre păianjeni. Mănâncă înainte să vezi fotografiile. Apoi Veyrenc o să facă rezumatul, a citit tot dosarul în tren.

— Tu de unde ştii? Dormeai.

— Aşa este.

Veyrenc i-a expus faptele în ansamblul lor lui Voisenet, care mânca mecanic, fără să pară că simte gustul mâncării, concentrat asupra relatării locotenentului. Nici nu se atinsese de paharul de Madiran.

— Acum bea ceva, Voisenet, am să-ţi arăt fotografiile.

Acestea au mai căzut încă o dată pe masă ca nişte cărţi de joc sinistre. Voisenet a ascultat şi a băut câteva guri de vin. Privirea i s-a umplut de groază când a văzut micuţii amputaţi, băieţelul fără un testicul, cel fără obraz, cel cu braţul urâţit de o cicatrice hidoasă. Apoi a îndepărtat fotografiile, a băut restul de vin din pahar şi l-a pus cu zgomot pe masă.

— Atunci ai avut dreptate, comisare, a spus el. A fost, e clar, un caz cu păianjeni pustnic. Odinioară. Care se întoarce astăzi, târându-se pe opt picioare. Descendenţii păianjenilor-pustnic de ieri. Vreau să spun că se întorc în mâinile unei foste victime.

— Da, Voisenet.

— Sau ale mai multor victime. Sau ale tuturor victimelor.

— Acum câţiva ani, într-o bodegă din Nîmes, Claveyrolle a adus vorba despre micul Louis. Cel cu gamba amputată. Micul Louis l-a ameninţat. Claveyrolle şi-a bătut joc de el, ca pe vremuri, dar Louis i-a spus să aibă grijă că nu era singur.

— Poate că victimele s-or fi unit într-o gaşcă, la rândul lor?

— De ce nu?

— Bine, dar Landrieu, a treia victimă, nu are nimic de-a face cu *Gaşca păianjenului pustnic.* Avem un colț de stâncă periculos aici.

Un colț de stâncă care iese din adâncurile mării odată cu refluxul şi de care se izbesc navele. Voisenet crescuse în Bretagne.

— Nu neapărat, a replicat Adamsberg. Claveyrolle şi gaşca lui ieşeau noaptea pe furiş din orfelinat. Ar fi putut foarte bine să-l cunoască pe Landrieu în timpul nopților petrecute la Nîmes. E chiar probabil. Şi ia spune, Voisenet, ce-i cu tânăra violată? Justine Pauvel?

Locotenentul a oftat, şi-a masat fruntea, retrăind cele două ore atât de grele pe care le petrecuse cu acea femeie.

— Polițiştii sunt oarecum pregătiți pentru aşa ceva, nu? a spus el. Să ştii să vorbeşti cu femei violate şi, mai ales, să le faci să vorbească. Dar nu este de-ajuns, comisare, chiar nu este de-ajuns. Mi-a trebuit mai mult de o oră ca să trec peste liniile ei de apărare. Se crispa, se bloca, se închidea în sine însăşi. Deşi am urmat cursurile de pregătire şi cred că pot să fiu delicat. Am un respect profund față de femei, dar nu mi s-a răspuns la fel. Probabil că este vorba de fizicul meu, asta trebuie să fie.

— Ce-i cu fizicul tău? l-a întrebat Veyrenc.

— Nu este suficient de delicat. Asta s-a întors împotriva mea în discuția cu femeia aceea.

— Sau poate, pur şi simplu, fiindcă eşti bărbat, Voisenet, a spus Adamsberg impresionat de sinceritatea lui Voisenet care îl privea şi pe el.

— Ar fi trebuit să trimitem o femeie, a continuat Voisenet. Şi asta ne-au învățat. Justine este zdrobită, zdrobită. În cele din urmă a sfârşit prin a vorbi, totuşi. Acceptase să-mi povestească fiindcă dorea acest lucru, într-un fel sau altul. Ce am făcut? M-am îmbrăcat îngrijit, după cum vedeți, am cumpărat un buchet de flori şi, de asemenea, o prăjitură: o spumă de fructe. Pare idiot, dar cred că a contat. Mai ales că nu suporta niciun

bărbat, niciun fel de apropiere fizică – şi asta este adevărat. E în continuare speriată şi ruşinată fiindcă nu i s-a făcut dreptate. Am fost învăţaţi şi asta. Dar am minţit, i-am spus că i se va face dreptate, însă aşa am mai liniştit-o.

— Poate că i se va face dreptate, locotenente.

— M-ar mira.

— Are vreo idee în legătură cu violatorul?

— Jură că nu l-a putut recunoaşte şi că nu a fost capabilă să descrie pe cineva. Măcar să fi fost unul singur. Dar au fost trei. Trei. Avea şaisprezece ani şi era virgină.

Voisenet s-a oprit, şi-a masat din nou pântecele şi a scos nişte medicamente din buzunarul hainei.

— Mă doare capul, a spus el. Ei i se întâmplă zilnic, după cât se pare.

— Mănâncă, i-a zis Veyrenc întinzându-i farfuria cu brânză care tocmai îi fusese adusă.

— Mulţumesc, Veyrenc. Dar nu sunt lucruri simple.

— Erau trei? a continuat Adamsberg. O bandă?

— Da. Într-o camionetă, capcana clasică. Unul conduce, doi care aleg prada. Şoferul se opreşte ca să întrebe drumul, ceilalţi doi sar pe fată şi o urcă în camionetă. Mi-a încredinţat un articol despre „naşul” ei, în cazul în care m-ar interesa să-l mai interoghez. Claude Landrieu, martorul nostru benevol. După cât se pare, nu ştia că e mort. E vorba de un simplu interviu în care bărbatul mărturiseşte despre „şocul teribil” pe care l-a avut. Fără interes pentru noi.

— Şi cu o poză din prăvălia lui, presupun? a întrebat Adamsberg.

— Evident, de ce să nu profiţi de o reclamă gratuită?

— Arată-mi-l, locotenente. Mi se pare ciudat că ţi l-a dat.

Fără să înţeleagă de ce, Voisenet a scos din portofel articolul respectiv. Veyrenc a turnat al doilea rând de Madiran în pahare şi, de data asta, Voisenet a băut o înghiţitură cu plăcere. Se simţea mai bine.

— Eşti prea implicat, Voisenet, a observat Veyrenc.

— Da. Oarecum.

Adamsberg se concentra asupra tăieturii din ziar, privind chipul gras al unui Landrieu bătrân, fotografiat în luxoasa lui prăvălie de ciocolată, unde un vânzător în halat alb se agita în fața unui rând de clienți. S-a încruntat, a deschis dosarul doctorului Cauvert, a scos fotografiile celor nouă băieți din Gaşca păianjenului-pustnic, făcute la intrarea în orfelinat şi până la împlinirea a optsprezece ani. Veyrenc îl lăsa în pace, fără să pună întrebări.

După mai multe minute lungi, comisarul şi-a ridicat capul aproape zâmbind, cu o expresie aproape războinică pe față, de parcă s-ar fi întors dintr-o luptă. Nu observase mişcările obişnuite din jurul său şi şi-a privit paharul plin cu mirare.

— Eu mi-am umplut paharul? a întrebat el.

— Nu, eu am turnat încă un rând, a răspuns Veyrenc.

— A, bine, nu mi-am dat seama.

Şi-a pus mâinile lungi şi mari pe masă, cu una acoperind tăietura din ziar şi cu cealaltă, fotografiile din dosarul Cauvert.

— Bravo, Voisenet! a exclamat comisarul.

Şi-a ridicat paharul spre locotenent care a acceptat gestul fără să înțeleagă.

— Aici este Claude Landrieu, ştim asta. În jur, prăvălia, vânzătorul, clienții. Ziarul a apărut la trei zile după viol. La fel şi fotografia.

— Nu este datată.

— Violul a avut loc în 30 aprilie. Pe 1 mai prăvălia nu era deschisă, dar poliția da. Landrieu aleargă cu lista anturajului „finei” sale. Ziarul este din 2 mai. Fotografia la fel. Priviți atent, pe tejghea, un buchet de lăcrămioare înflorite. Da, fotografia este din 2 mai. Şi nu este neapărat ceea ce şi-ar fi dorit Landrieu.

— De ce?

— Fiindcă aici, a spus Adamsberg arătând un chip printre

clienți, este Barral. Iar aici este Lambertin.

Veyrenc a clătinat din cap.

— Nu prea văd legătura. Ultimele fotografii ale lui Barral şi Lambertin sunt de când aveau optsprezece ani. Cum poți să identifici chipurile lor în fotografiile unor bărbați de vreo cincizeci de ani? Voisenet?

Veyrenc i-a dat locotenentului tăietura de ziar şi fotografiile tinerilor Barral şi Lambertin. Adamsberg a băut o înghițitură de vin. Era liniştit, răbdător.

— Nu, a răspuns Voisenet restituind fotografiile lui Adamsberg. Nici eu nu văd.

— Dar căscați ochii, ce naiba! Dacă vă spun că ăia doi nu sunt acolo pentru a cumpăra ciocolată! Ăia doi sunt Barral şi Lambertin.

Nici Veyrenc, nici Voisenet nu au comentat. Ştiau că analiza vizuală a comisarului este aparte.

— Să admitem, a zis Voisenet, mai vioi acum. Atunci, la ce naiba veniseră?

— La două zile după viol? a întrebat Adamsberg. Veniseră după veşti. Să ştie cum a decurs „declarația de bunăvoie” a prietenului lor Landrieu la poliție.

— De ce să nu se fi văzut în ajun, pe 1 mai? Era zi liberă.

— Nu ar fi fost prea discret. Era mai ingenios să stai la coadă la magazinul de ciocolată şi să schimbi o privire. Aşa îşi dădeau întâlnire. Printr-un semn, printr-o vorbă schimbate în prăvălie.

— Ca să ce?

— Ca să ți-o tragi cu o fată. Justine Pauvel a fost violată de „vechiul prieten de familie”, un tip în care avea încredere de când era mică. Din acest motiv a urcat în camionetă fără să întrebe ceva. Şi a fost violată de Claude Landrieu, de Barral şi de Lambertin.

— Atunci ştie.

— Bineînțeles că ştie, cel puțin în privința „naşului”. Pentru

asta ți-a dat articolul. Nu a putut să o spună niciodată. Ceea ce nu exclude răzbunarea. Alt punct: fotografia asta ne arată că treizeci de ani mai târziu gașca de la orfelinat nu se dezmembrase. În afară de Claveyrolle și de Barral, mai erau Lambertin și Landrieu.

— Corect, a recunoscut Veyrenc.

— Nici nu s-a dizolvat, nici nu s-a îndreptat. Tinerele borze de la orfelinat au crescut. Gata cu joaca cu păianjenii-pustnic strecurați în nădragii victimelor lor. Borzele au crescut și s-au orientat spre agresiuni sexuale, cum o făcuseră încă din ultima perioadă a lor de la orfelinat.

— Dar cum? Erau izolați de clădirea fetelor, a intervenit Voisenet.

— Nu prin curte, unde fetele și băieții erau despărțiți printr-un gard înalt. Un gard simplu de sârmă. Fie își exhibau sexul erect, fie își introduceau sexul printr-un ochi de sârmă și ejaculau pe o fată care avusese imprudența de a trece pe acolo. Sau acopereau zidurile cu graffiti pornografice. Un paznic i-a prins în dormitorul fetelor, dar o singură dată, în timp ce smulgeau păturile de pe ele.

— Și cine spune că nu au mai fost și alte intruziuni? a întrebat Adamsberg. Alte violuri? Că tinerele nu au păstrat secretul așa cum procedează optzeci la sută dintre femeile violate? Gașca păianjenului-pustnic s-a transformat în banda violatorilor. Și nu s-au despărțit după ce au părăsit orfelinatul. Au continuat să lovească împreună, ca în copilărie.

— Atunci unde să căutăm ucigașul? a vrut să știe Veyrenc. Vrea cineva cafea?

Adamsberg și Voisenet au ridicat mâinile. Fusese o zi lungă și grea pentru toți. Veyrenc s-a mai dus o dată la tejghea să comande.

— Unde? a repetat Veyrenc întorcându-se și luând loc pe scaun. Printre băieții mușcați de păianjenul pustnic? Sau printre femeile violate pe care nu le cunoaștem, cu excepția uneia singure?

— Printre toate și printre toți, Louis.

— Şi de ce femeile violate ar folosi veninul păianjenului dat fiind extrema complexitate a procedeului? Efortul se explică pentru băieţii muşcaţi de păianjen. Venin contra venin. Dar pentru femeile violate? Un glonţ şi gata.

— Ar mai fi o posibilitate, a intervenit Voisenet. Dar o să spuneţi că o fac pe zoologul sau că-l imit pe Danglard.

— Spune, totuşi, locotenente.

— Trebuie să pătrundem în gândirea cea mai primară şi mai adâncă a fiinţelor umane.

— Pătrunde aşadar, a spus Adamsberg.

— Nu ştiu cum să încep. Gândurile primare sunt foarte complicate.

— Atunci începe cu „a fost o dată". Veyrenc spune că există un ceva de legendă în cazul păianjenului-pustnic.

— Ah, prea bine, îmi convine. A fost o dată veninul animal. Care a avut mereu un loc special în imaginarul oamenilor. I s-au atribuit o sumedenie de calităţi magice, benefice şi profilactice şi a fost mult folosit, în farmacopee, bunăoară, conform principiului paradoxal că ceea ce poate ucide poate să şi vindece.

— Nu pricep partea cu „profilacticul" a intervenit Adamsberg.

— Tot ceea ce blochează boala, tot ceea ce te protejează împotriva ei.

— De acord.

— Animalele veninoase, că e vorba de şerpi, de scorpioni sau de păianjeni au fost considerate duşmani neîmpăcaţi ai omului. Să le întâlneşti însemna moartea. Dacă un om reuşea să le învingă, atunci „îşi schimba soarta". Devenea mai puternic decât veninul, mai puternic decât moartea, invincibil. Dacă vă plictisesc, spuneţi.

— Deloc, locotenente, l-a liniştit Adamsberg.

— Adaug şi că există o legătură între venin, acest lichid împroşcat de o vietate şi sperma umană. Mai ales pentru şerpii

care se ridică înainte să muşte, încă şi mai rău pentru şerpii care îşi scuipă veninul. Am putea spune că o femeie violată, pângărită de sperma agresorului, a avut ideea de a-i oferi o răzbunare de acelaşi fel. Pentru ea, veninul şarpelui ar fi lichidul cel mai apropiat de sperma detestată.

— E just, a observat Veyrenc.

— Dar o să mă concentrez asupra păianjenului. Continuând ideea de a învinge veninul otrăvitor şi a se întări dominându-l, pentru oameni păianjenul doborât devine atunci o vietate care poartă noroc şi care protejează. Şi, astfel, au apărut decocturi din păianjeni pentru a vindeca numeroşi bolnavi – pe care, uneori, aceştia trebuiau să le înghită – mai ales pentru stări de febră, hemoragii, sângerări ale uterului, aritmie, demență senilă, impotență.

— Impotență?

— E foarte logic, comisare. Am făcut legătura între lichidul veninos şi spermă.

— Dar de ce să nu vindeci impotența cu sperma reală a animalelor?

— Pentru că este considerată ca un echivalent a spermei umane, nici mai mult, nici mai puțin. E nevoie de un lichid superior. Omul se recunoaşte neputincios, totuşi, în fața animalelor mari, dacă sunt periculoase. Nu au fost lăsate la o parte nici testiculele de taur. Să revin la păianjen?

— Sigur, Voisenet.

— Până nu demult, a purta cu tine un păianjen omorât într-un medalion sau într-o coajă de nucă pentru săraci sau chiar cusut în haine, proteja împotriva bolilor, a ghinionului sau a pericolelor războiului.

— Adevărat?

— Adevărat. Să ne imaginăm o femeie violată care devine stăpâna păianjenului: atunci devine şi stăpâna veninului, ea domină sperma ofensivă. De aceea poate să învingă, de aceea poate să ucidă, cu ajutorul păianjenului şi datorită lui.

— Voisenet, ca să îi vină în minte o asemenea idee, trebuie

să fie o femeie al naibii de sărită de pe fix.

— Violul te face să sari de pe fix.

— Dar azi, Voisenet? În timpurile noastre? Cine ar crede asemenea chestii?

— „Timpurile noastre”, comisare? Care timpuri? Civilizate? Raționale? Calme? Timpurile noastre înseamnă preistoria noastră, Evul Mediu. Omul nu s-a schimbat nici cu un milimetru. Şi mai ales în privința gândirii primare.

— Corect, a spus Veyrenc.

— Iar când borzele mici atacau cu veninul păianjenilor-pustnic, era deja, de fapt, o agresiune sexuală. Legea celui puternic, injectarea cu venin, cu lichidul animal.

— Unsprezece victime ale muşcăturilor, a rezumat Adamsberg. Şi nu se ştie câte femei violate. Iar noi suntem cinci.

— Cinci? a întrebat Voisenet.

— Tu, Veyrenc, Froissy şi cu mine. Plus Retancourt.

— Fără Retancourt.

— Ba da, Voisenet. Colaborează. Nu crede în anchetă, dar nu se opune. Cinci.

— Nu am câştigat partida.

— Dar am început-o, locotenente.

XX

Lucru rarisim, Adamsberg îşi amintea visul de peste noapte. În timp ce îşi mânca pâinea şi îşi bea cafeaua, gândindu-se că pâinea nu era la fel de gustoasă ca pe vremea când Zerk o tăia în felii groase şi inegale, îşi amintea că în vis devenise impotent. Un sentiment de prăbuşire iremediabilă îl propulsase spre singura soluție posibilă: păianjenii pustnic. Dărâmase grămezi de lemne şi de pietre fără să găsească vreunul pe care să-l înghită.

Cu gândul la zadarnicele grămezi de pietre mutate din loc şi cel dezagreabil al dorinței de a înghiți păianjeni-pustnic traversa sala brigăzii unde, în sfârşit, redactarea „Cărții” era pe terminate. Era un du-te-vino, se transmiteau ultimele versiuni, iar imprimantele şi copiatoarele eliberau primele exemplare. L-a oprit pe Estalère care, împreună cu Veyrenc, transportau grămezi de foi până în biroul lui Danglard cu precauțiunile de care trebuie să ai grijă când transporți un manuscris vechi şi foarte prețios. Totul ar fi putut să fie transmis în format electronic, dar Danglard cerea versiunea imprimată, ceea ce prelungea mai mult lucrul.

— Şedință la sala mare, ora 11. Estalère, anunță lumea! Cheamă-i şi pe cei care nu sunt la serviciu astăzi.

— Vreți să-i trezesc? a întrebat tânărul, mereu grijuliu să fie sigur că şi-a înțeles misiunea. Ca altă dată, când a fost degeaba?

Nu era nicio aluzie critică în observația lui. În adorația lui fără fisură față de Adamsberg nu exista nicio breşă prin care să se strecoare vreun gând rău.

— Exact. La fel ca altă dată, când a fost degeaba.

— Chiar şi pe comandantul Danglard?

— Mai ales pe el. Louis, tu vei expune faptele echipei, dacă mai putem numi ce avem acum o echipă. Împreună cu Voisenet, pentru fluide. Poți să pui pe ecranul mare fotografiile tipilor, torționari şi victime?

Veyrenc a acceptat.

— De ce nu le vorbeşti chiar tu?

— Mă tem ca Danglard să nu contraatace, cu sprijinul lui Mordent, a răspuns Adamsberg ridicând uşor din umeri. Şi nu vreau să mă lupt de dimineață. Astăzi nu contează ei, ci echipa. Voi spune câteva cuvinte în introducere, apoi vei continua tu.

Ce cuvinte? s-a întrebat el. Nu se gândise la asta. S-a îndreptat spre biroul lui Froissy.

— Locotenente, e o vreme frumoasă, scara din curte este caldă.

— Să aduc şi prăjitura? a vrut să ştie Froissy, închizându-şi calculatorul.

Odată ajunşi în curte, locotenentul s-a aşezat pe treptele scării, cu calculatorul proptit pe genunchi, în timp ce Adamsberg fărâmița prăjitura la câțiva metri de cuib.

— S-au dus naibii pantalonii ăştia, a observat Froissy pentru sine când Adamsberg se apropia.

Arăta mai bine. Retancourt îşi atinsese scopul spălându-şi mâinile în baia unde nu se mai auzea apa trasă de vecin. Nu-i trecea prin cap că Retancourt putea să dea greş.

— Ce ai găsit, locotenente? Medicii?

— Am accesat rapoartele lor. Mărturisesc: mă simt vinovată.

— Dar mulțumită.

— Mai întâi, cei trei bărbați erau încă în putere, inima era sănătoasă, dar aveau probleme serioase cu ficatul, a continuat Froissy cu un mic zâmbet. Etilism, la toți. Unul dintre ei lua un medicament pentru hipertensiune. Altul, pentru colesterol. Iar al treilea lua Nigradamyl.

— Ce-i asta?

— Un tratament împotriva impotenței.

— Ca să vezi! Şi cine era ăsta?

— Cel de optzeci şi patru de ani. Claveyrolle.

— Desigur.

— Am un văr medic. Spune că numărul bărbaţilor care nu renunţă este impresionant.

— Iar bătrânul Claveyrolle nu voia să se dea bătut.

— Aşadar nu exista niciun motiv pentru ca ei să moară din cauza muşcăturii păianjenului pustnic, concluzionă Froissy. Nici din cauza… loxo… Numai puţin să verific…

— Loxoscelism, a propus Adamsberg.

În sfârşit reuşise să ţină pur şi simplu minte cuvântul, fără să-şi consulte pentru a mia oară carneţelul.

— Aşa. Şi nici ca loxoscelismul să evolueze atât de repede. Primul care a fost muşcat, Barral, s-a prezentat la spital în 10 mai. I se întâmplase în ajun, seara, pe când smulgea urzici lângă o grămadă de lemne. Vă citesc raportul medicului: *Pacientul a simţit o pişcătură în partea de jos a gambei stângi, o uşoară durere, şi a dat vina pe pustnici.* Apoi: *în 10 mai, la ora 11.30. Aspect îngrijorător al muşcăturii. Pată violacee, de 7×6cm, început de necroză. Suspiciune de muşcătură de păianjen-pustnic. Comandă de antidot la CAP din Marsilia. Perfuzii cu emoxicilină + midocaină local.* Ăsta e un anestezic. Pe urmă, seara, la 21.15: *Evoluţie alarmantă a rănii. Extinderea necrozei: 14×9cm. Febră 39,7°. Modificarea tratamentului: riatocefină* – e un antibiotic mult mai puternic – *şi tedricotec* – un antihistaminic. A doua zi dimineaţa, la 7.05: *Temperatura: 40,1°. Gamba necrozată: 17x10cm. Adâncimea rănii: 7mm. Se creşte administrarea de riatocefină cu 1/4. Rezultatele analizei de sânge: rezistenţa imunitară satisfăcătoare. Prezenţa unei hemolize* – înseamnă pierderea globulelor roşii – *dezvoltarea unei necroze viscerale pe rinichiul stâng. Dializă. 12.30: injecţie antidot. Scăderea temperaturii la 39,6°. Veninul se disipează în organism cu o rapiditate care nu a fost constatată niciodată. 21.10: Temperatura: 40,1°. Creşterea rapidă a hemolizei, septicemie constantă, rinichiul drept este atacat, ficatul este atacat. 12 mai: Pacientul a decedat la 6.07 din cauza hemolizei, septicemiei, încetarea funcţionării rinichilor, stop cardiac. Caz*

de loxoscelism fulgerător, neînregistrat vreodată. Comandă de antidot la CAP.

— „Neînregistrat vreodată”, a repetat Adamsberg. Mort în două zile şi trei nopţi. În realitate mai puţin decât atât, Froissy: în două zile şi două nopţi.

— Cum aşa?

— Fiindcă Barral a minţit. În opinia mea, a fost muşcat dimineaţa când şi-a pus pantalonii, nu seara lângă grămada de lemne. Şi ceilalţi doi?

— Îţi pot citi, dar e acelaşi tip de text. Le ai în computer. Evoluţia şi tratamentele sunt similare. Cu deosebirea că injecţia cu antidot a fost făcută încă de la sosire şi că li s-au pus imediat perfuzii cu antibiotic. Degeaba. Şi acum?

Adamsberg a scos două foi cam şifonate din buzunarul pantalonilor.

— Iată lista celor nouă tipi din gaşca lui Claveyrolle, de la orfelinat. Plus Landrieu.

— Aşa.

— Trei sunt morţi, mai rămân şapte. Şi aici ai numele celor unsprezece victime. Puşti.

— La orfelinat?

— Da. Scuze, locotenente, nu am timp să intru în detalii, ştiu că te pun să cauţi orbeşte. Vei afla totul la şedinţă. Trebuie să-i localizez, Froissy. Pe toţi. Mercadet se va ocupa de ancheta asupra violurilor din departament. Vom şti dacă ne va ajuta după şedinţă.

— Violuri?

— Când au crescut, borzele, locotenente, şi-au găsit altă distracţie. M-ar mira să fi comis doar unul singur.

— Fiindcă în cazul celei tinere era el, era Landrieu?

— Landrieu, Barral şi Lambertin. Ei trei împreună.

— Câţi? a întrebat ea cu o voce distantă. Câţi suntem alături de dumneavoastră, câţi vă credem?

— Cinci, alături de mine. Patru mă cred.

Adamsberg a vorbit imediat cu profesorul Pujol. Oricât de antipatic era, răspundea fără să ezite la telefoanele poliţiştilor.

— Nu vă deranjez prea mult, profesore. Credeţi că două sau patru muşcături ale păianjenului-pustnic pot declanşa un loxoscelism fulgerător?

— Păianjenii-pustnic trăiesc singuri, nu veţi avea niciodată un caz de muşcături simultane.

— Să zicem că ar fi doar un studiu de caz, profesore.

— Atunci, sunt silit să mă repet. Doza letală a veninului păianjenului-pustnic e estimată la 44 de glande, adică 22 de păianjeni pustnic, faceţi dumneavoastră socoteala: cele trei sau patru muşcături teoretice, nu sunt de ajuns. Ca să fie ucişi trei bărbaţi, ar fi fost nevoie de vreo două sute de păianjeni pustnic. Sau de şaizeci-şaptezeci de păianjeni per om. V-am mai spus asta.

— Am cifrele de la dumneavoastră. Dar decesele fulgerătoare survenite în două zile vă spun ceva, profesore?

— Nişte tipi care au mâncat paté cu păianjeni-pustnic la cină ca să fie siguri că au erecţie, fără să facă diferenţa între păianjenul-pustnic şi văduva neagră, a spus Pujol cu râsul lui neglijent şi neplăcut.

Antipatic.

— Vă mulţumesc, profesore.

Mai avea vreo treizeci de minute până la şedinţă. Gluma obscenă a lui Pujol i-a adus aminte de impotenţă şi de venin. Obscenă, dar ştiinţifică: „fără să facă diferenţa între păianjenul-pustnic şi văduva neagră", spusese. A scris pe computer „venin" şi „impotenţă". A luat carneţelul ca să noteze lista primelor linkuri. Iar pentru căutarea „vindecarea impotenţei cu venin de păianjen?" au apărut zeci de site-uri. Care nu aveau nicio legătură cu credinţele străvechi despre care le vorbise Voisenet. Era vorba despre articole cât se poate de serioase despre cercetări în derulare, conform cărora s-a

descoperit că muşcătura anumitor păianjeni provoacă un priapism îndelung şi dureros. De aici, cercetătorii se grăbeau să identifice, să trieze şi să diminueze toxinele responsabile de aceasta, în speranța de a crea un medicament nou şi fără riscuri pentru impotență. S-a străduit să copieze încet următoarea frază: „Anumite componente ale toxinei acționează ca un stimulant remarcabil al producerii de monoxid de azot, crucial în cazul realizării erecției.” O analiză făcută pe două sute cinci tipuri de păianjeni demonstrase că optzeci şi două conțineau valoroase toxine active, dar trei specii le depăşeau pe celelalte şi le-a notat numele în josul paginii: *Phoneutria,* atraxul şi văduva neagră.

Dar nu şi păianjenul pustnic.

Adamsberg a deschis fereastra şi a privit atent cum mai evoluase teiul său. Auzise de văduva neagră, toată lumea auzise de ea. Printre alte locuri din lume se regăsea şi în regiunile calde din sudul Franței. Drăguță vietate, printre altele, cu petele ei roşii sau galbene în formă de inimă. Mai vizibilă şi mai uşor de prins decât păianjenul-pustnic ascuns în adâncuri. Şi cu care nu semăna nicicum. Numai dacă un cretin nu ar trage concluzia că un păianjen e tot un păianjen, oricum ar fi. Şi să caute în păianjenul-pustnic potențialul erectil al văduvei negre.

A mers la biroul lui Voisenet.

— Locotenente, se pot confunda efectele muşcăturii văduvei negre cu cele ale păianjenului-pustnic?

— Exclus. Văduva neagră aruncă un venin neurotoxic, iar păianjenul-pustnic unul necrotic. Nu au nimic în comun.

— Te cred. Unde merg toți? a adăugat el văzând polițiştii plecând de la birourile lor.

— La şedința pe care ai convocat-o, comisare.

— Cât e ceasul?

— Fără cinci. Ai uitat de şedință?

— Nu, am uitat ora.

Adamsberg s-a întors la birou ca să caute notițele sale

amestecate, fără să se grăbească. Prefera să ajungă când toți erau deja la locurile lor, aşa cum se întâmplase în urmă cu două zile. Trecuseră două zile, la naiba, de când Brigada se frânsese. Totuşi, nu şi-a pierdut timpul: a învățat un cuvânt nou „loxoscelism”, a spulberat angoasa locotenentului Froissy, a aflat de ce Sfântul Roch este însoțit de un câine, a hrănit mierlele şi a ținut minte un vis.

Oare era posibil ca netrebnicii de Barral, Claveyroll şi Landrieu să fi făcut un pariu ca să-şi recapete vigoarea pierdută prin injecții cu veninul păianjenilor-pustnic? Gândindu-se că un păianjen face cât un alt păianjen?

XXI

Adamsberg a lăsat ca şedinţa să înceapă în tăcere, în clinchetul obişnuit al ceştilor de cafea şi al linguriţelor puse pe farfurioare. Nu a ales tăcerea ca să sporească tensiunea care şi aşa era destul de intensă, ci pur şi simplu pentru că dorea să noteze o frază în carnetul său: „Dacă se poate scădea puterea veninului de păianjen pentru a obţine un tratament împotriva impotenţei, este oare posibil să reacţioneze şi în sens invers şi să fie amplificat, aşa cum din vinul distilat se obţine un rachiu de 70°?

A clătinat din cap şi a pus stiloul pe masă, apoi a aruncat o privirea scurtă spre comandanţii Danglard şi Mordent, aşezaţi unul lângă celălalt în capătul mesei. Mordent era hotărât, foarte concentrat, aşa cum îl văzuse adesea. Danglard avea un cu totul alt chip. Ţeapăn şi palid, avea aerul dispreţuitor al unui tip flegmatic, în stare să se plaseze deasupra contingenţelor. Or, Danglard nu a ştiut niciodată să se plaseze deasupra contingenţelor, nici măcar pentru câteva minute, şi încă şi mai puţin afişând o atitudine flegmatică. Postura era gândită ca să reziste atacurilor comisarului şi să-şi asume tentativa de delaţiune pe lângă comisarul-şef. Adamsberg sesizase totdeauna complexitatea firii celui mai vechi dintre adjuncţii săi, dar de data asta ceva îi scăpa. Un element nou.

— Insist să vă informez despre cazul în desfăşurare, tot aşa cum insist să-l numesc „anchetă”, cum insist să consider cele trei decese drept crime, a început Adamsberg cu o voce la fel de calmă ca de obicei. Vă reamintesc numele primelor trei victime: Albert Barral, Fernand Claveyrolle şi Claude Landrieu.

— Când spuneţi „primele trei victime”, trebuie să înţelegem că vă temeţi să nu mai fie şi altele? a întrebat Mordent.

— Exact, comandante.

Retancourt a ridicat braţul său mare apoi l-a lăsat pe masă.

— Sunt cinci care lucrează la caz, a spus ea. M-am angajat să ajut şi nu revin asupra acestei decizii.

O declarație de neînțeles, venind din partea implacabilei pozitiviste, care i-a aruncat în neîncredere pe toți cei care optaseră pentru invaliditatea – absurditatea – unei anchete dedicată morților cauzate de mușcătura păianjenului pustnic. Adamsberg i-a adresat un zâmbet discret puternicei Violette. Danglard, deși aflat deasupra contingențelor, s-a strâmbat: sprijinul inexplicabil al lui Retancourt era un avantaj extrem de important pentru comisar.

— Orfelinatul Milostenia, din Gard. Aici rămăsesem. Iată un dosar întocmit de fostul director, între anii 1944–1947. Hai, Veyrenc.

— Scuze? Care sunt anii? a vrut să știe Lamarre.

— 1944–1947. Adică șaptezeci și două de generații de păianjeni-pustnic înaintea noastră.

— Acum numărăm timpul în generații de păianjeni pustnic? a întrebat Danglard.

— De ce nu?

Veyrenc a proiectat pe ecranul mare coperta dosarului dr. Cauvert. *Gașca păianjenului pustnic. Claveyrolle, Barral, Lambertin, Missoli, Hubert & Cie.* Titlul cu litere mari caligrafiate a adus o mică undă de șoc în sală, marcată de șoapte, câteva mormăieli și scârțâit de scaune. Veyrenc nu s-a grăbit să schimbe imaginea, pentru ca improbabila realitate să pătrundă în mintea colegilor săi.

— Dar ce înseamnă „gașca păianjenului pustnic”? a intervenit Estalère. O gașcă de păianjeni care a atacat orfelinatul?

Încă o dată, întrebarea lui Estalère le convenea tuturor, fiindcă nici ei nu pricepuseră. Veyrenc s-a întors spre sergent. Privirea lui fixă evoca în dimineața aceea chiar un bust antic, sculptat în marmură netedă, nasul drept, buzele foarte bine conturate, buclele aranjate pe frunte.

— Nu, a explicat el, este vorba despre o gașcă de copii care i-au atacat pe cei mai nevolnici decât ei cu păianjeni pustnic. Gașca se compunea din nouă tipi, inclusiv primii doi morți, Barral și Claveyrolle. Au făcut unsprezece victime. Acești

patru băieți: Gilbert Preuilly, René Quissol, Richard Jarras şi André Rivelin au fost muşcați, dar fără nicio consecință. Însă nu trebuie să-i neglijăm din acest motiv. Aceştia doi: Henri Trémont şi Jacques Sentier au fost muşcați, însă păianjenii nu şi-au golit decât jumătate din venin. Dar şi într-o fotografie alb-negru se poate distinge clar discul mai închis, violet în realitate, al inflamației veninoase. S-au vindecat fără probleme. Louis Arjalas – zis şi „micul Louis" – nu a avut atâta noroc. A fost muşcat de gambă şi păianjenul-pustnic şi-a vărsat tot veninul. Avea patru ani, a adăugat el arătând cu degetul gamba bolnavă.

Din nou s-au auzit mormăieli şi mişcări ale scaunelor trase îndărăt.

— Suntem în anul 1944, nu se găsea penicilină.

— În 1944, penicilina exista deja, a obiectat Justin.

— Nu de mult, locotenente. Primul stoc fusese trimis în Normandia, pentru soldații care debarcaseră.

— Bine, a convenit Justin cu glas stins.

— A trebuit să i se amputeze gamba. Aici este Jean Escande – zis şi „micul Jeannot" –, muşcat în acelaşi an. Şi-a pierdut piciorul. Avea cinci ani. Ernest Vidot, acesta, şapte ani, a fost muşcat de braț în 1946, şi a avut o rană mare. De data asta penicilina a fost disponibilă. Brațul îi este salvat, dar îi va rămâne o cicatrice despre care se menționează în dosar că este „hidoasă". A zecea victimă, Marcel Corbière, unsprezece ani, are obrazul extirpat până la maxilar. Când îl întâlneau, oamenii priveau în altă parte. Trebuie să ştiți că veninul păianjenului-pustnic generează necroza şi distruge carnea. În fine, Maurice Berléant, doisprezece ani, a fost muşcat de testiculul stâng în 1947. Țesutul a fost distrus, iar penisul compromis. A rămas impotent.

Adamsberg privea chipul lui Veyrenc, neclintit, ca o stâncă, tocmai el care îşi putea schimba fața doar cu un zâmbet de-abia schițat. Dar locotenentul îşi continua tragica prezentare fără să le dea vreun răgaz polițiştilor. Văzând obrazul extirpat al lui Marcel şi părțile genitale ale lui Maurice, polițiştii pătrunseseră pe un teren al emoțiilor unde întrebarea teoretică

privind oportunitatea unei anchete asupra păianjenului-pustnic era la ani lumină de preocupările lor. Nu era momentul pentru finețuri intelectuale.

Veyrenc a dezvoltat ipoteza unor victime mai numeroase care ar fi putut să întoarcă atacul păianjenului-pustnic împotriva foştilor torționari, menționând amenințarea micului Louis adresată lui Claveyrolle în urmă cu zece ani.

— Atât de bătrân? a întrebat Estalère. Vreau să spun: au aşteptat şaptezeci de ani?

— Atât de bătrân, a răspuns Adamsberg care desena în carnețelul lui. Conform indicațiilor lui Cauvert tatăl, victimele erau copii pasivi, sperioşi, mai degrabă asemănători cu nişte gărgărițe decât cu nişte borze. În timp ce puştii din Gaşca păianjenului-pustnic erau ofensivi, agresivi. Nişte borze.

— Borze?

— Chiar aşa, a continuat Adamsberg arătând desenul, foarte corect, un gândac pântecos, de un negru tern, care are pe picioarele lungi mici bobițe închise la culoare. Borza. I se mai spune gândacul care pute sau gândacul-morților, a precizat el.

— Ce-i cu bobițele alea? s-a interesat Estalère.

— Rahat de şobolan. Cu asta se hrănesc. Iar dacă vă apropiați aruncă pe la spate un lichid iritant. Cei nouă puşti din gaşcă sunt nişte borze, nişte împuțiți.

— Ah, bine, a spus Estalère mulțumit.

— Dar nu şi cei din gaşca celor muşcați de păianjen, a continuat Adamsberg. În orice caz, când se apropie ora de plecare, multe lucruri care mai înainte nu erau posibile, devin posibile.

— Şi al treilea mort? a întrebat Kernorkian.

— Claude Landrieu?

— Făcea şi el parte din gaşcă? Nu ne-ați vorbit despre asta.

— Nu, nu făcea parte. Hai, Voisenet.

Locotenentul a vorbit despre cazul Landrieu şi despre vizita lui la Justine Pauvel, femeia violată. Veyrenc a proiectat

fotografia magazinului de ciocolată.

— Aici, a arătat Adamsberg cu vârful creionului, este patronul, Claude Landrieu. Suntem în 1988, la două zile după violul asupra lui Justine Pauvel. De remarcat că, printre oamenii care stau la rând, se găsesc alți doi. Aici și aici. E vorba despre nimeni alții decât Claveyrolle și de Lambertin. Ei trei au violat-o pe Justine. Gașca păianjenului-pustnic nu s-a spart niciodată. Doar că nu se mai jucau cu picioare de păianjen. Acum violau.

— Se cunosc victimele? a întrebat Mordent, care era împărțit între opoziția arătată la început și faptul că l-a oprit pe Danglard în încercarea lui de delațiune.

— Numai aceasta.

— Atunci cum poți afirma că au mai violat și altele?

— Pentru că, din adolescență încă, împuțiții de la Casa Milostenia au hărțuit și au încercat să violeze fetele de la orfelinat. Au împânzit pereții dormitoarelor acestora cu desene reprezentând penisuri. Și-au exhibat sexul și au ejaculat prin gardul despărțitor din curte. Fugeau din orfelinat noaptea și ajungeau cu bicicleta până la Nîmes. Ca să găsească fete și să le facă felul. Gașca păianjenului-pustnic a devenit Gașca violatorilor.

— Dar ai doar un singur viol ca să exemplifici, a insistat Mordent. În ceea ce privește fotografia magazinului, acolo sunt niște bărbați de cincizeci de ani, iar imaginile sunt neclare.

Adamsberg i-a făcut semn lui Veyrenc, iar acesta a proiectat fotografiile lui Lambertin și Claveyrolle la vârsta de 18 ani, din față și din profil.

— Sincer, nu văd legătura, a spus Noël.

— Ei sunt, nu-i niciun dubiu, a zis Adamsberg calm.

În sală s-a făcut din nou liniște. Iarăși se blocaseră din cauza afirmațiilor fără temei ale comisarului.

— Froissy va demonstra asta, a mai spus el. Nu te poți încrede în linia maxilarelor îngroșate, a gâtului gros, a ochilor

ridați. Dar există, fără să fie schimbată, linia înaltă a profilului, cea de la frunte până la baza nasului. Şi un element care e aproape imposibil să se modifice, ca şi când ar fi din cauciuc: pavilionul urechii. Când va îmbunătăți calitatea fotografiei din ziar, Froissy va putea compara chipurile acelor bărbați cu cele ale tinerilor de optsprezece ani. Ei sunt.

Mercadet a aprobat ostentativ. Locotenentul tocmai trecuse de cealaltă parte. Erau şase.

— Mă ocup de asta, a spus Froissy, atentă la ecranul computerului său.

— Din toate astea am putea înțelege că victimele celor muşcați de păianjenul-pustnic vor să se răzbune folosindu-se tocmai de păianjenul pustnic, a admis Mordent. Dar practic şi ştiințific este imposibil.

— Da, a spus Adamsberg.

— Este colțul de stâncă ieşit din mare, a completat Voisenet.

— Nu trebuie să excludem răzbunarea unei femei violate, a adăugat Veyrenc.

— Asta sună încă şi mai rău, a revenit Mordent. De ce o femeie ar alege modalitatea impracticabilă a veninului de păianjen, când există mii de feluri de a ucide un om?

— E rândul tău, Voisenet.

Iar Voisenet, aşa cum o făcuse la *La Garbure,* nu s-a grăbit şi a prezentat pe larg tematica ancestrală a vietăților veninoase, puterea invincibilă pe care o oferă, în schimb, celui sau celei care le-a învins, legăturile profunde dintre puterea lichidului veninos şi puterea conferită lichidului spermatic. Hotărât lucru, gândea Adamsberg, Voisenet îşi schimba statura şi vocabularul de îndată ce trebuia să vorbească despre animale. Fără să vrea, Danglard devenise atent. Şi îşi dădea seama că plasase mereu pasiunea locotenentului Voisenet pentru peşti la nivelul obsesiei duminicale a pescarilor cu undița. Greşise.

— Ca să închei, a spus Adamsberg după ce Voisenet a terminat, cercetările lui Froissy asupra celor trei oameni decedați arată o evoluție „fulgerătoare” a loxoscelismului,

adică a bolii cauzate de păianjenul-pustnic. Doctorii au notat: „neînregistrată vreodată”.

— Sunt gata cu urechile şi cu linia profilului din partea superioară a capului. Dacă nu există două păpădii identice, nu există nici două pavilioane ale urechii identice, nu-i aşa?

Adamsberg a tras computerul spre el şi a zâmbit.

— Ei sunt. Mulțumesc, Froissy.

— Pentru nimic, ştiați dinainte.

— Dar ei nu.

Computerul cu imaginile a trecut de la un polițist la altul, fiecare aprobând similitudinile, înainte de a-l da mai departe.

— Ei sunt, a repetat Adamsberg. Claveyrolle şi Lambertin, veniți la Landrieu după viol.

— De acord, a recunoscut Mordent.

— Continui, a precizat comisarul. Evoluția fulgerătoare a loxoscelismului. Ceea ce i-a omorât pe cei trei nu este o muşcătură normală a păianjenului pustnic. Reacția lor violentă, anormală, nu se datorează vârstei lor. Cu excepția ficatului bolnav din pricina rachiului, imunitatea lor era bună. Au fost asasinați.

— Dacă ucigaşul există, cum a procedat? a întrebat Mordent prudent. A folosit mai mulți păianjeni?

— Nu comandante. Păianjenul-pustnic este un păianjen sperios, ascuns, e foarte greu să-l prinzi. Pentru un singur om ai avea nevoie, ca să mergi la sigur, de vreo douăzeci şi doi. Dar cum jumătate dintre ei vor rata muşcătura şi cealaltă jumătate va muşca parțial, ar trebui vreo şaizeci de asemenea păianjeni pentru a-l ucide. Prin urmare, pentru trei bărbați ar fi nevoie de vreo două sute.

— Este posibil?

— Nu.

— Şi dacă li s-ar extrage veninul?

— Este fezabil în cazul viperelor, dar nu şi în cazul

păianjenilor-pustnic, doar dacă foloseşti o aparatură sofisticată într-un laborator. Iar ceea ce vei aduna este atât de puțin încât se va usca pe pereții tubului înainte să fie prelevată.

Mordent şi-a întins gâtul şi şi-a întins brațele.

— Atunci?

— Atunci batem pasul pe loc în jurul unui colț de stâncă extrem de complicat. Adamsberg i-a aruncat o privire amuzată lui Voisenet. Îi plăcuse mult metafora lui.

— Aşadar? a întrebat Danglard.

— Aşadar „anchetăm", comandante, a replicat Adamsberg, rostind apăsat cuvântul fatal. Localizăm supraviețuitorii găştii. Numai ei au înțeles ce li s-a întâmplat celor trei camarazi ai lor. Şi se tem pentru prima dată în viața lor. Iar noi trebuie să-i salvăm.

— Şi de ce? a vrut să ştie Voisenet încruntat.

— Pentru că asta este meseria noastră, că e vorba de borze sau nu. Şi pentru că ne pot duce la victimele necunoscute ale violurilor.

— Şi în privința celor muşcați? a întrebat Kernorkian.

— Froissy ne va da lista celor care mai sunt în viață. Va trebui să cercetăm violurile neelucidate între, să zicem, 1950 şi 2000, estimând că aceste violuri s-au oprit spre vârsta lor de şaizeci şi cinci de ani. Deşi nu se ştie: Claveyrolle la optzeci şi patru de ani lua în continuare un medicament împotriva impotenței.

— Nu se dădea bătut, a observat Noël.

Şedința ajunsese la punctul culminant, cel în care trebuia să fie luate deciziile, iar Adamsberg i-a făcut semn lui Estalère să mai aducă încă un rând de cafele. Aşa cum îți tragi sufletul înainte de a intra în linie dreaptă. Fiecare a înțeles rostul acestei pauze şi nimeni nu a întrerupt acest răgaz consacrat gândirii. Încă o dată ar fi preferat ca faptele de glorie ale lui Estalère în materie de pregătire a cafelei să fi fost mai lente. Cu atât mai mult cu cât presimțeau că venise momentul ca Adamsberg să-şi regleze conturile cu Danglard. Comisarul îşi

privea oamenii nonşalant, fără să-l fixeze pe vreunul anume, fără să le scruteze chipurile pentru a observa un semn pozitiv sau negativ.

Adamsberg a aşteptat ca ritualul cafelei să fie deja început înainte să ia cuvântul, adunând în acelaşi timp documentele care fuseseră prezentate, strângând cu grijă fotografiile celor unsprezece victime în vechiul dosar albastru al doctorului Cauvert.

— Dosarul este la dispoziția celor interesați, a spus el fixând clapeta.

Ar fi dorit o declarație, o ofensivă, o luare de poziție. Dar echipa ştia că nu este genul lui Adamsberg.

— Să ridice mâna cei care vor să primească o copie scanată.

Şi asta a fost tot. Nici rezumat, nici înflorituri. După un moment de ezitare generală, primul care a ridicat mâna a fost Noël. Adamsberg o constatase adesea: Noël ducea lipsă de multe calități esențiale, dar nu şi de curaj. Apoi toți au ridicat mâna, mai puțin Danglard. Au mai aşteptat câteva clipe un freamăt, un gest de-abia schițat, dar comandatul împietrit nu se mişca.

— Mulțumesc, a spus Adamsberg. Mergeți cu toții la masă.

Sala se golea şi pe chipurile polițiştilor era întipărit acelaşi gând paradoxal: regretul de a fi ratat spectacolul unui duel între Danglard şi comisar, dar şi satisfacția de a fi confruntați cu un caz insolubil. Gând însoțit de priviri scurte, de felicitări discrete pentru tenacitatea lui Adamsberg. Îl considerau adesea un visător şi lunatic încăpățânat, în bine ca şi în rău, şi atribuiau acestei anomalii imprevizibilul succes obținut azi. Fără să priceapă că el, pur şi simplu, vedea în ceață.

Danglard ieşea şi el din sală, ceva mai puțin țeapăn ca înainte.

— Toți, cu excepția ta, comandante, i-a spus Adamsberg care, în acelaşi timp, îi scria un mesaj rapid lui Veyrenc: *Rămâi la uşă şi ascultă.*

XXII

— E un ordin? a întrebat Danglard, oprindu-se.

— Dacă îți place să-i spui aşa, n-ai decât.

— Şi dacă aş muri de foame?

— Nu complica şi mai mult lucrurile. Dacă ți-ar fi într-adevăr foame, te-aş lăsa să pleci. Nu țin neapărat să alergi la Brézillon să mă denunți şi drept torționar, pe deasupra.

— Prea bine, în acest caz, a spus Danglard îndreptându-se spre ieşire.

— Am spus că vreau să rămâi, Danglard.

— Aşadar e un ordin.

— Fiindcă ştiu că nu mori de foame niciodată. Nu mergi la masă, o ştergi. Şi te cunosc destul ca să-ți prezic că o asemenea fugă o să-ți distrugă sufletul. Ia loc.

Danglard nu s-a aşezat în fața lui Adamsberg ci s-a îndreptat cu un pas, mai degrabă rapid – pe care furia îl făcea rapid – spre locul unde stătuse înainte, la vreo cinci metri de comisar.

— De ce ți-e frică, comandante? Că am să te străpung cu sabia? Te-am întrebat deja, Danglard: m-ai uitat, după atâția ani? Dar, dacă ai optat pentru prudență, fă aşa cum vrei.

— *Adevărata prudență este să vezi încă de la începutul unei chestiuni cum trebuie să fie până la sfârşit.*

— Un nou citat. Ieşi din orice cu ajutorul unui citat. Mai ales că ştii mii.

— Înțelegi tot.

— Deci tu prezici un sfârşit lamentabil acestei anchete.

— Aş fi foarte trist să te văd muşcând pământul.

— Ei bine, explică, Danglard. Explică de ce ai rupt brigada în două. Explică de ce ai vrut să denunți devierile mele comisarului-şef. Explică de ce aş muşca pământul.

— În ceea ce priveşte demersul meu faţă de Brézillon, e foarte simplu: *Nu trebuie defel să ne lăudăm şefii, nici să-i onorăm, trebuie să ne supunem când vine momentul să ne supunem şi să-i controlăm când vine momentul să-i controlăm.*

— Începi să mă calci pe nervi cu citatele tale. Rămâi pe aceeaşi poziţie după ce ai auzit cele de mai înainte? Şi care i-au convins pe toţi din brigadă? Explică-mi asta, pentru Dumnezeu, Danglard!

— Este imposibil.

— De ce?

— *Fiindcă ceea ce poate fi explicat în mai multe feluri nu merită să fie explicat în niciun fel.*

— Când o să fii iar cel dinainte, anunţă-mă, a încheiat Adamsberg ridicându-se.

Comisarul a ieşit din sala de şedinţe trântind uşa şi l-a luat pe Veyrenc de braţ.

— Mergem în curte, a spus el. Am început să am tabieturile mele şi trebuie să hrănesc nişte mierle. E o femelă care cloceşte în iederă.

— Mierlele se descurcă singure.

— Mierlele pier cu milioanele, Louis. Mai vezi vreo vrabie la Paris? E colaps. Şi pe urmă masculul e foarte slab.

Adamsberg a făcut un ocol prin biroul lui Froissy.

— Ea are haleala, a explicat el.

— Am început cercetările asupra celor unsprezece victime, a spus Froissy când au intrat, fără să-şi întoarcă faţa. Şase sunt morţi deja: Gilbert Preuilly, André Rivelin, Henri Trémont, Jacques Sentier, Ernest Vidot, cel cu cicatricea urâtă pe braţ, şi Maurice Berléant, băieţelul devenit impotent. Mai trăiesc cinci: Richard Jarras şi René Quissol, dintre cei care au suferit muşcături albe, sunt la Alès. Ceilalţi trei, Louis, cel fără gambă, Marcel, cel fără obraz, şi Jean, cel fără picior, sunt cu toţii în Vaucluse. Louis şi Marcel locuiesc în Fontaine-de-

Vaucluse, iar Jean la Courthéson, la cinci kilometri de ei.

— Cei trei grav răniți sunt în continuare împreună. Şi nu sunt departe de Nîmes. Ce vârstă au?

— Louis Arjalas – 76 de ani, Jean Escande – 77 de ani şi Marcel Corbière – 81 de ani.

— Trimite-mi adresele, starea familială, datele de sănătate, în fine, tot ce poți.

— Am făcut-o deja.

— Ai şi meseriile lor?

— Nu în ordine: negustor, anticar, patron de restaurant, funcționar în administrația spitalelor, învățător.

— Şi borzele? Câte mai sunt de ucis?

— E un fel de a spune, a oftat Froissy. Patru dintre ei au murit deja: César Missoli, Denis Haubert, Colin Duval şi Victor Ménard. Iar trei au murit din pricina păianjenului-pustnic.

— Mai rămân trei.

— Alain Lambertin, Olivier Vessac şi Roger Torrailles.

— Unde trăiesc?

— Lambertin la Senonches, lângă Chartres, Vessac la Saint-Porchaire, lângă Rochefort, Torailles la Lédignan, lângă Nîmes. Găseşti totul pe mobil.

— Mulțumesc, Froissy, te aşteptăm în hol cu prăjitura. Ar fi grozav dacă am putea primi şi noi o bucată, n-am mâncat nimic.

— Ce naiba facem în hol? a întrebat Veyrenc.

— Ştii că Froissy nu-şi deschide fişetul cu mâncare de față cu nimeni. Crede că este inviolabil.

— Pot să vă însoțesc? a spus Froissy ieşind din birou după câteva minute bune, ducând un coş acoperit cu un prosop. Îmi place mult să hrănesc mierlele.

În timp ce o urma pe Froissy care întruchipa siguranța alimentară a Brigăzii, Adamsberg repeta: „micul Louis, micul

Jeannot, micul Marcel”.

— Nu prea sunt motive de bucurie, aşa-i? a întrebat Veyrenc.

— Mai degrabă, da. Trăiesc aproape unul de celălalt. Asta sugerează o „gaşcă”, nu?

— Nu neapărat. Au rămas uniți pentru că au aceleaşi amintiri, e de înțeles.

— Dar acum zece ani Louis l-a amenințat pe Claveyrolle. „Nu sunt singur” i-a spus el.

— Nu am uitat.

— Nu e lesne să bagi nişte păianjeni-pustnic în pantalonii unui bărbat. Să intri la el în timp ce doarme. Oamenii în vârstă au somnul uşor.

— Poți, totuşi, să le pui un narcotic în apă.

— Şi ajungem la colțul nostru de stâncă, a conchis Adamsberg când au ajuns în curte. Ar trebui să strecori şaizeci de nenorociți de păianjeni în nenorociții ăia de pantaloni. Şi să-i convingi să muşte în acelaşi loc. Poți să o faci?

Adamsberg s-a aşezat pe treapta de piatră a scării din față, şi-a tras brațele, şi-a masat ceafa şi şi-a destins corpul în aerul cald. Froissy a fărâmițat bucata de prăjitură în fața cuibului.

— Ce are în coş? a întrebat Veyrenc.

— Prânzul nostru, cu siguranță, Louis. Cu farfurii şi tacâmuri de metal. Hrană rece de calitate, *mousse* de mistreț, tartă cu praz, guacamole, pâine proaspătă. Ştiu şi eu? Doar nu credeai că o să ne servească doar cu prăjitură?

Cei doi bărbați au mâncat dejunul – perfect – în câteva minute, iar Froissy, mulțumită, a strâns masa şi le-a lăsat doar două sticle de apă.

— Danglard bate câmpii, a spus Veyrenc.

— Nu mai este acelaşi om. A avut loc o schimbare, a intervenit un element nou. Pare că l-am pierdut.

— Cred că este ceva personal.

— Împotriva mea? Asta ar fi o descoperire, Louis.

— Împotriva ta, cel care conduce ancheta asta. Nu-i acelaşi lucru. Nu vrea să fie nicio anchetă. Azi ar fi trebuit să accepte că a greşit, ştie s-o facă. Nu trebuia decât să ridice mâna.

— Presupui ceva dubios?

— Mai degrabă ceva împuțit. E agresiv. Ca să ajungă la aşa ceva nu e din pricina unei teorii sau a judecății unui clarvăzător. E ceva personal.

— Ai mai spus-o.

— Ceva personal, intim. Ți-am vorbit despre o spaimă foarte mare.

— Pentru cineva?

— Tot ce se poate.

Adamsberg s-a lăsat pe spate sprijinindu-şi coatele de treapta din spatele lui şi a mijit ochii pentru ca soarele să-i scalde toată fața. Apoi s-a ridicat şi a sunat-o pe Froissy.

— Mai e ceva, locotenente. Fă cercetări şi despre Danglard, fără să te superi. Are două surori dintre care una mai bătrână cu vreo cincisprezece ani decât el. Ea mă interesează.

— Să caut informații despre familia lui, comisare?

— Exact, locotenente.

Adamsberg a închis şi şi-a reluat poziția cu fața la soare.

— La ce te gândeşti, l-a întrebat Veyrenc.

— La ce ai spus tu, Louis: „Foarte personal, intim”. Ce poate fi mai personal decât familia? „O spaimă mare”, presupui. Pentru cine? Nu trebuie să zgândări o murenă cu familia ei.

— Nici un taur.

— Nici un alt animal. Uite, mierloiul nu se mai teme de noi. Se apropie țopăind.

— Într-adevăr. E slab rău.

Froissy a sunat şase minute mai târziu. Adamsberg a spus

aparatul pe speaker.

— Nu pricep cum de ați știut, comisare. Are o soră, Ariane, cu paisprezece ani mai mare decât el. S-a măritat cu un bărbat.

— Te ascult, locotenente. Cine este bărbatul ăsta?

A urmat un moment de tăcere.

— Froissy? Ești la telefon?

— Da. S-a măritat cu Richard Jarras.

— Al nostru?

— Da, comisare, a răspuns Froissy cu tristețe.

— Câți ani are?

— 75 de ani.

— Profesia?

— Funcționar pe lângă Administrația spitalelor.

— Adică?

— Simplu spus, era achizitor. Altfel spus urmărea lista de cerințe și de comenzi de medicamente pentru spitale.

— Unde?

— Mai întâi la spitalul Cochin din Paris apoi la Marsilia.

— Unde în Marsilia?

— A lucrat douăzeci și opt de ani la Sainte-Rosalie.

— Și cum de poți să-mi răspunzi așa de repede?

— V-am anticipat întrebările. Și o anticipez și pe următoarea: da, la Sainte-Rosalie este centrul de anti-otravă. Atenție, comisare, spitalul nu fabrică remediul împotriva veninului. Îl cumpără de la laboratoarele farmaceutice.

— Care dețin veninul.

— Dar care nu-l vând persoanelor particulare. Mai am nevoie de câteva minute și răspund.

— La ce să răspunzi?

— La întrebarea următoare pe care mi-o veți pune.

— Deci am o altă întrebare? Foarte bine, Froissy. Aştept.

Adamsberg s-a ridicat şi a început să meargă încoace şi încolo în fața treptelor, urmat mai mult sau mai puțin de mierloi.

— Rahat, a spus Veyrenc.

— Ai avut dreptate.

— De ce te-ai gândit la sora lui?

— A locuit la el o vreme după ce l-a părăsit soția. Ea l-a susținut, a avut grijă de copii. Îl susținea deja încă din copilărie. Părinții munceau foarte mult încât sora cea mare avea grijă de ceilalți doi frați. Ştiam asta.

— O soră-mamă într-un fel.

— Da. Încearcă să enervezi sora-mamă a unei murene şi ai să vezi cum te muşcă.

— E o lege primară, ar spune Voisenet.

Adamsberg s-a mai plimbat prin curte un moment, apoi s-a întors la trepte.

— Faptul că Richard Jarras a fost muşcat la orfelinat, ca şi alți băieți, de un păianjen-pustnic nu era un secret de familie. Danglard ştia povestea cu Gaşca păianjenului-pustnic, poate chiar pe de rost. E posibil ca Jarras să-i fi istorisit amintirile lui, menționând numele victimelor şi ale torționarilor.

— Nume pe care nimeni nu le-ar fi ținut minte. Cu excepția lui Danglard.

— Iar moartea unora ca Claveyrolle şi Barral l-au îngrijorat. Mai rău: cumnatul său cumpăra marfa pentru spitalul Sainte-Rosalie. Danglard s-a speriat rău şi s-a baricadat.

— Şi a blocat ancheta.

— Şi a muşcat.

— Ți-a spus Froissy: spitalul Sainte-Rosalie cumpără remediul, nu veninul.

— Atunci a trebuit ca Jarras să trateze pe ascuns cu

fabricanții. Da, Froissy?

— Spitalul Sainte-Rosalie comandă remediul împotriva muşcăturii păianjenului-pustnic la gigantul Meredial-Lab, filiala din Pennsylvania. Fiindcă SUA este patria păianjenului pustnic. Dar nu numai SUA, ci şi Mexicul.

— Meredial are vreo reprezentanță?

— La Mexico. Dacă există vreun vânzător, ar putea fi vorba despre un angajat al societății nu foarte vizibil, un transportator, un magaziner, un şofer de marfă, în fine, un tip, o femeie care n-ar spune nu, la o adică, să vândă veninul clandestin la un preț bun. Firmele astea au mii de angajați.

— Şi cine ar suspecta o vânzare de venin de păianjen pustnic?

— Într-adevăr. De ce să o facă?

— Iar Richard Jarras, care avea acces la organigrama de la Meredial, a putut stabili un contact şi, an de an, să procure dozele necesare, a completat Veyrenc.

— Nu a putut să facă munca asta singur, Louis. Sunt alții în spatele lui care organizează toată afacerea.

— Şi cum şi-ar fi găsit Jarras un furnizor de încredere?

— Asta nu se poate face decât la fața locului.

— Froissy? a spus Adamsberg care o sunase iarăşi pe locotenent, încearcă să vezi dacă Jarras a mers în SUA ori în Mexic. Caută în ultimii douăzeci de ani.

— Am înțeles. Revin. Aşteptați.

Adamsberg a reînceput să se plimbe prin curte.

— Nu, a revenit Froissy după o vreme. Nu, nici în SUA, nici în altă țară din America Centrală sau Latină. Am verificat şi paşapoartele celorlalți: Quissol, Arjalas, Corbière şi Escande. La fel.

— Atunci? a întrebat Veyrenc. Cum procedează, merge la ghici? Telefonează unuia de acolo ca să-i propună traficul cu venin? Nu ține.

— Nu ține, dar este cea mai bună pistă a noastră, Louis. Să injectezi mai multe doze de venin sună al naibii de convingător – oricum, mult mai mult decât să strecori noaptea şaizeci de păianjeni în nişte pantaloni.

— Şi cum a făcut Jarras – sau altul – ca să-şi atace victima? Au fost muşcați de picior. Aşadar? Scoate o seringă şi îl roagă pe bărbat să-i arate glezna?

— Habar n-am, a spus comisarul ridicând din umeri. Un medic fals? O vaccinare obligatorie?

— Împotriva a ce?

Adamsberg a ridicat privirea şi a privit câțiva nori care se deplasau lent, apoi mierloiul care era foarte ocupat.

— Gripa aviară? Reapare în sud.

— Şi tipii ar accepta?

— De ce nu? O trimit pe Retancourt. Să-i supravegheze pe Richard Jarras şi pe René Quissol la Alès. Cât este ceasul?

— Două şi jumătate. Ar trebui să-ți repari ceasurile.

XXIII

Locotenentul Retancourt tocmai îşi termina de mâncat sandvişul la *Cornetul de zaruri,* bistroul din colţ, unde erau preţuri bune, dar nu se prea înghesuiau oamenii din cauza toanelor antipatice ale micuţului patron care ducea o aprigă luptă socială, concurând cu burghezia *Braseriei filosofilor* de vizavi. Adamsberg s-a aşezat la masa ei.

— Trenul de Alès de la 16.07. Mai ai puţin timp să treci pe-acasă ca să-ţi faci bagajul?

— Prea puţin timp. Ce arde?

— Doi bărbaţi care trebuie supravegheaţi. Pleci cu Kernorkian şi patru sergenţi.

— Filaj zi şi noapte, aşadar. Maşini la locaţii?

— Exact.

— Pe cine filăm?

Adamsberg a aşteptat să iasă din cafenea ca să poată continua.

— René Quissol dar, mai ales, Richard Jarras. Doi copii muşcaţi de păianjen la orfelinat.

— Dintre cei amputaţi?

— Nu, muşcăturile nu au fost periculoase.

— Şi de ce Jarras?

— A muncit douăzeci şi opt de ani pe post de achizitor la spitalul Sainte-Rosalie din Marsilia. Acolo este un centru pentru remedii împotriva otrăvurilor.

— Şi?

— Şi centrul comandă antidot la Meredial-Lab, Pennsylvania sau în Mexic, unde sunt centralizate veninurile. Jarras avea acces la circuit.

— Pricep. Şi ştim dacă Jarras a fost vreodată acolo?

— Nu a fost niciodată.

— Şi cum a găsit un complice dincolo de Atlantic?

— Atâta ştim.

— Pricep.

Când Retancourt era în misiune, şi ea era deja în misiune, făcea economie de cuvinte şi îşi concentra energia asupra obiectivului. Nu era vreme de pălăvrăgeală.

— Operațiunea este secretă, locotenente.

— De ce?

— Richard Jarras este însurat.

— Înțeleg.

— Cu o femeie care se numeşte Ariane Danglard.

— Pardon?

— Da. E sora lui.

Retancourt s-a oprit pe trotuar, în fața porții cu marchiză a brigăzii, cu sprâncenele blonde coborâte.

— Atunci ne-am lămurit, a spus ea. Danglard nu s-a tâmpit, se teme.

— Şi rezultatul e acelaşi, locotenente. Nu trebuie să ştie nimic.

— Sau îl face scăpat pe Richard al nostru. Spune-i lui Kernorkian să nu mai piardă timpul. O să iau eu arme pentru el.

— Ceilalți ți se vor alătura la sfârşitul dimineții. Ai grijă, Retancourt. O singură injecție şi dai colțul în două zile.

— Am înțeles.

Adamsberg a făcut un tur al Brigăzii şi a dat ordinele: lui Kernorkian şi celor patru agenți să plece la Alès şi să-i fileze pe Richard Jarras şi pe René Quissol; lui Voisenet să plece la Fontaine-de-Vaucluse şi la Courthézon cu Lammare, lui Justin şi a altor şase agenți să-l supravegheze pe Louis Arjalas, zis Micul Louis, cel fără gambă, pe Marcel Corbière, cel fără un

obraz şi pe Jean Escande, zis Jeannot, fără un picior; lui Froissy să urmărească semnalele GPS şi telefoanele mobile ale lui Richard Jarras şi ale lui René Quissol începând cu 10 mai, data primei muşcături care a provocat un deces; acelaşi lucru i-a ordonat şi lui Mercadet, doar că era vorba de Arjalas, Corbière şi Escande. Iar după aceea să facă deplasarea spre cei trei nenorociți în viață: la Senonches pentru Alain Lambertin, la Saint-Porchaire pentru Olivier Vessac şi la Lédignan, pentru Roger Torrailles.

Adamsberg s-a instalat în biroul lui Froissy ca să urmărească mişcările lui Richard Jarras şi ale lui René Quissol.

— Se pare că tipii nu se mişcă prea mult la Alès, a spus ea. Nu au GPS. Iar celularele lor – unul per familie – îmi confirmă doar mici deplasări în oraş. Şi poate o fi vorba de soțiile lor. Suspectăm şi soțiile?

— Nu. Nu este o răzbunare care se transmite.

— Folosesc mai mult telefonul fix, ca pe vremuri. Ah, ba nu, în 27 mai, Richard Jarras şi-a sunat soția de la Salindres, la câțiva kilometri de Alès, la ora 18.05. Nu este în direcția Nîmes. S-a întors la Alès la ora 21. Nimic nu ne sugerează că s-ar fi îndreptat spre bătrânii din Gaşca păianjenului pustnic.

— Doar dacă nu şi-au lăsat telefoanele mobile acasă, ceea ce ar fi o idee bună.

— Esențială chiar.

Nici Mercadet nu avea rezultate mai bune la Fontaine-de-Vaucluse unde locuiau, la trei străzi distanță unul de celălalt, Louis Arjalas şi Marcel Corbière. Ca şi în cazul celorlalți doi „muşcați" din Alès, era vorba de drumuri în localitate, cu excepția unui dus-întors la Carpentras. Din Courthézon, Jean Escande nici el nu se prea mişca, doar la Orange.

— Pentru cumpărături, vizite la doctor, chestiuni administrative, a sugerat Mercadet. Niciunul n-a mers la Nîmes. Doar dacă nu şi-au abandonat telefoanele mobile.

— Ceea ce ar fi înțelept.

— Asta facem toți.

— Şi tu îți abandonezi mobilul?

— Ca să nu am polițiştii pe urma mea, desigur, comisare.

— Am putea crede că la fel au făcut şi cei cinci „muşcați” ai noştri.

— Dacă sunt ei.

— Şi în legătură cu violurile ce aveți?

— Prea multe, a oftat locotenentul. Şi nu vorbim decât de agresiunile declarate. În anii ’50, femeile chiar nu îndrăzneau să depună plângere. Avem totuşi două.

— Chiar la Nîmes?

— Da.

— Când?

— În 1952. Pe atunci Claveyrolle şi Barral aveau douăzeci de ani, Landrieu, nouăsprezece şi Missoli, şaptesprezece. Lambertin avea optsprezece, iar Vessac şaisprezece. Primii trei sunt cei care au fost surprinşi în dormitorul fetelor?

— Da.

— Îi numesc doar pe ei fiindcă restul băieților din gaşcă mi se par puțin cam tineri ca să marşeze: Haubert, Duval şi Torrailles aveau cincisprezece ani. Ménard, paisprezece.

— S-a mai văzut. Dinamica grupului.

— Fata a descris nişte adolescenți, nu nişte copilandri. Punctul comun cu violul din 1988 este urmărirea cu camioneta. Şi că erau trei. Fata avea şaptesprezece ani. Ieşise în oraş pentru prima oară, băuse puțin, se întorcea pe jos. Şi mai avea puțin până să ajungă acasă, vreo cincizeci de metri. O cheamă Jocelyne Briac.

— E foarte posibil ca Landrieu să fi împrumutat camioneta de la un prieten.

— Jocelyne a îndrăznit să vorbească abia după cincisprezece zile. Nu mai rămăsese niciun indiciu care să fie exploatat. Un singur detaliu: una dintre canaliile astea mici a greşit. I-a strigat celuilalt: „E rândul tău, César, ai drum liber!”

Fiindcă şi ea era virgină, comisare. Doar că erau destui de César în regiune. Cu toate astea, ar putea fi vorba despre César Missoli.

— Claveyrolle e şeful, el e primul. Missoli îl urmează.

— Şi al treilea?

— Fata a spus că s-a urcat pe ea şi apoi s-a mişcat, dar în realitate nu a făcut nimic iar ceilalți doi şi-au bătut joc de el.

— Haubert sau Duval, poate. Aveau doar cincisprezece ani. Ei sunt, Mercadet, şi nu avem cum să dovedim. Şi celălalt?

— Anul următor, tot la Nîmes, Véronique Martinez, cu o lună înainte ca Missoli să părăsească orfelinatul. De data asta sunt doi, fără camionetă. Au târât fata într-o clădire. Nici aici nu avem cum să urmărim vreo pistă. Şi trebuie să spun, comisare, că în 1953 polițiştii se sinchiseau prea puțin de violuri. Totuşi am notat ceva: cei doi băieți miroseau a ulei de bicicletă.

— Poate că una dintre bicicletele lor s-a stricat pe drum.

— E tot ce avem. Cele două fete, Jocelyne şi Véronique, spre deosebire de Justine Pauvel, nu-şi cunoşteau agresorii. Atunci de ce să-i omori după şaizeci de ani?

— Să presupunem că unul dintre indivizi este suspectat, ani buni mai târziu, de un alt viol. Şi că una sau cealaltă îi recunosc fotografia în presă.

— Posibil.

— Dar nu ştim nimic. Cu toate cele pe care i le-am dat lui Froissy în lucru, nu a avut timp să verifice cazierul judiciar al borzelor.

— De ce nu i-ai dat şi altcuiva să se ocupe?

— Era înainte de şedința de dimineață, locotenente. Nu ştiam că vrei să ni te alături.

— Conspirația păianjenului pustnic, a spus Mercadet zâmbind. Tu şi Veyrenc, apoi Voisenet. Ştiu unde se va reuni astă-seară. La cârciuma *La Garbure.*

— Mă urmăreşti, locotenente?

— Nu prea îmi plăcea atmosfera aici. Vă invidiam.

— Ce anume? Garbura sau conspirația?

— Şi una şi alta.

— Îți place garbura?

— N-am mâncat niciodată.

— E ciorba săracilor. Dar mai întâi de toate trebuie să-ți placă varza.

Maercadet s-a strâmbat un pic.

— Acestea fiind zise, chiar dacă mi s-a părut strălucit expozeul lui Voisenet despre fluidele veninoase, nu pot crede că o femeie violată se gândeşte să ucidă folosind veninul unui păianjen pustnic. De ce nu folosind veninul unei vipere? Imaginea şarpelui care se ridică, penetrarea fluidului duşmănos, astea, la o adică, s-ar înțelege. Iar unui şarpe îi poți extrage veninul mai lesne. Dar să foloseşti veninul unui păianjen pustnic, chiar nu prea văd cum, a continuat el.

— Nici eu, a conchis Adamsberg. Dar verifică totuşi, dacă printre femeile pe care le vei cerceta nu găseşti vreuna care să fie biolog sau zoolog. Ori vreo femeie care a lucrat la spitalul Saint Rosalie din Marsilia. Unul dintre cei muşcați de păianjenul-pustnic care a fost la orfelinat, a lucrat aici douăzeci şi opt de ani în administrativ. E singura noastră pistă valabilă şi nu e grozavă.

— Cine este?

— Richard Jarras. Nicio vorbă despre asta, locotenente. Retancourt este acolo. Iar Voisenet, la Vaucluse, urmăreşte alți trei. Supraveghere atentă până când unul dintre ei se mişcă.

— Şi dacă asasinul va ataca peste o lună?

— Rămân acolo o lună.

— Filajele astea îndelungate te uzează, a spus Mercadet oftând. Nu mă refer la Retancourt, desigur.

În orice caz, Mercadet era exclus de la orice misiune de supraveghere. Nu era eficient să trimiți la filaj pe cineva care adormea din trei în trei ore.

— Şi prin ce anume pista Jarras este valabilă, dar nu grozavă?

— CAP din Marsilia comandă antidotul la Meredial-Lab, la reprezentanța din Pennsylvania sau la cea din Mexic.

— Şi acolo este şi veninul.

— Dar Jarras nu a pus niciodată piciorul în America.

— Nu e bine.

— E chiar slăbuț, ar spune Froissy.

— În legătură cu ce?

— Cu mierloiul.

— Ar fi putut folosi un paşaport fals. Nu mierloiul. Jarras.

— Şi cum să aflăm?

— Mai întâi, mergem la arhivele unde sunt stocate falsurile.

— Sunt milioane, locotenente.

— Şi dacă am căuta după fotografie? a propus Mercadet pe care căutările atât de ample nu-l impresionau deloc.

Ca şi pentru Froissy, şi pentru el, să exploreze milioanele de căi ale internetului era o plimbare pe care o efectua cu mare viteză, folosind toate potecile, scurtăturile, pârleazurile, asemenea unui fugar care excela în a se strecura pe sub garduri de sârmă ghimpată. Îi plăcea asta. Şi, cu cât sarcina era mai laborioasă, cu atât îi plăcea mai mult.

Adamsberg a închis uşa de la biroul său ca să dea nişte telefoane. Odată cu plecarea celor cinci locotenenți şi a celor zece sergenți, locul devenea tăcut. Chiar dacă Danglard rămânea ancorat în biroul său, Adamsberg nu-şi dorea să-l audă căutând venin în tot Parisul.

După aproape o oră de chin, timp în care toate serviciile administrative au reuşit, din om în om, să-i dea la telefon o persoană competentă, Adamsberg s-a dus la Mercadet.

— Nimic, a spus el, azvârlind mobilul, ca şi cum telefonul mobil nu ar fi fost pe măsura cerințelor.

— O să spargi carcasa mobilului dacă te mai comporți

astfel.

— E deja compromisă. E mobilul pisicii. Am vrut să verific şi în altă parte: la Muzeu nu există venin de păianjen-pustnic şi nici la Institutul Pasteur, nici la Grenoble.

— Eu am făcut cercetări în teritoriu, în ultimii douăzeci de ani: nu s-a auzit nimic despre un laborator clandestin pentru venin de păianjen, nici măcar pentru venin de şarpe. Cine s-ar distra să adune venin de păianjen pustnic? a adăugat el împingând tastatura.

Adamsberg s-a aşezat puțin cam greoi, trecându-şi degetele prin păr. Un gest obişnuit la el, folosit fie pentru a se pieptăna, ceea ce nu se vedea nicicum, fie pentru a încerca să alunge oboseala. Şi, pe drept cuvânt, a gândit Mercadet: trei bătrâni asasinați, cinci suspecți printre băiețeii de la orfelinat, ca să nu mai vorbim despre femeile violate, mai ales că pe majoritatea nu le cunoaştem. Ca să nu mai vorbim că modalitatea de a ucide rămânea neelucidată.

— Retancourt şi Voisenet sunt peste ei, a repetat Adamsberg. La un moment dat, unul dintre ei se va mişca. În seara asta, mâine.

— Comisare, ce-ar fi dacă ai merge să te odihneşti? Pe perne? Rahat, a spus locotenentul ridicându-se. Aducând vorba de perne, şi-a amintit de cămăruța cu dozatorul de băuturi şi de aici de castronaşul care trebuia umplut.

— Ți-a venit vreo idee, locotenente?

— E ora la care trebuie să fie hrănită pisica. Imaginează-ți cum va reacționa Retancourt când se va întoarce şi va vedea cum Cocoloş a slăbit.

— Există o marjă.

— Totuşi, a spus el mergând să caute o cutie cu hrană umedă în sertarul locotenentului. Nu pot să ratez ora mesei de seară. Şi aşa am întârziat.

Oricât de foame i-ar fi fost şi oricât de nemulțumit să vadă că cina întârzie, motanul nu s-ar fi deplasat pentru nimic în lume – avea de parcurs doar şapte metri – ca să-şi ceară mâncarea. Aştepta liniştit să vină cineva după el pe copiator.

Mercadet a trecut cu motanul atârnându-i în două şi a urcat la etaj în cămăruța unde se afla distribuitorul de băuturi, castronaşul şi trei perne.

Froissy venea spre ei, uşor îmbujorată, urmată de Veyrenc, în clipa în care Mercadet cobora cu motanul sătul şi torcând, pe care l-a depus cu grijă pe copiator. Nimeni nu mai folosea copiatorul, doar dacă era vreo urgență, pentru că era patul motanului. Dar era ținut în priză pentru a păstra capacul cald. Preț de o secundă, Adamsberg a considerat viața Brigăzii foarte complicată. Îi scăpaseră oare prea multe lucruri? Să lase să zacă revistele despre peşti pe biroul lui Voisenet, să permită motanului să-şi delimiteze teritoriul, să amenajeze un pat pentru Mercadet, să accepte ca Froissy să umple un dulap cu rezerve alimentare, disponibile în caz de război, să închidă ochii la pasiunea lui Mordent pentru basme, să treacă cu vederea erudiția invadatoare a lui Danglard, să nu se agite prea mult în fața sexismului şi a homofobiei lui Noël? Să permită minții sale să fie bătută de toate vânturile?

Şi-a trecut degetele prin păr, privind-o pe Froissy apropiindu-se cu un dosar în mână, însoțită de Veyrenc.

— Ce se întâmplă? â întrebat cu un glas care i s-a părut şi lui stins.

— Veyrenc îşi punea întrebări.

— Cu atât mai bine, Louis. Fiindcă în seara asta, la mine şuieră vântul printre urechi. Simt cum mă înmoaie.

— Atât de bine încât i-am cercetat pe agresorii morți deja, a continuat Froissy. Țineți minte? Cei care au murit înainte de atacul păianjenilor-pustnic.

— Da, a spus Adamsberg. Ceilalți patru.

— César Missoli, Denis Haubert, Colin Duval şi Victor Ménard, i-a enumerat Froissy. Veyrenc considera că nu era logic, dacă cineva hotărâse să se răzbune pe gaşcă, să-i lase să moară de moarte bună.

— O răzbunare este completă sau nu există, a completat Veyrenc.

— Aşadar? a întrebat Adamsberg ridicând capul.

— César Missoli a murit primind un glonț în spate, în fața vilei sale din Beaulieu-sur-Mer, din Alpii Maritimi. Cum frecventa mediile mafiote din Antibes, s-a crezut că este vorba de o reglare de conturi.

— Când s-a întâmplat asta, locotenente?

— În 1996. Denis Haubert, doi ani mai târziu, a căzut de pe acoperişul pe care îl repara. Piedica de siguranță a scării fusese fixată greşit. Clasat: accident domestic.

Adamsberg a început să se plimbe în cerc prin cameră, cu mâinile la spate. Şi-a aprins una dintre țigările lui Zerk, pe jumătate goală. Trebuia în curând să-i mai cumpere țigări fiului său ca să mai aibă de unde să şterpelească altele. Nu-i plăcea marca asta, prea aspră, dar țigara de dar nu se caută la tutun. Veyrenc zâmbea, cu brațele încrucişate, sprijinit de biroul lui Kernorkian.

— Mai trec trei ani şi îi vine rândul lui Victor Ménard. Suntem în 2001, a continuat Froissy. Un deținător de garaj, pasionat de motoare mari. Avea unul de 630 cm3, pe care îl conducea cu viteză maximă. Era foarte greu şi a mai intrat şi pe un drum alunecos.

— Alunecos?

— Acoperit cu ulei de motor, a precizat Froissy. Pe o lungime de patru metri, în plin viraj. A derapat când avea 137 km pe oră. Fractura cervicalei, frâna i-a intrat în ficat, a murit. Accident, desigur. În fine, Colin Duval. Suntem în 2002. Culegea ciuperci, duminica, tot în Alpii Maritimi, cunoştea bine locul. E un expert: taie piciorul ciupercii în lamele fine şi le pune la uscat, agățate pe o sfoară, afară, când e vreme bună, uscată. Trăieşte singur şi găteşte singur. Într-o săptămână de noiembrie, după cules, are probleme mari cu digestia. Nu se alarmează, ştie ce a cules. Două zile mai târziu, se simte mai bine, semnele sunt bune. Apoi are loc recăderea şi, în trei zile, în pofida spitalizării, moare din cauza insuficienței hepatice şi renale. Analizele au arătat prezența toxinelor alfa şi beta-amanitină conținute de *piciorul viperei.* Pot avea piciorul deschis la culoare şi pălăria destul de plată, ca şi alte ciuperci, e destul de uşor să le confunzi şi să le culegi alături de altele.

Dar e mult mai sigur să adaugi alte lamele fine pe sfoara pusă la uscat. De menționat că o jumătate din pălăria unei asemenea ciuperci este mortală, a mai spus Froissy.

— Trei decese care ar putea să fi fost accidente şi o reglare de conturi, a rezumat Veyrenc. Dacă nu am şti, dar ştim, că oamenii ăştia au făcut parte din Gaşca păianjenului pustnic. Aşadar nu sunt coincidențe, nu sunt accidente. Sunt crime.

— Direct la țintă, impecabil, a spus Adamsberg. Asta înseamnă că victimele păianjenului-pustnic nu au aşteptat şaizeci de ani, aşa cum am crezut, ca să ucidă.

— Dar, brusc, se întrerup, a observat Mercadet. După ce elimină patru borze şi totul merge ca pe roate, nimeni nu bănuieşte nimic. Şi cine ar fi putut? Dar nu. Se opresc timp de paisprezece ani, înainte să reînceapă, luna trecută, folosind o metodă extrem de complicată şi despre care nu ştim nimic.

— Perioada de latență este foarte lungă, a întărit Adamsberg.

— Şi de ce? a întrebat Froissy.

— Ei bine, locotenente, ca să pună la punct un sistem infinit mai complicat şi pe care nu îl ştim.

Froissy a clătinat capul cu îndoială.

— Ba da, Froissy, a continuat Adamsberg. La un moment dat ceva nu i-a mai mulțumit în legătură cu maniera de a ucide. Adu-ți aminte: ochi pentru ochi, dinte pentru dinte. Similitudinea asta, ecuația asta veche de când lumea este esențială.

— Şi ecuația şchiopăta, a spus Veyrenc. Sigur, primii patru tipi sunt morți, dar când duşmanul îți scoate un ochi iar tu îi tai o ureche, răzbunarea este mediocră. Venin de păianjen-pustnic contra venin de păianjen pustnic.

— Şi în aceşti paisprezece ani au căutat o modalitate de a strânge suficient pentru a-i injecta?

— Cam aşa ceva, a confirmat Adamsberg. Sau totul cade.

— Şi pentru a reuşi, Jarras mizează pe un contact în Mexic? a vrut să ştie Froissy.

— Nu răsuci prea mult cuțitul în rană, locotenente. Într-un fel sau altul, au reuşit.

— Şi în paisprezece ani, au strâns suficient venin ca să ucidă trei bărbați. Şi fără îndoială, mai au încă pentru a ucide încă alți trei.

— Veninul se păstrează?

— M-am interesat, a spus Veyrenc. Se poate; uneori chiar optzeci de ani pentru anumite specii, dar cel mai bine este să-l congelezi. Mă refer la şerpi. Nu ştiu cum stau lucrurile pentru păianjenul pustnic.

— Niciodată nu ştim nimic despre păianjenii pustnic, a oftat Mercadet. E firesc, ei nu deranjează pe nimeni.

Comisarul şi-a întins brațele mulțumit. Vântul nu-i mai şuiera printre gânduri.

— Garbură? a propus Veyrenc.

Interesul lui Veyrenc pentru Estelle era mai bine conturat decât crezuse, s-a gândit Adamsberg. Cu invitația asta, lansată cu nonşalanță, era clar că locotenentul nu voia să se prezinte singur ci să-şi estompeze prezența. În ajun, Estelle se arătase întrucâtva rezervată.

— Sunt pentru, a spus el deşi ar fi preferat, după atâtea zile dificile, să-şi întindă picioarele în fața şemineului şi să încerce să gândească. Sau, cel puțin, să-şi recitească notițele din carnețel.

— Şi eu la fel, a întărit Mercadet care şi-a oprit calculatorul.

— E bună garbura? a întrebat Froissy grijulie cu gustul alimentelor.

— Excelentă, a precizat Veyrenc.

— În fine, trebuie să-ți placă varza, a nuanțat Adamsberg.

XXIV

Mercadet şi Froissy au aruncat o privire în castronul de garbura adus pentru Adamsberg şi Veyrenc şi după această evaluare au optat pentru „pui à la Henri IV”. Se mai înseninaseră de când Veyrenc descoperise cele patru victime ale găştii celor muşcaţi de păianjenul-pustnic care luptau împotriva Găştii păianjenului pustnic. Lucrurile începeau, în sfârşit, să se clarifice. Elementele cronologice, componentele psihologice şi misterele tehnice intrau pe făgaşul lor. Neplăcerea provocată doar auzind cuvintele „păianjen pustnic” dispăruse. Nu aveau decât să aştepte ca Retancourt şi Voisenet să-şi încheie misiunile, nu mai era foarte mult până atunci. Şi, de data asta, Adamsberg fu cel care umplu paharele cu Madiran.

Veyrenc schimbase din nou locul şi se plasase cu spatele la tejghea. În seara asta nu se va mai ridica să ceară cafea sau zahăr. Mercadet a gustat garbura, a abandonat-o fără să regrete, iar conversaţia trecea de la anchetă la venin, de la păianjen la Mexic, de la indiferenţa motanului faţă de mierle la borzele de la orfelinatul Milostenia şi la gaşca celor muşcaţi de păianjenul-pustnic.

— De acord, şi-au făcut de cap la orfelinat, dar nici puştii ăştia nu au ajuns uşă de biserică, a observat Mercadet.

— Cine a suferit va produce suferinţă, a spus Veyrenc.

— Mă ataşasem de ei. Şi, în cele din urmă, au devenit ucigaşi.

— Şi foarte calculaţi. Niciodată nu am întâlnit o stăruinţă atât de încăpăţânată. Vârsta ar fi trebuit să le aducă o anumită detaşare, dar până la urmă, nu s-a întâmplat aşa.

Estelle s-a apropiat şi, de data asta, nu şi-a mai pus mâna pe umărul lui Veyrenc, ci doar un deget, ca să afle dacă poate să aducă brânza veche de oaie. Da, sigur că da.

— Cât e ceasul? a întrebat Adamsberg.

— 23.30, a răspuns Veyrenc. Oboseşti pe toată lumea întrebând cât e ceasul.

— Aşadar Retancourt este la treabă de trei ore. Voisenet şi oamenii lui sunt la treabă de două ore.

— Mai trage-ți sufletul un pic, Jean-Baptiste, a spus Veyrenc.

— Da.

Mercadet împărțea brânza când a sunat mobilul lui Adamsberg.

— Retancourt, a spus el apucând strâns mobilul.

Apoi s-a încruntat fiindcă nu recunoştea numărul.

— Comisare? Sper că nu dormeați, scuze, ştiu că este târziu, vă rog să mă iertați, zău. Doamna Royer-Ramier. Irène Royer. Irène, ce mai.

— Nu dormeam, Irène. Vreo problemă? Vă atacă ferestrele?

— Oh, nu, comisare. E mai grav decât asta.

— Vă ascult.

Adamsberg a pus mobilul pe speaker şi la masă s-a făcut linişte.

— A apărut alta, comisare. Lumea a luat foc pe rețele. Oh, scuze, nu vreau să vă zăpăcesc, nu mă refer la rețeaua pânzei de păianjen ci la rețelele de pe internet.

— Care alta?

Simțea nevoia să o grăbească pe femeia asta, dar înțelesese că, cu cât insista mai mult, cu atât ea se îndepărta de subiect. Ea era cea care regla tempo-ul discuției şi digresiunile.

— Păi, unul dintre cei care au fost muşcați de păianjen, comisare.

— Unde?

— Asta mă miră, nu este la noi ci la Charente-Maritime. Şi acolo nu prea sunt păianjeni-pustnic. Dar trebuie să ştiți că, uneori, pornesc dinspre Mediterana spre falezele atlantice. De ce o fac? Mister. Iar anul trecut, un păianjen-pustnic a muşcat pe cineva din Oise, aşa că vedeți… Sunt nişte păianjeni care probabil au plăcerea aventurii, sau ceva în genul ăsta. Să

meargă să mai vadă şi alte peisaje. E doar o figură de stil.

— Vă rog. Dați-mi mai multe detalii.

— Este pe forumuri. Cât să fie de atunci? Zece minute? Şi v-am sunat imediat. L-au dus la spitalul din Rochefort.

— Este o muşcătură de păianjen pustnic, e sigur?

— Oh, da. Pentru că bătrânul – este vorba tot despre un bătrân, comisare – a identificat umflătura şi asta imediat, se făcuse o băşică. Iar apoi s-a înroşit. Atunci, cu toate cele petrecute până acum, s-a prezentat rapid la spital.

— Dar cum de s-a aflat atât de repede pe forum?

— Poate că a fost cineva de la spital, vreun brancardier, vreun asistent, cine ştie? Cu tot ce s-a întâmplat zilele astea…

— Nu ştiți cum îl cheamă?

— Ei, comisare, există secretul medical, totuşi, nu? Singurul lucru pe care l-am citit este că a fost muşcat după ce terminase de mâncat, la Saint-Porchaire. Acolo sus, ce mai. A simțit înțepătura.

— Era în casă ori afară?

— Nu se precizează. Mă interesează să aflu dacă este o muşcătură obişnuită sau una specială, cum ați spus.

— Înțeleg, Irène. Am să vă spun.

— O clipă, comisare! Să nu mă sunați pe mobil, l-am uitat pe scaun, acasă.

— Dar unde sunteți?

— Păi, sunt la Bourges.

— La Bourges?

— De îndată ce pot, caut un loc pe harta Franței şi merg acolo. O fac pentru a beneficia de poziția antalgică, înțelegeți?

— Pardon?

— Poziția antalgică. Brațele prinse de volan, picioarele pe pedale, nu-mi mai simt artroza. Vreau să trăiesc la volan.

— Numărul hotelului dumneavoastră, vă rog?

— Nu este un hotel, ci o cameră într-o pensiune. Foarte curată, îndrăznesc să spun. Telefonez de pe mobilul patronului. Este extrem de serviabil dar totuşi nu trebuie să abuzez.

Adamsberg a închis şi şi-a privit colegii cu chipul crispat.

— Individul este din Saint-Porchaire. Nu acolo locuieşte una dintre borzele noastre?

— Olivier Vessac, optzeci doi de ani, a confirmat Froissy.

— Plec, a spus comisarul ridicându-se. Omul nostru mai are de trăit doar două zile. Vreau să-mi spună ora exactă când a fost muşcat şi cine l-a muşcat.

— Vin cu tine, a întărit Veyrenc fără să se clintească. Vom fi la Rochefort peste cinci ore. Poți să-mi spui ce naiba vom face la uşa spitalului la patru şi jumătate dimineața?

Adamsberg a clătinat din cap şi a sunat-o pe Retancourt cu speaker-ul activat.

— Te-am trezit, locotenente?

— De când dorm eu când sunt în misiune de filaj?

— Avem o altă victimă, Olivier Vessac, la Saint-Porchaire, lângă Rochefort. A fost muşcat în seara asta, fără îndoială, între ora opt şi ora unsprezece fără un sfert cel mai târziu. Vreuna dintre țintele tale lipseşte?

— Negativ. Richard Jarras şi soția lui au intrat la 19.30 într-un mic restaurant din centru şi s-au întors la 21.05. Pentru Kerno: René Quissol şi soția lui sunt în fața televizorului. Nicio mişcare.

„Kerno” era numele pe care i-l dădeau între ei lui Kernorkian. Ceea ce îl transforma pe armeanul sadea într-un breton sadea.

— Atunci, pleacă din Alès, locotenente. Ți-ai încheiat misiunea. Cu siguranță s-a mişcat unul dintre cei din Vaucluse. Te sun.

Adamsberg i-a telefonat imediat lui Voisenet.

— Nu, comisare, a răspuns Voisenet. Micul Louis este afară, pe banca de piatră din fața porții sale – încă e cald aici –

şi face o carte cu prietenul său Marcel, ceea ce îmi uşurează filajul.

— Sunt chiar ei, Voisenet? l-a întrebat Adamsberg ridicând glasul. Eşti sigur?

— Sunt sigur, comisare. Louis Arjalas şi Marcel Corbière. Din păcate nu este greu să-i identifici. Micul Louis are o proteză la piciorul stâng, iar Marcel nu are obraz. Îl acoperă cu o bucată de pânză de culoarea pielii.

— Şi Lammare? Ce spune despre Jeannot, la Courthézon?

— Nimic. Jean Escande lipseşte. Vecinii spun că este la mare, la Palavas.

— Cu maşina?

— Da. Pleacă des, de cum se face timp frumos.

— Vreo mişcare pe mobilul său?

— Nimic. Nu are semnal.

— Foarte bine. Mută toată echipa la Palavas, căutați în hoteluri, în campinguri, întrebați peste tot. Un bătrân fără un picior nu trece neobservat, mai ales un obişnuit al locului. Găsiți-l sau, mai degrabă, să nu-l găsiți; locotenente.

— Am descrierea maşinii sale, a spus Froissy consultându-şi telefonul, pe care stoca o mare parte a datelor anchetei. Are un Verseau albastru 630, cinci uşi, automatic, 234 WJA 84.

— Ai notat Voisenet?

— Zburăm, comisare.

Apoi a sunat-o din nou pe Retancourt.

— Avem un singur absent, locotenente: Jean Escande, cică ar fi mers să se scalde la Palavas, dar mobilul este oprit. Voisenet este acolo. Mergi cu echipa la Saint-Porchaire, acolo unde a fost muşcat Vessac. Jeannot Escande are totuşi şaptezeci şi şapte de ani. Dacă a gonit de la Vaucluse până la Saint-Porchaire, tot a făcut şapte ore, cel puțin, dar nu a putut să pornească imediat spre sud, mai ales noaptea. Verifică toate hotelurile mici din împrejurimi şi lărgeşte cercul. Un bătrân fără un picior nu trece neobservat.

— Ar fi putut să doarmă în maşină.

— Îți dau descrierea maşinii: un Verseau albastru 630 cinci uşi, automatic, 234 WJA 84.

— Am înțeles, a spus Retancourt.

Adamsberg s-a aşezat, cu mâna încleştată pe mobil.

— Dacă nu e Jeannot, ne-am ars. Înseamnă că am greşit pe toată linia. Vom muşca pământul, cum a spus Danglard.

— Imposibil, a spus Veyrenc, totul se poate adapta. Dormim două ore şi plecăm spre Rochefort. Vom ajunge la spital pe la opt.

— E mort, Louis. Ne-a scăpat ceva.

— Tu eşti mort. Dormim puțin şi ne vedem la ora trei dimineața la Brigadă.

Adamsberg a clătinat iarăşi din cap. Prin minte i-a trecut cuvântul „pustnica” şi a tresărit. Veyrenc l-a scuturat de umăr şi l-a împins afară.

— Jeannot a dispărut, i-a spus. Jeannot s-a mişcat.

— Da.

— E normal ca unul singur dintre „muşcați” să facă treaba. Doar nu se duc toți cinci în gaşcă. Se schimbă între ei, o ştim. O să-l încolțim.

— Nu ştiu.

— Ce se întâmplă, Jean-Baptiste?

— Nu mai văd în ceață, Louis. Nu mai deslușesc nimic.

XXV

Adamsberg şi-a pregătit în grabă rucsacul şi s-a aşezat la locul lui din bucătărie, cu picioarele pe marginea şemineului. Preț de o secundă a fost foarte ispitit să iasă şi să i se alăture lui Lucio sub fag, uitând că acesta era în Spania. Nimic nu l-ar fi pasionat mai mult pe Lucio decât teribilele năstruşnicii ale păianjenului pustnic.

Şi ce i-ar fi spus Lucio între două înghițituri de bere, sub copac?

— Sapă în frica ta, *hombre,* nu-i da pace, trebuie să te scarpini până la capăt, până la sânge.

— O să treacă, Lucio.

— Nu va trece! Sapă, băiete, pentru că nu ai încotro.

Asta i-ar fi spus, cu siguranță. L-a găsit pe Veyrenc în fața la intrarea în sediul Brigăzii, pe la ora trei dimineață.

— N-ai dormit, a observat Veyrenc.

— Nu.

— În condițiile astea, conduc eu. Te trezesc peste două ore. Dacă aş fi mama ta ți-aş impune să te culci.

— Trebuie să o sun, Louis. Şi-a rupt mâna.

— A căzut?

— Da. S-a împiedicat de coada măturii. Nu ştie dacă mătura s-a pus în calea ei ori a ieşit ea în calea măturii.

— Dacă te gândeşti bine, este o întrebare importantă, a spus Veyrenc demarând. Şi care este valabilă pentru multe lucruri.

— E o mătură mare, o foloseşte ca să şteargă păianjenii. Nu păianjenii pustnic, nu sunt de-ăştia pe la noi.

Iar Adamsberg, după frigul simțit în ceafă, a regretat imediat că a rostit cuvântul şi că l-a asociat cu familia şi casa lor şi, chiar mai rău, cu mama lui. Poate că predicțiile de rău augur ale lui Danglard vor sfârşi prin a i se insinua în gânduri.

Cu puțin înainte de ora opt, Veyrenc a parcat maşina în fața

spitalului Rochefort şi l-a trezit pe comisar.

— La naiba, nu m-ai trezit, a bombănit Adamsberg.

— Nu, a răspuns Veyrenc.

La început, medicul de gardă de la spitalul Rochefort nu le-a permis să-l vadă pe pacient, cât de poliţişti erau ei. Situaţia bolnavului se înrăutăţise peste noapte.

— Cât de mult? a vrut să ştie Adamsberg.

— Rana s-a întins prea repede, s-a instalat deja necroza. Avem o reacţie accelerată. A făcut deja febră, 38°.

— Aşa cum li s-a întâmplat celor trei pacienţi din Nîmes?

— De asta ne temem. Şi nu înţeleg ce are poliţia de-a face cu asta. Poate un specialist în veninuri ar avea sens, a adăugat ca un fel de concluzie, întorcându-le spatele.

— Unde a fost muşcat?

— De braţul drept. Ceea ce ne face să sperăm că-l vom salva dacă vom face amputarea.

— Nu e chiar aşa doctore. Bărbatul nu a fost muşcat de un păianjen pustnic, ci a primit o doză de venin de douăzeci de ori mai mare. E o crimă.

— O crimă? Cu veninul a douăzeci de păianjeni pustnic?

Medicul îi privea din nou, cu braţele încrucişate şi picioarele depărtate, zâmbind. Postura refuzului categoric. Un tip solid, eficace, autoritar şi obosit.

— De când este omul capabil să comande păianjenilor? a întrebat el. Le fluieră şi ei vin la el, îi ordonează în cohorte şi îi năpusteşte peste victimă când are chef? De când?

— Din 10 mai, doctore. Au murit deja trei oameni şi vor mai muri încă doi dacă nu ne lăsaţi să vedem pacientul. Pot obţine un mandat, dacă o cereţi, dar aş prefera să nu pierd timpul şi să-i vorbesc înainte ca febra să ajungă la 40°.

Era imposibil ca Adamsberg să obţină un mandat de la comisarul-şef care nici măcar nu fusese informat despre

anchetă. Dar termenul l-a impresionat pe medic.

— Aveți la dispoziție douăzeci de minute, atât. Nu-l agitați, nu faceți ca febra să crească. Iar brațul atins nu trebuie mişcat în niciun caz.

— Unde şi când a fost muşcat? În casă? Afară?

— Afară, când se întorcea cu doamna lui. După cină, la căderea serii. Camera 203. Douăzeci de minute.

Bătrânul nu era singur. Aşezată într-un fotoliu, în care părea că-şi petrecuse toată noaptea, o femeie de vreo şaptezeci de ani, cu ochii înroşiți de plâns, răsucea o batistă în mâini.

— Poliția, a anunțat cu blândețe Adamsberg. Locotenentul Veyrenc de Bilhe şi comisarul Adamsberg.

Bărbatul a clipit părând că spune „înțeleg”.

— Ne pare foarte rău că vă deranjăm, domnule Vessac. Nu vă reținem prea mult. Doamna?

— Locuim împreună, Élisabeth Bonpain, a făcut Vessac prezentările.

— Doamnă, regretăm, dar trebuie să părăsiți încăperea. Trebuie să rămânem singuri cu domnul Vessac.

— Nu mă clintesc de aici, a replicat Élisabeth Bonpain în şoaptă.

— Asta este procedura, nu vă supărați pe noi.

— Au dreptate, Élisabeth. Profită ca să bei o cafea şi să mănânci puțin, o să-ți facă bine.

— Dar de ce te caută poliția?

— Îmi vor spune. Du-te, te rog. Cafea, un croasant, ca să-ți vii în fire, a repetat Vessac. Citeşte o revistă, nu te mai gândi. Nu te îngrijora, nu mă doboară pe minte o gânganie.

Élisabeth Bonpain a ieşit iar Vessac le-a arătat două scaune.

— O mințiți, aşa-i? a întrebat Adamsberg.

— Bineînțeles. Ce ați vrea să-i spun?

— O mințiți fiindcă ştiți că nu e doar o gânganie.

Adamsberg era binevoitor, borză sau nu, nu sari la gâtul cuiva care mai are doar două zile de trăit şi o ştie. Evita să-i privească rana care deja era hidoasă. Lungă de zece centimetri şi largă de patru, necroza neagră îşi făcea treaba, devorând muşchi şi vene.

— Nasoală rău, aşa-i? a spus Vessac urmărind privirea lui Adamsberg. Dar aţi văzut altele şi mai şi, doar sunteţi poliţai.

— Avem doar douăzeci de minute domnule Vessac. Ştiţi ce vi se întâmplă.

— Da.

— Ştiţi de morţile fulgerătoare ale lui Albert Barral, a lui Fernand Claveyrolle şi a lui Claude Landrieu din cauza muşcăturii păianjenului pustnic, luna trecută, la Nîmes?

— Sunteţi deja la curent?

Vessac a rânjit şi cu braţul stâng i-a cerut apă lui Veyrenc. Faptul că avea trăsăturile pronunţate îl făcuse să reziste ravagiilor vârstei şi, chiar după atâta vreme, Adamsberg îl recunoştea.

— Ştim de orfelinat, unde Gaşca păianjenului-pustnic a atacat unsprezece copii, lăsându-i fără membre, pe unul impotent şi pe altul cu faţa distrusă. Făceaţi parte din ea, împreună cu ceilalţi opt.

Vessac nu a coborât privirea.

— Nişte nenorociţi, a spus el.

— Cine? Voi sau ceilalţi.

— Noi, cine altcineva? Nişte ticăloşi, nişte canalii. Când micul Louis, la patru ani a rămas fără un picior, ce-am făcut? Am râs. Nu eu, aveam doar zece ani, însă m-am dat cu ei imediat. Credeţi că asta ne-a oprit? Când Jeannot şi-a pierdut gamba, iar Marcel jumătate din obraz – era atât de urât – ce-am făcut? Am râs. Dar cel mai mult ne-a distrat când lui Maurice i-a căzut testiculul ca o nucă. L-am poreclit Maurice-un-coi şi tot orfelinatul a aflat.

— Ştiţi cine v-a făcut asta? l-a întrebat Adamsberg arătând rana.

— Bineînțeles. Se răzbună şi e drept aşa. Şi vă spun un lucru: n-am chef să dau ortul popii, dar mă duce mintea: am meritat-o. Şi ei, măcar, ne vin de hac la bătrânețe, ne-au lăsat să trăim, să iubim femei, să le facem copii.

— Au început mai devreme, Vessac. Între 1996 şi 2001 au murit patru: Missoli, Haubert, Ménard şi Duval. Nu din cauza veninului ci a unor accidente provocate.

— Ah, a exclamat Vessac. M-am prins. Dar nu pricep cum au procedat. E nevoie de mult venin ca să omori un om.

— Cel puțin douăzeci de doze.

— Nu mă prind şi nici nu-mi pasă. Atenție! a spus Vessac deodată ridicând brațul stâng. Élisabeth nu este la curent, nu trebuie să ştie că eram o stârpitură mică. Nu trebuie să ştie.

— Ancheta este în curs, a spus comisarul. Dacă va continua şi dacă va fi proces…

— Vor scrie ziarele. Bine. Va afla. Dar faceți în aşa fel încât să afle după moartea mea. Să ne despărțim frumos. Se poate?

— Desigur.

— Pe cuvânt de bărbat?

— Pe cuvânt de bărbat. Şi violurile, Vessac?

— Nu, a spus el. Aici n-am fost părtaş.

— Fiindcă au şi violat?

— La Nîmes, da.

— Colective?

— Întotdeauna. Şi au continuat şi după ce au ieşit de la orfelinat.

— Dar, dumneata, nu?

— Nu. Şi nu c-aş fi fost bun la suflet. E altceva.

— Ce anume?

— Dacă nu vă spun, o să-mi puneți şi nişte violuri în cârcă. Dar nu-i uşor de explicat.

Vessac a stat pe gânduri câteva clipe, apoi i-a cerut din nou

apă lui Veyrenc. Febra se intensifica.

— Polițiști sau nu, suntem între bărbați, aşa-i? a spus el.

— Da.

— Şi ce am să vă spun rămâne în camera asta?

— Da.

— Pe cuvânt de bărbat?

— Pe cuvânt de bărbat.

— Era colectiv, cum ai spus. Trebuia să ne demonstrăm bărbăția în fața celorlalți. Trebuia să ne despuiem. Şi eu nu puteam.

Tăcere, urmată de o nouă înghițitură de apă.

— Credeam, eram sigur că sexul meu e prea mic, a continuat el cu efort. Sigur că ticălosul ăla de Claveyrolle avea să mă poreclească. Şi atunci mă fofilam. Mă credeți?

— Da, a spus Adamsberg.

— Dar nu am fost un sfânt. Să nu credeți asta. Participam. Mă uitam sau, mai rău, îi ajutam şi țineam fetele de mâini. Se cheamă complicitate. Nu-i ceva cu care să te lauzi, nu?

Medicul a deschis uşa.

— Nu mai mult de trei minute.

— Să ne grăbim, Vessac, a propus Adamsberg, aplecându-se spre el. Cine a injectat veninul? Cine?

— Cine? Nimeni, comisare.

— Doi dintre foştii voştri amici sunt în vizorul ucigaşului. Alain Lambertin şi Roger Torrailles. Spune-mi şi îi pot salva. Avem deja şapte morți până acum.

— În curând opt, cu mine. Dar nu vă pot ajuta. Élisabeth şi cu mine ne-am întors de la cârciumă. Am parcat maşina, am coborât. Şi atunci, în fața porții, când potriveam cheia în broască, am simțit o pişcătură în braț. Nu mare lucru, aşa-i? Pe la ora opt.

— Minți, Vessac.

— Nu, comisare, pe cuvânt de bărbat.

— Dar ar fi trebuit să vezi ce te-a pişcat.

— Nu era nimeni. M-am gândit la o aşchie de mur, sunt destui arbuşti din ăştia care urcă dinspre golf. Voiam să-i tai, acum e prea târziu. Nimeni, îți spun. Întreab-o pe Élisabeth, era acolo. O să vă spună, ea nu este în stare să mintă. Mai târziu am făcut legătura, când am văzut rana. Nu sunt păianjeni-pustnic pe la noi, îți închipui că m-am interesat după moartea celor trei. Dar ştiam să recunosc edemul şi umflătura. Şi de data asta mi-am spus, Olivier, ți-a venit rândul. Cum? Habar n-am, comisare.

În clipa în care medicul deschidea uşa din nou, Adamsberg s-a ridicat şi a dat din cap. Apoi şi-a pus mâna pe antebrațul bărbatului.

— Salut, Vessac.

— Salut, comisare. Mulțumesc. Nu eşti preot, şi oricum nu cred în ei, dar mă simt mai bine după ce am vorbit. Ei, şi voi doi, nu uitați? Pe cuvânt de bărbat, da?

Adamsberg şi-a privit mâna care se odihnea pe brațul lui Vessac. Pe brațul unui ticălos, desigur, dar al unui om care va muri curând.

— Pe cuvânt de bărbat, a spus el.

Au ieşit în tăcere, îndreptându-se încet spre parcul spitalului.

— Totuşi, suntem obligați să verificăm, a spus Veyrenc.

— Dacă a văzut pe cineva? Da. Va trebui să o torturăm pe Élisabeth Bonpain. Mergem la Saint-Porchaire. Vreau să văd locul unde s-a întâmplat, înainte să dispară orice urmă.

Din maşină, Adamsberg a sunat-o pe Irène Royer la pensiunea din Bourges. Îl afectaseră rana atroce a lui Vessac, mărturisirile lui – pe cuvânt de bărbat – demnitatea unui ticălos pe patul de moarte.

— Dumneavoastră sunteți, comisare? Tocmai la timp,

fiindcă ies din cameră. A fost o muşcătură obişnuită?

— Nu, Irène, Vessac era o borză de la orfelinat. Nu scrieți nimic pe internet, ca şi până acum.

— Am promis.

— Batem pasul pe loc: spune că nu a văzut pe nimeni când a simțit pişcătura.

— S-a întâmplat în casă? Afară?

— Afară. Chiar în fața porții. O să discut cu femeia cu care stă.

— Dar unde l-a muşcat?

— În partea de sus a brațului.

— Imposibil, comisare. Un păianjen-pustnic nu zboară.

— Şi totuşi acolo a fost muşcat.

— Nu era o grămadă mare de lemne lângă poartă? Uneori, din întâmplare, îl poți atinge. Îl deranjezi când iese la plimbare.

— Nu ştiu nimic. Merg la Vessac.

— O clipă, comisare. Cum ați spus că-l cheamă?

— Vessac.

— Că doar nu o fi Olivier Vessac, totuşi.

— Ba da.

— Maică Precistă! Iar pe cea cu care stă o cheamă Élisabeth Bonpain?

— Da.

— Care este femeia cu care stă, stau împreună? *Sunteți atent?*

— Da. Am văzut-o. Am priceput. E foarte necăjită.

— Maica lui Dumnezeu! Élisabeth!

— O cunoaşteți?

— Îmi este prietenă, comisare. Cea mai drăguță femeie din

lume, pâinea lui Dumnezeu. Ne-am întâlnit, câți ani să fie de atunci? Unsprezece. Am plecat în postură antalgică la Rochefort. Acolo ne-am cunoscut. Am rămas acolo o săptămână întreagă, atât de bine ne înțelegeam.

— Şi, Irène, ați putea să-mi spuneți dacă minte?

— Adică dacă spune că n-a văzut pe nimeni când, de fapt, acolo a fost cineva? Şi de ce l-ar proteja pe asasin?

— Ca să nu se afle despre trecutul său? Şi totuşi, el mi-a spus. Dar nu era un interogatoriu oficial. Nu avea nicio valoare, şi el ştia asta.

— Ah, poate că da. Aş şti să o conving pe Élisabeth să spună adevărul. Nu avem secrete noi două.

— Atunci veniți.

— De la Brouges?

— Da, de ce nu? Cinci ore în poziție antalgică vă sperie?

— Nu despre asta este vorba, comisare, dimpotrivă. Este vorba de colocatara mea. V-am spus că am una? O cheamă Louise. Cum să vă spun? E puțin, cum să mă exprim, puțin dusă. Şi nu se împacă deloc bine cu păianjenii pustnic. Numai despre asta vorbeşte, păianjeni-pustnic în sus, păianjeni-pustnic în jos. Încât, după toate astea, este îngrozitor de speriată, îi vede peste tot.

— Élisabeth e prietena voastră şi, exceptând faptul că ne minte sau nu, Olivier al ei va muri peste două zile. V-am spus că este disperată. Va avea nevoie de dumneavoastră.

— Am înțeles, comisare. Să se descurce cum o putea Louise cu păianjenii pustnic. Vin.

— Mulțumesc. Unde ne întâlnim? E vreun restaurant în Saint-Porchaire?

— *Le Rossignol.* Nu e scump. Şi au şi camere. Dorm acolo. O sun pe Élisabeth.

— Ne vedem acolo la 14:30. Porniți, Irène!

Erau aproape de Saint-Porchaire când a sunat Mercadet.

— A mai fost muşcat unul, a spus imediat Adamsberg. Olivier Vessac.

— Una dintre canalii.

— Da, locotenente. O canalie spăşită, dar nu şi un violator. Un complice.

— Nu şi violator? Şi crezi asta fiindcă aşa a spus el?

— Exact.

— De ce?

— Nu pot explica, Mercadet. Mi-am dat cuvântul de bărbat.

— Asta-i altă poveste, a continuat locotenentul. Şi eu am ceva.

— Ce?

— E vorba despre violator. Era în 1967. Iar pentru violul ăsta am şi nume: Claveyrolle, Barrase, tandemul nostru de şoc, şi Roger Torailles. O femeie de treizeci şi doi de ani, la Orange.

— Bravo, locotenente! Cât au stat la pârnaie?

— Nu au stat deloc. Un viciu de procedură. Aşadar, nu a fost niciun proces. Din cauza asta mi-a fost greu să dau de ei.

— Ce viciu de procedură?

— Tâmpiții de polițişti au forțat mărturisirea fără să fie prezent un avocat. Aveau declarația femeii, Jeannette Brezac. Şi au mers ca berbecii. Au fost şi violenți, pe deasupra. După, nici vorbă de proces. Iar Jeannette Brezac s-a sinucis opt luni mai târziu.

— Ai auzit, Louis? a spus Adamsberg după ce a închis mobilul. Chiar că nenorociții ăştia erau o gaşcă de violatori. Iar în 1967, femeia a murit.

— Borze sau violatori, trebuie să-i protejăm pe ultimii doi dintre ei.

Veyrenc a frânat în piața din Saint-Porchaire în timp ce Adamsberg încerca să-l sune pe Mordent.

— Mergi înainte, casa este la numărul 3, strada Oies-folles.

— Existe gâşte nebune?

— Bineînțeles. Nu spui tu că toată lumea e nevrozată?

Comisarul a sunat din nou.

— Mordent? Adamsberg. Olivier Vessac trage să moară la spitalul din Rochefort.

— Rahat. L-ați văzut?

— De acolo ne întoarcem. Comandante, am nevoie de protecție drastică pentru ultimii doi. Sună-i pe colegii din Senonche şi din Lédignan, şi cere-le să disponibilizeze oameni. Spune-le doar că noi credem că sunt amenințați. Să fie în uniforme, trebuie să se vadă că sunt polițişti.

— Şi dacă Torrailles şi Lambertin refuză?

— Crede-mă, Mordent. Cu şapte dintre ei asasinați şi cu Vessac pe patul de moarte, vor accepta.

Veyrenc a frânat în fața casei de la numărul 3, strada Oies-folles. Cei doi bărbați au început să inspecteze locul, poteca, partea de pădure, uşa grea de lemn a casei. Nicio grămadă de lemne în preajmă. Veyrenc a parcurs încet scurta distanță dintre poartă şi maşina parcată în lateral.

— Niciun dubiu, zise Veyrenc. Urmele lui Vessac şi ale doamnei sale se văd bine pe iarba umedă, dar în spatele lor nu a fost o a treia persoană. Şi nu e nicio urmă a vreunuia care să se fi apropiat din cealaltă parte.

— Nici aici, a spus Adamsberg ghemuindu-se în fața porții şi, trecându-şi mâna prin iarbă. Au fost doar ei.

Îi plăcea iarba. Asta ar trebui să facă în grădina pe care o împărțea cu Lucio. Să sape pământul la cincizeci de centimetri adâncime, să arunce pietrele pariziene, să toarne pământ gras şi să o lase să crească. Lucio ar fi încântat.

Lucio. *Scarpină, scarpină până la sânge rana păianjenului pustnic.*

Nu mai vreau, Lucio. Lasă-mă să fug.

N-ai încotro, amice.

Adamsberg a simțit cum îi amorțeşte ceafa din nou, cum i se pune un nod în gât, în timp ce, brusc, se gândea la mama lui. O amețeală neaşteptată l-a făcut să se sprijine în palmă.

— La naiba, Jean-Baptiste, nu distruge urmele!

— Scuze.

— Te simți bine? l-a întrebat Veyrenc, observând paloarea prietenului său.

Pentru un om din regiunea Pirineilor, trecut prin multe cum era Adamsberg, paloarea era ceva rar întâlnit.

— Foarte bine.

Nu mai vreau, Lucio.

Adamsberg a continuat să-şi treacă mecanic degetele prin iarbă.

— Uite, Louis, a spus el întinzându-i un fir de plastic aproape invizibil prins între index şi degetul mare.

— O bucățică de fir de nailon, a observat Veyrenc. Are douăzeci de centimetri. Probabil că, alături, stau unii care pescuiesc.

— Amatori de pescuit sunt peste tot. Dar era răsucit de urzica asta.

— Nu asta l-a muşcat pe Vessac.

— Pune-o totuşi într-o pungă de plastic din maşină, mi-e teamă să nu-mi scape.

Adamsberg şi Veyrenc au mai căutat un sfert de oră prin iarbă şi pe potecă, căutau totul, orice, fără să găsească ceva. Doar bucățica de fir de nailon. Au urcat în maşină, de data asta cu Adamsberg la volan. Erau dezamăgiți. Vessac şi „consoarta” fuseseră într-adevăr singuri.

— Ce-ai vrea să faci? l-a întrebat Veyrenc, privindu-şi atent prietenul.

— N-am pus nimic în gură de ieri. Mergem la restaurantul ăla, *Le Rossignol,* ne luăm un mic dejun marca Froissy şi o

aşteptăm pe Irène. Élisabeth Bonpain va suporta mai uşor interogatoriul cu ea alături.

— De acord.

— Unde ai pus punga de plastic?

— În servietă. Ți-e atât de teamă să n-o pierzi?

Adamsberg a ridicat din umeri.

— Numai asta avem.

— Adică nimic.

— Exact.

XXVI

— Zero barat, a spus Adamsberg lăsând mobilul pe masa restaurantului *Le Rossignol* cam cu zgomot. Retancourt nu l-a reperat pe Jeannot Escande în zonă dar şi-a început razia abia acum.

— Razia?

— Când Violette caută, nu prospectează, face o razie.

— Cu siguranță că Jeannot a dormit în maşină.

— Ar fi cea mai inteligentă alegere. Cât priveşte echipa lui Lamarre, nu au dat de Jeannot la Palavas. Ceea ce este o veste bună. Dar şi ei sunt la început.

— Micul Jeannot fără un picior. Cine-ar fi crezut?

— Nu avem dovezi, Louis.

— Dar e singurul absent.

— Aşa e.

— Te îndoieşti?

Adamsberg a împins farfuria cu resturile micului dejun şi a mai cerut doar o ceaşcă de cafea în plus.

— Mai poți? La întrebat Adamsberg. De-abia dacă ai avut timp să dormi.

— O să mă odihnesc în maşină. Mai avem trei ore bune.

— Hai, Louis, o să mă plimb puțin, poate o să alerg. O sun pe mama.

— Nu mi-ai răspuns, a insistat Veyrenc ridicându-se. Te îndoieşti?

— Nu ştiu. Aştept să le revăd, Louis.

— Cețurile tale, aşa-i?

— Da.

Adamsberg a ieşit din orăşelul Saint-Porchaire şi a dat peste un drum ce ducea spre pădure. Mirosul lui sau dorința făceau

să descopere copaci cu siguranța cu care elefanții descoperă un ochi de apă. S-a aşezat pe o moviliță de pământ între doi fagi şi a sunat la el acasă, acolo, în Béarn. Mama lui evită discuția despre mâna ruptă şi mătură, nu-i plăcea să se plângă tot timpul. Să aibă veşti de la Jean-Baptiste era mult mai important.

— La ce lucrezi, fiule? Eşti obosit, aşa-i?

— Sunt momente dificile în orice anchetă, nimic mai mult.

— La ce lucrezi? a repetat mama lui.

Adamsberg a oftat.

— Ceva despre păianjenul-pustnic, a spus el în cele din urmă.

A urmat un moment de tăcere, apoi mama lui a continuat grăbită.

— Pustnica sau păianjenul-pustnic?

— De ce întrebi? Ştii ceva?

— Ce să ştiu?

— Este deja a doua oară când mi se pune această întrebare. Şi nu o înțeleg. Care pustnică?

— Nu am pomenit de nicio pustnică, Jean-Baptiste. Am spus „ferma sau păianjenul pustnic”.

— Nu, ai spus „pustnică”.

— Eşti obosit. Am spus „fermă”.

— Ce fermă?

— Cea dinspre Comminges, aşa i se spunea, „Pustnica”. Fiindcă tipul nu voia să vadă pe nimeni şi până la urmă s-a spânzurat. Aşa ajungi când nu vrei să vezi pe nimeni lângă tine, te spânzuri. Ştii că Raphaël s-a mutat?

— Da, pe insula Ré.

— Are multă treabă acolo. Şi ştii ceva? Are o casă frumoasă pe plajă.

Apoi mama lui a întrerupt brusc conversația. De ce nu

răspunsese? Ce fermă? Care pustnică? Şi îşi dădu seama: starea de rău avea să revină.

Nu numai că a revenit, dar s-a năpustit asupra lui. S-a întins pe movilița de pământ, cu pumnii strânşi în dreptul ochilor, spatele înghețat şi ceafa înțepenită. Mama. Pustnica. S-a forțat să se ridice şi, dezorientat, a început să meargă clătinându-se, apoi a început să țopăie, apoi a luat-o la fugă pe poteci înguste unde ramurile subțiri ale alunilor îi atingeau fața. Un luminiş închis i-a oprit cursa. Cât timp alergase? S-a uitat pe mobil să vadă cât e ceasul. Mai erau patruzeci şi cinci de minute până la sosirea lui Irène. Nu avea de ales, trebuia să se întoarcă pe acelaşi drum de data asta, în cea mai mare viteză.

Transpirat, cu haina legată în jurul mijlocului, ciufulit, dar scăpat de vertij, a intrat în trombă în restaurantul *Le Rossignol.* Veyrenc era la masă, alături de Irène Royer care îşi ținea de mână prietena, pe Élisabeth Bonpain. Prânziseră deja, mai puțin Élisabeth care părea îndoliată şi nu se atinsese de ceea ce era în farfurie. Irène s-a ridicat imediat să-l salute pe comisarul „ei”, pe care-l alesese cu un aer privilegiat. Îl aprecia pe Veyrenc, dar Adamsberg era preferatul ei, ales, la o ciocolată la *L ’Étoile d’Austerlitz.*

— Ce-ați pățit? l-a întrebat ea cam îngrijorată.

— Am alergat.

— Dar pe unde, Maică Precistă? Sunteți rănit pe obraji!

Adamsberg şi-a trecut degetele peste față şi le-a retras murdărite de sânge. Mlădițele alunilor îi zdreliseră fața şi nici măcar nu-şi dăduse seama. Veyrenc i-a întins în tăcere un şervețel. Adamsberg s-a dus la toaletă să se spele pe față şi pe gât şi a ieşit leoarcă.

— Scuze, a spus el luând loc la masă.

— Înțelegem, atâtea emoții, a şoptit Irène.

— Cum se simte? a întrebat-o comisarul pe Élisabeth Bonpain.

Aceasta a început să plângă, iar Veyrenc i-a oferit un

şervețel; ceruse o cutie întreagă.

— Nu e bine, a răspuns locotenentul.

Fără ca Élisabeth să-l poată vedea fiindcă îşi acoperise fața cu palmele, Veyrenc a scris câteva cuvinte pe un şervețel: „Hemoliză şi, deja, un început de necroză a organelor. Doză masivă.” Adamsberg a dosit şervețelul gândindu-se la vorbele blânde pe care i le adresase muribundului: *Salut, Vessac.*

— Nu mai e nicio speranță, aşa-i? a întrebat Élisabeth ridicând capul.

— Nu, a şoptit Adamsberg. Îmi pare foarte rău.

— Dar de ce?

— Se pare că anul acesta insecticidele au sporit puterea veninului păianjenului pustnic. Sau căldura.

Pe cuvânt de bărbat.

— Doamnă, trebuie să mă ajutați, a continuat el. Trebuie să-i localizăm pe păianjenii ăştia. Olivier a simțit muşcătura, afară, în fața porții?

— Oh, da. A spus „Rahat” şi şi-a frecat umărul.

— Şi nu există niciun martor, bărbat, femeie, copil?

— Eram numai noi, comisare. Pe drumul ăsta, după rugăciunea de seară nu mai vezi pe nimeni.

— Numai o întrebare: lui Olivier îi plăcea să pescuiască, adică folosea undița?

— În fiecare duminică mergea pe lac la pescuit, comisare.

Adamsberg i-a făcut semn lui Irène că le va lăsa singure. S-a ridicat. Veyrenc l-a urmat. La restaurant se vindeau şi țigări, iar Adamsberg a cumpărat un pachet din cele pe care le fuma Zerk.

— Fumezi rahatul ăsta? l-a întrebat Veyrenc odată ajunşi pe trotuar, deşi acceptase şi el o țigară.

— Dintr-astea fuma Zerk.

— Şi de ce le cumperi?

— Ca să am de unde fura fiindcă eu nu fumez.

— Pare logic, dar nu-mi dau seama unde e logica. Femeia asta e sinceră, nu?

— Irène are să ne confirme. Dar aşa simt.

Doamna Royer tocmai ieşise ca să li se alăture.

— Spune adevărul adevărat, a zis Irène. Nu aş vrea să fiu în locul dumneavoastră, comisare. E atât de greu…

— Da, atât de greu. Rămâneți cu ea?

— Nu prea mult. Nu-mi pot lăsa nebuna prea mult timp singură, altminteri o să ridice casa cu susul în jos. Pardon, colocatara mea, Louise. Ştie că a mai fost muşcat un bărbat. Pretinde că a văzut trei păianjeni-pustnic în bucătărie şi doi în camera mea. Cât de repede se înmulțesc! Avem cinci noi păianjeni plimbându-se liniştiți ziua-n amiaza mare!

— Cinci? A văzut cinci?

— Îşi imaginează, comisare. Mâine vor fi zece iar poimâine, treizeci. Trebuie să mă întorc înainte de a o găsi cocoțată pe un scaun cu trei sute de păianjeni-pustnic în jurul ei. Se panichează, asta-i tot. Asta e problema cu forumurile: vorbeşti şi tot vorbeşti, toată lumea discută, se contrazice, iar pe unii îi loveşte damblaua. Şi n-am noroc, e colocatara mea.

— Câți ani are?

— Şaptezeci şi trei.

— Mi-ar plăcea să o cunosc, a spus Adamsberg cu glas nesigur.

— A, da? Ca să ce? Nu aveți parte, în meseria voastră, de destui nebuni?

— Mi-ar plăcea să văd cum păianjenul pustnic, în vremurile noastre, poate să smintească oamenii. Da, m-ar interesa.

— A, asta e altceva. Dacă vreți să vedeți cum bate câmpii, v-o încredințez cu plăcere. O să ne prefacem împreună că omorâm păianjenii. Cât mai are de trăit Olivier?

— Două zile în cel mai fericit caz.

Irène, fatalistă, a clătinat din cap cu o strâmbătură.

— După înmormântare o să-i propun lui Élisabeth să vină la mine, am o cameră liberă, voi putea să am grijă de ea.

— Spuneți-i la revedere din partea noastră, a spus Adamsberg, punându-i mâna pe umăr. Şi transmiteți-i toate cele bune.

— Spuneți, comisare, fără să vă şochez, vă deranjează dacă vă cer o țigară? Nu fumez, dar cu tot ce s-a întâmplat…

— Vă rog, a zis comisarul întinzându-i trei țigări. Vi le oferă fiul meu.

Au privit-o pe Irène Royer intrând în restaurant. Adamsberg a rămas pe trotuar, a luat țigările din pachetul lui Zerk şi le-a pus în fiecare buzunar de la haină.

— Nu-mi plac pachetele de țigări, a explicat el.

— Faci cum vrei.

— Louis, nu mă întorc.

— Unde pleci? Să-ți cauți viziunea în cețurile din Islanda?

— Fratele meu Raphaël locuieşte acum pe insula Ré. Nu l-am mai văzut de multă vreme. Lasă-mă la Rochefort, de acolo am un autocar până la La Rochelle. Mă întorc mâine.

Veyrenc a fost de acord. Fratele său şi marea la îndemână. Desigur. Dar mai era ceva. Veyrenc nu avea darul de „a vedea în ceață” – şi cine îl are? – dar citea repede în privirea lui Adamsberg.

— Te duc până pe insula Ré şi o şterg imediat.

— Să conduci prudent. Nu ai dormit prea mult, ai grijă. Nu suntem Retancourt.

— Sigur că nu suntem.

— Vorbeşte cu polițiştii din Courthézon să ne dea de veste imediat ce Jean Escande se întoarce acasă. Să nu ne sune la sediu. Vreau să spun: să nu-l sune pe Danglard. Să ia legătura cu tine sau cu mine.

— Am înțeles.

— Diseară ar trebui să mănânci o garbură şi să mergi la culcare.

Cei doi bearnezi s-au privit o clipă înainte să urce în maşină.

XXVII

Două ore mai târziu, desculț, Adamsberg mergea încet pe nisipul uscat, cu pantofii în mână şi cu rucsacul pe umăr. L-a văzut de departe pe fratele său, pe terasa unei case mici, vopsită în alb. Mama lor prefera să creadă că este o vilă şi el nu o va dezamăgi.

Pentru oricine altcineva ar fi fost imposibil să-l identifice pe Adamsberg de la o distanță atât de mare. Dar Raphaël şi-a întors privirea şi zărindu-l pe bărbatul care se plimba pe plajă s-a ridicat imediat. I-a ieşit în întâmpinare hotărât şi mergând aproape la fel de încet ca Adamsberg.

— Jean-Baptiste, a spus el după ce s-au strâns unul pe celălalt în brațe.

— Raphaël.

— Hai să bei un vin. Mănânci acum sau mai târziu?

— Mănânc şi apoi mă culc.

După aceste cuvinte, cei doi frați care semănau foarte bine, au mers până la casă fără să mai rostească vreun cuvânt. Tăcerea nu i-a deranjat niciodată pe cei care sunt aproape gemeni. Adamsberg s-a hotărât să nu deschidă subiectul care îl chinuia decât după cină, pe care aveau să o ia pe terasă, în țipătul pescăruşilor, cu două lumânări pe masă. Bineînțeles că ştia că Raphaël îi simțise foarte bine neliniştea şi aştepta ca el să fie pregătit. Se descifrau unul pe altul fără să se gândească şi, nu ar fi lipsit mult, exceptând femeile, să-şi fie suficienți unul altuia. De aceea se vedeau puțin.

Adamsberg şi-a aprins o țigară pe întuneric şi a început să-i povestească fratelui său tot ceea ce se petrecuse de la începutul anchetei, ceea ce nu era chiar lesne pentru el, nefiind prea înzestrat nici cu darul cronologiei, nici cu cel al sintezei. S-a oprit după douăzeci de minute.

— Te plictisesc, mai mult ca sigur, a spus el. Dar trebuie să-ți spun tot fără să omit ceva. Nu o fac ca să-ți povestesc viața mea de polițist.

— Nelinişte? Jean-Baptiste, asta simţi?

— E mai rău decât atât. E nenorocitul ăla de păianjen. Şi e mai rău când mă gândesc la mama. Un fel de spaimă.

— Care e legătura?

— Nu este niciuna. Aşa e şi gata. Lasă-mă să continui, nu trebuie să te scutesc de niciun detaliu din săptămâna asta, niciun gest, niciun cuvânt, pentru cazul în care spaima ar rămâne prinsă între două bucăţi de parchet sau într-un colţ din dulapul lui Froissy, sau în gura murenei, ori într-o floare de tei, sau într-un fir de praf ascuns sub pleoapa mea şi pe care nu l-am văzut.

Raphaël nu avea nonşalanţa fratelui său, era un om cu picioarele pe pământ, şi mai instruit, de asemenea, mai branşat la lumea concretă, oricât de dezagreabile îi erau ordinea acestei lumi şi felul în care se dezvolta. Raphaël nu era Jean-Baptiste. Dar avea un dar unic: era în stare să se pună în locul fratelui său, să intre în pielea lui până în vârful unghiilor, aproape ca şi cum s-ar fi reîncarnat, dar fără să-şi piardă puterea de observaţie.

Lui Adamsberg i-a mai luat încă o oră ca să isprăvească povestea evenimentelor importante şi derizorii care cadenţaseră vânătoarea asasinului. Apoi a făcut o pauză şi şi-a aprins o altă ţigară de-a lui Zerk.

— Fumezi aşa ceva? Am ţigări mai bune dacă vrei.

— Nu, sunt ale lui Zerk. A rămas în Islanda.

— Vrei un pahar de Madiran? Am comandat. Sau ţi-e teamă să nu îţi tulbure ideile?

— Nu mai am nicio idee, Raphaël şi totul este deja tulbure. Aşa că merge un pahar. Nu avem decât un singur om dispărut, pe acest Jean Escande. Ai priceput toate astea?

— Am priceput totul, l-a asigurat Raphaël cu glasul cuiva care spune o frază inutilă.

— Toate indiciile duc spre el. Totul arată, la urma urmei, că este asasinul lui Vessac. Fără îndoială că toţi din gaşca celor muşcaţi s-au unit ca să-i extermine pe cei care i-au chinuit.

Totul este perfect, la locul lui, gaşca celor muşcaţi şi-a împroşcat veninul în gaşca păianjenului pustnic. Şi totuşi, ceva mi-a scăpat, trebuie să caut în altă parte, aici sau acolo, nu ştiu. Şi nu ştiu pentru că nu văd. Şi nu văd fiindcă nu-l mai suport pe păianjenul pustnic, nu mai suport să-i aud numele, nu mai vreau să aud vorbindu-se despre el. M-a devorat pe loc, m-a necrozat.

— Atât de bine încât iată că eşti imobilizat, prins în pânza lui. Iar ancheta se va derula fără tine, a conchis fratele său turnându-i vin în pahar.

— Şi mă va lăsa singur cu ceea ce nu am apucat să-ți spun.

— Spaima. Ai adus vorba despre ea.

Greu, poticnindu-se ori evitând cuvintele, Adamsberg i-a descris fratelui său angoasa în care îl aruncase păianjenul-pustnic din clipa în care l-a văzut pe ecranul computerului lui Voisenet până în după-amiaza asta când, după ce vorbise cu mama, se prăbuşise pe movilița de pământ, înțepenit, încât a trebuit să alerge ca să scape.

— Aşadar nu îți aminteşti nimic? l-a întrebat Raphaël după ce fratele său terminase de vorbit.

— Nu asta ți-am spus. Ți-am spus că nu mai văd nimic şi că am mâinile goale.

— Iar eu te întreb: nu îți mai aminteşti nimic? Când vorbeşti despre o „fantomă” fără să ştii măcar la ce te referi, nu îți mai aminteşti nimic? Nicio imagine? Care fantomă, Jean-Baptiste? Când ai văzut o fantomă?

— Niciodată.

— Să uiți, de ce nu? a continuat Raphaël pe acelaşi ton blând şi şoptit ca al fratelui său, deşi avea o voce mai vioaie. Doar că există ceva care refuză din răsputeri să se lase uitat. Şi asta îți face atât de rău încât te prăbuşeşti pe o moviliță de pământ în pădure şi alergi pe poteci fără să simți ramurile care te rănesc. Ai obrajii zgâriați.

— Erau şi aluni pe acolo.

— Nu ți-ai pierdut viziunea, Jean-Baptiste.

De data asta, Raphaël intrase cu adevărat între pliurile minții fratelui său. Şi-a masat ceafa ca şi când ar fi dorit să alunge vreo amorțeală.

— Dacă îți spun, Raphaël, că nu mai pot vedea! a țipat Adamsberg uimit că fratele lui nu înțelege. Auzi ce-ți spun sau ai surzit, iar eu am orbit?

Lui Adamsberg i se întâmpla rar să țipe, iar izbucnirile sale recente, mai întâi față de Voisenet, din pricina nenorocitei ăleia de murene, şi față de Danglard, din pricina nenorocitei laşităţi a comandantului, erau evenimente rare. În schimb, era ceva obişnuit să țipe la fratele lui iar Raphaël proceda la fel.

— Vezi foarte bine! a țipat şi Raphaël, ridicându-se şi lovind cu pumnul în masă. Vezi la fel de bine aşa cum mă vezi pe mine sau lumânările de pe masă! Dar porțile sunt închise şi rămâi în întuneric. Poți să înțelegi asta? Şi ce drum poți să alegi când totul este blocat? Când este întuneric?

— Ce drumuri? Ce le blochează?

— Chiar tu.

— Eu? Eu blochez drumurile? Când e vorba de opt oameni ucişi?

— Tu în persoană.

— Şi eu am închis toate nenorocitele alea de porți? Şi de ce, mă rog? Ca să rămân în întuneric?

— Prin întuneric înțeleg bezna. Ca în adâncul Pământului, ca într-o groapă. Acolo unde se ascund păianjenii pustnic.

— Ştiu totul despre păianjenii pustnic. Şi niciodată nu m-au înspăimântat.

— Nu mă refer la ei, la naiba! Mă refer la pustnică.

Pe Adamsberg l-a scuturat un frison. Vântul începea să adie pe plajă. Dar Raphaël nu i-a spus „Se face frig, nu vrei să intrăm în casă?” Oare şi fratele lui era scuturat de un frison? Ei, cu atât mai bine. Avea să-l facă să sufere, ştia asta. A arătat cu degetul paharul de vin din care Adamsberg nici nu gustase.

— Bea o gură, i-a spus. Aşadar, când spun „pustnică”, nu-ți

vine nimic în minte? Nici acum? Chiar nimic?

Adamsberg a clătinat din cap şi a băut o înghiţitură de vin.

— Ce anume trebuie să-mi amintesc? Ce obstacol trebuie să înlătur ca să ies din beznă? Încotro trebuie să mă îndrept?

— Unde vei hotărî să mergi. Nu sunt poliţai şi nu este ancheta mea.

— Atunci de ce mă enervezi cu uşile tale închise?

Raphaël a întins mâna să ia o ţigară, chiar dacă erau neplăcute la gust.

— De ce le ţii în buzunar?

— Nu-mi plac pachetele, cutiile. Mai ales acum.

— Înţeleg.

Au tăcut un răstimp în care Adamsberg a căutat bricheta, apoi a aprins-o pentru fratele său.

— Suntem proşti, a observat Raphaël, aş fi putut s-o aprind de la lumânare.

— Am profitat ca să-ţi vină o idee. Ştii despre ce este vorba. Unde rămăsesem?

— La ceea ce nu îndrăznesc să-ţi spun.

— De ce?

— Pentru că o să te fac să suferi.

— Tu?

— Nu mai ţii minte nimic şi totuşi aveai 12 ani. Iar eu 10. 12 ani şi nu mai ţii minte nimic! Dovadă că, da, a fost o spaimă. Eu nu am văzut-o, dar tu, da.

— Despre ce vorbeşti?

— Despre pustnică, fir-ar să fie! Hidoasă şi ascunsă în umbră. Tu ai văzut-o. Când drumul coteşte spre Lourdes.

Adamsberg a ridicat din umeri.

— Îmi aduc foarte bine aminte drumul spre Lourdes, Raphaël, drumul Henri IV.

— Desigur. Mama ne lua cu ea pe drumul ăsta în fiecare an, de voie sau de nevoie.

— De nevoie. Dar nu mergeam toți cei treizeci şi cinci de kilometri, totuşi.

— Tata ne ducea cu maşina până la o pădure.

— Pădurea Bénéjacq.

— Aşa îi zicea, uitasem.

— Vezi că țin minte! De acolo mergeam vreo câțiva kilometri, apoi tata venea după noi ca să mergem până la Lourdes. Repetam asta în fiecare an.

— Cu o singură excepție, a spus Raphaël. În ziua aia ne-a dus direct la Lourdes. Mama a făcut ce ştia ea în grotă, a cumpărat flaconaşe de apă sfințită – mai ții minte că într-o seară le-am băut? Ne-am luat o papară straşnică.

— Asta, da, îmi aduc aminte.

— Şi nimic altceva?

— Nimic. Mergeam la Lourdes şi ne întorceam apoi acasă. Ce vrei să-ți mai spun?

Adamsberg se simțea bine. Îl asculta pe fratele lui, nu avea altceva de făcut. Trebuie că sfânta aceea din Lourdes l-a trimis pe Raphaël pe plaja asta a insulei Ré, la doi paşi de Rochefort. Cum îi zicea oare? Thérèse? Roberte?

— Cum se chema sfânta? Cea din Lourdes? a întrebat el.

— Sfânta Odette? Stai o clipă. Sfânta Bernadette.

— N-am ținut minte mare lucru.

— Nu. Mai bea o înghițitură.

Adamsberg s-a conformat, apoi a pus paharul pe masă şi şi-a privit fratele.

— Mama hotărâse ca în vara aia să nu ne mai oprim în pădurea Bénéjacq ci, la întoarcerea de la Lourdes să mergem pe jos şase sau şapte kilometri. Avea ceva de făcut în apropiere. La cotitura drumului – ne-a explicat pe drum, nu mai ții minte?

— Nu.

— La cotitura drumului, la marginea unei poieni, a continuat Raphaël. Era acolo un porumbar din piatră, mic, cu diametrul de doi metri poate. Uşa şi lucarnele erau zidite, numai una rămăsese liberă. Asta am văzut.

— Şi? Ce făcea ea acolo? La porumbar?

— Acolo stătea o femeie. De vreo cinci ani. Nu ieşise deloc afară.

— Vrei să spui că stătea acolo închisă zi şi noapte?

— Da.

— Dar cum trăia?

— Din mila celor care urcau până acolo şi îi ofereau apă şi hrană prin lucarnă. Şi paie ca să-şi acopere excrementele. Asta a făcut mama, i-a lăsat hrană. Oamenii din împrejurimi o considerau o sfântă protectoare, ca pe vremuri. Prefectul nu îndrăznea să intervină.

— Nu pot să te cred, Raphaël!

— Nu *vrei* să mă crezi, Jean-Baptiste.

— Dar ce făcea acolo? Cine o închisese acolo?

— Este vorba despre o femeie care se închisese acolo de bunăvoie, până la moarte. Aşa cum se întâmpla odinioară.

— Înainte aşa procedau femeile?

— Multe femei procedau aşa în Evul Mediu, până în secolul al XIV-lea. Li se spunea *pustnice.*

Adamsberg a rămas cu paharul suspendat în aer.

— Pustnice, a repetat Raphaël. Unele au supravieţuit în cotloanele alea întunecoase şi cinzeci de ani. Părul le creştea zburlit şi era plin de insecte, unghiile le erau lungi şi încovoiate ca nişte gheare răsucite, pielea le era acoperită de jeg, corpul duhnea de împuţiciune, excrementele şi alimentele stricate le erau culcuş. Iar tu ai văzut-o pe aceasta, ultima pustnică din vremea noastră: pustnica din Pré d’Albret.

— Niciodată! a ţipat Adamsberg. Mama nu m-ar fi lăsat să

o văd.

— Ai dreptate. La zece metri de porumbar ne-a impus să o aşteptăm. Dar era atât de misterios, nu? Te-ai strecurat prin spate şi când ea s-a întors ai gonit ca un iepure, te-ai urcat pe o piatră şi te-ai uitat prin lucarnă. Un minut sau două, poate. A durat ceva. Apoi ai urlat. Ai urlat de spaimă, ai urlat ca un dement. Apoi ai leşinat.

Adamsberg se uita la fratele său şi îşi ținea pumnii încleştați.

— În timp ce mama încerca să te facă să-ți vii în fire, pălmuindu-te şi stropindu-te cu apă de la Lourdes, am alergat până la drum după tata. Nu ți-ai revenit decât în maşină, pe bancheta din spate, stăteai cu capul pe genunchii mei şi chiar dacă ai rămas cu nasul lipit de lucarnă doar un pic, fața îți duhnea a rahat şi a moarte. Iar mama te-a zgâlțâit şi ți-a spus: „Uită, fiule, uită, ai milă”. Iar tu nu ai mai vorbit niciodată despre incident. Asta e spaima, asta e bezna, asta e pustnica hidoasă care te ia de ceafă: femeia de la Pré d’Albret.

Adamsberg s-a ridicat, corpul îi înțepenise, iar buzele i se albiseră, şi-a trecut o mână crispată peste față şi a avut impresia că duhnea a moarte şi împuțiciune. Îl vedea pe fratele său, vedea lumânările, paharul, dar vedea şi ghearele, părul de un negru tern ca şi cel al borzelor, părul care se înfoia de fojgăiala paraziților din el, vedea o gură care se deschidea încet, mare, vedea dinții putrezi, ghearele care se apropiau de el şi, în cele din urmă, urletul, neaşteptat şi înfricoşător. Pustnica. Raphaël s-a ridicat dintr-odată, a ocolit masa şi a ajuns la timp ca să-l prindă în brațe pe fratele său care leşinase. L-a târât până la pat, i-a scos pantofii şi l-a învelit.

— Ştiam că am să te fac să suferi, a şoptit el.

XXVIII

De obicei, Adamsberg dormea puțin şi se trezea în zori. De data asta, Raphaël l-a trezit la prânz. A deschis ochii şi s-a ridicat în capul oaselor. Ştia că e târziu, nu avea rost să întrebe cât e ceasul.

— O să-ți folosesc baia, a spus el. Nu m-am spălat şi nu m-am schimbat de ieri.

— Am doar un duş.

— O să-ți folosesc duşul. A sunat cineva?

— Ai două apeluri.

Adamsberg a luat telefonul şi a ascultat mesajele lăsate de Voisenet şi de Retancourt. Voisenet se formaliza: Jean Escande ajunsese la Palavas cu două zile înaintea atacului cu venin care îl vizase pe Vessac. Bătrânul Jeannot cel fără un picior era cunoscut în câteva mici restaurante ale stațiunii şi îl găsise în cele din urmă la o amică, de unde se pregătea să plece.

— Acum ce mai am de făcut, comisare?

— Te întorci la echipă, locotenente. Ai avut totuşi timp să faci o baie?

— Cinci minute.

— Mereu ocupat, Voisenet.

Apoi a sunat-o pe Retancourt.

— Am vizitat treizeci şi opt de hoteluri, comisare.

— Doar nu o să facem turul Franței. Întoarce-te, Retancourt.

— A dormit în maşină, la asta te gândeşti?

— A dormit la Palavas.

— Dar dacă era…

— Ştiu, a întrerupt-o Adamsberg. Ştiu.

— Eşti tot la Rochefort?

— Sunt pe insula Ré, la fratele meu. Anunță-l pe Mordent că ajung mâine la Brigadă. Pe Mordent, nu pe Danglard.

Adamsberg i s-a alăturat lui Raphaël pe terasă unde prânzul era gata. Paste cu jambon. Prestațiile culinare ale lui Raphaël nu erau mai bune decât cele ale fratelui său.

— Ne-am ars, i-a spus. Nu Jean Escande l-a atacat pe Vessac. L-am localizat pe malul mării, la sute de kilometri de locul unde a avut loc atacul.

— Ar fi putut să-l trimită pe fiul lui.

— Nu, Raphaël, genul ăsta de răzbunare, nu se duce la îndeplinire prin procură. Ori e directă, ori nu mai e deloc. Băieții muşcați de păianjen nu şi-au asasinat torționarii. Şi cu toate astea este vorba de veninul păianjenului pustnic. Şi cu toate acestea orfelinatul Milostenia rămâne în centrul atenției. Sunt sigur de asta sau nimic nu mai are sens. Nu e altă cale, iar calea asta nu duce nicăieri. Am muşcat pământul, cum a spus Danglard.

Raphaël i-a întins pâinea şi cei doi frați au şters farfuriile cu gesturi largi de copii de la țară.

— Dar acum situația este alta, a spus Raphaël, aruncând firimituri de pâine unor pescăruşi care țopăiau pe plajă.

— Eu am un cuplu de mierle la Brigadă. Le dau prăjitură. Masculul e cam slăbuț.

— E bine şi cu mierlele. Femela cloceşte?

— Cloceşte. Ce anume este diferit?

— Eşti orb?

— Nu, o văd perfect pe pustnica din Pré d'Albret. Şi mai ştiu şi de ce am urlat.

— Pustnica s-a apropiat de tine.

— De unde ştii?

— Nu ştiu. Dar totdeauna mi-am imaginat că asta a făcut.

— Da. Cu mâinile întinse în față şi a țipat, nu, a urlat. Dar acum o pot privi. Nu mă mai tem de ea. Nu mă mai tem nici de

cuvânt. Pustnica, pustnica, pot să-l repet până mâine fără să mai leşin.

— Aşadar poți s-o înfrunți. Eşti eliberat. Poți să vezi.

— Dacă ar mai fi ceva de văzut. Cine ar ucide cu venin de păianjen-pustnic în afara băieților de la orfelinat? Dar nu sunt ei.

— Sunt alții, Jean-Baptiste. Acum eşti despovărat şi ai să-i găseşti. Ajungi la ora opt.

— Unde?

— Ştiu că o să iei următorul tren.

Adamsberg a zâmbit.

Raphaël şi-a condus fratele la gară şi l-a lăsat pe peron după o lungă îmbrățişare.

— La naiba, Raphaël! Mi-am lăsat lenjeria murdară la tine.

— Ăsta era şi scopul, nu?

La fel ca multora, şi lui Adamsberg îi plăcea să meargă cu trenul care oferă în dar un răgaz, mai exact o excursie fugitivă în lume. Gândurile se înlănțuiesc domol. Cu ochii mijiți, Adamsberg îşi lăsa mintea să eludeze naufragiul dureros al anchetei şi să se întoarcă la acea Louise cu cei o sută de păianjeni imaginari ai ei, să revină la legăturile pe care le făcuse Voisenet între fluidele animale şi spermă, la femeile violate şi să ajungă iar la femeia „dusă" care locuia cu Irène. Şi-a scos mobilul ca să-i trimită un mesaj lui Voisenet.

— *Un gând venit în tren: Plecând de la ipoteza ta: femeie violată, controlul lichidului veninos, uciderea agresorului folosind veninul acestuia. E posibil ca o femeie, victima unui viol, să poată, din aceleaşi motive, să dezvolte o spaimă față de animalele veninoase?*

— *Un gând venit la volan,* a răspuns Voisenet: *Mă întorc la Paris, îi dictez lui Lamarre. Da, desigur. Fobie față de şerpi, scorpioni, păianjeni, față de orice creatură susceptibilă să arunce cu violență un lichid distrugător. Este foarte interesant,*

dar nu ne ajută deloc.

— Nu-i nimic.

— Chiar aşa răspuns? l-a întrebat Voisenet pe Lamarre. „Nu-i nimic”?

— Întocmai.

Voisenet, obosit, se întreba cum de rezultatul dezastruos al anchetei îi mai permitea lui Adamsberg să se lase purtat pe drumuri atât de îndepărtate. Fără să ştie că Raphaël smulsese pânza pustnicei păianjen de la Pré d’Albret şi îl eliberase ca să poată să se mişte şi să gândească în voie.

Adamsberg a trecut apoi la Irène, care putea folosi mobilul lui Élisabeth, căutând un pretext potrivit ca să-şi poată plasa întrebarea. Fără să izbutească, decise să-i trimită un mesaj:

— *Irène, cum o cheamă pe colocatara dumneavoastră?*

— *Louise Chevrier. De ce?*

Un „de ce” extrem de justificat.

— *Cunosc un specialist în fobia păianjenilor. Ar putea să vă ajute, mă gândesc?*

Nefiind sigur că există termenul „arahnofobie”, evitase obstacolul, dar mesajul nu i se mai părea la fel de convingător pe cât şi-ar fi dorit.

— *Va refuza să-l vadă. Nu suportă bărbaţii, ceea ce nu-mi face viaţa mai uşoară.*

— *Era doar o idee.*

Minciună, s-a gândit Adamsberg, făcând o grimasă. Irène era spontană şi el o păcălise în favoarea altor scopuri, în favoarea „gândurilor venite în tren” care nu îi ajutau cu nimic, aşa cum observase pertinent Voisenet. De data asta l-a contactat pe Mercadet:

— *Caută şi vezi dacă a fost vreun viol asupra unei oarecare Louise Chevrier, 73 de ani.*

— *E urgent?*

— *Vreau să pricep o chestie.*

Pe când moțăia, Adamsberg a primit răspunsul destul de lung.

— *Violată în 1981, la Nîmes, avea 39 de ani. De data asta violatorul a fost prins: Nicolas Carnot, 15 ani de pârnaie. Am controlat: nicio legătură cu orfelinatul. Nici ea, nici el. Rahat, mi-a scăpat. Pentru că procesul a avut loc la tribunalul de la Troyes. Nu ştiu de ce.*

„De data asta violatorul a fost prins”. Adamsberg înțelegea unde bate locotenentul. Cunoştea cifrele sumbre: la fiecare şapte minute în țară se petrece un viol, dar numai 1–2% dintre violatori erau condamnați. Oare una dintre femeile violate putea să ajungă să se teamă până la nevroză de animalele veninoase? Până într-acolo încât să şi le imagineze înconjurând-o de peste tot cu picioarele lor păroase? Sau, dimpotrivă, să facă un pact cu veninul, să şi-l însuşească şi să violeze cu el viața agresorului?

„Picioarele păroase” la care se gândise avantajau foarte mult recursul la păianjen, în ipoteza unei răzbunări pentru viol, pentru că evocau brațele virile care au imobilizat victima. Sigur, păianjenul-pustnic nu avea picioarele păroase, dar era un punct în plus pentru arahnide în general – arahnoide? arahnee? – față de concurenții lor purtători de lichide, şerpii şi scorpionii, ba chiar viespile şi alți atacatori. Un alt atu: uciderea frecventă a păianjenului mascul după împerechere, deşi nu era cazul păianjenilor pustnic. Dar în favoarea lui, căci era sperios, petrecându-şi viața departe de oameni, neîndrăznind să se aventureze pe un teren necunoscut. Da, gândea el, alungând din minte femeia violată, da, păianjenul-pustnic era un bun tovarăş, alături de care să trăieşti o viață. Şi, cu picioarele lui lipsite de păr, oarecum feminine, părea chiar abordabil. Şi totodată înzestrat cu un lichid care dizolva carnea şi sângele.

Şi-a luat privirea de la dealuri şi clopotnițe şi l-a întrebat încă o dată pe Mercadet:

— *Poți să-mi spui ce profesie a avut Louise Chevrier?*

— *Informație de la Froissy: bonă la domiciliu.*

— *Unde?*

— *La Strasbourg.*

— *Când?*

— *Câțiva ani începând din 1986.*

Strasbourg. Îşi amintea catedrala somptuoasă. Ceea ce l-a dus cu gândul la o altă clopotniță, mult mai modestă, cea a orfelinatului Milostenia. Iar clopotnița asta domina edificiul anchetei. Părerea lui.

Încetineala cu care îi parveneau răspunsurile de la Mercadet îi sugera că locotenentul se apropia de perioada de somn. A lăsat mobilul considerând că a şti dacă se spune arahnodă, arahnidă sau arachnee era o problemă care mai putea să aştepte, şi a închis ochii. Cele douăsprezece ore de odihnă nu-i fuseseră de ajuns.

XXIX

Dimineață, Adamsberg se îndrepta spre Brigadă, supraveghind câțiva pescăruşi care l-au urmărit de pe insula Ré. Nu mai avusese amețeli, nici nu şi-a mai dus mâna la ceafă şi nici nu a mai simțit umbra vreunei fantome.

Totuşi nu se grăbea, întârziindu-şi sosirea, gândindu-se cum va conduce şedința în care va trebui să gestioneze, în fața subordonaților săi, majoritatea epuizați, incontestabilul eşec al anchetei. Se întorcea dintr-un periplu în care îi implicase pe toți, cu excepția lui Danglard, rămas asemenea unui căpitan înfrânt pe nava fără catarg, copleşit de fapte care nu puteau fi negate. După un început nesigur, subordonații săi au crezut în anchetă, l-au urmat dar întoarcerea în port se făcea în tăcere, în sala de şedințe, pe o mare neclintită. Nici Jeannot după gratii, nici Micul Louis, Marcel şi celelalte bătrâne victime puse sub acuzare. Totuşi, simțea o oarecare satisfacție să ştie că toți aceşti copii muşcați de păianjenul-pustnic la orfelinatul Milostenia, pe care îi considera încă tineri şi nevindecați, nu uciseseră pe nimeni. Şi, în ciuda decepției polițistului, în ciuda anchetei care se încheia atât de brusc, victoria oferită de fratele său îl umplea de firesc şi îi făcea inima uşoară. Frânturi de idei, lipsite de sens, îi reveneau în gând ca nişte minuscule bule de aer eliberate în apă, umplându-i spiritul de un gaz tumultuos, care fremăta în van.

Înainte să intre pe poarta sediului, s-a sprijinit de un felinar şi i-a trimis un mesaj lui Danglard: *Poți să mergi să iei masa în familie, comandante. Drumul e liber.*

La Brigadă, fețele erau morocănoase şi obosite. Veyrenc, căruia Adamsberg îi repartizase fragmente mari din discursul pe care îl avea de ținut, se concentra asupra câtorva note. Retancourt era neclintită. Eşecul unei anchete nu-i slăbea ei puterea de a rezista. Dar se temea, ca şi alții, că Adamsberg va suferi când va prezenta eşecul în fața asprului Danglard. Comandantul dispunea de toate armele oferite de limbaj ca să îşi evidențieze victoria în fața unui comisar care, de dimineață, părea cam neajutorat. Iar Danglard încă nu se arătase. Adamsberg a trecut de la un birou la altul distribuind, în

funcție de personalitatea fiecăruia, zâmbete sau mici gesturi amabile. Pentru Retancourt şi pentru Froissy culesese de dimineață două mănunchiuri de flori albastre de câmp. A pus unul pe biroul lui Retancourt.

— Danglard a sosit? a întrebat el.

— E în birou, i-a răspuns Noël. Ascuns ca un păianjen pustnic. Sau mulțumit c-am încasat-o.

Adamsberg a ridicat din umeri.

— Şi Froissy? Ruptă de oboseală?

— E în curte.

Adamsberg se îndrepta într-acolo ca să-i ofere florile firave care începuseră să i se ofilească în mâini, când aceasta a intrat în sală atât de radioasă, încât aveai impresia că în ultima clipă s-a întâmplat un miracol. Un fals Jeannot la Palavas ori adevăratul Jeannot să fi fost reperat la Saint-Porchaire.

— S-au născut! a exclamat ea.

— Puii de mierlă? a întrebat Adamsberg.

— Sunt cinci iar părinții sunt disperați să le găsească de mâncare.

— Cinci, sunt cam mulți, a observat Voisenet un pic îngrijorat. Curtea e pavată. Iar pământul dimprejurul copacilor este acoperit cu un grilaj. Părinții nu au ales bine locul. Cum le vor găsi viermi de pământ?

— Froissy, a spus Adamsberg scoțând o bancnotă din buzunar, la băcănia din colț au căpşuni, du-te şi cumpără. Şi adu şi nişte prăjitură. Voisenet, du-te şi fă-le rost de un vas pentru apă. Nu a mai plouat de cinci zile. Retancourt, ai totuşi, grijă de motan. Noël, Mercadet, îndepărtați grilajul din fața copacilor, Justin, Lamarre, stropiți pământul bine, înmuiați-l. Cine ştie un magazin de pescuit în apropiere?

— Eu, a spus Kernorkian. E la zece minute de mers cu maşina.

— Mergi şi cumpără viermi de pământ.

— Mari?

— Mici şi foarte subţiri.

— Şi şedinţa? Începe la ora nouă.

— O să te aşteptăm.

Mordent privea scena stupefiat. Adamsberg dădea ordine ca şi când ar fi fost vorba de o anchetă în plină desfăşurare. Iar poliţiştii se supuneau imediat, pătrunşi de importanţa misiunii lor, părând că uitaseră de eşecul pe care îl avuseseră şi de impasul inexplicabil în care se găseau.

Adamsberg a ieşit în curte, i-a ajutat pe Noël şi pe Mercadet să mute grilajul, apoi a observat cuibul unde puişorii deschideau ciocurile încontinuu. Părinţii se roteau grăbiţi în jurul cuibului.

— Nimeni să nu se apropie prea mult de cuib, a ordonat el plecând.

Pe drum s-a întâlnit cu Mercadet şi l-a prins de umăr.

— Nu-i chiar totul atât de rău, aşa-i?

După care, într-o oarecare agitaţie, au fost aşezate pe jos şapte căpşuni, două felii de prăjitură, iar vreo duzină de viermi de pământ au fost lăsaţi pe solul umed. Adamsberg l-a trimis pe Estalère să prepare cafelele, semn că şedinţa din sala de conciliu începea cu o oră întârziere. Scaunul lui Danglard era gol.

Din birou, Danglard îşi dăduse seama de agitaţia care pusese stăpânire pe brigadă fără să priceapă care era motivul. Ciulind urechea înţelesese că zgomotele se datorau celor cinci puişori de mierlă de-abia născuţi. Voisenet avusese dreptate, erau cu siguranţă condamnaţi la moarte în curtea lor stearpă, iar Adamsberg luase măsurile care se cuveneau ca să-i salveze. Ei şi, ce-l privea pe el moartea a cinci pui de mierlă? Nu-l privea deloc. Comandantul se uita la mesajul foarte recent trimis de comisar: *Poţi să mergi să iei masa în familie, comandante. Drumul e liber.*

Aşadar, întocmai cum se temuse, Adamsberg înţelesese. Comisarul cercetase motivul încăpăţânării sale de a bloca

ancheta şi îl găsise: Richard Jarras. Şi avea dreptate. De îndată ce auzise de decesele anormale pricinuite de veninul păianjenului pustnic, ştiuse de unde putea veni atacul. Şi a încercat totul ca să împiedice ancheta şi să-l izoleze pe Adamsberg de oamenii lui. Crezuse că-l va învinge uşor pe comisar şi se înşelase. Adamsberg urmărise pista şi ajunsese la orfelinat, iar în cele din urmă îşi convinsese echipa să-l urmeze. Acum, când ancheta dăduse greş, Danglard putea să observe catastrofa pe care o produsese emotivitatea, nestăpânirea şi teama lui. Băgase din nou zâzanie în brigadă, apoi hotărâse să amenințe viitorul comisarului şi, de data asta, scopul fusese să se dea peste cap pentru a proteja un posibil asasin. Un delict care îl făcea pasibil de o condamnare pentru complicitate. E terminat.

Şi, aşa cum se întâmplă când eşti terminat numai din cauza ta, reacția de apărare a lui Danglard nu erau remuşcările ci agresivitatea. Chiar dacă va pierde tot, măcar să-l distrugă pe celălalt, pe Adamsberg, de la care i se trăgea întreaga nenorocire.

Instalat în sala conciliului, comisarul aştepta ca Danglard să binevoiască să îşi facă apariția. Toți se uitau la el, atenți la hotărârea pe care urma să o ia. Toți ştiau că Danglard încurajase revolta şi decisese să prezinte cazul comisarului-şef. Dar Adamsberg nu informase pe nimeni, în afară de trei dintre adjuncții săi, de greşeala de care se făcuse vinovat Danglard când a ales să protejeze un potențial ucigaş.

Comisarul şi-a strâns buzele, a luat mobilul şi a ascultat piuitul puilor de mierlă ca să-şi calmeze nemulțumirea. În loc să scrie un mesaj în tăcere, a format numărul de telefon al lui Danglard.

— Toate bune, comandante? Ai întârziat zece minute, a spus el calm.

Danglard a rămas tăcut. Adamsberg a explicat asta prin gesturi echipei sale.

— Conform legilor etice în vigoare la bord, un comandant nu-şi abandonează nava pe cale de a se scufunda, a reluat Adamsberg continuând, fără să ştie de ce, să folosească o

metaforă maritimă.

După această nobilă frază, comandantul Mordent a clătinat din cap.

— Eşti aşteptat imediat, a încheiat Adamsberg. Vii, da sau nu, asta vreau să aud.

Danglard a rostit un „Da” de neînțeles înainte să închidă. Adamsberg şi-a privit echipa mută de îngrijorare.

— Sunt lucruri mai importante decât umorile lui Danglard, a spus el. De pildă, puişorii, n-au nicio legătură cu asta.

Exact această frază ineptă a auzit Danglard când a deschis uşa. S-a aşezat la locul lui fără să arunce vreo privire colegilor.

— Bine, a continuat Adamsberg. Suntem toți ca să vă spun ceea ce ştim fiecare dintre noi: un fiasco total. Ne-am înşelat, vreau să spun: m-am înşelat. Pista era strălucitoare, dar falsă. Gaşca celor muşcați de păianjenul-pustnic nu s-a atins de borzele de la orfelinat. Ne-am putea încăpățâna, dar am greşi. Dacă niciunul dintre ei nu s-a atins de Vessac, înseamnă că nu s-au atins nici de ceilalți. Dar aş vrea să mă încăpățânez asupra unui punct, asupra unui detaliu care iese în evidență: continui să cred că există o legătură între orfelinatul Milostenia şi cele trei asasinate ale lui Claveyrolle, Barral şi Landrieu. Pentru că nimic altceva nu explică ideea smintită de a folosi venin de păianjen pustnic.

Adamsberg s-a oprit ca să deschidă mobilul care suna.

— Cele patru asasinate, s-a corectat el. Olivier Vessac a murit la spitalul din Rochefort, acum cincisprezece minute. Mai sunt doi pe care trebuie să-i salvăm: Alain Lambertin şi Rogers Torrailles. La cererea mea sunt deja sub protecția polițiştilor.

— Bine, a spus Mordent.

— Dar asasinul se pregăteşte de paisprezece ani, a insistat Adamsberg. Suntem în mare întârziere, comandante. Iar dacă pista găştii celor muşcați de păianjenul-pustnic era strălucitoare, cred că aceea pe care va trebui s-o găsim va fi întunecoasă şi rece.

— De ce? a întrebat Lamarre.

— Nu ştiu. Ne-am înşelat asupra drumului. Nu era cel bun. Poate că era prea strălucitor. Nu e prima dată când o anchetă se blochează într-un, cum se spune, meandru? Aşa se spune? E bine, Danglard? Meandru? Care nu a dus nicăieri. Aşa că va trebui să găsim un alt drum, o altă strâmtoare, cea adevărată, care ne va conduce la asasin.

— Cât de simplu, a intervenit Danglard acru. Unde anume veți găsi, acum, acea „strâmtoare”, cum spui, această strâmtoare „întunecoasă şi rece”? Nu mai există niciun indiciu care să reziste. Doar dacă nu speri să te ghideze pasiunea, credința, siguranța ta? Asemenea lui Magellan întorcându-se dintr-un drum greşit în altul?

— Magellan? a întrebat Adamsberg.

Şi toți au înțeles că Danglard îşi pregătea acum revanşa, pe terenul mult mai comod al cuvintelor şi al cunoştințelor. Magellan. Niciunul dintre ei, cu excepția lui Veyrenc, nu era în stare să spună cine era tipul şi ce făcuse.

— Şi de ce nu, asemenea lui Magellan, comandante? a răspuns Adamsberg întorcându-se spre Danglard. Nu aş îndrăzni să compar mica noastră expediție cu voiajul lui extraordinar. Dar fiindcă vrei să vorbeşti despre asta, dă-i drumul. Am devenit foarte maritim de când am văzut portul Rochefort.

Adamsberg s-a ridicat şi s-a îndreptat calm spre o mare hartă a lumii pe care Veyrenc o prinsese cândva în pioneze pe perete. Ca brigada să poată fi mai liberă, a spus el. Comisarul, ca şi ceilalți, ştia unde bate comandantul cu aluzia la Magellan. Să-l umilească în fața echipei, să-i evidențieze ignoranța şi să demonstreze inconsistența gândirii sale. Şi, în cele din urmă, să piardă sprijinul subordonaților. Dar, dacă Danglard ştia cu siguranță multe lucruri despre Magellan, ignora că în satul unde se născuse Adamsberg trăise un cantonier care nu se dezlipise de stâncile Pirineilor. Dar călătorise urmărind pas cu pas aventurile şi descoperirile exploratorilor de demult şi ale vaselor lor ale căror machete le construise în detaliu, inclusiv ornamentele extraordinare de la pupa, şi care îi fascinau pe

toți, pe o rază de douăzeci de kilometri. Grupuri de copii urmăreau în tăcere degetele groase ale bărbatului lipind corzile fine de catarge şi ascultând poveşti repetate de sute de ori. Aşa încât Adamsberg era familiarizat cu aventura lui Magellan. Odată ajuns în fața hărții, şi-a pus degetul pe un punct al coastei spaniole. S-a întors şi a surprins privirea lui Veyrenc. Acesta ştia şi, închizând pleoapele, i-a dat undă verde prietenului său.

— Aici este portul Sevilla. În 10 august 1519, Magellan – pe numele său Fernão de Magalhães – pleacă în larg cu cinci vase: *San Antonio, Trinidad, Conceptión, Victoria* şi *Santiago.* Conduce vasul amiral *Trinidad.*

Degetul lui Adamsberg a ocolit Africa, a trecut peste Atlantic, a coborât pe coastele Braziliei şi ale Argentinei şi s-a oprit pe un punct din estul Americii de Sud.

— Aici suntem la 40 de grade latitudine. O hartă indica strâmtoarea atât de căutată spre un ipotetic ocean, viitorul Pacific, cel care avea să dovedească lumii şi Bisericii că Pământul este rotund, aici, la 40 de grade. Şi era o pistă falsă.

Toți subordonații se întorseseră spre Adamsberg şi, pe cât de liniştiți, pe atât de fascinați, îi urmăreau degetul. Veyrenc observa schimbările de pe fața lui Danglard şi mai ales cele survenite când acesta pronunțase numele celor cinci nave ale expediției şi cel al portughezului Magellan.

— Iar Magellan coboară tot mai spre sud, tot mai spre zonele friguroase. Intră în fiecare golf, în fiecare golfuleț sperând să descopere intrarea în celălalt ocean. Dar golfurile sunt închise, golfulețele blocate. Navele sunt ciuruite, dar continuă prin furtuni, morți de foame şi de frig, el şi echipajul lui, până în golful San Julián. Mai coboară şi, depăşind 52 de grade, descoperă în sfârşit strâmtoarea care îi va purta numele. El şi echipajul său.

Echipajul, echipa, ne-am prins. Degetul lui Adamsberg a conturat sudul Patagoniei, a ieşit în Oceanul Pacific şi aici comisarul şi-a lipit palma.

— Trebuie să o luăm din loc, să găsim o altă strâmtoare, asta încercam să vă spun într-o formă mai simplă înainte ca

Danglard să mă întrerupă amintind de Magellan.

— Pe care îl cunoaşteți foarte bine, comisare, a intervenit Danglard, care, deşi era pe marginea prăpastiei, nu se lăsa şi încerca să muşte.

— Te deranjează?

— Nu, mă miră.

După replica aceasta jignitoare, Noël s-a ridicat dintr-un salt fără se preocupe de scaunul căzut, şi s-a îndreptat spre comandant gata să atace.

— Conform eticii de la bord, un comandant nu-l insultă pe amiral, a spus el mânios, repetând expresia lui Adamsberg. Înghite-ți vorbele!

— Conform eticii de la bord, un locotenent nu dă ordine unui comandant, a replicat Danglard ridicându-se la rândul său.

Adamsberg a închis o clipă ochii. Danglard se transformase şi devenise un ticălos în toată puterea cuvântului. Şi, dacă era cineva care să nu facă față unui Noël furios – care-şi reluase apucăturile de copil al străzii mândru şi periculos – ei bine, tocmai Danglard era acela. Adamsberg a prins pumnul locotenentului mai înainte să atingă maxilarul lui Danglard.

— Să nu facem greşeli, Noël, a spus Adamsberg. Mulțumesc, acum luați loc.

Ceea ce au făcut amândoi: locotenentul bombănind, iar Danglard palid, cu părul rar şi cărunt ud de sudoare.

— Incident închis, a continuat comisarul. Au mai fost certuri şi la bordul navei *Trinidad.* Pauză, a ordonat el. Să nu ieşiți cu toții în curte ca să vedeți puişorii. O să le alungați părinții, iar aceştia s-ar putea să plece pentru totdeauna. Şi atunci nu vom mai putea face nimic.

XXX

În timp ce echipa se dispersa, Retancourt îl felicita pe Noël pentru atacul său, apreciind foarte mult, ca o cunoscătoare ce era în materie de luptă, traiectoria întreruptă a croşeului de dreapta iar Danglard se refugia în vizuina lui, Adamsberg s-a strecurat în biroul său, a luat cutiuța de plastic, a răsucit sub ochi păianjenul-pustnic mort, apoi a ridicat receptorul telefonului de pe birou.

— Irène? Adamsberg. Ai aflat?

— De moartea lui Vessac? Sigur. Vorbesc încet, sunt împreună cu Élisabeth pe culoarul spitalului. O să încerc să o scot de aici.

— Aş vrea să ştiu: cum a reacționat Louise? Ştie?

— Sigur că ştie! În toată regiunea nu se vorbeşte decât de asta. Atenție, nimeni nu bănuieşte că e vorba de asasinate, mi-am ținut promisiunea, comisare. Dar „blestemul” păianjenului-pustnic a invadat netul. Toți sunt convinşi că veninul a suferit o mutație.

— Dar Louise? Vede în continuare păianjeni pustnic?

— Din rău în mai rău. S-a închis în camera ei pe care a aspirat-o deja toată, de sus până jos, nu ştiu de câte ori. În curând o să aspire şi pereții, v-o garantez. Va trebui să mă întorc. Şi vă jur, cu Élisabeth în brațe nu e deloc momentul. E vina mea că m-am pricopsit cu una ca Louise. Nu mi-am dat seama de la început că e dusă. A început cu săpunul.

— Cu săpunul?

— Da, ştiți, săpunul lichid cu o chestie pe care dacă apeşi țâşneşte lichidul. Mi se pare chiar mai igienic. Ei bine, asta a scos-o din minți, a urlat, l-a aruncat la gunoi. L-am recuperat, n-am bani ca să-i arunc pe fereastră.

— Ce a făcut-o să urle, săpunul sau jetul?

— Jetul. Chiar trebuie să ai păianjeni pe creier. Scuze pentru glumă, scuze.

— Îmi place gluma.

— Ah, da, atunci cu atât mai bine. Îmi vin glume dintr-astea, aşa, pur şi simplu, v-am spus. Ne mai înveselim, nu?

— Pentru asta sunt glumele, Irène. Şi ce altceva o mai face să urle?

— Toate produsele pe care trebuie să apeşi, cremele hidratante, de exemplu. Ah, da, şi uleiul, nu suportă când trebuie să apeşi pe sticlă ca să-l scoți. Dar altfel cum să faci salata?

— Şi cu oțetul – aceeaşi situație?

— Nu, nu-i pasă de oțet. E dusă, v-am spus. Şi cu cei care îmi livrează cumpărăturile, care sunt numai bărbați, tot timpul, vă asigur că nu-i uşor. Trebuie să o anunț ca să se încuie în cameră.

— Ştiți ceva despre viața ei de dinainte?

— Nimic. Nu vorbeşte despre asta niciodată. Mi-ar conveni să-i fac vânt, dar nu îndrăznesc. Ce-o să se aleagă de ea? Şi eu o să fiu cea rea. Aşa că nu îndrăznesc.

— Iese uneori?

— Singură? glumiți, comisare. În schimb, când plec la plimbare în postură antalgică, urcă în maşină cu mine. Şi de multe ori mi-aş dori să fiu singură, dar nu îndrăznesc să o refuz. Apoi o las la hotel să se uşureze, scuze, să se descurce şi merg să mă plimb cu aparatul foto după mine. Pe urmă îmi iau globuri.

— Globuri, Irène?

— Da, globuri, din cele pe care dacă le răsuceşti începe să ningă. Sunt drăguțe, nu? Am mai mult de cincizeci acasă. Uite, dacă vă place catedrala din Brouges, v-o dăruiesc.

— Mulțumesc frumos, a spus Adamsberg care prefera de o mie de ori păianjenul-pustnic mort. Aş vrea, totuşi, să o cunosc.

— Ca să înțelegeți ce este arahnofobia?

— Ah, deci ăsta e termenul? „Arahnofobia”? Stați puțin, să

notez.

— Iar să o vedeți, lăsați-o baltă, comisare, sunteți bărbat.

— Uitasem.

— Că sunteți bărbat? Nu e bine, comisare. Asta se vede, totuşi.

— Nu, uitasem că nu m-ar suporta. Mă mai gândesc. Trebuie să mă întorc la şedință.

— Cred că aveți altceva în minte decât arahnofobia, a spus Irène cu subtilitatea ei foarte fină, dincolo de pălăvrăgeală sau vorbele ei fără ocolişuri. Totuşi sunteți polițist.

— Şi ce am în minte?

— Vreți să vă convingeți personal dacă păianjenii-pustnic s-au înmulțit.

Adamsberg a zâmbit.

— Nu-i greşit.

A împins telefonul perplex. Louise Chevrier asta, despre care nu ştia nimic, nu era doar „dusă", ci de-a dreptul nevrozată. Într-atât încât să se teamă de jetul de săpun alb, o substanță vâscoasă care țâşneşte, imaginea recurentă a violului pe care l-a suportat. Avusese multe cazuri cu femei violate, cunoscuse femei care nu suportau prezența bărbaților, dar nu auzise niciodată vorbindu-se despre oroarea produsă de orice jet al unei materii ceva mai cremoase. Fobiile lui Louise frizau demența. Dacă putea să înțeleagă ura împotriva săpunului lichid, în schimb nu vedea nicio legătură între spermă şi ulei.

A închis ochii preț de câteva clipe, apoi şi-a lipit fruntea de fereastra din fața teiului. Ulei. Când auzise acest cuvânt? Când fărâmițase prăjitura? „Pantalonii nu vor mai putea fi purtați"? O motocicletă trecând în depărtare a acoperit cu zgomotul ei piuitul puişorilor de mierlă.

Uleiul, sigur, uleiul de motor vărsat în calea motocicletei borzei Victor Ménard, a treia victimă.

Adamsberg şi-a trecut mâinile peste obraji. Nu este o coincidență. Mercadet ar fi reperat violul asupra Louisei mai

devreme sau mai târziu. Dar ce căuta femeia aceasta terifiată de păianjenii-pustnic la Irène Royer acasă? Fiindcă Irène nu se ferea: toată lumea ştia că ea nu ucide păianjenii. Nu avea sens. Doar dacă Louise minţea în legătură cu toate. Ca să locuiască în acea casă doar ca să se afle în preajma păinjenilor-pustnic, acolo unde ştie că aceştia sunt acceptaţi, protejaţi, la fel ca ea. Apoi, încurcând pistele de teama unei anchete, mima un personaj diametral opus: cel al unei arahnofobe. În timp ce era arahnofilă şi chiar fan păianjeni pustnic. Nu exista termenul păianjen pustnicofilă, era sigur de asta.

Şi cum ar fi aflat de vreo anchetă? Irène îşi ţinuse promisiunea, nu apăruse nimic pe net. Dar ei vorbiseră şi ea îi spusese „comisare”.

Şi-a întins braţele, brusc neliniştit. Apoi s-a calmat: Irène nu era bărbat, şi nici nu făcea parte din Gaşca păianjenului-pustnic. Nu risca nimic. Doar dacă… Doar dacă pe Louise nu o neliniştea faptul că ancheta avansa, iar Irène putea să înceapă să aibă bănuieli şi, într-o bună zi, să nu se mai arate la fel de deschisă faţă de „nenorocitul” ei de comisar.

A mai sunat-o o dată pe arahnofila lui.

— Irène, este destul de urgent. Sunteţi singură?

— Élisabeth doarme. Ce s-a întâmplat?

— Ascultaţi-mă atent. Nu-mi mai spuneţi „comisar” de faţă cu colocatara dumneavoastră. Înţelegeţi ce vreau să zic?

— Deloc.

— Nu contează. Vă cer asta. Îmi promiteţi?

— Poate. Dar ce-i asta?

— V-a pus întrebări despre mine? Despre bărbatul cu care corespondaţi?

— Nu, niciodată. De ce ar face-o? La cât de dusă este, credeţi că are timp să se intereseze de alţii? Nici vorbă!

— S-ar putea întâmpla. Dacă vă întreabă cine este comisarul cu care staţi de vorbă, vă rog să-i răspundeţi exact aşa: este un vechi prieten din Nîmes pe care l-aţi regăsit din întâmplare. Se interesează, cât îi permite meseria pe care o are,

de păianjeni. Un zoolog care şi-a ratat vocația. Ceea ce explică discuțiile noastre referitoare la ultimele cazuri mortale provocate de păianjenul pustnic. Înțelegeți?

— Da, a răspuns Irène, suficient de confuză de data asta încât să nu-şi găsească cuvintele.

— Şi, între altele, sunt şi un colecționar de globuri, de globuri cu zăpadă.

— Dumneavoastră?

— E o minciună, Irène, mă înțelegeți?

— Nu. Explicați-mi puțin. Nu sunt o fată rea, v-am spus, dar nu sunt nici o marionetă, comisare.

— Nu cred că Louise este „dusă”, cred că este dementă. Şi, minți Adamsberg, capabilă să transmită mai departe orice informație despre anchetă pe care ar obține-o de la dumneavoastră.

— Ah, de data asta e mai clar.

— Nu trebuie nicio clipă să aibă vreo bănuială că mă gândesc la asasinate. Cel mai fin ecou în mass media ar fi o catastrofă.

— Înțeleg.

— Ne-am înțeles, Irène? Sunt doar un vechi prieten, un zoolog frustrat, pasionat de păianjeni şi de globuri cu zăpadă.

— Atunci, aş putea să fac asta: să cumpăr două sfere de la Rochefort. Când mă întorc, să-i spun că una este pentru mine şi una pentru dumneavoastră, a continuat Irène care şi-a regăsit vioiciunea. Aşa ne-am întâlnit. Într-un magazin de suveniruri din Pau, de exemplu. Am o sferă de la Pau. Şi astfel eu dau drumul minciunii.

— Perfect. Dacă trebuie să-mi spuneți ceva prea explicit, atunci trimiteți-mi un mesaj, apoi ştergeți-l.

— Înțeleg. Credeți că îmi verifică mobilul?

— Şi calculatorul.

— Păi, dacă-i aşa, atunci pot să vă transmit mesaje false:

despre sfere, cu o fotografie ataşată, cu mesajul „Pe-asta o ai?” Ca şi cum ne-am face concurență cu colecțiile noastre. Cât priveşte păianjenii, pot să vă vorbesc despre tegenaria, despre văduva neagră. De vreme ce sunteți un arahnolog frustrat, atunci nu există niciun motiv să vă intereseze doar păianjenii pustnic.

— Excelent, Irène. Faceți asta.

— Există o fisură. Dacă suntem prieteni vechi care s-au reîntâlnit – şi asta îmi face plăcere – de ce vă spun „comisare”?

Adamsberg a stat puțin pe gânduri având impresia clară că Irène gândea mai repede decât el.

— Spuneți că ăsta este jocul nostru. Că înainte îmi spuneați Jean-Baptiste, dar de când ne-am reîntâlnit, ați aflat că am devenit comisar. Aşa că am început în joacă să vorbim aşa şi că ne-am obişnuit astfel.

— Nu sună prea grozav, comisare.

— Nu.

— De aceea voi alterna. Uneori am să vă spun „comisare”, alteori am să vă spun „Jean-Baptiste”. Sau chiar „Jean-Bapt”, e mai amical, pare mai adevărat.

— Ar fi trebuit să fiți polițistă, Irène.

— Şi dumneavoastră arahnolog, Jean-Bapt. Scuze, mă antrenez.

XXXI

— Spuneam, înainte de călătoria noastră în largul Pacificului, că ne-ar trebui un alt drum, a început Adamsberg după ce toți își reluaseră locurile în sala conciliului.

— La 52 de grade latitudine, a precizat Mercadet grav și pentru sine.

— Comandantul Danglard afirmă că nu avem nimic la îndemână. Nu e chiar așa. Ceva se petrece sub ochii noștri, chiar de la început, dar nu am fost atenți la asta.

— Ce? a întrebat Estalère.

— Nu ce, Estalère. Cine?

— Despre ucigaș?

— Cred că este o femeie.

— O femeie? a repetat Mordent. O femeie? Care ar fi ucis deja opt bărbați în douăzeci de ani? Ce anume te atrage spre această idee, comisare, spre această… strâmtoare?

— Se știe, Gașca păianjenului-pustnic s-a transformat în gașca violatorilor. Mercadet a luat urma acestor violuri, de când tipii ăștia au devenit majori până la, să zicem, șaizeci și cinci de ani. Așadar, cam cincizeci de ani. E o muncă grea și nimic nu ne dovedește că nu au atacat și la Gard. Froissy va da o mână de ajutor.

Adamsberg se străduia să vorbească pe un ton neutru, liniștitor pentru toți membrii brigăzii, dar atacul lui Danglard fusese puternic. Era conștient că acesta se află pe marginea prăpastiei și că agresivitatea lui suicidară îi sfărâma tot mai multe pietre de sub picioare, aruncându-l în abis. Totuși, era pentru prima oară când comandantul îl insultase și își manifestase cu bună știință disprețul în fața tuturor. Flexibilitatea sa înnăscută îl îndemna să uite incidentul. Dar, de data asta, atacul fusese prea tăios. Instinctiv dorea să se ridice de la masă și să meargă să se plimbe. Ca să nu-l mai vadă pe Danglard, ca să nu se mai chinuie să organizeze și să explice argumentele în favoarea unei noi anchete care pornea

pe o pistă nouă şi nesigură. Era momentul să predea ştafeta lui Veyrenc, foarte dezinvolt în chestiuni de logică.

— Ai vreo idee despre această femeie? a întrebat Froissy care, şocată de atitudinea lui Danglard şi intimidată de cea a lui Noël, se străduia să-şi țină mâinile pe tastatură. Postura antalgică, a gândit Adamsberg.

— Am câteva, dintre care unele sunt banalități. Dar e mai bine să pleci de la bază după ce ai ratat drumul.

— Strâmtoarea, a spus Justin ridicând indexul.

Hotărât lucru, expediția lui Magellan îi impresionase, insuflându-le un dram de spirit eroic şi asta părea că-i inspiră. În ciuda contextului catastrofal al acestei anchete ratate, Adamsberg observa că membrii brigăzii se țineau mai drepți decât la începutul şedinței, că posturile erau mult mai hotărâte şi că privirile se opreau pe harta lumii. Poate că unii se închipuiau în afara sălii cu scaune de plastic, coborând pânzele în timpul furtunii, agățându-se de catarg, acoperind spărturile, înghițind pesmeți expirați. Cine ştie? Unii poate chiar visau la asta.

— Sunt douăzeci de ani de când ea ucide, a continuat Adamsberg. În opt reprize. Aceste crime elaborate în timp, acest program de distrugere conceput nevrotic drept un obiectiv vital, se clădeşte în copilărie. Nimic nu e făcut din impuls şi nimic nu e lăsat în voia sorții. Putem fi siguri că ucigaşa aceasta necunoscută a suferit enorm în copilărie. E prima banalitate pe care o menționez. Acolo, în copilărie, s-a petrecut transformarea ei într-o criminală de neclintit.

— O copilărie dificilă, ăsta e un criteriu care nu ne va ajuta să reducem spațiul cercetării eşantionului nostru, a observat Justin.

— Cu siguranță. Ştim că a fost violată, ceea ce, de asemenea, nu ne va ajuta prea mult. Chiar dacă a depus plângere, chiar dacă poliția i-a dat curs sau nu, femeia asta continuă să-şi facă dreptate singură. Singurul element care ne poate ajuta este alegerea aberantă a veninului de păianjen pustnic. La început nu s-a gândit la păianjen. A folosit mijloace diverse şi eficace: arma de foc, sabotajul, accidentul

de motocicletă şi, în fine, ciupercile otrăvitoare. Aici lucrurile s-au schimbat, aici i-a venit ideea. Pentru a patra crimă a ales o substanță otrăvitoare: *amanita phalloides,* ciuperca viperei. „Phalloides”, termenul este important. El face legătura dintre toxicitatea vegetală şi cea animală.

— Da, a aprobat Voisenet. Se face trecerea de la elementul înveninat la cel veninos.

— Dar să extragi venin este ceva cu totul diferit decât să mergi să culegi o ciupercă otrăvitoare din pădure. Atât de diferit, încât stă paisprezece ani la adăpostul dorinței de a obține această nouă otravă. Țineți minte expozeul lui Voisenet despre lichidele animalelor veninoase şi sentimentul atotputerniciei. Această femeie a reuşit să domine păianjenul şi i-a preluat puterea. Primind puterea unui fluid de origine animală devastator, îl îndreaptă mortal împotriva agresorului ei.

— Agresorul „ei”, a intervenit Mordent. De ce nu s-a limitat la el? De ce să distrugă toată Gaşca păianjenului pustnic?

— Nu ştim nimic despre ce anume a suferit. Violul sau violurile.

— Au violat-o zece borze? a întrebat Lamarre.

— Borzele – care au fost foştii stăpâni ai păianjenului-pustnic – sunt pentru noi cea mai bună busolă. Dacă această femeie a fost violată de unul dintre ei – mai degrabă de doi sau de trei, dat fiind strategia lor de atac în grup – ea şi-a extins răzbunarea asupra întregii găşti.

— *Iubirea este o urzică pe care trebuie s-o culegi mereu dacă vrei să-ți faci siesta întins la umbra ei,* a şoptit Danglard. Pablo Picasso. Iubirea sau pasiunea.

Toate privirile s-au întors spre comandant de la care nu mai aşteptau vreo reacție. Să fie oare o revenire, un început de adeziune? Nici vorbă. Pavăza chipului său alb era mai dură ca niciodată. Danglard nu-şi mai vorbea decât sieşi.

— Dar trebuie ca ea să fi ştiut că ei alcătuiau o gaşcă, a spus Kernorkian ignorând întreruperea.

— Obligatoriu.

— De asemenea, trebuie să fi ştiut de legătura lor cu Gaşca păianjenului pustnic, a insistat Kernorkian.

— Tocmai, a aprobat Veyrenc. Unul dintre ei a vorbit.

Aici comisarul s-a ridicat, obosise deja din pricină că stătuse prea mult pe scaun, şi a început să se mişte prin sală conform obiceiului său.

— Mă interesează un caz, departe totuşi de clopotnița orfelinatului Milostenia, a spus Adamsberg.

— Credeam că trebuie să ne ținem aproape de clopotnița asta, a observat Noël.

— Şi țin aproape. Este vorba de Louise Chevrier. A fost violată la Nîmes, în 1981, la vârsta de treizeci şi opt de ani, iar agresorul ei a fost prins. Îl cheamă Nicolas Carnot şi nu a pus niciodată piciorul la orfelinat. A primit 15 ani. A ieşit în 1996. Are vreo legătură cu Gaşca păianjenului pustnic? Mercadet lucrează la asta. Froissy, ocupă-te de Louise Chevrier. Trebuie să ştim totul despre ea. Ne reîntâlnim la ora 16.

— Comisare, nu vom avea nicio noutate la ora 16, a intervenit Justin.

— Nu e vorba despre asta. La ora 16, comandantul Danglard ne va ține un curs rapid de istorie despre pustnicele din Evul Mediu.

— Pustnicele din Evul Mediu? a întrebat Lamarre stupefiat.

— Acelea, sergent. Comandante? Îți convine?

Danglard s-a mulțumit să dea din cap. Ora 16. Asta înseamnă că are timp să-şi strângă lucrurile.

Adamsberg s-a întâlnit cu Froissy în curte.

— Plec, vreau să-mi dezmorțesc puțin picioarele.

— Înțeleg, comisare.

— Micile şocuri pe care le provoacă mersul, plimbarea, pun în mişcare bule de aer microscopice care circulă prin creier. Se

mişcă, se ciocnesc, se întâlnesc. Iar când ai nevoie să-ți aduni gândurile, este unul dintre lucrurile pe care trebuie să le faci.

Froissy ezita.

— Nu există bule de aer în creier, comisare.

— Şi pentru că nu sunt nici gânduri, atunci cum le denumeşti?

Froissy nu a putut răspunde.

— Vezi, locotenente? Prin urmare sunt bule de aer.

XXXII

Adamsberg a mers până la Sena, cum îi era obiceiul. Îi era dureros de dor, în oraşul acesta, de apa limpede a lui Gave de Pau. A coborât până pe mal şi s-a aşezat printre studenți, printre cei care se plimbau fără vreun scop precis, asemenea lui. Şi, tot asemenea lui, priveau consternați peştii morți, cam o sută, cu burțile în sus, purtați încet de apa gri-verzuie a fluviului.

Iritat, comisarul a urcat treptele şi a mers de-a lungul cheiului până la Saint-Germain. Pe drum l-a sunat pe psihiatrul Martin-Pécherat – un noroc să-şi amintească un astfel de nume – pe care îl cunoscuse nu demult cu prilejul unei expertize psihiatrice privind discernământul unui individ. Face parte dintre cei pe care lumea îi cataloghează cu superficialitate drept „tipul ăla gras şi jovial”. Are barbă şi e chel dar, de fapt, e un om profund, un savant când placid, când vorbăreț, vesel sau grav, în funcție de împrejurări sau în funcție de mişcarea naturală a sufletului său care îşi arăta chipul înfocat sau sumbru.

— Doctorul Martin-Pécherat? Comisarul Adamsberg. Vă amintiți? Expertiza pentru Franck Malloni?

— Desigur. Încântat să vă aud.

— Aş dori să ne vedem.

— Pentru o altă expertiză?

— Nu, am nevoie de părerea dumneavoastră în legătură cu pustnicele, cu femeile care rup orice legătură cu lumea.

— În Evul Mediu? Nu este specialitatea mea, Adamsberg.

— Pentru Evul Mediu, dispun de ceea ce am nevoie. Dar nu şi pentru vremurile noastre.

— Nu mai există pustnice, comisare.

— Când aveam doisprezece ani, am întâlnit o pustnică. Şi poate că mai ştiu încă una.

— Comisare, mă lupt singur cu o friptură de vițel prea

grasă şi mă plictisesc, ceea ce îmi cam cade greu. Sunt în piaţa Saint-André-des-Arts. Pe stânga, lângă tutungerie.

— Ajung în zece minute.

— Să vă comand prânzul, tocmai am început.

— Mulţumesc, doctore, alegeţi dumneavoastră pentru mine.

Adamsberg s-a întors grăbit spre Tournelle şi, de la Montebello, a luat-o pe rue de la Huchette şi i s-a alăturat doctorului care s-a ridicat să-l întâmpine cu braţele deschise. Adamsberg îşi amintea că îl întâmpina călduros fie că era într-o dispoziţie sumbră sau luminoasă.

— Filé de cod cu sos normand, e bine?

Adamsberg n-a îndrăznit să-i spună doctorului că după spectacolul oferit de Sena nu prea avea poftă să mănânce peşte. A zâmbit şi s-a aşezat în timp ce medicul îl privea uşor îngrijorat.

— O perioadă nefastă pentru dumneavoastră, aşa-i? a spus.

— O anchetă care se afundă în adâncuri, ale trecutului dar şi ale minţii. Tocmai am dat greş.

— Mă refer la dumneavoastră, comisare. Aţi trecut, nu demult, printr-o chestie foarte urâtă sau mă înşel?

— Adevărat. S-a întâmplat ieri şi nu contează.

— Pentru mine contează. Voi înţelege mai bine venirea dumneavoastră grăbită şi întrebările. Ce vi s-a întâmplat ieri?

— Fratele meu a operat o extracţie dentară din memoria mea, pe insula Ré. S-a dovedit că dintele era înfipt adânc. Nu m-a durut până săptămâna trecută. Dar a trecut. Sunt bine.

— Ce fel de amintire? Pustnica pe care aţi văzut-o la doisprezece ani?

Doctorul Martin-Pécherat avansa repede, sărea peste etapele intermediare. Nu puteai să-l fentezi.

— Da, asta e. Nu-mi aduceam aminte să o fi văzut. Nu-mi aduceam aminte de nimic. Dar tot auzind cuvântul „pustnic” mă simţeam din ce în ce mai rău.

— Greţuri? Ameţeli?

— Da. Iar când fratele meu l-a extras…

— Pentru că el era acolo?

— Cu mama.

— Şi mama v-a lăsat s-o vedeţi?

— Nici vorbă. Nu m-a observat, asta e. Apoi a fost prea târziu.

— Copil curios şi refractar faţă de reguli, a spus medicul zâmbind.

— După extracţie, când, în fine, i-am revăzut chipul hidos, dinţii putrezi, când i-am respirat din nou duhoarea, când i-am auzit urletul, am leşinat. Se pare că şi la 12 ani am făcut la fel. Înainte să uit totul.

— Să închideţi totul.

— Nu vreau să vă fac să vă pierdeţi timpul cu asta.

— Nu vă faceţi griji pentru timpul meu. Primul pacient a anulat şedinţa.

— Îmi fac griji pentru timpul meu, iar asasinul nu a anulat nimic. Patru morţi deja. Încă doi, curând. În realitate sunt zece.

Medicul a împins friptura spre marginea farfuriei şi a început să mănânce orezul peste care a turnat sos de smântână.

— E vorba despre decesele provocate de muşcătura păianjenului pustnic? Se vorbeşte de un venin mutant, datorat insecticidelor. Personal, nu cred. Vreau să spun: nu într-o asemenea măsură, nu într-un singur an. Deşi, în zilele noastre, mai putem fi siguri de ceva?

— Venind încoace am văzut vreo sută de peşti morţi în Sena.

— Şi vom mai vedea şi alţii. Aşa cum vom vedea Marea Mediterană acoperită de plastic. Va fi practic, vom merge pe jos direct de la Marsilia la Tunis. În condiţiile astea presupun că nu prea vă atrage peştele din farfurie.

— O să treacă, a spus Adamsberg zâmbind.

— Dar nu şi extracția dentară despre care vorbeați. Vreau să spun: nu atât de repede precum ați dori. Aveți nevoie de somn, dormiți. Observați că tratamentul nu e foarte dureros.

— Nu am timp, doctore.

— Povestiți-mi despre anchetă, despre păianjenul-pustnic apoi întrebați-mă.

Acum, având experiență, Adamsberg a putut rezuma destul de repede traiectoria cercetărilor sale de la orfelinatul Milostenia până la eşecul din ajun şi la noile ipoteze propuse chiar de dimineață.

— Mă gândesc la o femeie violată.

Adamsberg s-a oprit.

— Când spun „mă gândesc" este în sens foarte larg. Nu, mă învârt în jurul acestei femei, bântui, bat pasul pe loc.

— Îmi imaginez modalitățile în care o faceți, Adamsberg. Şi orice modalitate este un gând.

— Da?

— Da.

— Mă gândesc la o femeie violată care şi-ar fi însuşit puterea păianjenului-pustnic şi, venin pentru venin, lichid pentru lichid, îl injectează foştilor agresori.

— E o treabă destul de deşteaptă.

— Nu este ideea mea ci a unuia dintre locotenenții mei, un zoolog frustrat. Aş vrea să ştiu, doctore, ce motive ar avea astăzi o femeie să se rupă de lume. Să se închidă şi să dispară.

— Vin, comisare? Beți cu mine, nu este politicos să laşi pe cineva să bea singur.

Doctorul a turnat vinul apoi l-a privit.

— De ce să dispară din lume? Putem menționa factorii declanşatori obişnuiți, depresia ori doliul. Traumele, printre care şi violul, urmate adesea de o perioadă de închidere în sine care poate fi mai îndelungată sau nu. Dar, ca regulă generală, claustrările acestea au un final. Dincolo de ele, trecând în zona

nevrotică, aveți agorafobia.

— Ce-i asta?

— Spaima de a evolua în exterior. Poate duce la izolare, cu excepția ieşirilor calculate, în compania cuiva care îți dă siguranță.

— Asta poate declanşa un comportament agresiv?

— Mai degrabă contrariul.

Adamsberg s-a gândit la Louise, închisă în camera ei, agățată de brațul lui Irène pentru câteva escapade şi chinuită de spaima de bărbați.

— Izolarea asta se poate îmblânzi, chiar dacă rămâne tendința securizantă de a sta acasă. În schimb, cu femeile sechestrate e deja altceva. Am tratat trei cazuri. Vreți desert?

— O cafea tare.

— Eu şi una şi alta, a spus doctorul lovindu-se peste pântece şi râzând zgomotos. Şi să mai spui că îi sfătuiesc pe alții! Că îi ghidez spre echilibru!

— Unul dintre locotenenții mei susține că suntem cu toții nevrotici.

— Nu ştiați?

Medicul a comandat o tartă consistentă şi două cafele, şi-a permis o observație argumentată despre friptura de vițel şi apoi a revenit la invitatul său.

— Femeile sechestrate pe care le-ați tratat s-au vindecat? a întrebat Adamsberg.

— Cât s-a putut. Trei fete, ținute prizoniere de către tați încă din copilărie. Una în pivniță, alta în pod şi o a treia într-un copac din grădină. De fiecare dată cu un auxiliar – mama – un element adițional care aduce dramatism.

— Ce face mama?

— În general, nimic. Micuțele sechestrate, mai numeroase decât vă imaginați, sunt proprietatea deplină a tatălui şi constant violate. Nu există excepție.

Adamsberg a ridicat mâna ca să mai ceară o cafea. Martin-Pécherat nu se înşela: simțea brusc asalturile unor valuri de somn.

— O bruscă nevoie de a dormi? a întrebat medicul.

— Da.

— Vedeți, este din pricina extracției. Ar fi mai bine să vă odihniți decât să beți cafea.

— Am să țin cont de asta după anchetă.

— În timpul anchetei. Ceea ce vi se întâmplă o influențează.

— Am înțeles, doctore.

— Ca să nu spun mai mult. Rețineți că, în ceea ce priveşte sechestrările, vine întotdeauna momentul în care asemenea tragedii ies la lumină. Intervine un element eliberator: evadarea unui frate, intervenția unui vecin, moartea tatălui. Iar micuțele ies din colivie, uneori în vârstă, cu ochii orbiți de lumină, speriate de spectacolul lumii, de un drum, de o pisică. Vă dați seama că sunt incapabile să se insereze în viața de zi de zi. Petrec ani în şir prin spitale psihiatrice înainte de a putea intra, cu precauții, în fluxul existenței. Dar, uneori, şi aici ajung la întrebarea dumneavoastră, această viață „nouă" ia forma unei a doua sechestrări. Existența se închide iarăşi, temătoare, se zideşte. Schema închiderii i-a structurat psihicul, iar schema asta se repetă.

— V-am spus, doctore. Am văzut cu ochii mei de copil o asemenea adevărată pustnică. Se închisese de bunăvoie într-un porumbar vechi, ca odinioară. Oamenii îi dădeau apă şi hrană, după cât de binevoitori erau, printr-o lucarnă care nu fusese zidită. Cea prin care am privit-o eu. A rămas acolo cinci ani. Ce motiv a împins-o pe femeia asta să aleagă recluziunea şi nu un spital?

Medicul şi-a împlântat lingurița în mijlocul desertului copios şi a băut cafeaua dintr-o înghițitură.

— Nu sunt mii de răspunsuri, Adamsberg, o repet: o sechestrare foarte lungă în copilărie datorată tatălui şi cu violuri repetate. Când femeia – să spunem, mai degrabă,

copilul care a crescut – iese, există riscul foarte mare să repete scenariul: maltratare, întuneric, lipsa igienei, hrana mâncată de pe jos, singurele lucruri pe care le-a cunoscut, singurele pe care ştie să le trăiască, trecutul care nu trece. E o întoarcere la structura din copilărie, un exil în afara lumii, dorința de pedeapsă şi de moarte.

Adamsberg îşi nota şi făcu semn pentru o a treia cafea. Medicul şi-a pus mâna durdulie pe brațul comisarului.

— Nu, a spus el. Dormiți. Numai dormind subconştientul îşi va face treaba.

— Are treabă?

— E un tip care nu doarme niciodată, mai ales noaptea, a spus medicul râzând în continuare. Cu dumneavoastră, e sigur că nu va şoma.

— Şi ce va meşteri?

— Va dizolva ultimele neplăceri ale extracției dentare, va îmblânzi amintirea, va linişti pustnica şi, mai ales, o va disocia de mamă. Iar dacă nu-l lăsați să-şi facă treaba, neplăcerile vor reveni sub formă de coşmaruri, mai întâi noaptea, apoi ziua.

— Am o anchetă de condus.

— Ancheta nu va duce nicăieri dacă veți cădea într-un abis interior.

Adamsberg a aprobat.

— De acord, a spus el.

— Aşa da. Acum, e rândul meu să pun o întrebare: de ce credeți că ucigaşa a fost o vreme pustnică? Într-adevăr pustnică?

— Din cauza veninului pe care l-a ales: cel mai improbabil din câte există. V-am expus legătura dintre animalele veninoase, lichidul seminal, întoarcerea puterii împotriva agresorilor, dar nu sunt mulțumit.

— Şi credeți…

— În modul în care gândesc, a precizat Adamsberg încă o dată.

— Foarte bine, modific. Şi vă hazardați să vă imaginați că dacă ucigaşa ucide cu veninul păianjenului pustnic, aceasta se datorează faptului că a fost şi ea pustnică?

— Nu chiar. Nu ştiu.

— Pentru că ați văzut o pustnică în copilărie? De ce nu alegeți răzbunarea pur şi simplu? Tipii de la orfelinat au martirizat nişte puşti cu veninul păianjenului pustnic. Cineva i-a făcut să plătească pentru abjecția lor.

— Dar cei unsprezece puşti muşcați nu au niciun amestec.

— Dar un altul? Tot de la orfelinat? Nu era şi vreun bărbat în jur?

Adamsberg a ezitat.

— Cine este?

— Fiul fostului director. Un pedopsihiatru umbrit de cei opt sute şaptezeci şi patru de orfani de care tatăl său s-a ocupat într-atât încât propriul fiu a devenit invizibil. Un tip înflăcărat, entuziast, foarte singur, mare amator de dulciuri şi care detestă Gaşca păianjenului pustnic.

— Pe care o ura şi tatăl său.

— Da. Tatăl său a încercat fără succes s-o dezmembreze.

— S-o „dezmembreze”? Atunci de ce să nu isprăvească fiul munca tatălui?

— Nu ştiu, a răspuns Adamsberg. Nu am vorbit cu nimeni despre pista asta. Până ieri am urmat-o pe cea a băieților muşcați de păianjenul pustnic. Iar acum văd o femeie.

— Pustnica? Cea despre care ați vorbit?

— Nu mai este vorba despre ea. Ci despre o femeie violată, dar nu pustnică.

— De ce?

— Fiindcă este în ceață. Nu-i decât o bulă de aer, nu este un gând. Şi deja mi-am condus echipa pe un drum greşit.

— Aşa încât iată-vă dintr-odată prudent.

— Da. Să mă opresc aici? Să mă las purtat de vânt, să

întind pânzele?

— Spre ce anume înclinați balanța?

— Să elimin pustnica, cea care mă cheamă din cețuri.

— Efort inutil.

Medicul şi-a consultat mobilul şi a izbucnit în râs din nou. Lui Adamsberg îi plăceau cei care izbucneau în râs. El era incapabil.

— Zeii ne protejează. Şi cel de-al doilea pacient a amânat şedința. Dați-mi voie să vă spun ceva. Îmi sunt simpatici cei în a căror minte plutesc proto-gândurile.

— Proto-gândurile?

— Gândurile de dinaintea gândurilor, „bulele de aer” de care vorbeați. Embrioni care se plimbă şi nu se grăbesc, apar şi dispar, care vor trăi sau vor muri. Îmi plac mult cei care le acordă o şansă. Cât priveşte pustnica dumneavoastră, se va ofili dacă va fi nevoie.

— Da?

— Da. Însă am precizat: „dacă va fi nevoie”. Aşa încât escortați-o, săpați, dacă vă dă inima ghes. Urmați-vă pânzele, oricât de nesigure ar fi.

— Fiindcă ele sunt nesigure?

— Mai degrabă, a spus medicul izbucnind în râs pentru a patra oară.

Pe drumul de întoarcere, Adamsberg a luat-o iarăşi spre Sena şi a găsit lesne o bancă de piatră foarte aproape de statuia lui Henric al IV-lea unde, a trecut ceva de atunci, discutase cu Maximilien Robespierre. S-a lungit pe bancă, a trimis un mesaj colectiv în care amâna şedința pentru ora 18 şi a închis ochii. Să asculte, să doarmă.

„Cât priveşte pustnica dumneavoastră, săpați, dacă vă dă inima ghes”.

XXXIII

Adamsberg nu a îndrăznit să refuze cafeaua oferită de Estalère la începutul celei de-a doua şedinţe a zilei. L-ar fi necăjit prea mult.

— Avem noutăţi, comisare? a întrebat Mordent cu interes. Să dăm un zvâc şedinţei?

— Pur şi simplu am dormit, comandante, prescripţie medicală. Mercadet, ai găsit ceva despre Nicolas Carnot?

— Da, comisare.

Amânarea şedinţei îi permisese lui Mercadet să-şi facă somnul şi zâmbea ca şi cum ar fi clocit un ou.

— Exceptând parcursul haotic al acestui Carnot – furturi din buzunare, furturi de maşini, de camionete mai exact, mic trafic de droguri – am căutat şi tot ce ţine de studii, familie, prieteni. Şi ce-am găsit?

Mercadet, nu-i niciun dubiu, a gândit Adamsberg, chiar clocise un ou, unul mare şi frumos.

— A învăţat la liceul Louis-Pasteur din Nîmes şi, ghiciţi? Cu cine a fost coleg de clasă?

— Claude Landrieu? a propus Adamsberg.

— Prin urmare, gaşca de violatori de la orfelinat a făcut joncţiunea la Nîmes cu o a doua gaşcă de violatori în formare: mai degrabă un duo: Landrieu-Carnot, a continuat Mercadet.

— Excelent, Mercadet.

— Am ceva încă şi mai tare. Am revăzut cazul Landrieu, elementul exogen care a fost inclus în Gaşca păianjenului-pustnic. Şi cum? Nimeni nu a înţeles niciodată.

Două ouă. Locotenentul clocise două ouă. Şi era foarte mândru de paternitatea lui.

— Spune, a intervenit Adamsberg.

— De data asta nu vei ghici, comisare.

— Nu.

— Cu ce crezi că se ocupa tatăl lui Landrieu?

— Spune, a repetat Adamsberg.

— Era paznic la orfelinatul Milostenia.

Tăcerea care se lăsase i-a permis lui Mercadet să se bucure pe deplin de calitatea descoperirilor sale. Comisarul Mordent şi-a ridicat gâtul mulțumit apoi s-a încruntat. Era un tip dificil.

— Ceea ce nu-l face neapărat vinovat de parcursul fiului său, a observat el.

— Dimpotrivă, comisare. Era o borză adultă abjectă. În timpul celui de-Al Doilea Război Mondial, Landrieu tatăl a aliniat şi a executat paisprezece mitraliori senegalezi din batalionul său şi a violat femei în timpul înaintării Aliaților în Germania.

— Atunci, el a fost, a şoptit Adamsberg. El a fost cel care le deschidea uşile noaptea pentru atacurile găştii păianjenului pustnic, apoi pentru violuri. Foarte bine, Mercadet. Acum înțelegem cum se strecurau canaliile în clădiri, liberi ca păsările cerului. Şi cum Gaşca păianjenului-pustnic i-a acceptat pe Landrieu fiul şi pe Carnot.

— *Voilá,* a încheiat cu modestie Mercadet care, de fapt, era la fel de mândru ca mierloiul din curte. Aprofundez?

— Încă ceva, locotenente. Ne concentrăm pe fetele violate care au stat multă vreme în spitale de psihiatrie după violuri. Multă vreme.

— Dar de ce?

Adamsberg nu intenționa deocamdată să le povestească despre bula de aer – „proto-gândul” pe care chiar şi doctorul Martin-Pécherat îl considera „nesigur” – care îl făcea să presupună că, cine a ales infinita dificultate a veninului păianjenului-pustnic trebuia să fi fost pustnică. Iar pentru a deveni pustnică, trebuie să fi fost sechestrată. Şi, desigur, să fi primit îngrijiri mai apoi într-un spital psihiatric. Dar nu, nu după eşecul pe care tocmai îl avuseseră, nu în atmosfera pe care Danglard o făcuse irespirabilă şi care continua să fie fragilă.

— Mai târziu, locotenente, a spus Adamsberg. Trebuie să auzim expozeul lui Danglard. Froissy, ceva despre Louise Chevrier?

— Curios: nu prea. O găsim la Strasbourg, unsprezece ani de la viol, ca bonă la domiciliu. Dispare patru ani ca să reapară la Nîmes. Are la vremea aceea cincizeci şi trei de ani şi îşi reia ocupația de bonă. Dar, consultând documentele anului 1943, nu am descoperit certificatul de naştere.

— E numele ei de fată?

— Cu siguranță. La Strasbourg apare în acte drept necăsătorită.

— Te gândeşti la un nume fals, locotenente?

— Nu. E posibil să se fi născut în străinătate.

— Continuă cercetările, Froissy şi caută şi în spitalele de psihiatrie.

Adamsberg a făcut o scurtă pauză apoi a zâmbit.

— În ceea ce priveşte pustnicele din Evul Mediu, înțeleg de ce nu vedeți care ar fi importanța lor, a continuat el. Să spunem că e vorba de cuvânt: pustnică. Cuvântul mă intrigă. Sunteți liberi să plecați sau să rămâneți. E deja târziu.

Dar numai doi ofițeri au ieşit din sală: Lamarre şi Justin, primul pentru că trebuia să stea cu fiul său, cel de-al doilea cu părinții.

Danglard nu a ridicat privirea din notițe. De când avea Danglard nevoie de notițe? Foile erau acolo numai ca să evite să li se întâlnească privirile, a conchis Adamsberg.

— Deşi nu înțeleg de ce comisarul doreşte să fie informat în legătură cu acest subiect referitor la pustnicele din Evul Mediu, deoarece nu are deloc de-a face cu chestiunea care îl preocupă, vă rezum istoria lor, aşa cum mi s-a ordonat. Fenomenul debutează la începutul Evului Mediu, pe care-l stabilim în secolele al VIII-lea şi al IX-lea, se dezvoltă începând cu secolul al XIII-lea şi se stinge în timpul Marelui Secol.

— Adică, Danglard?

— Secolul al XVII-lea. Femei, cel mai adesea tinere, alegeau să fie zidite de vii pentru tot restul vieții lor. Locul unde se închideau, numit chilie, era unul atât de strâmt încât pustnica nu putea totdeauna să stea întinsă. Cele mai mari aveau o lățime de doi metri. Fără masă, fără un scriptoriu, fără saltea ca să doarmă, fără fosă pentru excremente şi resturi. După ce moarta vie intra în chilie, toate căile de acces erau zidite cu excepția unei ferestre, căreia i se spune „ferestruică”, aflată uneori suficient de sus pentru ca pustnica să nu poată fi văzută, nici să poată vedea pe cineva. Prin fereastra asta primea pomană de la oameni, supă, fructe, linte, nuci, ploşti cu apă care îi asigurau sau nu supraviețuirea alimentară. Pentru că adeseori lucarna era prevăzută cu zăbrele, nu se puteau strecura paie ca să-şi adune mai eficient dejecțiile. Au fost cazuri în care pustnicele stăteau într-o mocirlă excremențială amestecată cu alimente putrede care le ajungea până la genunchi. Asta în ceea ce priveşte condițiile de „viață”. Viață de cele mai multe ori scurtă, majoritatea dintre ele îmbolnăvindu-se sau înnebunind încă din primii ani în pofida ajutorului lui Iisus care le însoțea în martiriul lor, conducându-le cu siguranță spre viața eternă. Dar altele rezistau mult mai mult timp, uneori între treizeci şi chiar cincizeci de ani. În plină expansiune a fenomenului, fiecare oraş avea chiliile sale, vreo duzină, în pilonii podurilor, în ziduri, în structura bisericilor sau chiar construite în cimitire, aşa cum au fost la Paris chiliile celebre din cimitirul Saints-Innocents. Cimitir care a fost, după cum se ştie, închis şi evacuat în 1780 din cauza aerului infect devenit de nesuportat. Iar osemintele transportate în catacombele de la Montrouge…

Danglard se exprima cu pedanterie seacă, iar Adamsberg îşi impunea să fie calm. Revanşa comandantului nu se încheiase.

— Revino la subiect, comandante, a spus el.

— Prea bine. Aceste femei erau respectate, ba chiar adulate, ceea ce nu înseamnă că erau bine hrănite iar martiriul pe care îl sufereau în numele Domnului era considerat drept o formă de garanție, de protecție divină pentru populația oraşului. Ele erau, într-un fel, sfintele protectoare ale oraşului, oricât de hidoasă le-ar fi fost înfățişarea şi degradarea fizică şi psihică.

— Mulțumesc, Danglard, a spus Adamsberg întrerupându-l. Acum aş vrea să ştiu care sunt motivele pentru care aceste femei au ales să fie zidite de vii în chilii. Desigur, dorința arzătoare de a se rupe de lume ca să-şi dedice viața lui Dumnezeu, dar pentru asta existau mănăstiri. Aşadar? Poți să ne vorbeşti despre motive?

— Încheierea oricărei posibile vieți pe pământ, a răspuns Danglard fără să ridice capul şi întorcând inutil una dintre foile sale. De fapt, mănăstirile nu le primeau pe aceste femei. Era vorba de ființe decăzute pe care societatea le alungase. Femei cărora le erau refuzate căsătoria, naşterea, munca, relațiile, respectul şi chiar vorbele fiindcă erau considerate impure. Fie că se „rătăciseră” înainte de căsătorie, fie că familiile le repudiaseră pentru că nu se puteau căsători, pentru că erau dezonorate, handicapate sau bastarde. Fie, cel mai adesea, fiindcă fuseseră violate. Din acel moment, vinovate fiindcă fuseseră pângărite şi îşi pierduseră virginitatea, erau arătate cu degetul, ca nişte femei pierdute, şi nu le rămânea să aleagă decât între a bântui pe străzi ca prostituate sau chilia de pustnice unde, ele însele, convinse de greşeala lor, aveau să-şi plătească păcatele prin tortura izolării. Nu doresc să detaliez prea mult. Dincolo de interesul pur istoric, aceste pustnice nu au, exceptând termenul de „pustnic”, nicio legătură cu chestiunea în derulare.

— Exceptând termenul, într-adevăr, a reluat Adamsberg. Mulțumesc.

Danglard şi-a ordonat foile într-un mic teanc şi a ieşit din sală. Adamsberg s-a uitat la subordonații lui.

— Exceptând termenul, a repetat el înainte să închidă şedința.

XXXIV

Adamsberg i-a făcut semn lui Mercadet şi a urcat în cămăruța unde se afla distribuitorul de băuturi.

— Un lucru pe care nu l-am precizat la şedință, locotenente. În legătură cu femeile violate care au stat multă vreme în spitale de psihiatrie, cercetează mai atent cazurile de sechestrare. Cele în care vinovatul e tatăl. Începe cu asta.

— Şi să nu spun nimănui?

— Doar lui Froissy. Şi lui Veyrenc şi lui Voisenet dacă vrei. Dar rămâne între noi.

Mercadet, pe gânduri, l-a privit pe Adamsberg plecând. Sechestrare? Cum ar fi putut o femeie sechestrată să ucidă cu ajutorul păianjenilor? Când ar fi stat în pod sau în pivniță? Acolo stăteau toate. Dar sârguinciosul Mercadet nu era omul care să conteste opiniile comisarului. Ar fi fost groaznic dacă ar fi trebuit să conducă ancheta infernală a păianjenilor pustnic.

Adamsberg a găsit-o pe Froissy aşezată pe treptele de piatră privind cum sunt hrăniți puişorii de mierlă. Dar nu uitase să-şi ia cu ea laptop-ul de care nu se îndepărta niciodată la mai mult de doi metri. Comisarul s-a aşezat alături.

— Cum stăm? a întrebat.

— Suntem la ultima căpşună.

— Mai avem?

— Sigur. Ce se va întâmpla cu Danglard?

— Ceva.

— E trist.

— Nu neapărat. Putem afla ziua şi ora înmormântării lui Olivier Vessac?

— Prin intermediul serviciilor funerare din localitate. Dar nimic nu ne garantează că ceremonia va avea loc la Saint-

Porchaire. Poate fi la Nîmes sau în altă parte.

— Ar trebui să ştim unde sunt înmormântați părinții lui.

— Era orfan, comisare. Tatăl şi mama au murit deportați.

— Bunicii, atunci.

Froissy şi-a deschis laptop-ul în timp ce femela ducea la cuib ultima bucățică de căpşună, iar Adamsberg îl supraveghea cu coada ochiului pe Danglard. În capătul opus al curții, comandantul punea o cutie în portbagajul unei maşini.

— La cimitirul Pont-de-Justice din Nîmes, a precizat Froissy.

— Aşadar acolo va fi.

— Verific.

— Ce naiba face tâmpitul ăla?

— Cine?

— Danglard. Bagă nişte cutii în portbagajul unei maşini.

— Pleacă? Am găsit: Olivier Vessac, înmormântarea va fi vineri, 10 iunie, la ora 11.

— Mâine? La o zi după?

— Sâmbăta locurile sunt scumpe, dacă se poate spune astfel. Iar asta ar amâna ceremonia pentru luni.

— Presupun că Irène a forțat-o pe Élisabeth să accelereze lucrurile. Dar ce naiba face tâmpitul ăla? a repetat Adamsberg. Dă-mi numărul Jandarmeriei din Lédignam, locotenente. Nu aşa de repede, nu apuc să-l scriu. Numele comandantului?

— Fabien Fasselac. E căpitan.

— Altceva: Mercadet te va pune la curent, şi asta rămâne între noi.

Adamsberg s-a ridicat aşteptând să preia apelul cineva de la Lédignan. A traversat curtea în diagonală, l-a dat la o parte pe

Danglard, aplecat în continuare peste portbagajul maşinii sale de şef, şi a descifrat ceea ce era scris pe etichetele lipite cu

grijă pe cutii: „Dicționare şi antologii”, „Obiecte personale, bibelouri din secolul al XIX-lea, scarabeu egiptean”, „Lucrări personale/Eseu asupra criminologiei în secolul al XV-lea în Sfântul Imperiu Romano-German”.

Am înțeles. Danglard îşi face bagajele.

— Jandarmeria din Lédignan? Comisarul Adamsberg. Dați-mi-l pe căpitanul Fasselac, vă rog, e urgent.

Declicuri, câteva înjurături şi în sfârşit căpitanul.

— Tot la lucru, căpitane?

— Tocmai ce ne-am pricopsit cu două nenorocite de caramboluri pe autostradă. Zi repede, comisare, despre ce este vorba?

— Ai doi oameni ca să-l păzească pe Roger Torrailles, aşa-i?

— Ştii prea bine, doar tu ai ordonat. Ceea ce înseamnă că am cu doi oameni mai puțin şi nu ştiu cum o să mă descurc.

— Nu poți cere întăriri de la Nîmes?

— Trag de timp. Dar trebuie să ştii că au avut o explozie de gaze într-o clădire insalubră. Un adevărat carnagiu. Poate un atentat.

— Înțeleg, Fasselac. Îți trimit doi oameni de dimineață ca să-i înlocuiască pe ai voştri.

— Mulțumesc, apreciez.

— La ce oră soseşte primul tren?

— La 9.05, la Nîmes. Număr aproape rotund. Se întâmplă rar.

— Plecare?

— La 6.07. Te-ai prins de ce trenurile pleacă şi sosesc mereu la cutare oră zero patru sau la cutare oră zero şapte, optsprezece, treizeci şi doi? Şi nu, pur şi simplu la 10 sau la 10.15 ori la 10.30? Trebuie să spun că treaba asta cu minutele îmi scapă. Iar cel mai rău e că trenurile chiar sosesc la zero şapte, optsprezece, treizeci şi doi.

— Nici eu nu am înțeles niciodată.

— M-ai liniştit. Mulțumesc pentru ajutor.

— Vă trimit şi o femeie. E mai discret.

— Ce ai de gând să faci?

— Mâine are loc înmormântarea celui de-al patrulea mort ucis de veninul păianjenului pustnic. La ora 11, la cimitirul Pont-de-Justice.

— Crezi că a fost o crimă.

— Nu spui nimic.

— Am înțeles. Nu aş vrea să fiu în locul tău, Adamsberg.

— Aşadar e posibil ca ultimii doi amici, Alain Lambertin şi Roger Torrailles să fie prezenți la înmormântare. Oamenii mei vor fi la filaj strâns iar femeia, o aşa-zisă ziaristă, va face poze celor veniți la ceremonie.

— Poate că asasinul va fi şi el acolo.

— Nu trebuie să neglijăm asta, căpitane.

— Nu.

— Mâine vor trece pe la tine de îndată ce ajung. Poți să-mi dai numele unui ziar din Nîmes?

— *Les Arènes*. E cel mai activ în materie de fotografii.

— Fasselac: insist. Fă să circule zvonul unui păianjen mutant. Nimeni nu trebuie să ştie că suspectăm nişte crime. Sau ucigaşa se va înspăimânta şi îi va curăța pe ultimii doi înainte să avem vreme să o prindem. Trebuie să-şi încheie misiunea. Şi are un avans de douăzeci de ani înaintea noastră.

— Ucigaşa?

— Aşa cred, da.

— A naibii treabă, comisare. Şuie, grea. Noroc şi mulțumesc pentru ajutor.

Adamsberg a pus mâna pe umărul lui Danglard încremenit lângă maşină.

— Tu, căpitane, nu te mişti de aici. Nu pleci aşa, fără un

cuvânt de rămas-bun după atâția ani. Revin. Cât este ceasul?

— Opt fără cinci.

A traversat sala până în biroul lui Retancourt care își strângea lucrurile.

— Așteaptă-mă, locotenente. Cine mai este aici? a întrebat el rotindu-și privirea prin sala lungă.

— Kerno, Voisenet, Mercadet, Noël. Kerno și Voisenet sunt de gardă. Mercadet doarme.

— Am nevoie de doi oameni pentru mâine. Și de tine, Retancourt. Pleci la Nîmes la 6.07. Nu la 6.05, locotenente. E în regulă?

— Cu cine? Lamarre e cu fiu-său.

— Nu-l deranjăm.

— Justin e cu ai săi.

— Îl deranjăm. Stau împreună zi și noapte.

— Nu-i nimic rău în asta.

— Nimic, dar sună-l. Pleacă împreună cu tine. Dacă vrea să-i ia și pe ai lui, n-are decât. Misiune: înmormântarea lui Vessac mâine la ora 11, la cimitirul Pont-de-Justice.

— Iar Torrailles și Lambertin vor fi poate prezenți. Filaj strâns, așadar.

Un alt atu al lui Retancourt era că nu trebuia să-i explici lucrurile în detaliu.

— Iar tu, locotenente, vei fi fotograful ziarului local *Les Arènes.*

— Fotografiez pe toată lumea. Să insist mai degrabă asupra femeilor.

— Nu scapi pe nimeni. Poate să se travestească în bărbat. E și mai simplu când ești în vârstă.

— Crezi că e bătrână?

— Da. Într-un fel, e din Evul Mediu.

— Am înțeles.

Adamsberg a urcat să-l anunțe şi pe Noël, care bea o bere în cămăruța cu distribuitorul de băuturi, lângă Mercadet care dormea.

— Îl veghezi, locotenente?

— Şedințele îmi provoacă sete. De ce nu m-ai lăsat să-l pocnesc de dimineață? S-a purtat ca un porc. Danglard, adică.

— Exact aşa, Noël. Ca un porc. Dar ca un porc disperat. Şi nu loveşti un porc disperat.

— Aşa-i, a recunoscut Noël. Sunt mai tânăr, ar fi trebuit să mă gândesc la asta uneori. Şi cum o să-şi revină? Vreau să spun: cum o să-şi revină adevăratul Danglard, dacă nu-l trezeşte un pumn zdravăn? Chiar am crezut că un pumn zdravăn i-ar sparge fața aia de tâmpit. În fine, m-am gândit după.

— Mă ocup eu de asta, Noël. Pleci mâine la Nîmes cu trenul de 6.07 cu Justin şi Retancourt. O să vă explice ea. Înainte să ajungeți la cimitir, mergeți toți trei la căpitanul Fasselac, la Lédignan.

— Am înțeles, comisare, a spus Noël golind cutia de bere în chiuvetă. Mi-a plăcut mult ce a spus Voisenet despre oameni şi animalele veninoase.

Locotenentul şi-a suflecat mâneca tricoului şi i-a arătat o cobră ridicată, tatuată în negru şi albastru, cu limba roşie amenințătoare.

— La 19 ani mi-am făcut asta, a spus el zâmbind. Acum înțeleg mai bine ce a fost în mintea mea.

— Ieri am înțeles o chestie pe care o aveam în minte, dar de la 12 ani.

— Un şarpe?

— Mai rău, o fantomă acoperită cu pânze de păianjen.

— Şi până la urmă?

— Până la urmă am sfârşit prin a comunica.

— Şi ea? a întrebat Noël privind spre cobră.

— Cu ea e altă treabă. Ai îmblânzit-o.

— Dumneavoastră nu? Pe fantomă?

— Nu, Noël. Încă nu.

XXXV

Danglard închisese portbagajul maşinii şi stătea aşezat pe capota din spate, cu privirea în pământ şi brațele încrucişate pe piept. „Nu pleci aşa, fără un cuvânt de rămas-bun”. Tocmai de asta voia să scape cât timp îşi făcea bagajul. De explicația pe care trebuia să o aibă cu Adamsberg, de discurs, de scrisoarea de demisie.

Urma procesul pentru „nedenunțarea crimei”. Danglard cunoştea legea şi ştia ce sancțiuni sunt prevăzute. *Constă în faptul că o persoană, având cunoştință de o crimă care mai poate fi prevenită încă, sau ale cărei efecte pot fi limitate, sau ai cărei autori sunt susceptibili de a comite noi crime care ar putea fi împiedicate, nu a informat autoritățile judiciare sau administrative.* Un citat pe care, de data asta, ar fi dorit să nu-l țină minte. Circumstanțe agravante datorate funcției sale: cinci ani de închisoare. Deraiase asemenea unui tren scăpat de pe şine şi care o ia pe câmp fără frâne. Şi se răsturnase. Comisarul nu avea altă alegere decât să-l demită. Dar să se ducă la fund odată cu el. A fost un ghinion major că Adamsberg a avut geniul să se preocupe de nenorocirile alea de păianjeni pustnic. Cine altul cu excepția lui s-ar fi putut gândi la asta?

Mai avea un răgaz în care să decidă ce va face, spera el. Dar ce va face? Să-şi vadă copiii în primul rând. Şi după aceea? Să fugă? Să intre la puşcărie? Să-şi bage țeava pistolului în gură? La ce dracu' l-a ajutat toată cunoaşterea lui, cu filosofie cu tot? La ce? Doar să-l umilească pe Adamsberg chiar în dimineața asta, devenind mai arogant şi mai tăios decât avocatul Carvin.

Traversând din nou curtea, în vreme ce se lăsa seara, Adamsberg a primit un apel de la Irène. Îl sunase de pe mobilul lui Élisabeth.

— Vreau să vă previn comisare că înmormântarea va avea loc mâine dimineață la Nîmes. E adevărat ce am văzut la filmele de la tv? Că ucigaşii vin deseori la înmormântarea victimelor?

— E destul de adevărat. Pentru ei e o ultimă plăcere, finalul misiunii.

— Dezgustător, nu-i aşa? Pentru asta v-am sunat, în cazul în care veţi vrea să aduceţi poliţişti. Înţelegeţi?

— Totul este pregătit, Irène, mulţumesc.

— Scuze, zău îmi pare rău. Evident, sunteţi, totuşi, poliţist. Dar cum de-aţi ştiut aşa de repede?

— Ne-am descurcat, Irène.

— Oh, scuze. Ar fi trebuit să-mi dau seama, dar nu puteam fi sigură, înţelegeţi? Înmormântarea are loc atât de repede după deces! Dar sâmbătă era totul ocupat. Şi eu care credeam că făcându-se totul mai curând, aş putea să o duc mai repede pe Élisabeth departe de aici…

— Că tot aţi adus vorba, Irène, ea este cu dumneavoastră? Fiindcă îmi tot vorbiţi despre un ucigaş.

— Nu sunt chiar atât de proastă, Jean-Bapt. Merg să o iau de la Saint-Porchaire. Îşi pregăteşte o ţinută de ceremonie, pricepeţi. Vom călători noaptea.

— Poate să vă înlocuiască? Şofează?

— Nu. Sunteţi drăguţ că vă interesaţi, dar voi face popasuri. Mă gândeam la o chestie. De vreme ce faţă de Louise trebuie să părem prieteni, atunci când vă spun „Jean-Bapt”, ar trebui, poate, să ne tutuim, nu? Ar părea plauzibil? Atenţie, trebuie să ne antrenăm. Nu te îngrijora, Jean-Bapt, o să fac opriri pe drum. Pare firesc?

— E perfect! Dar la mobil, şi vocea interlocutorului se aude foarte bine. Pa, Irène şi drum bun. Nu am vrut să te jignesc, mă antrenam.

Adamsberg şi-a pus mobilul în buzunar privind spre Danglard care stătea aşezat pe capacul portbagajului, în costumul său englezesc. Semn foarte rău. Pentru nimic în lume comandantul, care a încercat totdeauna să compenseze lipsa frumuseţii prin haine croite impecabil, nu ar fi acceptat să-şi strice stofa costumului aşezându-se pe o bancă murdară sau pe trepte. Iar în seara asta, elegantul Danglard nu se mai gândise

la ținuta sa ireproşabilă. E gata! Timpului nu-i mai pasă de nimic.

Adamsberg l-a luat de braț şi l-a târât până în biroul său unde, de data asta, a închis uşa.

— Aşadar, comandante, o ştergi englezeşte? a atacat comisarul, după ce Danglard s-a aşezat pe scaun în fața lui.

Adamsberg a rămas în picioare, cu spatele lipit de peretele de vizavi, cu brațele încrucişate. Danglard a ridicat privirea. Da, de ceea ce se temuse, nu scăpa: focul i se propaga pe sub obraji şi ajungea în privire, aducând o consistentă şi vizibilă lumină amenințătoare. La fel ca un fulger pe învelişul unei alge brune, îi spusese cândva un marinar breton. Se crispa.

— Doar nu gândeşti, comandante, că o să se termine astfel?

— Nu, a răspuns Danglard ridicându-se.

— Unu: obstrucționarea unei anchete, a continuat Adamsberg. Adevărat sau fals?

— Adevărat.

— Doi: incitare la revoltă, până la momentul în care m-am trezit izolat de echipă şi forțat să lucrez clandestin, prin curte, la restaurant sau pe străzi noaptea. Adevărat sau fals?

— Adevărat.

— Trei: protejarea unui criminal potențial sau care a comis deja crime, cumnatul tău: Richard Jarras. Şi, împreună cu el, cei patru amici ai săi: René Quissol, Louis Arjalas, Marcel Corbière şi Jean Escande. Ştii articolul din lege referitor la acest delict.

Danglard a coborât privirea în pământ.

— Patru: azi de dimineață chiar, comportament nepotrivit față de toată echipa, a continuat Adamsberg. Ai avut noroc că am intervenit şi am oprit pumnul lui Noël care te-ar fi pocnit în plină figură. Recunoşti jignirea? Da sau nu, la naiba?

— Da. Şi pentru că accept această recapitulare obligatorie şi oficială – mai puțin cuvântul „naiba” – a tuturor capetelor de acuzare enumerate, nu mai trebuie să continuăm. Mulțumesc.

Dă-mi să semnez documentul aferent.

Danglard şi-a scos stiloul cu cerneală din buzunarul interior al hainei. Nici nu se punea problema ca, pentru această semnătură decisivă, să folosească vreun pix ordinar luat în grabă de pe birou. Comandantul se uluia pe sine însuşi. Oricât de lucid ar fi fost în legătură cu gravitatea actelor sale, îşi păstra totuşi morga dispreţuitoare care nu îi era proprie şi care i se lipea de piele ca o vizitatoare hotărâtă să rămână.

— Îţi aduci aminte, Danglard, că de două ori te-am întrebat dacă m-ai uitat într-atât? a întrebat apropiindu-se cu un pas.

— Îmi aduc aminte foarte bine.

— Încă îţi aştept răspunsul.

Danglard a pus stiloul pe birou fără să spună un cuvânt. Cu un gest brusc, Adamsberg a măturat tot ce era pe masă, cu tot cu dosare şi stiloul lui Danglard care au căzut pe podea. L-a apucat pe căpitan de colţurile gulerului cămăşii sale englezeşti, ridicându-l încet-încet până când au ajuns faţă în faţă. A răsturnat scaunul cu piciorul, nelăsându-i căpitanului altă alegere decât să rămână în picioare, prins între mâinile sale.

— Într-atât m-ai uitat încât îţi scoţi nenorocitul tău de stilou şi ţii nenorocitul tău de discurs? Încât îţi faci bagajele? Încât ai gândit, fie şi pentru o singură secundă, că aveam să te dau afară şi să te dau pe mâna justiţiei? Dar ce-i cu tine? Chiar te-ai tâmpit?

Adamsberg l-a lăsat violent pe comandant care s-a proptit de perete.

— Chiar ai gândit asta, da sau nu? a întrebat Adamsberg ridicând glasul. Da sau nu? Da sau ce dracu'?

— Da, a răspuns Danglard.

— Chiar aşa?

— Da.

De data asta pumnul lui Adamsberg a pornit şi l-a atins pe comandant sub bărbie. Cu cealaltă mână comisarul l-a prins pe Danglard în cădere şi l-a lăsat uşurel pe podea, aşa cum laşi să cadă o haină. Apoi s-a dus la fereastră, a deschis-o, s-a sprijinit

cu coatele pe pervaz şi a respirat mirosul teiului în pragul serii. În spatele lui comandantul se ridica greu, gâfâind, apoi s-a aşezat cu spatele lipit de perete. „O să se ducă naibii pantalonii”, a gândit Adamsberg. Nu era pentru prima oară în viață când pocnea pe cineva, dar nu şi-ar fi imaginat vreodată că pumnul lui îl va izbi cândva pe Adrien Danglard.

— Noël a crezut, chiar a crezut că un pumn zdravăn o să-ți spargă „fața aia de tâmpit”, a spus el încet şi calm, fără să se întoarcă. Sunt cuvintele lui. Față, fațadă. Aşa că te întreb, Danglard: ai încetat, în sfârşit, să faci pe tâmpitul?

— Trebuie să semnez hârtia aia, a rostit anevoie comandantul, ținându-se cu mâna de maxilar. Sau o să te prăbuşeşti odată cu mine pentru complicitate la non-denunț.

— Şi prin ce miracol?

— Dacă nu o faci tu, o vor face alții.

— Aceşti alții pe care i-ai umilit împreună cu mine ca un pedant nenorocit, „uimindu-te” că aş putea şti ceva despre Magellan. Pricepi măcar ce le-ai făcut?

— Da, a spus Danglard încercând fără succes să se ridice.

— Atunci Noël are dreptate: începi să fii mai puțin tâmpit, începi să-ți revii. De departe, de foarte departe.

— Da, a repetat Danglard. Dar faptul e împlinit: delict şi ofensă.

— Şi ce te face să crezi că aceşti alții ştiu ceva referitor la încercarea de a-l proteja pe Richard Jarras? Cu excepția lui Froissy, Retancourt şi Veyrenc pentru care bag mâna în foc?

Stupefiat de veste – şi de durere, comisarul nu avusese milă când lovise – Danglard l-a privit pe Adamsberg, aflat tot la fereastră cu coatele sprijinite pe pervaz, tot cu spatele la el. A înțeles că Adamsberg nu spusese nimic nimănui despre trădarea lui. Preocupat de cursa lui ca un tren sărit de pe şine, într-adevăr uitase cine era Adamsberg.

Comisarul a închis fereastra şi s-a întors spre comandant.

— Ți-ai revenit, Danglard?

— Mi-am revenit.

Adamsberg a ridicat scaunul şi i-a întins mâna ca să-l ajute să se ridice şi să se aşeze. Apoi a examinat rapid vânătaia care se întindea rapid pe maxilarul inferior.

— Aşteaptă-mă o clipă.

S-a întors cinci minute mai târziu cu o pungă de gheață şi un pahar.

— Ține asta şi înghite asta, a spus el întinzându-i o pastilă. Atenție, e apă. Mănânci?

În timp ce ieşeau din sediul brigăzii, s-au întâlnit cu Noël care pleca, cu geaca pe umăr.

— Pot să vă spun ceva, comisare?

Adamsberg s-a îndepărtat de Danglard care încerca să-şi ascundă hematomul.

— Grăbeşte-te, Noël, pleci mâine dimineață devreme.

— L-ați pocnit rău de tot.

— Da.

— Și a încetat să mai fie tâmpit?

— Da. Metodă care se utilizează cu zgârcenie, locotenente. Şi numai cu cei mai buni prieteni.

— Bine, comisare.

XXXVI

La ora 11 dimineața, în cimitirul din Nîmes, locotenenții Noël, Justin şi Retancourt priveau cum lumea se strângea alcătuind cortegiul care avea să meargă după coşciugul lui Olivier Vessac.

— E lume multă, a observat Noël.

— Nu toți îl cunosc pe Vessac, a spus Retancourt. I-a atras zvonul păianjenilor pustnic, evenimentul. Se va da în presă.

— Ne convine, a replicat Noël. Ne putem strecura fără griji.

— Acolo, femeia care vine, însoțită de alte două. O ştim. Ieri Froissy ne-a trimis fotografia ei.

— Louise şi nu mai ştiu cum, a completat Noël. Femeia care a fost violată la Nîmes, la vârsta de 38 de ani.

— Louise Chevrier, i-a lămurit Justin.

— Rahat. Ce caută aici? Fotografiez. Justin, anunță-l pe comisar. Noël, vezi dacă au ajuns Torrailles şi Lambertin.

Noël a scos din buzunar fotografiile pe care i le dăduse căpitanul Jandarmeriei din Lédignan. Nu avea să fie lesne. La înmormântarea unui om bătrân vin mulți oameni bătrâni. Iar pentru locotenent bătrânii cam semănau toți unii cu alții.

Adamsberg tocmai îi telefonase lui Lamarre că trebuie să-şi îndeplinească sarcinile – să răspândească rația de viermi de pământ la rădăcina copacilor – când a primit două mesaje succesive de la Nîmes. Primul era de la Irène:

— *SMS discret fiindcă nu este politicos să faci asta la o înmormântare. Unii chiar şi-au închis mobilele, ai zice că suntem la un concert. Am ajuns cu Élisabeth de braț, săraca. Dar voiam să vă spun că Louise a insistat să vină, chiar dacă habar n-are de nimic. Spun doar atât: e bizar ca o arahnofobă să vrea să vină la înmormântarea unuia mort din cauza păianjenului pustnic. Spun prostii?*

— *Deloc,* i-a răspuns Adamsberg. *Supravegheați-o, vorbele, reacțiile ei. Şi îmi spuneți. Îmi vei spune.*

— *O să sfârşiţi prin a mă speria. Gata, că aproape am ajuns.*

Al doilea, de la Justin:

— *Mesaj discret. Nu e corect să scrii mesaje în timpul unei înmormântări. A venit Louise Chevrier. Ce naiba caută aici?*

— *O însoţeşte pe colocatara ei, Irène, care o însoţeşte pe Élisabeth, consoarta lui Vessac.*

— *Louise îl ştia pe Vessac?*

— *Nu. Doar dacă…*

— *Doar dacă nu a aflat că era prieten cu Landrieu, care era prietenul lui Carnot şi al găştii PP? Mă opresc. Ne apropiem de groapă.*

Adamsberg s-a cufundat în studierea hărţilor topografice ale drumului Henic al IV-lea, examinând zona situată între patru şi opt kilometri distanţă de Lourdes. Pe net nu găsise niciun rând despre pustnica de la Pré d'Albret. Doar un ordin emis de prefectură prin care o femeie fusese „extrasă fără violenţă din porumbarul de la d'Albret" pe motive de „asistenţă ordonată unei persoane în pericol". Nimic altceva decât o seacă notificare administrativă din arhivele poliţiei din Lourdes. Secretul sfintei pustnice fusese păstrat de cei care o cunoscuseră. A observat un mic trapez verde pe care i se părea că este scris Pré de J… A luat lupa lui Froissy şi a descifrat restul. Gata. Pré de Jeanne Albret. A înconjurat trapezul cu un cerc şi l-a privit fascinat.

S-a ridicat şi s-a plimbat de la un perete la celălalt. Mercadet, foarte agitat, s-a ivit în pragul uşii.

— Comisare! Am ceva tare de tot! O sechestrată! Două!

Adamsberg şi-a pus un deget pe buze ca să-l oblige pe locotenent să tacă şi i-a făcut semn să vină cu laptop-ul la el în birou. Dosarele erau răspândite pe podea, martore ale confruntării sale de ieri cu Danglard. Îi ordonase comandantului să se odihnească două zile timp în care să-şi revină din spaime şi greşeli şi să i se vindece hematomul care ieri seară devenise vânăt.

Mercadet şi-a instalat laptop-ul pe biroul lui Adamsberg, vioi de parcă făcuse un ou; de data asta contextul era tragic, deşi nu înțelegea de ce comisarul se interesa de sechestrate.

— E una dintre cele mai bune fotografii, a spus el. Vezi femeia grasă? E mama. Le vezi pe micuțe, cu o cârpă pe cap? Sunt cele două sechestrate. E prima oară când văd lumea. Cea mare are douăzeci şi unu de ani, cea mică are nouăsprezece ani. E o poveste atroce, comisare.

— Spune, Mercadet. Mai întâi, unde a avut loc?

— La şase sute de metri de Nîmes, a spus locotenentul triumfător. Pe drumul dinspre sud, drumul Spaniolilor. O coşmelie izolată.

— Şi când au fost eliberate?

— În 1967.

— Aşadar cea mare s-a născut în 1946 şi are şaptezeci de ani astăzi, a şoptit Adamsberg. Iar cea mică are şaizeci şi opt de ani.

— Tatăl lor le-a ținut toată viața în pod. Le-a violat timp de şaisprezece şi respectiv paisprezece ani. Pe amândouă, de când aveau cinci ani. Le-a făcut cinci bebeluşi îngropați toți în spatele nenorocitei de coşmelii.

— Linişteşte-te, locotenente, i-a spus Adamsberg care simțea că-l încearcă acelaşi frison.

— Să mă calmez? Dar îți dai seama? Crescute în pod, cu o singură lucarnă spre cer? Şi ținute şi în spații diferite, pe deasupra! Micuțele nu puteau nici măcar să se vadă, doar să comunice printr-un perete de lemn! Mama le aducea o supă la prânz şi seara, fără să intervină! Dar ce naiba, erau monştri?

— Borze gigant, Mercadet, a răspuns Adamsberg cu glas obosit.

— Dar eu zic „Bravo, băiete!” Ah, da, „Bravo, băiete!” Şi ăştia i-au dat douăzeci de ani de pârnaie! Ce-i cu justiția asta de rahat?

— Bravo pentru cine, locotenente?

— Păi pentru fratele lor!

— Aveau un frate?

— Enzo. La douăzeci şi trei de ani l-a omorât pe tată. Pac, trei lovituri de topor şi i-a luat capul. Şi sexul. Nu ştiu cum se spune „decapitat” pentru penis.

— Aşadar, Enzo era fratele cel mare. A fost sechestrat şi el?

— A, nu. El trăia „normal”. Avea dreptul să meargă la şcoală şi atât. Era dovada normalității pentru vecini. Dar auzea rutul dezlănțuit al tatălui seara, paşii grei pe scara podului, țipetele şi plânsul fetițelor. Se strecura sub streaşină şi le vorbea. Le citea poveşti, pagini din manuale, le strecura imagini pe sub uşă, desene, poze ca să le arate cum e lumea de afară. A făcut tot ce-a putut bietul băiat. A găsit o cale de a se urca pe acoperiş şi de a intra prin lucarnă. Sunt şmecheri puştii, sunt tare şmecheri! Iar dacă vorbea, asta însemna moartea şi pentru el, şi pentru mamă, şi pentru fete. Aşa că n-a zis nici pâs în toți acei ani. A crescut. A prins puteri şi i-a tăiat capul. Apoi a ieşit în stradă cu toporul în mână, plin de sânge şi a aşteptat. Când a venit poliția a descoperit-o pe mamă încremenită lângă cadavru, iar Enzo, care nu mai putea să vorbească, a arătat cu degetul scara. Acolo sus le-au găsit pe cele două surori. În mansarda aia jegoasă, unde nu se făcuse curat niciodată. Pe saltelele puse direct pe podea alergau şoareci şi alte insecte, o găleată ca să-şi facă nevoile pe care mama o golea o dată pe săptămână, când le spăla. Le tăia cum necum părul blond şi unghiile la fiecare trei ani. Murdare, duhnind. Cu rochii roz şi bleu devenite cenuşii din cauza jegului. Când surorile au ieşit pe trotuar, oricât de greu a fost mirosul, Enzo le-a strâns în brațe, puternic, lipindu-le de cămaşa lui murdară de sânge. I-au fotografiat, o să vezi. Iar poliția, totuşi, nu a îndrăznit să intervină. Abia mai târziu i-au pus cătuşele şi l-au săltat. A fost pentru ultima oară când le-a văzut înainte să intre la închisoare.

Adamsberg şi-a pus mâna pe umărul locotenentului. Greutatea palmei a părut că-l mai linişteşte pe Mercadet. Se spunea că Adamsberg putea să adoarmă un bebeluş doar prinzându-i capul în căuşul palmei. Şi era adevărat. Se spunea că putea să-i adoarmă pe cei chemați la interogatorii şi chiar şi

pe el însuşi, aşezat pe scaun.

Când Mercadet şi-a mai revenit, Adamsberg şi-a retras mâna.

— Ai totul în calculator? l-a întrebat.

Mercadet a confirmat cu o mişcare a capului.

— Hai, locotenente, închide maşinăria. Mergem să mâncăm. Dar nu mergem nici la *Cornetul de zaruri,* nici la *Braseria Filosofilor.* Mergem în altă parte.

— Vreau să mergem la garbură, a scâncit locotenentul ca un copil încăpățânat.

— Fie, mergem la garbură.

XXXVII

Restaurantul cu bucate din regiunea Pirineilor era mai aglomerat la prânz decât seara când îl frecventa o clientelă redusă la obişnuiţii din zona respectivă. Cu atât mai bine, şi-a spus Adamsberg, ghidându-l pe locotenentul încă tulburat, dar mult mai calm, spre o masă mai ferită unde nu-i putea auzi nimeni. În asemenea momente, Mercadet vorbea tare. Comisarul a observat o oarecare dezamăgire pe chipul lui Estelle, dar în momentele acelea nu-i stătea mintea la idila dintre ea şi Veyrenc.

L-a obligat pe Mercadet să mănânce o parte din ce avea în farfurie înainte să înceapă discuţia.

— Mai aveţi şi altceva pe-acolo? întrebă Mercadet. Sau doar carne de porc şi varză, varză şi carne de porc?

— Avem de toate, a răspuns Adamsberg zâmbind. Găini, oi, capre şi scroafe. Miere şi castane, ce vrei mai mult?

— Nimic. Foarte bun, totuşi.

— Numele lor, locotenente.

— Seguin. Tatăl: Eugène. Mama: Laetitia. Cea mai mare dintre fetiţe: Bernadette.

— Ca sfânta?

— Care sfântă?

— Cea de la Lourdes.

— Şi care-i legătura?

— Una mistică, poate. Şi sora ei?

— Annette.

— Cu ce se ocupa tatăl?

— Lăcătuş. Dar aici e o hibă. Patronul atelierului a depus mărturie, dar n-avea decât vreo câteva state de plată. Lucra la negru, mai mult ca sigur. Seguin avea bani. Se îmbogăţise în timpul războiului.

— Şi mama?

— Casnică. Dacă aia se putea numi casă.

— Ai putut să vezi documentele de la proces?

— N-am apucat să citesc tot. E enorm. Dar destul cât să pot să aflu ce-i mai rău. Enzo a depus mărturie. Mama a aprobat, în cel mai bun caz. Psihiatrii au descris-o ca fiind amorfă, lipsită de personalitate. Enzo era necruțător ca un fulger. El a spus totul despre cea mică, despre Annette.

Adamsberg a zdrobit cartofii şi i-a amestecat cu varza, ca la țară, şi a aşteptat.

— La început, Seguin tatăl a violat-o ca şi pe cealaltă, de când avea cinci ani. Apoi s-a plictisit. „A lui" era Bernadette, proprietatea lui. Iar pe cealaltă… Pe cealaltă a închiriat-o, comisare.

— Ce?

— Închiriată. Pentru alții. Între şapte şi nouăsprezece ani. Tineri pe care îi găsea habar n-am cum. L-au întrebat pe Enzo dacă putea să-i descrie. Dar nu, nu îi întâlnea. În serile cu „Annette" era consemnat, tatăl încuia uşa care ducea la pod. Îi auzea vorbind, apoi urcând.

— „Îi"?

— Da. Veneau mai mulți odată. L-au întrebat pe Enzo câți tineri crede că veniseră. Dacă erau aceiaşi sau alții. Aceiaşi, a spus fratele, care au folosit-o pe surioara lui timp de doisprezece ani. Doisprezece ani. L-au întrebat câți erau. După voci, Enzo credea că erau nouă sau zece.

Adamsberg l-a prins de mână pe locotenent.

— Câți? Câți erau?

— După cum a spus Enzo, nouă sau zece.

— Nouă sau zece, Mercadet? Şi mereu aceiaşi? Îți dai seama ce spui?

— Ce spun?

— Cele nouă borze de la orfelinatul Milostenia, la naiba, locotenente. Aceeaşi perioadă, aceeaşi vârstă, acelaşi loc. Borzele pe care paznicul Landrieu le lăsa să iasă noaptea.

— Scuze, comisare, dar cum putea şti Landrieu că Seguin avea o fată de închiriat?

— Se cunoşteau, Mercadet, sigur se cunoşteau. Am spus eu că nu trebuie să ignorăm clopotniţa orfelinatului. Una dintre surori elimină borzele pe rând, douăzeci de ani mai târziu.

— Sau împreună.

— Da. Nu. Nu cea mare. Cea mare nu a fost violată de indivizii ăştia. Iar cea mare a fost răzbunată de moartea tatălui. Cea mică este, da, ea este. Cea mică îi omoară. Annette. Sau Bernadette, a adăugat el după o clipă.

— Că este una sau cealaltă, cum ar fi aflat cine sunt? De vreme ce nici măcar Enzo nu i-a văzut vreodată?

Cei doi bărbaţi se concentrau în linişte încât, văzând farfuriile neatinse, Estelle s-a apropiat îngrijorată.

— Ceva nu este în ordine?

— Totul este perfect, Estelle.

Şi s-a îndepărtat fără zgomot, lăsându-i cu frunţile coborâte, privind în farfurii.

— Annette, şaizeci şi opt de ani, a continuat Adamsberg. Nu se potriveşte cu Louise Chevrier care este cu cinci ani mai mare.

— Certificatul de naştere se modifică după cum vrei.

— Enzo unde este?

— A primit douăzeci de ani. Mama unsprezece pentru complicitate pasivă şi maltratare. A murit în închisoare. Enzo a ieşit în 1984.

— Unde este?

— Nu am avut timp să aflu, comisare.

— Şi fetele?

— Nu am avut timp, comisare.

— Nenorocitul, a spus Adamsberg printre dinţi.

— Tatăl?

— Fiul directorului orfelinatului. Doctorul Cauvert. Ştia, sigur ştia.

— Ce? Că Landrieu lăsa borzele să iasă?

— Că Eugène Seguin lucra la orfelinat. Dar cu scandalul care se profila, Cauvert tatăl a ascuns acest lucru. Şi a făcut ca totul să dispară. Milă? Care îl adăposteşte pe unul care sechestrează, violează, îşi închiriază propria fiică? Nici gând! De asta e o hibă cu meseria lui Seguin. Nu era lăcătuş. Lucra la orfelinat. Mai mult ca sigur că era paznic, la fel ca Landrieu. Şi era plătit de borzele din Gaşca păianjenului-pustnic pentru dreptul de a-i viola propria fiică.

— Și de unde bani? Nişte orfani?

Adamsberg a ridicat din umeri.

— Buzunăreau pe străzile din Nîmes. O nimica toată pentru ei. Seguin tatăl nu-şi prostitua fata ca să facă bani. Ci pentru plăcerea abjectă de a o prostitua. De a auzi tot sau de a vedea tot. După ce au ieşit de la orfelinat, au continuat. Asta e, Mercadet, pentru că nu poate fi altceva.

— Avansați prea repede, comisare. Nu avem nicio dovadă.

— Le avem la grămadă, legături, date, numărul indivizilor.

— Vreți să spuneți că ajungem la 52 de grade latitudine?

— Poate.

XXXVIII

— Locotenente, a spus Adamsberg, oprindu-se în fața porții Brigăzii, trebuie să ştiu mai multe despre femeile astea două: Bernadette şi Annette. Unde sunt, cine sunt, tot. Şi despre Louise Chevrier.

— Comisare, dacă aş putea, a început Mercadet stânjenit.

Adamsberg s-a uitat la chipul locotenentului. Obrajii i se albiseră, pleoapele îi erau grele, iar umerii căzuți. Începuse ciclul ucigător al somnului.

— Du-te la culcare, am să discut cu Froissy. Mai târziu o să faceți joncțiunea.

Froissy a ascultat cu atenție povestea lui Adamsberg despre fetele familiei Seguin.

— Acum putem alerta Brigada, locotenente. Întocmeşte un raport detaliat despre sechestratele din Nîmes şi trimite-l tuturor. Apoi caută informații despre surorile Seguin, despre fratele lor şi despre Louise. Şi fotografii, cele mai recente cu putință, dar fotografii în care zâmbesc.

— Comisare, la evidența populației, nu sunt admise fotografiile în care oamenii zâmbesc. Vă interesează ceva anume?

— Dinții.

— Dinții?

— Am eu o idee despre asta. Un proto-gând.

Froissy a tăcut, după o astfel de frază era inutil să încerci să mai spui ceva.

— O bulă de aer, a spus ea coborând privirea. Pentru Louise pot să caut, poate, pe site-urile de genul „Copiii de odinioară” sau „Creşele noastre de ieri” la Strasbourg şi Nîmes, fiindcă acolo a fost bonă. Dar, sincer, nici nu ştiu dacă aşa ceva există. Cât despre cele două nefericite, ce să spun, Mercadet zice că nu a găsit nimic.

— Nu a avut vreme. Deja a făcut o treabă grozavă.

— Şi acum doarme, a continuat ea privindu-şi ceasul.

— Da.

— E mai devreme.

— Din cauza emoției.

Froissy era deja cu degetele pe tastatură şi nu-l mai asculta.

— Locotenente, când este următorul tren pentru Nîmes? a întrebat el atingând-o uşor pe braț.

— La 15.15. Sosirea e la 18.05.

Adamsberg a intrat în biroul lui Veyrenc.

— Ne întoarcem, Louis. La Mas-de-Pessac. Ticălosul ăla nu a spus tot.

— Cauvert? Mi s-a părut cam dus, dar simpatic.

— Dar şi-a protejat tatăl. Am pierdut timp. Avem un tren la 15.15. E în regulă? Ne întoarcem diseară.

Pe durata călătoriei Adamsberg i-a povestit lui Veyrenc noutățile, despre sechestratele din Nîmes şi certitudinea lui că Seguin tatăl lucrase la orfelinat. Şi lui, doar lui, despre extracția din insula Ré. Veyrenc fluiera, era felul lui de a-şi exprima sentimentele. În funcție de melodii, Adamsberg ştia despre ce fel de sentimente era vorba. Acum erau un potpuriu: şoc, uimire, îngândurare. Trei melodii.

— Aşadar, mergem să-l zgâlțâim puțin pe doctorul Cauvert fără cea mai neînsemnată dovadă că Seguin tatăl a lucrat la orfelinat. Aşa-i?

— Da.

— Cum procedăm?

— Printr-o afirmație. Unchiul tău a fost profesor acolo un an.

— A, da? Şi cum îl chema?

— Froissy mi-a găsit un profesor care a fost suplinitor. Unchiul tău se numea Robert Quentin.

— Să admitem. Şi ce materie preda?

— Catehism. Ai o problemă cu asta?

— În situația actuală nu prea văd de ce. Şi eu afirm că ştiu de la unchiul meu că Eugène Seguin a lucrat la orfelinat. Şi de ce mi-ar fi vorbit despre asta?

— Ți-a vorbit şi atât. Nu intra prea mult în amănunte, Louis.

— Şi dacă Seguin nu a lucrat niciodată acolo?

— A lucrat, Louis.

— Cum vrei. Dormi?

— Aşa mi-a prescris medicul. Nu glumesc, Louis, ca să se cicatrizeze extracția. Altminteri, se pare că voi cădea într-un hău. Iar tipul părea că vorbeşte cât se poate de serios.

Înainte să se conformeze sfatului dat de medic, Adamsberg şi-a citit mesajele. Psihiatrul poate uitase că din pricina telefoanelor mobile era imposibil să mai dormi. Nici să te plimbi, nici să priveşti pescăruşii plutind deasupra peştilor morți, nici să te laşi bombardat de bule de aer.

Primul era de la Retancourt.

— *Lambertin şi Torrailles au fost la înmormântare. Filaj strâns. Acum sunt la cârciumă. Din ce am surprins: Lambertin o să rămână peste noapte la Torrailles.*

— *Recepționat. Nu-i scăpa din ochi.*

Urma cel de la Irène:

— *În timpul înmormântării Louise a zâmbit acru dar satisfăcută, mai ales când s-a aruncat cu pământ peste coşciug. Aş spune că-i plac înmormântările, sunt şi astfel de oameni. Dar trebuie să spun că i se întâmplă să zâmbească aşa. Uneori să pufnească şi nu-mi dau seama de ce. Maică Precistă, ce noroc am avut că n-a pufnit la cimitir! Sunt momente în care n-o mai suport şi nu e frumos din partea mea.*

De față cu Louise vă pregătesc coletul în care vă trimit globul cu zăpadă de la Rochefort. Louise mă crede. Spune chiar că nu e bine ca un copoi să colecționeze globuri de zăpadă, că nu are timp de pierdut cu aşa ceva şi că pe urmă ne mai mirăm de ce nu suntem bine apărați. Iar eu îi replic: dacă polițiştii nu colecționează aşa ceva sau altceva sar de pe fix. Salut, Jean-Bapt.

— *Salut, Irène şi mulțumesc,* i-a răspuns Adamsberg.

Apoi cel de la Froissy:

— *Tot nimic despre cele două surori. Nimic în SP. Fratele, idem. Nicio fotografie de-a Louisei Chevrier zâmbind pe site-urile „Copiii de ieri”. O să caut la cabinetele dentare din Strasbourg şi Nîmes. Fişierele nu sunt protejate. Dar sunt enorm de multe cabinete dentare.*

— *Nu uita de cina de diseară.*

— *Mierlele?*

— *Da.*

— *Cum aş putea uita?*

— *Înainte de cabinetele dentare, vezi dacă vreun membru al familiei Cauvert tatăl a fost bănuit de colaboraționism. El? Tatăl lui? Vreun unchi?*

— *Încă o poveste de familie?*

— *Bineînțeles.*

Nu mult după şase şi jumătate, cei doi bărbați au sunat la uşa doctorului Cauvert. Adamsberg nu-l prevenise dinadins şi îl luau de la treabă.

— Acum? a spus Cauvert destul de antipatic. Nici măcar nu mi-ați dat telefon.

— Eram aproape, ne-am încercat norocul, a replicat Veyrenc.

— Ne mai lipseşte un detaliu, a intervenit Adamsberg.

— Bine, bine, a convenit doctorul lăsându-i să intre iar apoi dispărând în bucătărie de unde s-a întors cinci minute mai târziu vioi, cu o tavă încărcată.

— Ceai de Ceylon, ceai verde, cafea, cafea decafeinizată, suc de căpşuni, tartă de Savoia, a propus el. Serviţi.

Să-l refuzi ar fi însemnat să-l superi pe doctorul care aşeza deja farfuriile pentru tartă, ceştile, paharele. După ce şi-a băut cafeaua, Adamsberg a intrat direct în subiect.

— Cu siguranţă că, tânăr fiind, aţi auzit vorbindu-se de sechestratele din Nîmes?

— Ce oroare! Desigur, eu şi tot oraşul şi toată ţara!

— Ştiaţi, aşadar că tatăl, Eugène Seguin îşi închiria fata unor violatori tineri.

Doctorul a clătinat din cap cu aerul consternat al unui pedopsihiatru care nu garantează un viitor strălucit micuţei lui paciente. Dar Adamsberg a simţit o tensiune uşoară la auzul acestui nume: Seguin.

— Da. Mărturisirea fratelui a fost teribilă. Cum îl chema oare?

— Enzo.

— Da, Enzo. Un tânăr curajos.

— Spre deosebire de tatăl dumneavoastră care a făcut tot ce a putut ca să ascundă faptul că Seguin lucra la orfelinatul Milostenia. Care-i trimitea pe cei din Gaşca păianjenului-pustnic să-i violeze fata. Ajutat de paznicul Landrieu.

— Ce? Dar despre ce vorbiţi?

— Tocmai v-am spus. Despre povestea lui Seguin la orfelinatul Milostenia.

— Îmi insultaţi tatăl, la el acasă? La naiba, dacă ar fi ştiut că unul ca Seguin era înţeles cu Gaşca păianjenului-pustnic, nu ar fi stat pe gânduri şi ar fi depus mărturie!

— Dar nu a făcut-o.

— Pentru că nu era cazul.

— Ba da, a spus Veyrenc.

— La naiba! Tata îi ura pe cei din Gaşca păianjenului-pustnic şi ştiţi asta. Era un om integru, pricepeţi? Un om integru!

— Tocmai. Să recunoască prezenţa lui Seguin la orfelinat însemna căderea, dezonoarea pentru un „om integru”, datorată lipsei de vigilenţă, o greşeală profesională. Dar mai era cu siguranţă şi altceva şi nu s-a putut decide. Ca să închei, a tăcut şi l-a şters pe Seguin din arhive. Iar dumneavoastră aţi continuat să ascundeţi adevărul.

Doctorul a sărit de indignare, a strâns masa înainte chiar să termine tarta, a pus totul în dezordine pe tavă, a spart o farfurioară. Loviseră puternic.

— Afară!

— Seguin era la orfelinat, a afirmat Veyrenc. Era paznic. Profesorul de catehism, Robert Quentin, unchiul meu mi-a spus-o.

— A, da? A, da? Şi atunci de ce nu a spus nimic la proces?

— A plecat la post în Canada, nu a auzit nimic despre fete.

— Şi ceilalţi profesori? Ei de ce-ar fi tăcut?

— Profesorii veneau doar la cursuri, nu participau la viaţa de zi de zi din orfelinat. Niciunul dintre ei nu a predat aici mai mult de trei ani. După război, pe măsură ce se construiau şcoli noi, plecau pentru un post mai bun. Pe paznici îi ştiau după figură şi, cu siguranţă, mulţi dintre ei nici nu le-au ţinut minte numele.

Doctorul s-a ridicat, şi-a trecut o mână peste obraz, mergând încet de data asta.

— Rămâne între noi? a întrebat el.

— Pe cuvânt de bărbat.

— Seguin lucra aici. Şi da, se înţelegea cu gaşca lui Claveyrolle, a confirmat el aşezându-se greoi pe scaun. Asta o ştiau până şi copiii ca mine. Dar cât priveşte faptul că-i trimitea pe cei din Gaşca păianjenului-pustnic să-i violeze

fata? Tata nu a vorbit niciodată cu mine despre asta.

— Dar ei erau. Tatăl dumneavoastră înțelesese.

— Nu. S-o fi gândit, poate, dar nu mai mult. Ar fi fost imoral să facă un denunț fără probe.

— Haideți, doctore Cauvert, tatăl dumneavoastră era un om inteligent, îi cunoştea pe puşti ca pe propriul buzunar. Ştia că Claveyrolle şi gaşca lui ieşeau din orfelinat pe furiş. Fiindcă nu s-a întâmplat o singură dată, nu? Aşa cum ştia şi că agresau fetele chiar în orfelinat. Şi când are loc procesul, când se descoperă că fata lui Seguin a fost violată de „nouă băieți”, nu mai mulți, dar nici mai puțini, „aceiaşi de fiecare dată”, tatăl dumneavoastră nu s-a gândit la Gaşca păianjenului-pustnic? Față de care paznicul s-a arătat mereu îngăduitor? El nu doar „s-a gândit”, doctore Cauvert, a ştiut.

— Tata a respectat prezumția de nevinovăție, a protejat orfelinatul, a spus Cauvert răsucind o linguriță delicată între degete.

— Nu, l-a corectat Adamsberg. S-a protejat pe el. Greşeala sa profesională, neglijența din trecut. Dar nu numai asta.

— Ați mai spus-o. Ce altceva mai vreți, la naiba?

— De ce nu l-a dat afară pe Seguin dacă se înțelegea cu gaşca pe care o ura?

— De unde vreți să ştiu eu? a țipat Cauvert.

— Fiindcă Seguin l-ar fi denunțat mai mult ca sigur. Seguin făcuse afaceri pe piața neagră şi fusese colaboraționist, iar bunicul dumneavoastră de asemenea. Dacă tatăl dumneavoastră ar fi ridicat un deget asupra lui, Seguin ar fi spus doar atât: „Băiat de colaboraționist”. Trei cuvinte de care trebuia să te fereşti cu mare grijă, un rău care trebuia ascuns cu orice preț. Tatăl dumneavoastră a făcut-o, iar gaşca a rămas neatinsă.

— Nu, a spus Cauvert.

Adamsberg i-a arătat mesajul lui Froissy care îi confirma colaborarea cu nemții a bunicului doctorului Cauvert. Acesta şi-a ferit ochii, a pălit şi s-a încovoiat cu încetineala unor

ierburi bătute de vânt. Privirea lui nesigură a descoperit mâna în care ținea lingurița şi asta a părut, brusc, să-l surprindă.

— Nu ştiam, a spus el cu voce lipsită de orice emoție. În ceea ce priveşte colaboraționismul. Prin urmare, nu înțelegeam.

— Vă cred. Îmi pare rău că v-am făcut să treceți prin asta, a zis Adamsberg ridicându-se încet. Dar presimțeați de mult că ceva nu era în ordine. Vă mulțumesc pentru sinceritate.

— Sinceritatea asta estompează greşeala tatălui meu?

— În parte, da, doctore, a mințit comisarul.

Ca şi data trecută, Adamsberg şi Veyrenc au mers pe strada lungă şi îngustă care ducea la autogară.

— A fost bună ideea cu postul în Canada, nu-mi închipuisem că va pune această întrebare.

— Eu da. Eram nepotul, totuşi.

— Statueta, câinele, Sfântul Roch, a şoptit Adamsberg trecând pe lângă nişa veche sculptată în zid.

— Ai avut dreptate. La orfelinatul Milostenia a organizat Seguin traficul cu violuri.

— Ceea ce ne oferă o legătură directă între ucigaşă şi borze. Dar întrebarea pusă de Mercadet rămâne: cum a putut să ştie că violatorii erau de la orfelinat?

— Totuşi ştia că tatăl ei lucra la orfelinat.

— Adevărat. Dar cum de le-a ştiut numele, erau vreo două sute de orfani. Cum de a aflat de existența Găştii păianjenului-pustnic? Şi de folosirea veninului? Încă un colț de stâncă ieşit din mare, Louis.

— De la Enzo.

— Tatăl îl consemna în serile când primea „vizite”.

Adamsberg a mai aruncat o ultimă privire în urma lui spre statueta roasă de vreme a Sfântului Roch. Din câine nu mai rămăsese decât un ghem de piatră din care se mai vedeau

urechile şi un rest din coadă.

— Şi totuşi nu poate fi decât el. Le ştia numele, Louis. Şi a mințit la proces. Copil fiind, primea şi transmitea informații surorilor lui, poate chiar imagini, pe care le strecura pe sub uşă. Poate chiar referitoare la identitatea agresorilor. Aşa cum câinele îi aducea Sfântului Roch de-ale gurii. Ființa trebuincioasă care făcea legătura între pădurea închisă şi lumea exterioară. Enzo este salvatorul, mesagerul. Ştia numele violatorilor.

— Şi i-a ucis, unul câte unul.

— Nu cred. Enzo este intermediarul. Nu văd un bărbat care să se complice folosind veninul păianjenului-pustnic.

— Dar îi vedeai în stare de asta pe micul Louis şi pe ceilalți indivizi.

— Fiindcă fuseseră muşcați. Ochi pentru ochi, dinte pentru dinte. Dar nu şi în cazul lui Enzo. Nu văd legătura.

Veyrenc a tăcut cât timp au mai făcut câțiva paşi, încât părea că nu-l ascultă. Apoi s-a oprit în fața unui zid prăfuit.

— Vizualizezi planul casei lui Seguin? E în dosarul trimis de Froissy. L-am citit în tren. Priveşte, a spus Veyrenc începând să deseneze cu degetul pe zid. Aici este intrarea. În dreapta, cămăruța lui Enzo şi toaleta.

— Da.

— În stânga, uşa care dă spre celelalte odăi ale casei. Uşa care dă spre culoar, etajul cu camere, baia şi podul. În serile cu vizite, ştim că Enzo era consemnat.

— În camera lui, da.

— Nu în camera lui. Culoarul era închis.

— Adică toată casa.

— Nu, Enzo avea acces la o altă cameră.

— Ba nu.

— Ba da. Cea la care nu ne gândim niciodată fiindcă nu-i spunem „cameră”: intrarea. Şi de ce nu-i spunem „cameră”?

Pentru că nu este aşa ceva. Este spaţiul de trecere între lumea exterioară şi cea interioară. Pragul. Nu aparţine cu totul casei. Îi aparţine lui Enzo.

— Ce încerci să spui, Louis? Că Enzo va sta la intrare, proptit între cele două lumi?

— Nu. El recuperează elementele lumii exterioare. E treaba lui, misiunea lui. Tu ai spus-o.

Veyrenc şi-a privit degetul negru de praf şi l-a şters în podul palmei. Adamsberg privea desenul de pe zid.

— Elementele lumii exterioare, a repetat el.

— Îţi laşi lucrurile la intrare.

— Înţeleg. Există un cuier în care sunt lăsate şepci, paltoane, haine…

— Exact.

— Vizitatorii îşi lasă aici paltoanele. De acord, Louis. Şi îţi închipui că îşi lăsau şi actele de identitate în buzunare în timpul expediţiilor? Ar fi trebuit să fie nişte cretini patentaţi.

— Sunt paltoane de la orfelinat, Jean-Baptiste. În interior este marcat nu doar numele orfelinatului ci şi numele elevului. Cusut de mână pe o bucată mică de pânză. Pe toate există numele orfanului, pe şapcă, pe ghete. Altminteri cum s-ar face redistribuirea hainelor după ce au fost spălate?

Adamsberg şi-a mai trecut o dată degetul peste conturul casei, clătinând din cap impresionat.

— La naiba, a spus el, fără să-şi ia degetul de pe zid. Intrarea. Nu te gândeşti niciodată la ea.

— Nu.

— Şi totuşi, totul era acolo. Enzo avea la îndemână numele indivizilor şi al orfelinatului. Avea totul. Şi totuşi nu a spus nimic.

— Pentru că sora lui i-a cerut-o. Una dintre ele.

— Da. Urma să fie treaba ei. Opera ei.

— Şi atâţia ani, trioul ţine aproape. N-a răsuflat nimic,

nimeni nu a vorbit. Unde or fi acum copiii lui Seguin?

Adamsberg şi-a retras degetul, cam întristat, iar cei doi bărbați şi-au continuat drumul.

— Froissy spune că e imposibil să-i localizeze, a completat Veyrenc.

— Dacă nici ea nu-i poate găsi înseamnă că, mai mult ca sigur, şi-au schimbat numele.

— Ca toți cei care-ajung acolo, Enzo o fi învățat în închisoare cum să facă rost de acte false. Cât despre fete, e foarte probabil că li s-a dat dreptul de a-şi schimba numele.

— Şi cum o să găsim două fete plasate în spitale de psihiatrie acum patruzeci şi nouă de ani fără să le ştim nici numele şi nici cum arătau?

— Imposibil.

— Atunci hai să mâncăm. Avem tren la 21. Cifră curată, fără minute.

— La cât timp pierdem în autocarul pentru Nîmes, va trebui să alegem bufetul gării care va fi sigur închis, a spus Veyrenc bosumflat. Mai bine ne-am relaxa şi am dormi la Nîmes. Ne întoarcem cu trenul de dimineață. Ce schimbă asta? Nimic, vei spune. Tot, voi răspunde. Vei putea dormi mai mult. Nu uita, ți-a prescris medicul.

— Şi trebuie să ascultăm.

— Un detaliu: nu avem bagaje.

— Atâta pagubă.

— Nici tipii de pe *Trinidad* nu erau prea curați.

Cei doi bărbați se aflau în jurul orei zece la un hotel de lângă stadion, singurul care mai avea restaurantul deschis.

— Cred că ştiu ce mă exasperează la numele „Seguin”, a spus Adamsberg după ce au terminat de mâncat.

Comisarul s-a ridicat pentru a comanda două cafele. Restaurantul se închisese dar patronul i-a păsuit până avea să

pună totul în ordine.

— Îți aduci aminte povestea? Povestea cu moş Seguin şi sărmana lui căpriță?

— O chema Blanquette, a adăugat Veyrenc. Şi era aşa de frumoasă că până şi castanii îşi plecau ramurile până la pământ ca să o mângâie.

— Ea a vrut să plece, să fie liberă, aşa-i?

— Ca şi celelalte şase dinainte.

— Uitasem că mai fuseseră şase înainte.

— Ba da. Şi moş Seguin îşi iubea tare mult căprițele, dar toate voiau să scape şi toate reuşiseră. Blanquette era a şaptea.

— Totdeauna am crezut că moş Seguin era lupul. Şi, cum căprița voia să scape de el, a mâncat-o.

— Sau a agresat-o, a precizat Veyrenc. Dacă se revoltau, moş Seguin le amenința cu „lupul”. Ştii expresia: pomul se ştie după roade şi omul după fapte. Ai dreptate. În realitate, Blanquette a fost violată. Aminteşte-ți: „s-a luptat cu lupul toată noaptea” abia în zori s-a prăbuşit, cu blănița albă plină de sânge – căci căprița cea frumoasă era albă, aşadar virgină – şi a fost devorată. Prin urmare, îți spui că i se potrivea numele lui Seguin.

— Nu. Îmi spun că Enzo le citea poveşti surorilor lui şi că ele o ştiau şi pe aceasta.

— Se prea poate, pe atunci era citită în toate şcolile. La ce te gândeşti?

— Uite la ce: atunci când îți schimbi numele, păstrezi mereu o urmă, un rest din fostul nume sau dintr-o stare.

— Corect.

— Atunci gândeşte-te: Louise Chevrier. Capra! Capra prizonieră a lui Moş Seguin, victima devorată.

— Louise Chevrier, a repetat lent Veyrenc. Iar Froissy nu găseşte pe nimeni cu acest nume, născut în 1943.

— Aşadar, o nouă identitate.

— Şi schimbarea anului de naştere.

— Cum spunea Mercadet: actul de naştere se poate schimba cum vrei.

— E prea târziu să o trezim pe Froissy, dar prenumele pe care l-a ales – Louise – este cu siguranță al doilea sau al treilea său prenume.

— Da, a aprobat Adamsberg scriind un mesaj.

— Pe cine trezeşti?

— Pe Froissy.

— Ce naiba? Doarme.

— Ba nu.

— Ceva nu se leagă aici, Jean-Baptiste. Când a scăpat, Annette avea 19 ani. Iar paisprezece ani mai târziu este violată de Carnot? N-ar fi o coincidență prea evidentă?

— Cine vorbeşte despre coincidențe? Carnot este prietenul lui Landrieu şi al celorlalți, nu? Annette a fost prada lor şi ei s-au întins după ea.

— Cred că Froissy doarme. Eşti o brută.

— Apropo de asta, Louis, l-am pocnit pe Danglard.

— Rău?

— Destul. Doar un singur pumn, în bărbie. De altfel, nu a fost o lovitură, a fost un rit de trecere. Un rit de întoarcere, mai degrabă.

Telefonul a vibrat pe masă.

— Vezi că nu doarme.

— O să te mintă.

— *Scuze, comisare, mâncam. Prenumele celei mari: Bernadette, Marguerite, Hélène. Prenumele celei mici: Annette, Rose, Louise.*

— *Mulțumesc, Froissy. Rămânem la Nîmes peste noapte. Ne întoarcem mâine la ora 10. Noapte bună.*

— Annette Rose Louise, a recitat Adamsberg. Louise

Chevrier. A ales „Louise” cu bună ştiinţă, iar „Chevrier” inconştient. Căpriţa ţinută în laţ de moş Seguin.

— Şi cum ar fi putut Louise Chevrier să fie prezentă la toate locurile crimei? Nici nu şofează.

— Să presupunem, pur şi simplu, că şofează.

— Şi dacă ar fi fost, atunci la Saint-Porchaire, Irène nu şi-ar fi dat seama că lipsea?

— Era la Bourges.

Telefonul a vibrat din nou. Ratase un mesaj şi a recunoscut, neliniştit, vocea lui Retancourt.

— *Eram toţi trei pe poziţii în jurul casei lui Torrailles la Lédignan. Fără probleme, fără să ne ascundem, fiindcă Torrailles ştia că este păzit. Tocmai isprăvea de mâncat afară cu Lambertin, o cină uşoară, unul în faţa celuilalt, nişte jegoşi, cu râsete groase, glume respingătoare, chiar au rămas nişte borze. Afară: o curte mare, înconjurată pe cele patru laturi de un gard viu nu foarte înalt. La ora zece s-au stins luminile pe drum, dar încă se vedea bine. Bec deasupra uşii, lampă electrică pe masa din grădină, vizibilă, din plastic albastru. Atrăgea ţânţarii. Îi omorau cu palmele. Plici, plici. „Numai femelele ciupesc. Aşa că vezi, trebuie să le plăteşti cu aceeaşi monedă”. Pe la 10.15 Torrailles a început să se scarpine pe braţ. Redau dialogul: „Nenorocita de femelă! M-a ciupit, ticăloasa!” Lambertin: „Eşti cretin, stinge lampa electrică”. Torrailles: „N-o stinge, tâmpitule! N-o să vedem ce bem”. Trei minute mai târziu, Lambertin a început să se scarpine pe gât; în stânga. Au mai gonit ţânţarii, au strâns sticla şi paharele şi au intrat în casă. N-a trecut o oră că au ieşit speriaţi şi ne-au cerut să-i ducem la spital, muşcăturile se umflaseră. Le-am examinat cu lanterna. Se făcuse deja un edem de doi centimetri în diametru şi se umflase. Sunt în drum spre spitalul din Nîmes, cu Justin şi Noël, eu sunt în spatele lor, în altă maşină. Pe braţul drept, la unul, pe gât, în partea stângă, la celălalt. Aşadar au fost atacaţi de dincolo de gardul viu. Toţi trei ne-am petrecut seara învârtindu-ne încontinuu în jurul casei. Nimeni nu a putut să se apropie, nu a intrat nimeni. Imposibil, le-a căzut din cer ca un scuipat. Ne-a*

scăpat ceva, îmi pare rău.

Crispat, Adamsberg i-a dat şi lui Veyrenc să asculte mesajul. Cei doi bărbați s-au privit în tăcere.

— Ultimii doi, Louis. I-a curățat şi pe ultimii doi, a spus în cele din urmă Adamsberg, dând pe gât cafeaua rece. Dintr-o lovitură. Cu trei locotenenți de poliție care se învârteau în jurul casei. Dar cum naiba, cum? Chiar şi un scuipat care cade din cer se vede, nu? Cât e ceasul?

— Zece minute după miezul nopții.

— E inutil, deci, să o trezesc pe Irène ca să aflu dacă Louise este acasă. Au fost „muşcați" la zece şi un sfert. Nu i-ar fi trebuit mai mult de patruzeci şi cinci de minute ca să parcurgă distanța de la Lédignan la Caiderac.

Patronul le-a propus încă un rând de cafele. Se prinsese, după discuția dintre cei doi bărbați, că sunt polițişti, concentrați asupra unui caz. Şi când ai în prăvălie nişte polițişti concentrați asupra unui caz, te faci mic. Adamsberg nu a refuzat privilegiul de a mai bea încă o cafea şi s-a dus chiar el la bar.

— Retancourt? Eşti la spital?

— Aproape.

— Poți să vii să ne iei pe Veyrenc şi pe mine, mâine dimineață, la 7.30?

— La Paris? Şapte ore de mers? Nu mai sunt maşini la Brigadă?

— Suntem la Nîmes, locotenente, şi fără maşină.

— Care-i adresa?

— Hôtel du Taureau.

— Am înțeles.

— Locotenente, ai luat kit-ul de bază cu tine? Ca să prelevăm probe?

— E mereu în rucsacul meu, comisare. Voi nu l-ați luat?

— Noi am plecat fără bagaje.

— A fost ideea dumneavoastră.

— Adu-l. Ia şi aparatul foto.

— Repet, comisare: nimeni nu a intrat şi nimeni nu a ieşit. Absolut nimeni. Am supravegheat toată curtea şi din stradă, până la cinci metri distanță. Nu ne-a scăpat nicio umbră.

— Nu te supăra pe mine. Chiar şi ție îți scapă scuipatul căzut din cer.

Adamsberg a închis, şi-a băut cafeaua în picioare privind peretele pe care patronul îşi expusese colecția de arme. Vreo cincisprezece puşti lustruite, puşti Winchester vechi, strălucitoare.

— Scuipatul căzut din cer, Louis. Chiar suntem nişte cretini. Aşa a procedat.

— A scuipat pe deasupra lor, a replicat Veyrenc pe care anunțul celor două decese îl dărâmase.

— Păi e sigur, a spus Adamsberg trăgându-şi scaunul cu zgomot şi aşezându-se.

— Îți bați joc de mine?

— Bea-ți cafeaua. Ascultă-mă. Puşca, trage cu puşca.

— Trage scuipături cu puşca?

— Da, lichide, fluide. Cu o puşcă hipodermică. Cu o carabină cu seringă, dacă vrei.

De data asta Veyrenc a ridicat capul.

— Puştile veterinarilor, cei care trag cu seringi.

— Exact. Echipată cu o lunetă pentru tir nocturn. Distanța de țintă: patruzeci, şaizeci de metri. La impact, căpăcelul protector al acului sare şi produsul este injectat automat.

— De unde ştii?

— Am fost lunetist, aminteşte-ți, primesc o grămadă de prospecte. Arma noastră este o puşcă de categoria D, aşadar se poate cumpăra din comerț, împreună cu seringile. Dar poate deveni o armă mortală dacă îți trece prin cap să umpli seringa cu arsenic sau cu veninul păianjenului pustnic.

— Veninul a douăzeci şi doi de păianjeni-pustnic, Jean-Baptiste. Înmulțit cu şase victime rezultă veninul a o sută treizeci şi doi de păianjeni-pustnic.

— Uită de cei o sută treizeci şi doi de păianjeni-pustnic. A tras cu puşca, asta este important acum.

— Şi nu se leagă. Nicio victimă nu a menționat vreo seringă înfiptă în picior sau în braț. Indivizii ăştia ar fi văzut-o. Simți durere şi, automat, îți duci mâna la locul unde te doare sau priveşti într-acolo.

— Corect.

— Să presupunem că seringa se desprinde şi cade, ceea ce m-ar mira teribil. Am fi găsit-o în iarbă, la Saint-Porchaire. În fața porții lui Vessac. Doar dacă ucigaşul nu s-a întors să o ia. Dar asta ar fi absurd şi riscant.

Încruntat, Adamsberg şi-a proptit bărbia în podul palmei.

— Am găsit altceva în iarbă, la Saint-Porchaire, a spus el după o vreme.

— Un fir de undiță, adus de vânt.

— Nu fusese adus de vânt, Louis. Se înțepenise. Mă urmăreşti? Să presupunem că sunt asasinul. Trebuie, orice-ar fi, să distrug seringa.

— Şi de ce, la urma urmei? De ce este aşa de important dacă descoperim seringa? E mai puțin grav decât un glonț? Nu ai urmele de pe cartuş, deci nu poți identifica arma. De ce vrei să recuperezi seringa?

— Pentru ca nimeni, nicio clipă, să nu creadă că e vorba de crime. Dacă nu am fi găsit legătura dintre victime şi borzele de la orfelinatul Milostenia, am fi bătut pasul pe loc: păianjenii-pustnic au suferit mutații, bătrânii mor fiindcă sunt bătrâni. Dacă nu sunt crime, nu există anchetă, asasinul nu se teme de nimic. Nu mă tem de nimic. Doar dacă îmi recuperez seringa, desigur.

— Şi cum procedezi?

— O prind de un fir. Trec un fir de nailon subțire dar rezistent, cu diametrul, să zicem, de 0,3 mm prin deschizătura

butoiaşului, îl prind pe la culasă. Leg de el capătul seringii şi trag. Când seringa pleacă, trage după ea un fir de vreo şaizeci de metri care se derulează de pe un mosor exterior. Pricepi?

— Nu sunt de acord. O să tragă de mosor, iar seringa va porni cu o viteză mult prea mică.

— Desigur. Prin urmare, înainte să trag, desfac şaizeci de metri de fir sau treizeci, în funcție de distanța la care mă aflu de țintă.

— Aşa încât firul se întinde fără să se mai deruleze de pe mosor. Da, admit asta.

— Când seringa îşi atinge ținta, trag imediat de fir, trag tare, ca să o scot din piele. În momentele în care victima îşi priveşte muşcătura, seringa a dispărut. Apoi răsucesc mosorul în sens invers şi seringa goală ajunge la mine. Ce s-a întâmplat la Saint-Porchaire? Odată ce Vessac a fost înțepat, am tras de fir ca să prind seringa. Dar seringa s-a înțepenit în urzici. Derulez mosorul, trag mai tare, firul se rupe. Când Vessac a intrat în casă cu Élisabeth, merg până la poartă, tai firul înțepenit şi îmi recuperez seringa. O bucățică din firul de nailon a rămas în iarbă. Cine îl va observa? Cine va bănui ceva?

— Tu. Dar, Jean-Baptiste, o seringă este ca un glonț. Este fixată în butoiaş. Dar cu firul de nailon strecurat în interior, va ieşi greu, va avea o traiectorie nesigură, se va încurca.

— Sunt butoiaşe cu interior neted, nu se blochează. Dar ai dreptate, dacă fixezi o seringă de 13 într-un butoiaş de 13, ținând cont de firul din butoiaş, se va înnoda. Prin urmare, folosesc o seringă de 11 în butoiaşul meu de 13.

— Cu doi milimetri distanță pentru a putea să se mişte? Va pluti. Iar traiectoria nu va fi sigură.

— Nu şi dacă îmi înfăşor seringa în nu ştiu ce până când diametrul ei va fi de 12,4 milimetri. Cum procedau odinioară cei care foloseau muschetele cu gloanțele nu foarte bine calibrate pe care le înfăşurau în hârtie ca să stea bine în interiorul butoiaşului. Ca să fii şi mai sigur, îl ungi cu ulei. Şi traiectoria este dreaptă, crede-mă. Sistemul D al bătrânilor

soldați. Avantajul puştii hipodermice: propulsia este cu aer comprimat şi nu cu praf de puşcă, iar la patruzeci sau şaizeci de metri ori chiar mai puțin, nu auzi nimic.

— Şi cum îți cari puşca discret, pe un drum de țară, pe o stradă din Nîmes?

— Folosesc un model pliabil, există asemenea modele, intră într-un rucsac banal. Cu tot cu mosor şi lunetă pentru tir nocturn.

— Stă în picioare.

— Nu, Louis, a stat deja. Asta este „scuipatul care cade din cer”.

XXXIX

Dimineaţă, Retancourt îi aştepta proptită de o maşină de un galben intens, închiriată, cu o figură neliniştitoare de uriaş nervos.

— Zece! a spus ea fără să-i salute. Tipa asta a curățat zece inşi!

— Tipa sau tipul. Veyrenc are momente când crede că ar putea fi Enzo, fratele sechestratelor din Nîmes. Ai apucat să te uiți peste raportul întocmit de Froissy?

— Pe diagonală. Nu-i lesne să citeşti când eşti la filaj. Enzo sau altcineva, el sau ea, a curățat zece inşi! Chiar dacă voi v-ați prins imediat după primele două decese, iar Brigada s-a alertat imediat după cel de-al treilea.

— O parte din Brigadă, i-a amintit Adamsberg, în timp ce Retancourt pornea furioasă motorul.

— Chiar şi aşa, comisare. Am muncit mult, am scotocit arhivele, am urmat pistele, am interogat, am supravegheat, am călătorit încolo şi încoace iar asasinul şi-a făcut mendrele sub nasul nostru! Mă scoate din minți, asta!

În fața eşecului care costase viața a doi oameni, Retancourt era, evident, furioasă, dar şi dezamăgită. Fusese responsabilă de viața lor şi dăduse greş.

— Ia-o la dreapta, Retancourt. Mergem direct la Lédignan, la Torrailles. Da, asta ne scoate din minți, a adăugat el. Dar, chiar şi dacă ați fi fost zece inşi acolo, tot nu ați fi putut face nimic.

— Şi de ce, mă rog? Fiindcă asasinul a venit din cer?

— Într-un fel. Şi e vina mea. Ar fi trebuit să gândesc mai repede.

Adamsberg s-a lăsat pe spătarul banchetei şi şi-a încrucişat brațele pe piept. Dacă ar fi gândit mai repede… Trecuseră patru zile de când descoperiseră firul de nailon. El îl găsise, el insistase să fie păstrat. Era bine că intuise că era important. Şi ce făcuse? Nimic. Valuri mari şi furioase veniseră şi duseseră

acest fragment departe, în largul gândurilor sale: extracția din insula Ré, pista falsă a găştii celor muşcați, rătăcirea lui Danglard, sechestratele din Nîmes. În tot acest turbion, micuțul fir transparent fusese uitat.

— Acolo este, a spus Retancourt după patruzeci de minute de mers, oprindu-se brusc şi făcând să scârțâie frâna de mână. Vedeți cât de scund este gardul viu? Tot aşa e de jur-împrejur. Felinarele au luminat până la ora zece. Dar şi apoi i-am văzut destul de bine cum stăteau la masă datorită luminilor din verandă şi a lumânărilor.

— Mi-ai spus, locotenente.

— Atunci de unde a apărut? A coborât dintr-un balon?

— Aproximativ. Dintr-o seringă.

— Vrei să spui că a fost vorba de o puşcă?

— Da. A tras de două ori cu o puşcă hipodermică.

Retancourt a procesat informația nouă, doar cât i-a luat să-şi scoată valiza din portbagaj.

— De la ce distanță?

— Cu felinarele stinse şi chiar cu o lunetă pentru tir nocturn, aş spune vreo treizeci de metri ca să nu rateze.

— Rahat! Comisare, ne mişcăm. De ce nu am văzut-o?

— Pentru că nu a tras din exterior.

— A venit din cer, aşadar.

— Din interior, locotenente. Din casă. Unde se instalase în absența celor doi. Era deja acolo când ați revenit cu Torrailles şi Lambertin.

— La naiba!

— Nu aveați ce face. Nu puteați vedea puşca neagră în cadrul întunecos al unei ferestre.

Retancourt a plecat privirea, acceptând faptele, apoi a tras zăvorul ca să intre în curte. Adamsberg s-a oprit în dreptul mesei şi a privit fațada casei.

— Nu a stat acolo, jos, unde trebuie să fie holul şi bucătăria. Era prea riscant dacă unul dintre ei intra în casă. Nu, a stat la etaj, de unde a tras de două ori, oblic, cu țeava puştii înclinată-n jos, vizându-i din profil. În camera aceea, acolo sus, a spus el, arătând spre o ferestruică murdară. Retancourt, cercetează toată suprafața cuprinsă în această arie a tirului, între casă şi masă.

— Ce caut?

— O bucată de fir de nailon, poate. Pe pământ şi pe dalele de ciment, dar vezi că între dale e iarbă şi sunt ciulini. Caută şi acolo. Noi mergem la etaj. Ai luat şi prostiile alea de papuci?

Cei doi bărbați şi-au scos pantofii şi s-au echipat la intrarea în casă. Au urcat la primul etaj, alunecând pe podea ca nişte pacienți dintr-un spital, au inspectat rapid camerele, baia, toaleta, şi o debara aflată pe aceeaşi direcție cu masa din grădină, unde erau la grămadă cutii şi valize. Dalele de gresie gri cu picouri erau cât se poate de prăfuite.

Veyrenc a aprins o plafonieră şi s-a apropiat de ferestruica din perete.

— A fost deschisă de curând. Sunt aşchii de vopsea ici, colo.

— Şi urme parțiale de paşi. Cercetează tu partea asta de podea, eu mă ocup de cealaltă.

— Aici amprenta este cât se poate de vizibilă, a spus Adamsberg ghemuit sub fereastră.

— Bascheți, a confirmat Veyrenc.

— Un echipament banal. Dar totdeauna riscant, fiindcă talpa are şănțulețe. Astea par mari. Vezi dacă nu a lăsat ceva: pământ, pietricele, ierburi.

— Nimic din câte pot vedea.

— Nici aici, doar asta.

Adamsberg a ridicat cu penseta un fir de păr de vreo douăzeci de centimetri lungime pe care l-a privit în lumina

zilei.

— Probabil că a aşteptat destul de multă vreme, s-a scărpinat în cap, s-a foit, semn că era agitată. Nu era lesne, cu trei poliţişti în jur.

— Aproape roşcat, la rădăcină e cărunt, cam doi centimetri, şi este ondulat. Un permanent, desigur.

— Şi mai e ceva. M-ar da peste cap să aflu că Enzo are plete vopsite şi făcute permanent.

— O femeie, a admis Veyrenc. Destul de bătrână.

— Dă-mi lupa. Da, au rădăcina la capăt. Patru fire de păr, a conchis el după ce a adunat proba. Poţi să închizi punga, suntem bogaţi. Hai să vedem amprentele.

— Nimic pe geamuri, praful este intact.

Veyrenc a presărat pudra pe toate marginile ferestrei.

— Purta mănuşi, a zis el. Dar cine nu are mănuşi? Şi aici, uite, aşchia de vopsea, pe pervaz. Aici şi-a sprijinit puşca.

Adamsberg a fotografiat-o de două ori şi încă de două ori amprenta parţială de paşi.

— Vom controla scara, a spus el, mai ales primele trepte. Când talpa se îndoaie, atunci lasă urme. La fel ca noi când nu mai rezistăm, când nu mai putem.

Pe trepte au descoperit trei pietricele. Care ar fi putut să provină de oriunde, de la cimitir sau de pe marginea drumului mărginit de gardul viu. Şi o frunză de trifoi îndoită care, deşi inutilă, părea o mică ofrandă de final.

— O luăm, totuşi, a convenit Adamsberg deschizând o ultimă punguţă.

— De ce?

— Îmi place mult trifoiul.

— Cum vrei, a spus Veyrenc care folosea deseori expresia asta în discuţiile cu Adamsberg şi nu pentru că accepta toate propunerile sale, ci pentru că ştia când era zadarnic să discuţi.

— Retancourt? a întrebat Adamsberg alăturându-i-se la

scena crimei, unde locotenentul stătea pe un scaun de plastic, scărpinându-şi mâna. Stai pe unul dintre locurile delictului?

— L-am examinat deja. Nimic. Niciun fir de nailon. Nimic. Şi m-am urzicat în nişte nenorocite de urzici.

— Venin vegetal, locotenente.

— Voi?

— Patru fire cu rădăcină. ADN. Şi o frunză de trifoi.

— La ce ne foloseşte frunza de trifoi?

— Să ne mai liniştim.

Veyrenc s-a aşezat pe cel de-al doilea scaun, iar Adamsberg turceşte, direct pe pământ.

— Este o femeie în vârstă, căruntă, vopsită roşcat deschis, cu părul făcut permanent. Care se plimbă cu o puşcă hipodermică pliabilă într-un rucsac. Şi cu seringi, fiecare plină de veninul strâns de la douăzeci şi doi de păianjeni pustnic. A fost violată, copilă fiind, sau ajunsă la vârsta maturităţii. Totul a început cu mai puţin de douăzeci de ani în urmă când primul tip a fost ucis de un glonţ tras pe la spate.

— Nu e mare lucru.

— Dar suntem mai aproape, Retancourt.

— De 52°. N-am reţinut numele marinarului, adevăratul nume al lui Magellan, în portugheză.

— Fernão de Magalhães.

— Mulţumesc.

— N-ai de ce.

Adamsberg şi-a încrucişat picioarele invers decât stătuse, a scotocit în buzunare şi a scos două ţigări de-ale lui Zerk, mai mult decât scuturate. I-a întins una lui Veyrenc, apoi şi-a aprins-o pe a lui.

— Vreau şi eu una, a spus Retancourt.

— Tu nu fumezi, locotenente.

— Astea-s furate, dacă am înţeles bine.

— Întocmai.

— Atunci vreau una.

Au fumat în tăcere toți trei țigări pe jumătate scuturate, în soarele dimineții.

— Era bine, a spus Adamsberg, formând un număr pe telefonul mobil. Irène? V-am trezit?

— Îmi beau cafeaua.

— Ați aflat? Amândoi în acelaşi timp.

— Tocmai ce-am citit pe forumuri. Totuşi, e al naibii de enervant.

— Aşa este, a confirmat comisarul, descoperindu-şi aceeaşi reacție de frustrare mânioasă ca a lui Retancourt. Mai ales că aveam trei ofițeri în filaj strâns, care se plimbau în jurul mesei lor. N-au observat nimic, n-au văzut nimic, n-au prins pe nimeni.

— Eu n-am spus nimic împotriva poliției, n-am spus că era uşor, n-am spus că nu v-ați străduit îndeajuns, comisare. N-am spus nimic, şi totuşi i-a omorât pe toți, şi tot nu se ştie cine este şi de ce a făcut-o. E enervant. Nu spun că erau nişte inşi simpatici, mai ales după ce mi-ați povestit, dar orişicât, te scoate din minți.

— Spuneți-mi Irène, sunteți singură?

— A, da, Louise ia micul dejun în camera ei. Încă nu ştie de ultimii ucişi. Slavă Domnului, mai am puțină linişte. Doarme şi Élisabeth.

— O să vă mai sâcâi cu Louise a dumneavoastră. Încercați să-mi răspundeți fără să vă gândiți.

— Nu-i genul meu, comisare.

— Am observat. Ieri, la ce oră a urcat Louise în camera ei?

— Oh, nu prea i-a fost foame. Din pricina înmormântării. Atmosfera de acolo. A mâncat un bol de supă la cinci şi n-am mai văzut-o.

— Şi pe urmă, ştiți dacă a mai ieşit?

— Păi de ce să iasă?

— Habar n-am.

— Nu ştiu.

— Să zicem că i se mai întâmplă să se plimbe pe străzi când are insomnii. Fiindcă nu mai e ţipenie, nu se mai teme că va întâlni vreun bărbat. Înţelegeţi?

— Da. Şi? Ieri?

— E greu de spus, ba chiar mi-e jenă. Trebuie să înţelegeţi că se trezeşte la fiecare trei ore ca să…

— Să meargă la baie, a completat Adamsberg.

— Da, înţelegeţi cum vine treaba. Uşa de la camera ei scârţâie. Mă trezesc de fiecare dată.

— Aţi auzit uşa scârţâind şi ieri noapte.

— V-am spus, comisare, ca în fiecare noapte. Dar n-aş putea să vă spun dacă a ieşit să facă o plimbare ca să obosească şi să poată adormi.

— N-are importanţă, Irène. Aş vrea să trimit pe cineva la dumneavoastră. O femeie, de acord? Ar vrea să fotografieze cotloanele unde sunt păianjenii pustnic, la dumneavoastră acasă.

— Păi de ce?

— Pentru raportul pe care trebuie să-l întocmesc pentru superiorii mei ierarhici. Ei vor să ştie tot, să controleze tot, aşa sunt cei de „sus”. Ar fi o dovadă vizuală că păianjenii-pustnic se ascund.

— Şi?

— Şi, sunteţi atentă? Cu cât dosarul e mai gros, cu atât trece mai uşor. Şi fiindcă ancheta e un eşec, e în interesul meu să le fac dovada că au muncit serios pe teren.

— A, da, pricep.

— Pot s-o trimit?

— Dar am uitat să vă spun! a strigat Irène cu glasul brusc schimbat, părând că ia acutele. Mai am una.

— Mai aveți o colocatară?

— Nu, era pitită în ruloul de hârtie de şters! Am descoperit azi de dimineață în bucătărie!

— Vreți să spuneți că aveți încă un păianjen-pustnic.

— Comisare, cine altcineva s-ar piti într-un rulou cu prosoape de hârtie? Bineînțeles că era un păianjen-pustnic. Şi frumuşică foc! E o femelă adultă. Dar trebuie s-o mut, până nu face un cocon. V-o imaginați pe Louise când ar vedea-o! Ar fi sfârşitul.

— Vă rog să n-o mutați imediat. Pentru fotografa mea.

— A, pricep. Dar grăbiți-vă. Pentru că Louise, mai ales acum, cotrobăie peste tot. Şi foloseşte mereu prosoapele de hârtie.

— Peste o oră şi un sfert. E bine aşa?

— E perfect. Voi fi gata. Pentru că, totuşi, trebuie să fiu gata.

— Desigur.

— Şi femeia, este simpatică?

— Foarte.

— Şi cum s-o conving pe Louise să plece în timp ce fotografa îşi face meseria?

— Nu o convingeți să plece. O invitați să bea o cafea cu ea. Asta îi va distrage atenția.

— Nu bea decât ceai.

— Un ceai, atunci.

— Şi pentru fotografii?

— Va spune că a venit să verifice eficacitatea dezinsecției. Asta o va linişti foarte mult pe Louise.

— Fiindcă eu am făcut dezinsecție, la mine acasă?

— Da. Presiunea ultimelor evenimente.

— Când?

— În zori.

— Bine, dacă spuneți dumneavoastră. E adevărat că asta o va calma, nu-mi trecuse prin minte.

Adamsberg a închis, s-a ridicat, şi-a scuturat pământul de pe pantaloni şi i-a zâmbit lui Retancourt.

— Simt că este pentru mine, a spus ea.

— Da. O vizită la polițista mea arahnoloagă din Cadeirac. Irène.

Adamsberg i-a explicat în câteva cuvinte misiunea ei fotografică post-dezinsecție.

— Dar de fapt, te interesează Louise Chevrier. O să iei ceaiul cu ea.

— Musai ceai? Nu pot bea o cafea?

— Ba da, desigur. Retancourt, vreau să ştiu trei lucruri: Primo: arată de vârsta ei? Şaptezeci şi trei? Sau mai degrabă şaptezeci şi opt?

— La o diferență de cinci ani, nu e uşor.

— Bănuiesc. Secundo: are părul vopsit roşcat deschis? Cu doi centimetri de păr cărunt la rădăcină? Are permanent? Aşa ca ăsta, a spus el scoțând punguța din geantă. Fii foarte atentă!

— Am înțeles.

— Terțio: cum sunt dinții ei din față? Falşi sau sunt dinții ei? Găseşti o cale, fă-o să râdă, sau măcar să surâdă. O glumă la adresa colecției lui Irène ar putea funcționa. I se pare hidoasă colecția.

— Ce colecționează?

— Globuri cu zăpadă. Chestiile alea pe care dacă le agiți începe să ningă peste un monument.

— Am înțeles.

— În fine, roag-o să te lase să mergi la baie. Şi ia probe din firele de păr de pe pieptăn sau perie.

— Ceea ce, fără mandat, este un delict.

— Exact. Trebuie să fie două perii, cea a lui Irène, dar ea îşi vopseşte părul blond şi cea a lui Louise. N-ai cum să le încurci.

— Dacă îşi vopseşte părul roşcat. Asta nu ştim.

— Aşa este. Şi anunță-mă ce rezultate ai obținut imediat ce poți. Să nu te mire că uneori Irène îmi spune „Jean-Bapt" de față cu Louise. Aşa ne-am înțeles între noi. Ah, încă ceva: i-am spus lui Irène că eşti foarte simpatică.

— La naiba! a exclamat Retancourt care şi-a ieşit un pic din fire. Apoi, după ce a stat puțin pe gânduri, a spus în cele din urmă:

— O să mă descurc. Cred că pot s-o fac.

— Cine ar fi avut vreo îndoială, Violette?

Retancourt i-a lăsat pe Adamsberg şi pe Veyrenc la hotelul lor din Nîmes şi s-a îndreptat imediat spre Cadeirac, cu mobilul la îndemână.

Adamsberg a petrecut ceva timp ca să trimită un mesaj lui Froissy cu rugămintea să abandoneze căutarea dedicată zâmbetului lui Louise şi un altul lui Noël şi Justin să revină la Brigadă.

— Uite ce îți propun: hai să luăm un mic dejun consistent şi apoi să ne odihnim până primim veşti de la Retancourt.

— Crezi că va reuşi cu vizita asta? Nu e simplu: minciuni, delicatețe, tact psihologic.

— Retancourt face față oricărei situații.

— Nu crezi că exagerezi puțin?

— Nu-i loc de exagerare când e vorba de Retancourt, a spus Adamsberg privindu-şi prietenul. Dacă ar avea un vas cu pânze, ar face înconjurul Pământului.

XL

Până la urmă, Veyrenc a fost cel care a primit mesajul lui Retancourt, pe la prânz.

— *Nu l-am putut prinde pe comisar. Te rog să-i transmiţi tu mesajul. Louise: dinţi falşi, adică proteză dentară completă. Păr, la prima vedere asemănător cu cel prelevat deja. Are cam şaptezeci de ani. Ştia să conducă „odinioară”. Baie în camera ei, nu am putut să iau nicio probă din baie. N-am putut să inspectez camerele, totul scârţâie la ele. Se teme cu adevărat de păianjenii-pustnic. Louise a pomenit de studiile de Drept de la Nîmes, abandonate pentru că „se plictisea”. A vorbit despre „dreptul muncii” în termeni tehnici, convingători. Pe de altă parte, delict, contra delict, i-am şterpelit linguriţa. AM FOST simpatică, şi ea la fel. Irène – este o tipă mişto, dar nu-i tace gura, gângureşte tot timpul ca un guguştiuc, nu-i chiar genul meu – mi-a dat nenorocitul ăla de glob de zăpadă de la Rochefort pentru comisar.*

Veyrenc a intrat în camera de hotel a lui Adamsberg care dormea încă, îmbrăcat. L-a scuturat de braţ.

— Veşti de la Retancourt, Jean-Baptiste. Te-a sunat de mai multe ori.

— N-am auzit nimic.

Adamsberg a zâmbit citind mesajul.

— Bună treabă cu linguriţa.

— O bănuieşti atât de mult?

— Nume fals, vârsta, părul, dinţii, până una, alta se potrivesc.

— Ce te supără în legătură cu dinţii?

Adamsberg a oftat, apoi i-a întins mobilul lui Veyrenc.

— Pustnica mea nu mai avea decât vreo câţiva dinţi stricaţi în gură. Malnutriţie. Odată ieşită din… la naiba, cum îi zice? Ştii, chestia aia unde sunt ţinuţi porumbeii?

— Porumbar, Jean-Baptiste.

— Am dormit prea mult, a spus Adamsberg aranjându-şi părul cu degetele. Să nu-ți vină în minte cuvântul „porumbar" e mai mult decât grav.

Adamsberg a mai stat puțin pe pat, şi-a pus pantofii şi şi-a deschis carnețelul de notițe. *Porumbar, nu mi-am amintit cuvântul.*

— E vorba de extracția de pe insula Ré, a adăugat Veyrenc. Ți-a spus doctorul.

— Totuşi.

— Lasă baltă porumbarul. Mă întorc la Louise. De acord: avem numele: Chevrier, micuța neprihănită a lui moş Seguin. Mai avem violul lui Carnot, amic al lui Landrieu şi al găştii de la orfelinat. Mai sunt firele de păr, fobiile ei, săpunul, jetul de ulei. Dar şi groaza de păianjenii-pustnic. Dacă şi-a început cu adevărat studiile de Drept înainte de viol – „plictiseala", cum zicea ea – nu are cum să fie sechestrata din Nîmes. Froissy are cu siguranță dreptate: s-a născut în străinătate.

— Ne abureşte. Totul se ține şi este solid. Aparent.

— Aparent? Eşti sigur că ai pus mâna pe ucigaşă şi brusc totul este „aparent"?

— Toate golfurile sunt închise, Louis. Poate că şi ăsta e la fel. Nu, de fapt nu-i asta, s-a corectat el. E ceva care mă sâcâie, un fleac dar mă face să mă scarpin iar, cum ar spune Lucio.

— De când?

— Mi-e imposibil să spun.

— Ce fleac?

— Hai, plătim camerele şi mergem să mâncăm.

— *Drekka, borða,* a spus Adamsberg ridicându-se. Apoi ne întoarcem. Vom trimite urgent firele de păr şi lingurița la laborator ca să vedem probele ADN. Şi vom şti dacă ea s-a postat în debara cu arma şi cu veninul sau nu. Şi putem spera la o legătură cu familia Seguin.

— În 1984, Enzo nu a putut fi înregistrat genetic când a ieşit din puşcărie. Era prea devreme pentru chestiile astea. Ar

fi trebuit să fie deshumați părinții lui.

— Sau să se umble la arhivele unde figura toporul cu care l-a ucis pe tatăl său. Şi care ne va spune dacă Louise a fost căprița lui prizonieră. Şi care, spre deosebire de cea din poveste, scapă şi ucide lupii.

În trenul care-i ducea la Paris, Adamsberg i-a trimis un mesaj lui Retancourt: *Felicitări! Misiune îndeplinită. Lasă-mi punguța cu lingurița pe birou.* Apoi s-a dus în spațiul dintre vagoane ca să-l sune pe doctorul Martin-Pécherat.

— Mai țineți minte pustnica din porumbar?

— Evident.

— Ei bine, astăzi la prânz nu mi-am putut aduce aminte cuvântul „porumbar”.

— Dormiți, aşa cum v-am sfătuit? l-a întrebat medicul.

— În viața mea nu am dormit atât de mult.

— Perfect.

— Cuvântul „porumbar”, pe care nu mi l-am amintit, e un efect colateral al extracției mele dentare?

— Nu, începe să se cicatrizeze. E o manieră de a evita. Ni se întâmplă tuturor.

— Ce înseamnă „o manieră de a evita”?

— Ceva ce ştim şi nu vrem să recunoaştem că ştim.

— De ce?

— Pentru că ne deranjează, pentru că ne pune probleme pe care preferăm să le ocolim. Să nu le numim.

— Doctore, e vorba de cuvântul „porumbar”. E vorba aşadar de pustnica mea, nu?

— Nu. Capitolul ăsta e încheiat şi îl puteți deschide fără griji. Ați cunoscut vreun porumbel?

— Cunoscut? Păi cred că şase milioane de parizieni cunosc măcar un porumbel.

— Nu la asta mă refer. Ați avut, dumneavoastră personal, vreo nelinişte apropo de vreun porumbel? Gândiți-vă la asta pe îndelete.

Adamsberg s-a proptit de uşa dintre vagoane şi s-a lăsat legănat de mersul trenului.

— Da, a spus. Un porumbel căruia îi fuseseră îmbârligate picioarele. L-am luat şi l-am îngrijit. Vine să mă vadă aproape în fiecare lună.

— V-ați ataşat de el?

— Mi-am făcut griji pentru el, nu ştiam cum va supraviețui, într-adevăr. Şi mă bucură vizitele lui. Doar că de fiecare dată se găinățează pe masa din bucătărie.

— Ceea ce înseamnă că pentru el casa dumneavoastră este un loc unde poate fi primit. Marchează locul. Nu curățați găinațul de față cu el. Îl răniți, Adamsberg, de data asta psihologic.

— Poate fi rănit un porumbel şi psihologic?

— Se-nțelege.

— Şi totuşi, cuvântul ăsta „porumbar”? Am salvat porumbelul de ceva timp.

— Cu siguranță v-a marcat că a avut picioarele imobilizate. Că a fost prizonier. Asta e legătura cu ancheta pe care o derulați, cu sechestratele. Le-ați localizat?

— Da, un caz îngrozitor, de acum patruzeci şi nouă de ani. Cred că una dintre fete este ucigaşa.

— Şi vă întristează că va trebui să riscați să o închideți. Să o retrimiteți într-o colivie, într-un porumbar, cu propriile dumneavoastră mâini.

— Exact.

— E normal. De unde şi maniera de a evita. Mai există, de asemenea, o altă posibilitate, dar mult mai vagă.

— Care?

— Mai există un sens al cuvântului „porumbel”: cel care

este păcălit. Vă temeți, poate, că cineva vă păcăleşte, că vă ia drept „porumbel”. Altfel spus, că vă duce de nas. Şi această eventualitate, inconştientă, vă face să suferiţi până într-acolo încât simplul cuvânt „porumbar” devine sinonim cu „a păcăli”. Ar fi vorba despre o persoană la care țineți. O trădare. A unui membru din echipa dumneavoastră.

— Am fost trădat de cel mai vechi dintre adjuncții mei, dar am pus lucrurile la punct.

— Cum?

— Zdrobindu-i postura în care se înțepenise.

— Cum? a repetat medicul.

— L-am pocnit.

— Ah. Rapid. Şi a funcționat?

— Foarte bine. A redevenit el însuşi.

— E, desigur, o terapie la care eu nu am acces, a spus psihiatrul izbucnind în râsul lui cu gura până la urechi. Dar să fim serioşi. L-am exclus pe acest adjunct. Străduiți-vă să vă concentrați asupra altor membri ai echipei dumneavoastră. Poate că vă temeți că unul dintre ei nu v-a dat toate informațiile? De fapt, poate că ne dorim ca asasinul nemernicilor să scape? Să considerăm că a fost o răzbunare meritată?

— Nu, a spus Adamsberg, nu vreau să mă gândesc la aşa ceva.

— Am spus că sunt două posibilități. Fie ideea de a îngriji animalul rănit, femeia, prinsă în capcană, fie trădarea unuia dintre ai voştri. Acum e rândul dumneavoastră, Adamsberg să gândiți.

— Nu ştiu să gândesc.

— Atunci dormiți.

Comisarul s-a întors în vagon tulburat. Şi-a notat cele două ipoteze ale psihiatrului. S-o trimită la închisoare pe micuța sechestrată, chiar ajunsă dementă şi criminală? S-o închidă într-o celulă ca să-şi încheie viața aşa cum o începuse? Să

devină cel de pe urmă temnicer al ei? Ultimul moş Seguin? Încerca doar să-şi facă meseria, încerca să nu se mai gândească la asta. Să nu se mai gândească pentru că era prea dureros; să evite.

S-a forțat să se gândească la cea de-a doua ipoteză. Era „păcălit”. Un membru al echipei deturna nava din drumul ei, cum încercase Danglard. De la cine primea informațiile: de la Froissy şi de la Mercadet. Dar nici ei nu descoperiseră mare lucru despre surorile Seguin. Spuneau că nu au găsit nimic. Voisenet, Justin, Noël, Lamarre: filaj, prin urmare dăduseră asigurări că niciunul dintre membrii găştii celor muşcați de păianjenul-pustnic nu se mişcase în timpul asasinatului lui Vessac. Aşa au abandonat pista asta. Retancourt, desigur. Ea o ratase pe ucigaşa lui Torrailles şi Lambertin. Se întâmpla rar ca lui Retancourt să-i scape ceva. De ce nu-şi dăduse seama că asasinul poate fi în casă şi nu în apropierea ei? Dar şi el se mişcase încet, înainte să se gândească la o armă hipodermică. Prin urmare, nu i-a dat nicio instrucțiune în sensul ăsta. Abia după câteva ore ar fi ordonat ca Torailles şi Lambertin să fie închişi într-o cameră păzită de polițişti. Era greşeala lui. Totuşi, ea se justificase şi se scuzase. „Îmi pare rău” spusese, ceea ce iar nu-i stătea în fire. Nu, nu, Retancourt. Fă în aşa fel încât să nu fie Retancourt cea care mă păcăleşte.

Seara, Adamsberg a trecut pe la Brigadă, unde nu era mai nimeni, ca să facă o cerere către arhive pentru a i se permite să cerceteze uciderea lui Eugène Seguin, la Nîmes în 1967. Nu-şi făcea iluzii că i se va răspunde repede fără un imbold venit din partea superiorilor. Să găseşti un topor abandonat într-o cutie după patruzeci şi nouă de ani presupunea o treabă care cere mult timp. Părul şi lingurița de ceai plecaseră la analize printr-un mesager special, însoțite de o cerere de urgentare a demersului, adresată lui Louvain personal, unul dintre specialiştii serviciului de analize ADN.

A ordonat echipei care avea să fie de gardă duminică să aibă grijă de masa mierlelor şi l-a rugat pe Veyrenc să întocmească raportul pentru echipă referitor la evenimentele de la Lédignan. Gardon, care stătea la intrare, i-a spus,

coborând privirea, că nu se simte în stare să ia nişte viermi vii, care se mişcă, şi să-i pună pe pământ. În schimb Estalère s-a oferit bucuros. De a doua zi intra în concediu, dar va trece de dimineață pe la Brigadă, ca să împrăştie viermii, prăjitura şi căpşunele.

Estalère nu-i adusese nicio informație. Putea fi sigur de el ca de un fiu.

XLI

Adamsberg îşi dădea seama că nu doar un singur „proto-gând” îi zăpăcea mintea ci o sumedenie de bule de aer răspândite pe acolo – bineînțeles că aşa ceva există – dintre care unele erau atât de mici încât abia le putea observa. Le simțea agitându-se încoace şi-ncolo, încurcându-şi traiectoriile. Între două probleme nerezolvate – şi mai erau şi altele, era clar bulele de aer nu aveau mai multe şanse să-şi găsească drumul decât un om care se uită cruciş. Sau ca unul care aleargă după doi iepuri deodată – şi nu se ştie de ce, doar dacă este un cretin sadea – şi nu prinde niciunul.

Ca un ecou al turbulenței bulelor de aer, ca şi când ar fi vrut să le vadă agitându-se, să le spioneze, poate, se distra cu globul lui de zăpadă. Îl scutura şi observa turbionul dezordonat al micilor particule albe căzând pe blazonul oraşului Rochefort: o stea cu cinci brațe, un donjon şi o navă cu trei catarge cu pânzele ridicate.

Iarăşi navele. Cum ar fi reacționat Magellan, un tip dur, în fața unei femei deopotrivă ucigaşă şi martiră? Ar fi decapitat-o şi ciopârțit-o, aşa cum era cutuma pe atunci? Ar fi abandonat-o pe un țărm pustiu, aşa cum făcuse cu cei care îl trădaseră?

În drumul lui două elemente erau de neclintit: clopotnița orfelinatului Milostenia şi porumbarul din Pré d’Albret. Dar nimic, sau aproape nimic, nu indica vreo legătură între femeia care stătuse acolo şi ucigaşa care izbutise să omoare zece oameni în douăzeci de ani. Tocmai acest aproape nimic îi venea în minte: sfânta din Lourdes se cheamă Bernadette. Fata cea mare a soților Seguin are acelaşi nume. Oare incapacitatea de a trăi o determinase să meargă în locurile unde patroana numelui ei putea să o ia sub aripa ei ocrotitoare? Sau fusese cea mică? Una? Cealaltă? Louise?

Dimineața, veştile de la spitalul din Nîmes nu erau bune: medicii nu le mai dădeau ultimilor pacienți „muşcați” de păianjenul-pustnic decât trei zile de trăit. Analizele de sânge, făcute de data asta în detaliu, evidențiaseră o concentrație de

venin de douăzeci de ori mai mare decât cea a unui păianjen pustnic. Doctorul Pujol avusese dreptate. Era nevoie de cel puțin patruzeci şi patru de glande de venin ca să omori un bărbat cu o greutate medie şi, prin urmare, să găseşti şi să-i faci să muşte pe un număr imposibil de o sută treizeci şi doi de păianjeni-pustnic. Şi cum?

Adamsberg însuşi nu izbutea să obțină nimic de la pustnica lui din apropiere de Lourdes. Teoria venin contra venin, lichid contra lichid, nu-l mulțumea pe de-a-ntregul. Folosind şerpi, de ce nu? Dar cu păianjeni-pustnic? Trebuia un motiv încă şi mai puternic pentru a alege să ucizi într-o manieră atât de complexă. Iar de când femeia hidoasă ieşise din adâncurile memoriei sale, numai o recluziune reală îi părea să justifice o acțiune atât de nebunească. Doar statutul de pustnică putea explica de ce femeia se încarnase în păianjenul cu acelaşi nume, care trăia împreună cu ea în acel adăpost întunecos. În acelaşi timp transformarea ei fizică – unghiile în gheare, părul în coamă, care o făcea să semene cu o fiară – putea lămuri metamorfozarea ei într-un animal, un animal înzestrat cu un venin puternic, lichid şi pătrunzător. Asta era arma ei, nu avea de unde alege.

O impresie obsedantă, mai mult decât plutitoare, care nu se sprijinea pe niciun fapt. „Nesigură” spusese Martin-Pécherat. „Martin-Pécherat” – ce nume, totuşi.

Era inutil să cauți informații la fața locului. Femeia aceasta fusese învăluită într-o linişte sacră şi avea să rămână astfel pentru totdeauna. Secretul, identitatea ei fuseseră îngropate odată cu ea.

Îngropat. Adamsberg a ridicat capul. La ce bun să fi frecventat un arheolog dacă nu te-ai gândit să scoți din pământ adevărul chiar din pământul unde trăise? Şi-a făcut în grabă un bagaj, şi-a pus în buzunar globul de zăpadă şi a prins trenul de 10.24 pentru Lourdes. L-a sunat pe Mathias, arheologul specializat în preistorie, încă din sasul dintre vagoane şi au mai povestit ce făcea fiecare. Mathias aştepta să lucreze pe un şantier deschis pe timpul verii pe un sit din Paleolitic. Lucien îşi sporea notorietatea de specialist în Primul Război Mondial. Marc, medievalistul, alterna cursurile la facultate cu călcatul

cearşafurilor. Ironia caustică a naşului său, bătrânul poliţist Vandosseler, era la cote înalte iar Marc fura în continuare hrană, în special iepuri şi languste.

— Cred că nu se va vindeca niciodată, a spus Mathias. Dar Lucien face din hrana furată nişte bucate excelente. Despre ce este vorba?

— De nişte săpături. Fără onorariu, dar, poate mă pot descurca.

— Dacă sunt pentru tine, nu am nevoie de bani. Anchetezi o crimă?

— Zece. Dintre care, şase luna trecută.

— Şi? Trebuie să faci săpături în morminte?

— Nu, ci în pământul unui fost porumbar.

— Pământul pe care au stat? Vrei să spui gunoiul produs de porumbei?

— De o pustnică. A stat închisă acolo cinci ani. E o poveste veche. Nici nu te născuseşi, iar eu eram copil.

— Vrei să spui de o pustnică adevărată?

— Da, precum cele din Evul Mediu.

— Şi ce aştepţi să scoată la iveală pământul?

— Identitatea acestei femei. Voi avea nevoie de ajutorul tău. Pot să aduc doi oameni ca să îndepărteze iarba şi pământul de deasupra. Dar pe urmă? Cui vrei să mă adresez ca să cerceteze pământul „habitatului" ei? Poliţiştilor? Te asigur că suprafaţa nu trebuie să depăşească patru metri pătraţi.

— Desigur. Nu s-a închis într-un apartament cu trei camere dacă a fost, aşa cum spui, o pustnică adevărată.

— Dar am nevoie de săpături foarte minuţioase, Mathias. Ca să pot să recuperez, fără să stric mostrele de ADN, părul şi dinţii.

— Nu-i problemă, a răspuns Mathias, un tip calm şi masiv.

— Sunt sigur că vom găsi cantităţi mari de păr. Dar după atâţia ani, rădăcina va fi distrusă. Şi chiar firele pot fi în stare

avansată de degradare. Mizez mai degrabă pe dinți, în cazul lor pulpa este ferită.

— Ce te face să speri că vei găsi dinți?

— Am văzut-o.

— Ai văzut-o?

— Îşi deschisese larg gura. Nu mai avea decât nişte colți putrezi.

— Scorbut? Boala marinarilor care pleacă la drum lung.

— Sunt în inima problemei.

— Şi când vrei să fac asta?

— Imediat ce poți. Eu sunt deja pe drum ca să reperez locul. Ştiu unde era poiana, dar avea vreo câteva hectare.

— Porumbarul a fost demolat?

— A fost ras de pe fața pământului imediat ce au luat-o de acolo.

— Să ştii că e ceva care te poate ajuta să reperezi locul în poiană. Dacă nu este vorba de o adâncime prea mare, pământul pe care a fost construit porumbarul poate influența creşterea şi aspectul vegetației. Chiar şi două mii de ani mai târziu.

— Mi-ai spus-o deja.

— Sub pământul de la suprafață au rămas, în jur, resturi de dărâmături ale fostului porumbar. Iar pe sub dărâmături, iarba creşte greu. Aşteaptă-te să găseşti muri, urzici, scaieți. Caută unde vezi cea ce lumea numeşte „buruieni".

— Am înțeles.

— Iar în acest perimetru vei avea cantități considerabile de excremente şi deşeuri organice. Aici va creşte o vegetație foarte bogată, iarba va fi grasă, fără buruieni, deasă, foarte verde. Poți vizualiza?

— Un rond de iarbă mărginit de buruieni.

— Exact. Ca să nu ratezi, nu privi poiana vertical. Apleacă-te şi priveşte-o razant. Şi vei găsi locul. Vin la tine cu materialele. Unde este?

— La şase kilometri de Lourdes.

— Cu camioneta o să fac unsprezece ore. Plec mâine.

— Mulțumesc.

— Nu te amăgi, sunt interesat.

Era aproape opt seara când Adamsberg a frânat în fața Pré d'Albret. Căutase un loc unde să se cazeze, dar la Lourdes şi în împrejurimi nu mai erau camere disponibile. Rezervările se făceau cu luni bune înainte. L-a sunat pe Mathias.

— Am ajuns pe câmpul de manevre. Poți să iei şi cele trebuincioase pentru camping? Nu am unde să mă cazez.

— Pentru câte persoane?

— Tu, eu, şi cei doi oameni ai mei dintre care o femeie care face cât zece bărbați. Dacă vor veni.

— Aşa facem. Ai grijă să găsim combinezoane, mănuşi şi toate chestiile de protecție. Vezi ceva?

— Abia am început şi mi-e foame. Ce mâncați diseară?

— Tocană de iepure cu languste, presupun. Şi tu?

— Spanac fiert în apă de Lourdes, presupun.

— De ce eşti singur? Nu mai e nimeni care să te ajute?

— Pentru că nu am spus nimănui. Nu încă.

— Nu te-ai schimbat şi asta îmi place.

Adamsberg a hotărât să împartă terenul, din ochi, în opt parcele şi a început să străbată poiana, avansând cu bustul aplecat, aşa cum îl învățase Mathias. Iarba nu era înaltă, trecuseră oile pe acolo, care lăsaseră şi multe căcăreze în urma lor. Asta i-a amintit de oaia islandeză care înfipsese cu copita mobilul lui într-o grămadă de excremente. S-a oprit din cercetare la ora nouă seara când se întunecase, a luat-o pe drumul spre Lourdes unde a găsit un restaurant pentru tirişti, ocolit de pelerini. A mâncat o porție zdravănă de tocană asezonată cu un Côtes-du-Rhóne puțin picant, fără să ştie dacă pornirea de a săpa prin gunoiul pustnicei era corectă sau nu. L-

a sunat pe Veyrenc pentru ca măcar un om din brigadă să ştie că lipseşte. Când Louis i-a răspuns, a recunoscut zgomotele de fundal din restaurant.

— Eşti la garbură?

— Vino şi tu. De-abia încep.

— Sunt puțin cam departe, Louis. La un restaurant de tirişti, la doi paşi de Lourdes…

S-a făcut linişte. Estelle îl servea pe locotenent.

— Încerci să dai de urma pustnicei tale?

— Am străbătut poiana, cam patru hectare.

— Şi cum speri că o să reperezi locul?

— Din ochi. Iarba nu prea creşte pe dărâmături, dar este verde şi grasă pe un pământ plin de materii organice.

— De unde ştii asta?

— Am un prieten arheolog.

— Intenționezi să faci săpături?

— Da.

— Ce crezi că vei găsi?

— Dinți.

— Şi n-ai anunțat pe nimeni?

— Nu.

— Te mai temi de Danglard?

— Nu. Mă tem de oboseala lor. Suntem la al doilea eşec. Primul a epuizat pista cu gaşca celor muşcați de păianjenul pustnic. Dacă aşa stau lucrurile. Al doilea a însemnat cele şase execuții cu venin, pe care nu ne-am priceput să le oprim. Aşa că n-o să mă apuc acum să le cer permisiunea de a săpa în resturile lăsate de o pustnică pe care nimic nu o leagă de crime sub pretextul că am văzut-o copil fiind. Nimic, doar două cuvinte: „Bernadette” şi „pustnică”.

— Fie. Dar ce vrei să spui cu „Dacă aşa stau lucrurile”? Te referi la copiii celor muşcați?

— Danglard a fost capabil să trădeze ca să-şi protejeze cumnatul. Suntem noi siguri că nici un alt membru al găştii celor muşcaţi de păianjenul-pustnic nu s-a mişcat în timpul asasinării lui Vessac?

— Te referi la membrii echipei?

— Sunt forțat să o fac.

— Danglard avea unul dintre cei muşcaţi de păianjenul-pustnic în familie, nu va mai fi un al doilea în aceeaşi situaţie.

— Nu mă refer la un motiv familial, ci la unul etic: refuzul de a o aresta pe ucigaşă. Trebuie să-mi pun această întrebare fiindcă mă întreb eu însămi ce voi face când o voi prinde. Dacă o voi găsi. Dacă este tot un golf închis, vom relua pista celor muşcaţi de păianjenul-pustnic. Încă de la început micul Louis şi ceilalţi au înţeles ce se întâmplă. Dar niciunul dintre ei nu a anunţat poliţiştii ca să-i salveze pe cei doi bătrâni.

— Fiindcă protejau pe unul dintre ei.

— Sau pe ucigaşă. Poate că ştiu cine este.

— Nu e cazul să-i chinuim, vor tăcea. Nu mai e nimeni care să fie ucis. Pista e închisă.

Adamsberg a lăsat să treacă o vreme înainte să răspundă, apoi şi-a scos carneţelul din buzunar.

— Ce-ai spus?

— Că pista e închisă.

— Nu, înainte. Ai spus ceva banal, repetă, te rog.

— Că oricum vor tăcea. Că nu mai e nimeni care să fie ucis.

— Mulţumesc, Louis. Deocamdată nu informa pe nimeni. E inutil înainte să obţin acordul municipal pentru săpături. Locul e protejat, intact, ceea ce nu-ţi sare în ochi de la început. Presupun că nimeni nu a vrut să-l cumpere pe atunci şi să profite de pe urma unui teren sfinţit. Iar sfinţenia dăinuie. Nu trec pe el decât oile, dar cu siguranţă că acestea nu-i deranjează sfinţenia în calitatea lor de oi ale Domnului sau ceva de genul ăsta.

Adamsberg nu intenţiona să meargă până la Pau ca să

găsească alte hoteluri cu toate camerele ocupate. Şi-a parcat maşina din nou pe o latură a poienei şi a coborât spătarul locului de la volan ca să-şi facă un culcuş. A scos din buzunar globul de zăpadă pe care l-a agitat în lumina lunii care începea să pălească. A repetat în gând ultima propoziție care lovise una dintre bulele de aer plutitoare: „Nu mai e nimeni care să fie ucis”. Cât priveşte celălalt detaliu infim care îl enerva, decisese că nu era important: era vorba de numele psihiatrului Martin-Pécherat. Se întrebase dacă nu cumva acesta se aruncase asupra lui ca asupra unei prăzi prin intermediul întrebărilor clare şi al recomandărilor precise. Dar nu era nimic. Fusese doar din cauza numelui, care te ducea cu gândul la o pasăre rapidă, la pescăruşul albastru.[2] Nimic interesant, acest proto-gând putea muri.

S-a întins cum a putut în maşină, cam indispus, înconjurat de bulele lui de aer care patrulau necontenit singure şi fără ajutor pe drumuri necunoscute. Sigur, mai erau şi firele de păr din debara. Evident, totul o indica pe Louise Chevrier. Dar de două zile ceva îl determinase să abandoneze convingerea aceasta care, în inima lui, se diminuase. Ceva ce, era convins, era conținut în bulele de aer. Şi aici se oprea gândul său. Când începuse să descrească în inima lui această convingere? După vizita lui Retancourt la Louise? Nu, mai înainte. Dar Retancourt scrisese şi ea o frază care stârnise oarecare agitație. A citit ultimul ei mesaj: *N-am putut să inspectez camerele, totul scârțâie la ele.* Asta era fraza, dar mai ales cuvintele: *totul scârțâie la ele.* Adamsberg a ridicat din umeri. Evident că scârțâie. Aşa cum şi pe *Santiago* scârțâiau şi catargul şi învelişul exterior al navei înainte să se zdrobească de o faleză neagră într-un golf închis. Dar, în punctul acela unde-l duseseră gândurile, ceva îl făcu să-şi deschidă carnețelul şi să scrie: *Totul scârțâie la ele.*

Şi mai era ceva în mesajul lui Retancourt care îi dăduse un frison: *nu-i tace gura, gângureşte tot timpul ca un guguştiuc, nu-i chiar genul meu.*

Gângureşte. Se întorcea la porumbel. A recopiat conştiincios fragmentul care îl interesa: *gângureşte tot timpul.* Apoi şi-a închis carnețelul cu un soi de aversiune.

XLII

La ora şase dimineaţa, pe Adamsberg îl durea tot corpul după ce dormise peste noapte în maşină. A pornit să caute pârâul descoperit pe hartă şi care nu era departe. A trecut pe lângă o cafenea care se deschidea, dar a considerat că e mai bine să nu intre decât după ce se va fi spălat şi-şi va fi pus nişte haine mai puţin boţite. Boţite ca Froissy[3]. Martin-Pécherat ca *martin-pecheur.* Cam aşa stă treaba în privinţa cuvintelor.

Firicelul de apă era limpede şi rece, dar lui Adamsberg îi plăceau pâraiele cu apă limpede şi nu era friguros de felul lui. Odată curat şi corect îmbrăcat, cu părul încă ud, a comandat un mic dejun la cafeneaua din sat unde era primul client. Baia îl curăţase de gândurile sumbre dar simţea, ca în turbionul de zăpadă care îi îngreuna buzunarul, că bulele de aer căscau, se întindeau şi începeau, încet, încet, dansul lor nesigur. A deschis carneţelul şi a scris: *Martin-Pécherat = pescăruş. Problemă rezolvată.* Pe care a subliniat-o cu un gest clar. Veyrenc i-a trimis un mesaj când se apropia de maşină. Era ora şapte şi jumătate.

— *Ai nevoie de ajutor? Pot ajunge la Lourdes la 14.22.*

— *Tocmai te-am căutat. Încarcă bine telefonul. Nu există camere libere în hoteluri. Dorm în maşină. Mă spăl la pârâu. Mănânc într-un restaurant pentru tirişti. Îţi convine?*

— *De minune. Iau cu mine câte ceva să îmbunătăţim situaţia.*

— *Ia şi două salopete anti-contaminare şi calabalâcul obişnuit.*

— *Şi ţoale?*

— *Te rog.*

La ora opt fix dimineaţă, Adamsberg a intrat în primăria din Lourdes, care avea în grijă Pré d'Albret. Două ore mai târziu, nu avansase deloc; înţelegeau despre ce este vorba şi înţelegeau care este problema, dar era nevoie de acordul personal al primarului. Iar primarul lipsea. Era luni dimineaţa,

începea o nouă săptămână, rotițele scârțâiau. Comisarul a explicat cât se poate de amabil că putea foarte bine să nu-l deranjeze pe primar ci să se adreseze prefectului regiunii Hautes-Pyrenées pe motiv că primarul din Lourdes nu este de găsit şi că aveau o cerere urgentă de semnat pentru o anchetă care se ocupa de moartea a zece oameni. Odată ajuns în acest punct, lucrurile au fost urgentate, iar Adamsberg a ieşit zece minute mai târziu cu documentul semnat.

A băut o cafea tare pe drumul de întoarcere, a cumpărat apă şi un sandviş şi a reînceput prospectarea poienei de unde se oprise cu o zi mai înainte. Terminase cea de a treia parcelă la unu după-amiaza, fără să descopere nimic deosebit prin iarbă.

Poate aşa cum fusese capabil să uite cuvântul „porumbar”, refuza acum să găsească locul şi privea poiana fără să vadă ceva. S-a aşezat la umbră ca să ia prânzul, unul pe care Froissy l-ar fi refuzat, mai ales mărul plin de pesticide. Se gândea la Louise Chevrier. A sunat laboratorul şi a spus că vrea să vorbească cu Louvain.

— Ştiu, Louvain, eşti ocupat până peste cap. Adamsberg la telefon.

— Mă bucur să te aud. La ce lucrezi?

— Zece morți.

— Zece?

— Dintre care şase în ultima lună.

— Nu am auzit nimic despre asta. Şi totuşi sunt bine informat.

— Eşti la curent. E vorba despre decesele cauzate de veninul păianjenului-pustnic.

— Bătrânii din sud? Crime?

— Nu mai spui nimănui.

— De ce?

— Fiindcă nimeni nu va admite că poți ucide cu ajutorul veninului păianjenului-pustnic. Nu pot dovedi crimele decât prin ADN.

— Vrei să spui că superiorii tăi nu ştiu nimic de anchetă?

— Exact.

— Prin urmare eşantioanele, părul, linguriţa le-ai obţinut ilegal?

— Ilegal.

— Prin urmare îmi ceri o analiză ilegală? Pe care nu o pot înscrie în rapoartele mele?

— Acum câţiva ani, ai făcut pe cont propriu o analiză clandestină de paternitate, chiar în laboratorul tău, ca să închizi gura unei mame care cerea pensie alimentară şi te ameninţa cu ce-i mai rău. Şi într-adevăr, nu erai tatăl. Despre asta ai spune că este tot ilegală?

— Sigur că da.

— Ei bine, să presupunem că superiorii mei sunt o astfel de mamă inflexibilă şi recalcitrantă, ceea ce nu-i departe de adevăr. Aşa că trebuie să-i închid gura.

— Bine. Doar pentru că e vorba de tine. Şi pentru că mama este recalcitrantă. Am înregistrat mostrele azi de dimineaţă. Le şterg din registre. Pot să-ţi trimit un rezultat parţial diseară. Ca să-ţi faci o idee.

Mergând spre gara din Lourdes, Adamsberg spera că graba lui Louvain va pune capăt baletului enervant al bulelor de aer. Nu a fost aşa şi le-a alungat forţat la intrarea trenului în gară. Sosirea lui Veyrenc era binevenită: terenul era mai greu de cercetat decât îşi imaginase, iar discuţiile cu el îl ajutau. Aparent, Veyrenc vorbea neglijent, banal, ba chiar de neînţeles, dar acest lucru producea efectul insidios de a smulge gândurile sale din adâncuri. Veyrenc fie aproba, mai ales când credea că drumul nu duce nicăieri, fie îl contrazicea pe Adamsberg, forţându-l să revină asupra elementelor simple, să-l determine să continue efortul de a-şi desţeleni gândurile. Pentru demersul lui exista un cuvânt grecesc.

Locotenentul a coborât având două valize mari şi un rucsac voluminos.

— Cameră de lux, baie de lux, a explicat el arătând

bagajele. Bar de lux, grătar de lux. Nu am luat cu mine noptiere. Noutăți?

— Diseară vom şti mai multe despre analizele ADN. Ilegale.

— Şi cum te-ai descurcat?

— Louvain este la butoane. L-am presat puțin, asta-i tot.

— *Se-ntâmplă ca un copac sinuos/ Să facă un fruct armonios.*

— Louis, acum că Danglard se odihneşte, nu începe tu cu citatele. Sunt obosit.

— Sunt versurile mele. Cu pronunțarea greşită a „e”-urilor mute, ar adăuga Danglard.

— Ar spune şi că versurile tale sunt proaste.

— Şi chiar sunt.

Cei doi bărbați au încărcat bagajele grele ca plumbul.

— Eşti sigur că nu ai luat şi noptiere? Sau dulapuri? a întrebat Adamsberg.

— Sigur.

— Ai mâncat?

— Un sandviş în tren.

— Şi eu tot un sandviş, dar sub un copac. Spune-mi cum se numeşte maniera aia de a vorbi în care îl enervezi pe celălalt întrebându-l mereu ca să-l determini să spună ceea ce ştie fără să ştie că ştie?

— Maieutică?

— Şi cine a inventat chestia asta?

— Socrate.

— Şi când tu îmi pui întrebare după întrebare, asta faci?

— Află, a răspuns Veyrenc zâmbind.

Unul dintre cei doi bărbați a cercetat cea de-a patra parcelă,

celălalt pe cea de-a cincea, după ce Adamsberg i-a explicat lui Veyrenc cum devine treaba cu privitul razant al ierbii. La ora şapte seara, Adamsberg a început să cerceteze cea de-a şasea parcelă iar Veyrenc pe cea de-a şaptea. O oră mai târziu, Veyrenc a ridicat braţul. Descoperise rondul. Mathias avusese dreptate. Iarba abundentă, de un verde intens, era înconjurată de graminee înalte, scaieţi şi urzici. Cei doi bărbaţi şi-au bătut palmele ca doi băieţi stupid de victorioşi, fiindcă Veyrenc nu dorise să se facă săpături în fostul porumbar, iar Adamsberg se temea să o facă. A mers în cerc şi s-a uitat de jur-împrejur.

— E chiar aici, Louis. Şi aici, a adăugat el ridicând braţele, stătea mama când mi-am lipit nasul de lucarnă. Ferestruica. Îi anunţ pe Mathias şi pe Retancourt.

— Care va fi distribuţia rolurilor?

— Simplu. Tu, Retancourt şi cu mine dăm cu târnăcopul ca să îndepărtăm pământul de deasupra. Mathias sapă în pământul de dedesubt.

— Nici că se putea mai bine. Zici că vine şi Retancourt?

— Habar n-am.

— Vezi cum te descurci. Mă duc să mă ocup de cină.

— Nu mergem la tirişti?

— Nu.

Fără să-i pese prea mult ce mănâncă, Veyrenc nu înghiţea totuşi chiar orice cu indiferenţa lui Adamsberg. Considera că viaţa de zi cu zi era deja prea greu de trăit şi prea aspră ca să distrugi efemera plăcere a mesei. Adamsberg i-a trimis primul mesaj lui Mathias.

— Am găsit locul. Cinci km şi cinci sute de m de Lourdes. Mergi pe C14 care ocoleşte drumul Henri IV, în direcţia Pau. Terenul „Pré d'Albret”, patru hectare pe harta topografică. Vei vedea maşina mea, albastru intens.

— Am încărcat materialul. Plecăm imediat. Pauză de cinci ore la miezul nopţii. Sosesc mâine pe la 11.

— Am deja un om aici. Mâine soseşte femeia. La 12.15.

— Femeia care face câți zece bărbați?

— Zeița polivalentă a echipei. Arborele din pădure. Shiva cu optsprezece brațe.

— Cu opt brațe. Frumoasă?

— Fiecare cu gustul lui. Ca orice arbore magic, scoarța poate fi cam zgrunțuroasă.

Adamsberg i-a scris lui Retancourt un mesaj ca să-şi economisească bateria.

— Săpături arheologice. Sunt împreună cu Veyrenc. Vii să ne dai o mână de ajutor?

„Să ne dai o mână de ajutor”, gândea Adamsberg, era o expresie care putea stimula energia mereu la pândă a lui Retancourt. Dar mintea locotenentului nu era aşa de simplistă, desigur, iar scoarța putea fi aspră.

— Ce căutăm?

— ADN-ul posibilei ucigaşe.

— Louise? I-am furat deja lingurița.

— Ştiu.

Un răspuns laconic şi care, pentru bunul mers al Brigăzii, echivala cu obişnuitul „Nu ştiu” al lui Adamsberg.

— Ce săpăm?

Nu mai putea eluda întrebarea.

— O fostă chilie. O femeie a locuit aici vreme de cinci de ani, după ce a fost sechestrată şi violată.

— Când?

— Când eram copil.

— Din acest motiv l-ai pus pe Danglard să ne povestească despre pustnice?

— În parte.

— Şi de ce ne-ar interesa pustnica asta din copilăria ta?

— Ştii multe chilii din acea perioadă?

— Nu ştiu nimic despre chilii.

— Bernadette Seguin ori sora ei Annette, pe care o mai cheamă şi „Louise” a putut trăi aici. Suntem doar trei şi va fi mult pământ de cărat.

— Când am tren?

Adamsberg pricepuse că nu argumentul derizoriu cu fetele Seguin o făcuse pe Retancourt să se răzgândească, ci tot pământul acela care trebuia cărat doar de trei bărbaţi.

— 06.26, sosire la Lourdes la 12.15. Îl vei cunoaşte pe Mathias, prietenul meu, specialist în preistorie.

— Băiat frumos, bun la toate?

— Mai degrabă. Nu prea vorbăreţ. Scoarţa poate fi cam zgrunţuroasă.

Satisfacţia de a descoperi *porumbarul* – a repetat de mai multe ori cuvântul – mai calmase agitaţia haotică a bulelor de aer. Adamsberg a plecat să caute lemne pentru foc. Apoi, la distanţă mare de porumbar, şi-a făcut vatra pe care a încercuit-o cu pietre. A durat ceva până s-a format jăratecul. Fiindcă Adamsberg era convins că Veyrenc nu adusese sandvişuri, ci carne pentru grătar.

Tot supraveghind focul, a redeschis carnetul. Pauza fusese de scurtă durată. A recitit, în ordine, ceea ce scrisese, sperând că bulele de aer se vor risipi. Aşa cum revezi o lecţie ca să descoperi un cuvânt nelalocul lui.

Porumbar, nu mi-am adus aminte cuvântul.

Evitare: spaima de obstacole, piedici, (porumbel imobilizat)

sau angoasa de a fi păcălit, (psihiatrie)

Nu mai e nimeni care să fie ucis. (Veyrenc)

Totul scârţâie la ele. (Retancourt)

Gângureşte tot timpul. (Retancourt)

Marin-Pécherat = pescăruş. Problemă rezolvată

La drept vorbind, lista evoca mai mult o incantație ezoterică, o mantră, decât vreo încercare de a înțelege sensul. Poate că bulele de aer nu erau decât nişte particule înnebunite în căutarea misticismului şi nu a rezolvării pragmatice a unei anchete de poliție. Poate că erau acel dram de nebunie despre care pomenesc toți fără să ştie despre ce este vorba. Poate că nici nu le păsa de munca lui. Sau de muncă, în general. Poate că se jucau, dansau şi, asemenea elevului care visează, lăsau impresia unor bule de aer studioase ca să-l înşele pe cel care le spiona. În cazul de față pe el, care îşi imagina că muncesc, deşi se odihneau.

Jăratecul era gata când Veyrenc s-a întors de la cumpărături şi s-a pus imediat pe treabă.

— Frumos jăratec, a spus el admirativ. Pentru foc importantă este armonia. Eficacitatea rezultă de aici.

Veyrenc a pus un grătar mare peste tăciuni, a aranjat cotletele şi cârnații şi a aprins un mic aragaz de campanie ca să încălzească fasolea verde din conservă.

— Îmi pare rău pentru legume, a spus el. Dar nici nu te voi pune să cureți mazăre ca să o facem cu slănină.

— E perfect, Louis.

— Nu am luat nici pahare cu picior. Nu e cazul să vărsăm vinul în iarbă.

Exceptând faptul că-l sâcâia cu lista de mantre ezoterice şi bulele de aer care au chiulit de la şcoală, Adamsberg era pe deplin mulțumit de mirosul grătarului şi de organizarea campingului. L-a lăsat pe Veyrenc să aranjeze farfuriile şi tacâmurile, aşa cum ar fi făcut-o Froissy, a scos două pahare din rucsac pe care le-a pus direct pe iarbă, a destupat sticla de Madiran.

— Pentru chilia aproape exhumată, a spus el umplând paharele.

Veyrenc a adăugat sare şi piper şi a servit carnea şi

legumele. Cei doi bărbați au mâncat o vreme în tăcere.

— „Pentru chilia aproape exhumată”, a repetat comisarul. Aşa crezi?

— Poate.

— O faci pe specialistul în maieutică?

— Toată priceperea constă în aceea că tu nu poți şti niciodată când mă dedau sau nu maieuticii.

Mobilul lui Adamsberg a zbârnâit în iarbă. Primise un mesaj. Era nouă şi jumătate seara. Adamsberg s-a aplecat în întuneric şi l-a luat.

— Spui că suntem toți nevrozați, dar şi mobilele noastre de asemenea, e sigur.

Adamsberg a luat mobilul şi a ridicat mâna.

— E de la Louvain, a spus el brusc alertat. Rezultatele, ADN-ul.

Adamsberg a întârziat două secunde înainte să apese pe tastă. A citit în tăcere. Apoi i-a dat mobilul lui Veyrenc.

— *Analiză parțială a unor părți fragmentare dar semnificative din păr şi linguriță. Nu corespunde. Mâine, după analiza completă e posibil să descopăr o înrudire a înrudirii. Te ajută sau te blochează?*

— *Mă aşteptam la asta,* a răspuns Adamsberg descifrând cu greu tastele pe întuneric. *Mulțumesc.*

I-a întins mobilul lui Veyrenc. Ecranul luminos albăstrea chipul bearnezului, devenit din nou aspru, mineral.

Adamsberg şi-a scos din nou carnețelul şi, la lumina focului pe care îl întețise, a scris pe pagina pe care scrisese despre bulele de aer: *După ADN-ul negativ, i-am răspuns lui Louvain: „Mă aşteptam la asta”. Nu ştiu de ce am notat.*

Veyrenc s-a ridicat şi, fără să spună vreun cuvânt a strâns masa, tacâmurile şi crăticioara. A aranjat totul cu o grijă puțintel prea înceată.

— O să spăl astea mâine, la pârâu, a spus el cu o voce

indiferentă.

— Da, doar n-o să mergem noaptea, a răspuns Adamsberg neatent.

— Am adus şi detergent pentru vase. Nepoluant.

— E bine pentru pârâu.

— Da. E foarte bine pentru pârâu.

— Mergem după ce ne bem cafeaua. Aşa o să spălăm totul.

— E cel mai bine, într-adevăr. Ne scuteşte să facem două drumuri.

Apoi Veyrenc s-a aşezat turceşte şi cei doi bărbați au rămas tăcuți.

— Cine începe? a întrebat Veyrenc.

— Eu, a spus Adamsberg. Eu am fost cu ideea, eu m-am înşelat. Pentru cel de-al doilea golf închis, a adăugat el ridicând paharul.

— Stai puțin, Jean-Baptiste. Ce te face să crezi că nu este Louise cea care a tras cu puşca hipodermică şi a lăsat apoi firele de păr ale alteia?

— Nimic. Ai dreptate, analiza nu o scoate din joc.

Adamsberg s-a întins sprijinit în cot. A bâjbâit prin iarbă cu mâna. În noaptea asta luna acoperită de nori nu le oferea lumină. A găsit haina şi a scos din buzunar două țigări îndoite pe care le-a îndreptat cu degetele. I-a întins una lui Veyrenc şi a luat un tăciune ca să şi-o aprindă pe a lui.

— Dar de ce ar fi ales ea fire de păr atât de asemănătoare cu ale ei? a întrebat comisarul.

— Nu e bună întrebarea. Multe femei în vârstă îşi vopsesc astfel părul.

— Şi de ce i-am răspuns lui Louvain că mă aşteptam la asta?

— Pentru că te aşteptai la asta.

— Şi asta se năruie.

— Îți mai pun o dată întrebarea pe care ți-am pus-o şi la Hôtel du Taureau. Când a început?

— Cam de două zile.

— De ce?

— Nu ştiu. În mintea mea dansează bulele de aer. Îşi spun lucruri între ele, în şoaptă. Fără să-mi dea vreun răspuns.

— Bule de aer?

— Proto-gânduri, dacă vrei să fi mai exact. Rahaturi. Eu cred că sunt bule de aer. Muncesc sau se distrează. Habar n-am. Vrei să-ți citesc acele cuvinte care le animă sau le zdruncină? Fără ca ele să-mi explice nimic?

Adamsberg nu a mai aşteptat aprobarea lui Veyrenc şi a deschis carnețelul.

Porumbar, nu mi-am adus aminte cuvântul.

Evitare: spaima de obstacole, piedici, (porumbel imobilizat)

sau angoasa de a fi păcălit, (psihiatrie)

Nu mai e nimeni care să fie ucis. (Veyrenc)

Totul scârțâie la ele. (Retancourt)

Gângureşte tot timpul. (Retancourt)

Martin-Pécherat = pescăruş. Problemă rezolvată

Veyrenc a clătinat capul şi şi-a ridicat brațul. Adamsberg a văzut asta la lumina țigării care se mişca în întuneric.

— Când ai scris: *Martin-Pécherat – pescăruş. Problemă rezolvată?*

— Azi de dimineață.

— Cu ce scop? De vreme ce problema era rezolvată?

Adamsberg a ridicat din umeri.

— Pentru că una dintre bulele de aer se enervase apropo de

asta, atâta tot.

— Aş spune că ai scris-o pentru că problema nu este rezolvată.

— Ba da.

— Nu cred. Psihiatrul a enervat bulele de aer?

— E pur şi simplu numele lui, nimic mai mult.

— Sunt multe păsări acolo.

— Da, care gânguresc. Crezi că e valabilă cea de-a doua ipoteză a psihiatrului?

— O trădare?

— Să presupunem, a început Adamsberg ezitând ca şi când ar fi fost o frază pe care nu trebuia să o rostească. Să presupunem că cineva ne-a dus de nas. În legătură cu firele de păr. Şi când spun: „să presupunem”, greşesc. E o certitudine: era o himeră. Am spus că am fost norocoşi că am găsit patru. Şi am spus că suntem bogaţi. Prea bogaţi, desigur.

— Patru, nu sunt doar prea multe, sunt improbabil de multe… Ucigaşul nostru nu-i un începător. El-ea şi-a luat precauţia elementară de a purta o bonetă, o cagulă chiar. Spun „el-ea” fiindcă în momentul de faţă, nimic nu ne permite să îndepărtăm ipoteza unui bărbat.

— Şi cine ar fi putut, Louis, să pună firele de păr în debaraua lui Torrailles?

— O singură persoană: asasinul.

— Nu, două persoane: asasinul sau Retancourt. M-am întrebat cum, păzindu-i pe Torrailles şi pe Lambertin, nu a bănuit că lovitura ar putea să vină din interiorul casei. De vreme ce accesul din exterior era blocat de trei poliţişti. S-a gândit cu siguranţă la asta.

— Sau nu. Nici tu nu te-ai gândit. Nici eu, nici altcineva.

Veyrenc a aruncat mucul de ţigară în foc.

— Retancourt este mult mai inteligentă decât pare, a spus el zâmbind. Nu ar fi lăsat niciodată patru fire de păr.

— Doar unul singur, a spus Adamsberg ridicând capul.

Locotenentul a luat sticla şi a umplut paharele.

— În punctul în care ne aflăm, a spus el.

— În punctul în care ne aflăm, răspunsul este acolo, a continuat Adamsberg, întinzând braţul spre locul unde fusese porumbarul, în pământul pustnicei păianjen. Unde îi vom găsi dinţii.

— Dinţii unei femei, a spus Veyrenc ezitând un pic.

— Ştiu.

— Enzo. El avea lista.

— Şi Cauvert. Nu uita asta, Louis.

Veyrenc a plecat să aranjeze pernele şi păturile în maşină. Vor sta cam înghesuiţi. Dar când te ştii din copilărie, astea-s fleacuri.

Adamsberg a stins focul, acoperindu-l cu cenuşă. A mai deschis o dată carneţelul şi, la lumina mobilului, a adăugat *Sau nerezolvată* după *Martin-Pécherat = pescăruş. Problemă rezolvată.*

XLIII

Adamsberg şi Veyrenc l-au ajutat pe Mathias, ajuns la Pré d'Albret cu puţin înainte de ora 11, să descarce materialele. Veyrenc îl studia pe arheologul vânjos şi foarte puţin vorbăreţ, cu părul blond, des şi lung, cu picioarele goale în sandale de piele şi cu pantalonii de pânză prinşi în talie cu o sfoară.

Cu rapiditatea obişnuită, Mathias a ridicat patru corturi aranjate în cerc în jurul focului stins, a aranjat saltelele şi felinarele, a instalat toaletele sumare în spatele unui copac şi, după ce organizarea minimală a fost încheiată, a plecat imediat să vadă rondul şi s-a întors mulţumit.

— E bine? l-a întrebat Adamsberg.

— E chiar acolo. Nu cred că stratul de bază să fie la o adâncime prea mare. Cincisprezece sau douăzeci de centimetri. Aşadar dăm cu târnăcopul, dar nu cu vârful ci cu muchia.

— Acum?

— Acum.

— Ţi-am păstrat nişte cafea caldă.

— Mai târziu.

Cercul fiind prea strâmt ca să încapă doi dintre ei, cei trei bărbaţi au făcut cu schimbul în prima oră: unul dădea cu târnăcopul iar ceilalţi strângeau pământul şi îl cărau cu gălețile. Loviturile de târnăcop ale lui Mathias depăşeau cu mult în eficacitate îndemânarea lui Adamsberg şi a lui Veyrenc, aşa că rolurile s-au schimbat.

— Aici, a spus Mathias îngenunchind şi îndepărtând cu mistria cam douăzeci de centimetri de pământ bătătorit, de un brun sumbru care contrasta uşor cu pământul negru de deasupra. Am dat de pământul unde a fost porumbarul. La ce adâncime? Şaptesprezece centimetri de suprafaţă.

— Cum îţi dai seama? a întrebat Adamsberg.

Mathias s-a uitat la el perplex.

— Nu vezi schimbarea? Am dat de un alt strat de pământ.

— Nu.

— Nu contează. Aici a stat.

Au prânzit pe fugă. Mathias se grăbea ca să elibereze terenul de un nou strat de pământ, iar Adamsberg ca să o ia pe Retancourt de la gară.

Când s-au întors, arheologul dădea în continuare la târnăcop, dar de data asta avea grijă să nu lovească prea puternic, iar Veyrenc căra pământul, amândoi cu busturile goale şi transpirate sub soarele prea cald de iunie. Când a văzut-o pe Retancourt, Mathias a rămas cu târnăcopul în aer şi l-a lăsat să cadă pe pământ. Locotenentul, copacul din pădurea lui Adamsberg, părea să aibă cam aceeaşi statură ca el, a observat Mathias. Şi femeia asta care şi goală lăsa impresia că e înarmată, avea un chip foarte interesant, parcă desenat cu o pensulă fină. Deşi avea buze desăvârşite, un nas fin şi drept, ochii de un albastru mai degrabă blând, nu ar fi putut spune dacă era frumoasă sau atrăgătoare. Ezita şi bănuia că era capabilă să-şi schimbe înfăţişarea după bunul plac, între cele două extreme: armonie şi lipsă de farmec, la alegerea ei. La fel şi puterea: fizică sau psihică? Musculară sau nervoasă? Retancourt scăpa descrierii sau analizei.

A ieşit din groapă ca să-i strângă mâna, scuturându-şi pământul de pe pantaloni şi a susţinut privirea locotenentului.

— Mathias Delamarre, s-a prezentat el.

— Violette Retancourt. Nu te opri, mă uit la tine şi învăţ. Comisarul mi-a spus că ai descoperit pământul unde a fost porumbarul?

— Aici, a spus Mathias, arătând o suprafaţă care acum era de aproape un metru pătrat.

Adamsberg i-a propus, fără succes, pâine, fructe şi cafea lui Retancourt care şi-a lăsat rucsacul, şi-a scos haina şi şi-a ocupat locul alături de cei care cărau pământul. Viteza de lucru a crescut, astfel încât la ora şapte seara Mathias degajase tot pământul acumulat între pietrele fostei fundaţii a porumbarului.

— Aici a trăit, a spus el ridicându-se – după ore de muțenie – ca şi când i-ar fi invitat pe nişte vizitatori să descopere un domeniu, cu brațul sprijinit de coada târnăcopului. Acolo, a început el arătând nişte aşchii de lemn, era scândura pe care se aşeza ca să se ferească puțin de frig sau de umezeală. Aici mânca. Se zăresc fragmente din farfuria ei. Dormea, în zona asta mai deschisă la culoare, fără deşeuri organice. Se văd încă urmele gropilor pentru stâlpi. Aşadar, spre deosebire de pustnicele medievale, a beneficiat de un singur avantaj, a avut un hamac şi a putut să doarmă pe loc uscat. Aici sunt resturi de hrană. Se vede vârful unor coaste de porc, aripi de pui. Şi chiar o cochilie de stridie, probabil i-a fost oferită de Crăciun. Era, pe cât posibil, foarte organizată şi atentă, nu a fost delăsătoare. Îşi amenajase un fel de potecă de vreo treizeci de centimetri lățime – vedeți? – care ducea de la hamac la lucarna unde i se lăsa pomana. În cinci ani de zile nu a lăsat pe jos un singur rest nefolosit.

— Ce te face să crezi că lucarna era în partea aceea? a întrebat Retancourt.

— Poteca asta şi piatra asta. Aici se urca pentru a lua hrana. Cu ajutorul fotografiilor vechi ale porumbarului, Adamsberg, am putea să aflăm ce înălțime avea. Şi acolo, în zona aceea cu pământ mai deschis la culoare, care conține straturi mai sfărâmicioase, era groapa pentru excremente, a încheiat el.

— N-aş fi crezut, a spus Retancourt.

— Nu-i aşa? Ne imaginăm o materie grea şi e exact opusul. Devine uşoară, friabilă, o substanță în care e chiar plăcut să sapi. Uite.

Mathias a luat o mână de pământ fin şi a pus-o în mâna lui Retancourt. Adamsberg a fremătat un pic în fața arheologului, atât de concentrat încât nu-şi dădea seama că oferea unei femei o mână de rahat. Retancourt a sfărâmat între degete pământul, impresionată de felul în care Mathias o adusese la viață pe pustnică, i-a surprins modul în care se deplasa, a descris puținul pe care îl făcea şi chiar firea ei, ordonată, curată, tenace, eforturile pentru a nu se îngropa în propria mizerie, pentru „a-şi amenaja interiorul”.

— În ceea ce priveşte dinţii, a continuat el întorcându-se spre Adamsberg, sunt aici. Am văzut ieşind la suprafaţă resturile. Vârfurile molarilor, a precizat el.

Mathias a petrecut două ore ca să fixeze „capra”, aşa numea suportul din trei bârne pe care îşi instala instrumentele de triere.

— Nu avem apă, a observat el. Va trebui să cărăm cu găleţi şi bidoane de la pârâu.

Noaptea, din cortul lui, Adamsberg îi auzea pe Mathias şi pe Retancourt pălăvrăgind în jurul focului. Pălăvrăgind. Retancourt.

Pe la două dimineaţa l-a trezit un mesaj de la Froissy. Torrailles şi Lambertin muriseră chiar în ziua aceea, la un interval de câteva ore. Lista era încheiată.

XLIV

Sub privirea lui Retancourt care admira – şi asimila – priceperea pe care ea nu o deținea, Mathias, echipat în salopeta de protecție, şi-a petrecut a doua zi a săpăturilor pentru a disloca în linişte pământul unde fusese porumbarul şi a-l cerne. Punea în cutii diversele obiecte descoperite, câteva cioburi de ceramică ale unei singure farfurii şi ale unui urcior pentru apă, obiecte metalice: furculiță, cuțit, lingură, o sapă, un crucifix, toate ruginite, resturi ale unei rochii, ale unei pături, ale unui hamac, bucăți de piele (o Biblie) şi, în fine, oase, dovada rarelor pomeni de carne, oase de peşte, coji de ou, cochilii de stridii (patru, una pentru fiecare Crăciun petrecut aici). Resturile pomenilor constând în supă, ciorbă, pâine, dispăruseră. Nu erau sâmburi de fructe, cu excepția a patru sâmburi de cireşe. Nu era nicio găleată pentru excremente şi nici pieptene sau oglindă. Nici foarfece. Degeaba erau credincioşi, degeaba se închinau sfintei, nu i se făceau pomeni decât cu zgârcenie. De multe ori, Mathias clătina din cap dezamăgit. Când a golit fosa pentru excremente, adâncă de un metru – trebuie că-i luase ceva timp să o facă de vreme ce avea doar o sapă la dispoziție oferită din mila celorlalți, a dat peste cinci straturi de paie care i-ar fi permis pustnicei să-şi acopere dejecțiile o dată pe an. Dar nu erau urme de var care ar fi putut dezinfecta locul.

— Totuşi, a spus el descoperind cincizeci şi opt de trandafiri din plastic. Cineva îi oferea unul pe lună, iar ea îi sprijinea de perete. Totuşi. Din o sută de oameni, există unul care gândeşte diferit. Pentru tine, a spus el întinzându-i lui Adamsberg o punguță. Şase incisivi, trei canini, doisprezece premolari şi molari. Din toți dinții a pierdut douăzeci şi unu.

Adamsberg s-a apropiat dintr-odată ezitând. Identitatea pustnicei era atât de aproape! A luat punguța cu grijă, aproape intimidat, a pus-o la adăpost şi, fără să spună o vorbă, şi-a reluat locul lângă Retancourt, aducând apă în continuu în timp ce Veyrenc cernea pământul. Mathias indica resturile care trebuiau prelevate, oase de şoareci, de şobolani, de jder şi numeroase fragmente de chitine de scarabei şi păianjeni. Dar şi

multe fragmente de unghii rupte, încovoiate, mult păr blond şi cărunt, cam patru pumni de păr cu totul.

Mathias îl examina cu lupa.

— Rădăcina e distrusă, Adamsberg, nu-l vei putea folosi pentru ADN. A intrat cu părul blond şi a ieşit căruntă. Doamne, ce i s-a întâmplat femeii ăsteia?

— Dacă este Bernadette, sora cea mare…

— Bernadette? l-a întrerupt Mathias. Din motivul ăsta a venit aici, atât de aproape de Lourdes?

— Poate. A fost sechestrată douăzeci de ani de tatăl ei, violată de la cinci ani, maltratată, nespălată, nemâncată.

— Un dinte pierdut pe an de suferinţă. Şi păr, cu grămada.

— Dacă este sora ei mai mică, Annette, atunci ea a fost sechestrată nouăsprezece ani şi închiriată unei găşti de tineri violatori cu vârsta între şapte şi nouăsprezece ani. Că a fost una sau cealaltă, fapt este că nu a fost în stare să se reintegreze în viaţa obişnuită. A făcut singurul lucru pe care l-a învăţat să-l facă: să stea închisă.

Mathias şi-a răsucit mistria între degete.

— Cum a ieşit de acolo?

— Un mandat emis de prefectură.

— Nu, mă refer la casă.

— Fratele ei mai mare. La douăzeci şi trei de ani i-a tăiat capul tatălui.

— Şi de ce o bănuieşti pe femeia asta?

— Că i-a omorât pe cei zece violatori.

— Şi ce-ai să faci?

La ora nouă totul se încheiase, după treisprezece ore de muncă fără întrerupere. Numai Retancourt mai găsea ceva de făcut, spăla instrumentele, demonta „capra”, aranja cutiile în camionetă. Mathias se uita la ea cum munceşte şi se întreba dacă puterea arborelui putea să-şi ia vreo pauză.

— Lasă lopeţile, Violette, a spus el. Mâine acoperim locul unde am săpat.

— Aşa gândeam şi eu.

— Voi păstra farfuria, a zis Adamsberg. Pune deoparte fragmentele, locotenente.

— O lipeşti?

— Aşa cred.

— După ce vom acoperi totul, o să punem şi trandafirii, nu? a întrebat ea.

Adamsberg a aprobat şi a plecat să-l ajute pe Veyrenc să pregătească cina pe care o gândise ca pe o alinare.

— Ce părere ai despre Mathias? l-a întrebat Adamsberg.

— Înzestrat, inteligent, poate cam sălbatic. Mă gândesc şi că omul tău specialist în preistorie o apreciază pe Retancourt.

— Încă şi mai îngrijorător: cred că este reciproc.

— Şi de ce este îngrijorător? Pentru ea?

— Cel sau cea care se transformă în om, îşi pierde calităţile divine.

Friptură de vită, cartofi copţi în cenuşă, brânză şi Madiran. Mathias i-a mulţumit de mai multe ori lui Veyrenc clătinând din cap. De ce credea Veyrenc că bula de aer „Martin-Pécherat” nu este rezolvată? Fusese atât de încântat să o şteargă de pe listă! S-a gândit la pescăruş. Despre pasărea asta ştia două lucruri: că este albastru şi portocaliu şi că înghite peştele în sensul în care sunt dispuşi solzii, ca să nu se rănească. Nimic folositor în asta pentru anchetă. Cu excepţia cuvântului „pasăre” care făcea încontinuu să vibreze ceva. Desigur, erau atâţia porumbei în afacerea asta. S-a ridicat şi a scris în carneţelul lui „Pasăre”.

— Ce scrii? a vrut să ştie Veyrenc.

— Scriu „Pasăre”.

— Cum vrei.

Întins în cortul lui, pe Adamsberg îl durea spatele fiindcă tot cărase la apă peste zi. Se gândea să-şi instaleze un cort asemănător în grădină, cu permisiunea lui Lucio. S-ar simți bine acolo, cam aşa cum se simțea în tren, auzind foarte clar toate zgomotele din natură, orăcăitul îndepărtat al broaştelor, palpitul aripilor de lilieci, gâfâitul unui arici, destul de aproape de cort, gânguritul neaşteptat al unui hulub, care, în loc să doarmă ca toate păsările diurne de pe pământ, se încăpățâna să trimită în eter chemarea lui nupțială. Suntem în iunie şi el era tot singur. Adamsberg i-a urat, sincer, noroc. Şi zgomotele umane, de asemenea. Scârțâitul unui fermoar care se deschide, fermoarul unui cort, la cinci metri distanță, în stânga, foşnetul paşilor în iarbă, un al doilea zgomot neplăcut venind dinspre un alt cort, în dreapta lui. Corturile lui Retancourt şi al lui Mathias. La naiba! Aveau de gând să-şi continue pălăvrăgeala din ajun stând turceşte în cort, la lumina unui felinar? Sau poate că voiau altceva? Adamsberg a avut sentimentul stânjenitor că i se fura proprietatea. Dându-şi seama, de altfel, că în loc să gândească „i se fura proprietatea", greşise şi enunțase „i se violase proprietatea". Cuvintele aveau chef de joacă. A viola, a fura, a şterpeli, a zburătăci. Din nou păsările. A aprins lanterna şi a scris în josul foii: *A viola, a fura, a şterpeli, a zburătăci.* Iarăşi păsările. A deschis fermoarul şi a privit afară. Da, era lumină în cortul din dreapta. S-a întins din nou, impunându-şi să se gândească la altceva. Misiunea era îndeplinită. Aveau molarii pustnicei.

Şi ce-ai să faci?

XLV

De dimineață au acoperit groapa – cu cei cincizeci şi opt de trandafiri înăuntru şi au ridicat tabăra. Adamsberg a pus în bagaje dinții şi cioburile farfuriei, iar Mathias a încărcat restul în camionetă.

A plecat la ora două după ce a strâns mâna celor doi bărbați şi a îmbrățişat-o pe Retancourt sub privirea atentă a lui Adamsberg. Se înşelase când spusese că „locotenentul făcea cât zece bărbați”. Făcea cât o femeie şi era o femeie. Nu se putea împiedica să nu o privească cu răceală şi cu sentimentul că fusese trădat.

Retancourt a preferat să meargă cu maşina, ceea ce însemna că va face un drum de două ori mai lung decât cu trenul, şi i-a lăsat pe comisar şi pe Veyrenc la gară.

— O şterge, a spus Adamsberg.

— Dacă-i faci mutre, sigur că o şterge, a precizat Veyrenc.

— Nu-i fac mutre.

— Ba da.

— Ai auzit ieri noapte zgomotul produs de fermoarele de la corturi?

— Da.

— Şi?

— Şi ce?

— Prea bine, a răspuns Adamsberg ştiind că în privința asta Veyrenc avea dreptate, şi nu el.

La ora nouă seara, ajuns la Paris, a trimis noile mostre la laborator cu un bilet către Louvain. Da data asta ADN-ul corespundea cu cel al lui Louise spre deosebire de cele patru fire de păr înşelătoare din casa lui Torrailles din Lédignan. Veyrenc spusese foarte simplu şi foarte adevărat că Louise putuse foarte bine să lase acolo firele de păr. Năruirea convingerii sale, care nu provenea decât din zbuciumul zadarnic al gândurilor, nu avea drept fundament decât un gol

imens.

Nu trebuia să deschidă frigiderul sau dulapurile ca să afle că nu avea nimic de mâncare acasă. A început să se plimbe pe jos fără o destinație exactă, cam cătrănit şi fără chef. După vreun sfert de oră de hălăduit, a luat-o spre cartierul unde locuise, îndreptându-se spre un bar irlandez pe care îl frecventase multă vreme, unde vacarmul clienților nu-l deranja fiindcă vorbeau englezeşte. În acest murmur incomprehensibil putea să încerce să se concentreze mai bine decât în singurătate. În singurătate reuşea uneori, tangențial, ca un amator.

Mergând prin noapte a deschis carnețelul şi a privit descurajat cuvintele tâmpe pe care le scrisese şi l-a închis imediat. Cum de îndrăznise să i le citească lui Veyrenc? Louis îl enervase cu maieutica lui asupra detaliului neimportant că nu tăiase rândul cu „Martin-Pécherat”. Adăugase că sunt mulți porumbei acolo. Se-nțelegea de la sine, iar tot păsăretul era bun de aruncat, la fel ca restul. Bulele de aer, pescăruşul, porumbeii şi alte scrâşnituri care se îndepărtau, nedorite. Uşoara şi misterioasa răceală față de Retancourt îi bloca accesul. Seara de dinainte îi îngrădea gândurile din clipa în care auzise, agresiv, zgomotul fermoarului de la cort. Secvența se repeta iar şi iar, ariciul, liliecii, pasărea disperată care îşi cânta chemarea nupțială şi căreia îi urase succes.

Adamsberg s-a oprit în mijlocul trotuarului, cu carnețelul în mâini, nemişcat. De data asta încremenise. Un fulg de nea, o bulă de aer, un „proto-gând” venea spre el. Recunoştea foşnetul uşor al acestei ascensiuni, ştia că nu trebuie să facă nicio mişcare, dacă dorea să i se arate, altminteri l-ar speria.

Uneori era nevoie de ceva timp. De data asta i s-a părut o aşteptare foarte lungă. Era o bulă de aer, poate stângace, neştiind prea bine cum să se mişte, cum să găsească puterea de a ieşi la suprafață. Trecătorii îl ocoleau pe bărbatul nemişcat sau se loveau de el fără să vrea, dar nu conta. Sub nicio formă nu trebuia să-i privească, nici să schițeze vreun gest ori să şoptească vreun cuvânt. Aştepta împietrit.

Bula de aer ajunsese la suprafață brutal şi îl făcu să-şi scape carnetul. Comisarul l-a cules de pe jos, şi-a căutat stiloul şi a

scris cu litere nesigure: *Masculul pasărea nopții.*

Apoi a recitit lista.

Gâfâind încă şi mai tare decât după ce cărase vreo două sute de bidoane de apă, s-a lipit cu spatele de un copac şi l-a sunat pe Veyrenc.

— Unde eşti? l-a întrebat.

— Ai alergat?

— Nu. Unde naiba eşti? La *La Garbure?*

— Acasă.

— Vino, Louis. Sunt la colțul dintre rue de Sainte-Antoine şi rue du Petit-Musc. E o cafenea. Vino.

— Vino tu spre mine. Pământul, gălețile – mi se-nchid ochii.

— Nu pot să mă mişc, Louis.

— Eşti rănit?

— Cam aşa ceva. Aşteaptă, să-ți dau numele cafenelei: *Café du Petit-Musc.* Sări într-un taxi şi vino, Louis.

— Să-mi iau arma?

— Ia-ți capul. Aleargă.

Veyrenc nu neglija astfel de apeluri venite din partea lui Adamsberg. Vocea, respirația, tonul, totul era diferit. Trezit de-a binelea, a luat, alergând într-adevăr, primul taxi care trecea.

A văzut de departe, din uşa cafenelei, ochii limpezi ai lui Adamsberg în care se concentra toată lumina din jurul lui, în loc să o dizolve, cum se întâmpla de obicei. Era la masă, în fața unui sandviş şi a unei cafele, dar nici nu mânca şi nici nu bea. Carnețelul era pe masă, încadrat de mâinile comisarului.

— Urmăreşte-mă cu atenție, i-a spus Adamsberg înainte ca Veyrenc să se fi aşezat. Urmăreşte-mă cu atenție, fiindcă ce îți voi spune e un haos. Las în seama ta să pui totul în ordine. Noaptea trecută, înainte să aud fermoarul de la cort deschizându-se, eram lungit în cortul meu, ascultând

zgomotele nopţii. Mă urmăreşti?

— Până una, alta, da. Pot să comand o cafea?

— Da. Auzeam broaştele, vântul prin iarbă, liliecii care zburau, un arici, gânguritul unui hulub care îşi chema perechea.

— Aşa.

— Nu vezi nimic aici?

— Un singur lucru: hulubul. Care este un porumbel.

— Ceea ce explică toată agitaţia bulelor de aer în jurul porumbelului. Tu ai spus că sunt mulţi.

— *Porumbar, nu mi-am adus aminte cuvântul. /Evitare: spaima de obstacole, piedici (porumbel imobilizat)/sau angoasa de a fi păcălit (psihiatrie)/ Gângureşte tot timpul.* Dar, Louis, nu trebuia să citesc „porumbel”, la naiba. Ci „hulub”.

— Care înseamnă acelaşi lucru. Tocmai ţi-am spus.

— Şi pe urmă, Louis? Şi pe urmă? a întrebat Adamsberg agitând carneţelul. La ce trimite acest hulub? Dar, ce naiba, Louis, chiar tu ai spus-o!

— Eu?

— Da, tu, la naiba! Şi am scris aici! Am fost obligat să-mi completez notiţa: *Martin-Pécherat = pescăruş. Problemă rezolvată. Sau nerezolvată.*

— Ţi-am spus că dacă gândul acesta ar fi fost cu adevărat rezolvat, nu mi l-ai mai fi citit.

— Şi de ce nu era rezolvat?

Adamsberg s-a oprit, şi-a băut cafeaua şi a continuat:

— Sunt obosit, a spus el fără să mai adauge altceva.

— Şi tu? Bidoanele de apă?

— Nu din cauza bidoanelor de apă. Nu mai vorbi, mă faci să amestec toate cele. Nu era reglată din cauza pescăruşului (martin-pecheur) şi a porumbelului hulub. Vezi legătura?

— Sunt nume de păsări.

— Dar nu numai asta: sunt nume compuse, duble. Duble, Louis. Acum pricepi?

— Nu.

— Au mai fost şi cele două propoziții ale lui Retancourt: *Gângureşte tot timpul,* pe de o parte.

— Mi-ai citit-o.

— Şi cealaltă, care se leagă de asta. Totul se leagă, Louis. Bulele de aer dansează împreună, se țin de mâini, nu poți să ignori asta. Cealaltă este: *Totul scârțâie la ele.* Care este legătura dintre propozițiile astea?

— Iartă-mă, dar o să iau un Armagnac, l-a întrerupt Veyrenc tulburat de discursul incoerent al lui Adamsberg.

— Şi eu. Comandă două dintr-astea.

— Unul şi pentru tine? l-a întrebat Veyrenc îngrijorat de starea de confuzie a comisarului.

— Da.

— Un pahar de ce?

— Ce bei şi tu. Vezi legătura dintre ele? *Locul,* asta e legătura. Locul unde se petrec lucruri, locul unde gângureşte, locul unde scârțâie. Scârțâie: locul unde totul se blochează, locul unde totul scapă de sub control.

— Retancourt se referea la casa lui Louise.

— Da, chiar la ea, Socrate! Înțelegi unde duc toate astea dacă pur şi simplu faci legătura între hulub şi numele duble?

Chelnerul le-a adus cele două pahare, iar Veyrenc a băut jumătate dintr-al său.

— Nu, pur şi simplu nu înțeleg.

— Ba da! Asta e legătura dintre numele din casa aceea. Sensul numelor. Îți aminteşti greşeala pe care am făcut-o apropo de numele lui Louise? Chevrier? Seguin?

— Ce te face să crezi că e o greşeală? Încă nu am primit rezultatele analizelor ADN pentru molari. La naiba, tu ai vrut

să fie făcute săpăturile ca să-i găsim.

— Mai e un nume care scârțâie şi zboară în casa aia. Numele lui Irène. Un nume dublu, Veyrenc, ca numele Martin-Pécherat. Dublu: Irène Royer-Ramier.{4}

Adamsberg s-a oprit, a luat paharul şi l-a reaşezat pe masă.

— Iată, acum ştii tot.

— Nu. Există un hulub în numele lui Irène, foarte bine. Şi mai departe?

— La naiba, ai uitat că fetele lui Seguin au obținut, mai mult ca sigur, dreptul de a-şi alege un alt nume? Şi că, în acest caz, poți să nu-ți incluzi în noul nume o referire la viața de dinainte?

— Şi de ce una dintre fetele Seguin ar fi ales numele Royer-Ramier?

— Ne doare-n cot de Royer, Louis. Dar ne interesează Ramier: fiindcă de aici ieşise. Dintr-un porumbar. Caută pe internet şi spune-mi ce înseamnă porumbar, nu doar loc unde se cresc porumbeii, mai are un sens.

Veyrenc a deschis mobilul şi a consultat un motor de căutare.

— Uite aici o definiție potrivită în ambele sensuri: „mic locaş sub acoperiş." De acord: un pod. Podul este porumbarul unde a fost sechestrată.

— Apoi este cel adevărat, unde a fost, mai apoi, pustnică.

— De acord.

— Şi acum gândeşte-te la prenumele ales: Irène. Asta nu-ți spune nimic?

— Ei bine, există Sfântul Irineu, în secolul al II-lea, primul teolog adevărat.

— Caută ceva mai simplu.

— Nu-mi dau seama.

— Aşteaptă o clipă.

Adamsberg a format un număr de telefon, mai rapid decât

de obicei, a pus mobilul pe speaker şi a aşteptat. Soneria suna însă nu răspundea nimeni.

— Mai sun o dată. Doarme greu.

— Pe cine suni? Nu vezi cât e ceasul? E aproape miezul nopţii.

— Puţin îmi pasă. Pe cine sun? Pe Danglard. Danglard? Te-am trezit?

— Da.

— Spune-mi comandante, ce nume aveam înainte pentru „păianjen”? Înainte?

— Pardon?

— Cum se spunea la „păianjen” înainte?

— O clipă, comisare să mă aşez pe scaun. Ei bine, stai un pic. Totul începe cu tânăra ţesătoare greacă Arachne pe care zeiţa Athena a transformat-o în păianjen. Era vorba de o răzbunare a fiicei lui Zeus care, îngrijorată că…

— Nu, l-a întrerupt Adamsberg. Spune despre nume.

— Prea bine. De aici provin *aragne,* desigur, şi *araigne* şi *yraigne.* Toate începând cu secolul al XIII. Cam de pe atunci, cred.

— Cum scrii *yraigne?* Spune-mi pe litere ca să notez.

— Y-r-a-i-g-n-e.

— S-a păstrat?

— Da. Mai găsim variante încă în secolul al XVII-lea, în La Fontaine, de exemplu.

— Fabulele citite de copii?

— Asta nu este dintre cele clasice. Dar am descoperit acest prenume folosit pe forumuri. Iată versurile din La Fontaine:

Sărmana Aragne păstrându-şi peste ani

doar capul şi picioarele, inutili artizani…

— Mulţumesc, Danglard, dormi acum. „Yraigne”, Veyrenc. „Yraigne”, a repetat Adamsberg apăsând pe fiecare cuvânt.

Păianjenii, cei alături de care a trăit în pod, în porumbar, cei pe care borzele îi trimiteau să le muşte colegii, cei în compania cărora a trăit în obscuritatea celor cinci ani de recluziune, cei cu care, în cele din urmă, a ajuns să se identifice prin numele lor: Irène Ramier, sechestrata din Nîmes, pustnica din Pré d'Albret, sora cea mare, Bernadette Seguin.

— Cea mare? Dar ea nu a fost violată de cele zece borze.

— Nu a ucis pentru ea. A ucis ca să o elibereze pe sora ei.

Liniştit, gâfâind, Adamsberg s-a lăsat cu scaunul pe picioarele din spate. Veyrenc a dat din cap de trei ori în semn de aprobare.

— În fine, a continuat comisarul, pe lista cu bulele de aer mai rămâne afirmația ta: *Nu mai e nimeni care să fie ucis.* Ştii că bulele de aer se ciocnesc. Aceasta s-a izbit de o observație similară a lui Retancourt: „Cei zece oameni au fost ucişi fără să putem interveni”, iar asta o scotea din minți.

— Îmi aduc aminte.

— Apoi s-a izbit de ce a spus Irène, nu mult după aceea, chiar în dimineața în care am scotocit în casa lui Torrailles, după dublul atac. Am sunat-o ca să aflu dacă Louise ieşise din casă pe timpul nopții. Îți aduci aminte, am spus că nu mai eram aşa sigur de convingerea mea, că simțeam că era ceva în neregulă. Ei bine, tocmai asta era, Louis: Irène ştia deja de cele două atacuri. Desigur, pentru că ea le comisese. Mi-a spus că informația era deja pe forumuri, ceea ce era adevărat. Dar, ca şi Retancourt, a adăugat imediat că era enervant totuşi că ucigaşul „i-a omorât pe toți” şi că „tot nu se ştie cine este şi de ce a făcut-o”. Şi nu am reacționat. Prea obişnuit cu pălăvrăgeala ei şi având prea mare încredere în ea. Mă ducea de nas. Chiar ea. Şi o făcea impecabil. O admir.

— La ce nu ai reacționat?

— Eşti obosit dar, mai ales, ai multă încredere, încă. Şi ție îți place de ea. Dar spune-mi, Louis, cum ar fi putut să ştie Irène că ucigaşul „i-a omorât pe toți”? Nu i-am spus niciodată că Gaşca păianjenului-pustnic număra nouă inşi, plus Claude Landrieu. Adică zece oameni care să fie ucişi. Cum de putea

şti că, odată înțepați Torrailles şi Lambertin, au fost ucişi toți? Ar fi trebuit să spună „Mai sunt doi” şi nu „Nu mai e nimeni”. Şi nu am reacționat.

— Ba da, într-un fel. Ți-ai pierdut convingerea că Louise este vinovată.

— În acea clipă şi fără să înțeleg. Dar abia în seara asta, abia după ce bula de aer, era una grea, Louis, mi-a vorbit violent despre Irène, mi-au sunat din nou în urechi spusele ei, la telefon, când stăteam aşezat turceşte în curtea casei lui Torrailles din Lédignan. Nu mai e nimeni. Ajunsese la capăt. Asta este singura dovadă a vinovăției sale şi singura greşeală.

— Nu prea e genul care să greşească.

— Dar era absorbită de rolul ei, magistral jucat de la bun început. Cel al „asistentei” mele, spontană, eficace, sperioasă, având grijă să pară uneori cam proastă sau naivă. Remarcabil, Louis. O capodoperă. Iar în dimineața aia, a intrat aşa de bine în pielea personajului încât a exprimat furia pe care ar fi resimțit-o „asistenta” mea, aceeaşi furie pe care o avusese şi Retancourt. Dar a uitat o secundă să fie Irène. Şi aici s-a dat de gol.

— Nu. Nu cred că o asemenea femeie poate greşi astfel. Şi de ce a lăsat firele de păr? Şi de ce nu adevăratele fire de păr ale lui Louise? Ar fi fost mai uşor pentru ea.

— Fiindcă are o morală beton. Nu a avut niciodată intenția ca asasinatele comise de ea să cadă în spinarea alteia.

— Atunci de ce a lăsat firele de păr asemănătoare cu cele ale lui Louise? Ca să se distreze?

— Ca să ne descurajeze. Pricepuse prea bine că o bănuiam pe Louise. Odată cu acele fire de păr aveam să merg pe aceeaşi pistă şi să mă fac pulbere într-un nou eşec.

— Nu. De ce s-a aruncat în gura lupului? De ce nu a rămas necunoscută, retrasă? Nu ar fi riscat nimic.

— „De ce?” „De ce?” Iar maieutica ta, Louis?

— Vreau să înțeleg. Răspunde întrebărilor mele: s-a aruncat în gura lupului?

— Pentru că nu a avut încotro. Ne-am întâlnit la muzeu, adu-ți aminte. A descoperit că anchetez decesele cauzate de venin. Că cineva, mai rău, un polițist, are îndoieli cu privire la cauza deceselor. Era o lovitură grea. Se adaptează pe loc. Se împrieteneşte cu mine ca să afle cursul anchetei. Şi ca să o influențeze sau să o deturneze, aşa cum a făcut cu firele de păr din debara.

— Şi de ce a venit la muzeu?

— Împreună cu greşeala de la telefon, e singura eroare adevărată. Voia să verifice, prin opinia unui specialist, dacă este vreo bănuială de crimă apropo de morți. Ar fi plecat mai liniştită. Dar a dat peste un polițist.

— Şi totuşi, mulțumită ei, a poveştii ei cu discuția dintre Claveyrolle şi Barral am descoperit pista cu orfelinatul Milostenia.

— Este excepțional de inteligentă. A înțeles că nu voi renunța la anchetă. Aşa încât de la cafeneaua unde a băut o ciocolată m-a trimis către orfelinatul Milostenia. Ştiind că ne vom ocupa de copiii muşcați de păianjen. Asta o făcea să câştige timp ca să-şi încheie misiunea. Mai avea trei de ucis. Şi trebuia să-i ucidă cu orice preț.

Veyrenc s-a încruntat.

— Totuşi, sunt doar probe indirecte. Tribunalul nu ia în considerare chestii de genul prenumelui „Yraigne” sau al numelui „Ramier”. Rămâne gafa de la telefon, dar nimic nu dovedeşte că tu nu i-ai modificat-o.

— Dacă aş fi făcut-o, Louis, fraza asta nu s-ar fi acoperit cu bule de aer.

— Îți vorbesc din punctul de vedere al unui judecător, al unui avocat, al juraților care n-au ce face cu bulele tale de aer. Dacă nu ai fi ştiut despre pustnica de la Lourdes, n-ar fi fost nicicând descoperită.

— Nu, Louis. Deja a durat de prea multă vreme. Asta-i tot. Psihiatrul ne-a lămurit: să căutăm o fetiță sechestrată şi o pustnică din zilele noastre. Un telefon la presă, şi cineva ar fi vorbit în cele din urmă de pustnica din Pré d’Albret. Iar noi am

fi făcut cercetările.

— Şi pe urmă? ADN-ul ei nu este în banca de date.

— Chiar şi fără săpături şi cu zece crime în brațe, am fi reuşit, cu mare greutate, zguduind roțile mecanismului, să-l convingem pe judecător să ne dea noul nume al fetei lui Seguin. Între timp, arhivele ne-ar fi pus la dispoziție toporul cu care a fost ucis tatăl. Am fi aflat. Am găsit o scurtătură, atât.

— Am fi ştiut că e fata lui Seguin. Dar care dintre ele? Ce te face să crezi că nu Annette este cea care a stat în porumbar?

— Păi, hulubul, Louis. Revenim la el mereu. Porumbarul din copilărie a fost atât de adânc înscris în mintea ei încât şi l-a ales drept nume. În timpul acestor ani de libertate a făcut multe drumuri la Lourdes încercând să caute sprijin la sfânta al cărei nume îl purta.

— Ştia de porumbarul din poiană.

— Ascunzişul cu hulubi. Ascunzişul ei. Ultimul adăpost.

— În care a şi intrat.

Cei doi bărbați au rămas tăcuți. Apoi Adamsberg şi-a ridicat paharul din care nu băuse.

— E mare, Louis. Nu mi-e ruşine că m-a dus cu preşul o asemenea femeie. Dar am fost lent, atât de lent…

— Şi de ce ai fost lent?

— Pentru că aşa e felul meu, Socrate.

— Nu ăsta e motivul.

Era trecut de ora unu dimineața. Cafeneaua se închidea. Patronul punea scaunele pe mese. Veyrenc a ridicat paharul la rândul lui:

— *Copile ai văzut-o pe femeia scoasă din minți,*

Pustnică în abisul unei cumplite dureri

Omule, ai recunoscut-o când a revenit?

Sub ochii tăi şi-a împlinit răzbunarea.

Ți-ai încetinit paşii ca să-i deschizi ei calea?

XLVI

Adamsberg i-a pasat lui Veyrenc grija de a prezenta Brigăzii motivul săpăturilor pe locul fostului porumbar din Pré d'Albret, identificarea aproape sigură a ucigaşei înainte de a primi rezultatele analizei ADN ca urmare a comparației dintre molarii descoperiți şi toporul folosit de Enzo Seguin, cu patruzeci şi nouă de ani în urmă, ca să-şi omoare tatăl. Desigur, Veyrenc nu putea vorbi despre pescăruş, despre hulub, nici despre altceva de genul ăsta şi a făcut în aşa fel încât să expună eminent, dar într-un alt fel, mănunchiul de prezumții de care se folosise comisarul pentru a ajunge la Irène Royer-Ramier. *Yraigne,* a spus el privindu-l pe Danglard care, de data asta, a căzut de acord cu înțelepciune.

Fiecare, cu răsuflarea oprită, a înțeles: după eşecuri, după golfuri blocate, după revolta comandantului Danglard, după moartea a zece oameni, vasul amiral *Trinidad* intra în strâmtoare, depăşind punctul de la 52 de grade latitudine.

Tot aşa cum fiecare ştia că strâmtoarea va aduce victoria, dar va fi înghețată. Căci arestarea vinovatei va fi una dintre cele mai grele sarcini pe care Adamsberg trebuia să le îndeplinească. Îi revenea comisarului misiunea de a o închide pentru a treia oară în viața ei.

O cerere expresă fusese adresată arhivelor pentru a le pune la dispoziție toporul folosit de Enzo Seguin, de data asta fiind trimisă oficial.

Şi, în timp ce efervescența şi întristarea se răspândeau în rândurile Brigăzii, Adamsberg dormise unsprezece ore neîntrerupt, apoi, aşezat la masa din bucătărie, răsucindu-se în jurul ei după cum se mişca soarele, lipea farfuria spartă, o farfurie rustică, din faianță albă cu trei flori albastre în centru.

S-a oprit ca să bea o cafea şi să-i scrie un mesaj lui Froissy.

— Fotografii recente ale celor zece victime? Poți să-mi faci rost urgent de ele de la familii, cu ajutorul lui Mercadet? Format imprimat.

— Le las la brigadă mâine dimineață sau vi le aduc?

— La mine, Froissy. Fac un puzzle din ceramică.

— E drăguț?

— Da.

În realitate puzzle-ul era, desigur, dezolant. Dar lui Froissy îi plăcea termenul „drăguț” şi Adamsberg nu voia s-o dezamăgească.

Pe la ora nouă seara i s-a făcut foame şi a sunat-o pe Retancourt.

— Locotenente, pot să-ți mai cer să mai tragi de corzi?

— Ca să ridic steagul?

— Ca să te trimit pentru ultima oară la Cadeirac.

— Nu, comisare, a replicat dur Retancourt. Nu voi merge să o arestez pe femeia aceea. Nici nu se pune problema.

— Nu-ți voi pune ție pe umeri povara asta, Violette. Aş vrea să mai furi o linguriță de ceai. De data asta a lui Irène.

— E genul de coardă de care pot să trag. Şi ce pretext să invoc, de data asta? Că-i fotografiez tavanele?

— Nu m-am gândit la asta. N-ai cumva un glob de zăpadă, de exemplu?

— Ba da, a răspuns Retancourt.

— Cum? Ai acasă globuri de zăpadă?

— Nu am *globuri* de zăpadă, comisare, s-a iritat locotenentul. Am *un* glob de zăpadă. La Lourdes, după ce v-am lăsat la gară, am trecut pe lângă o vitrină cu suveniruri religioase şi globuri de zăpadă. Şi aşa am cumpărat unul. Nu cu Sfânta Bernadette, nu. Un îngeraş, cam dolofan, care pluteşte printre fulgi de nea.

— Atunci, du-i-l lui Irène, în semn de mulțumire pentru că te-a primit.

— Şi tot în semn de mulțumire, îi şterpelesc lingurița.

— Exact.

— Nu prea-mi place, comisare. Dar merg. Dus-întors, în

aceeaşi zi. Mâine seară la ora şapte vei avea linguriţa.

Adamsberg a scos globul în care zăpada cădea dezordonat peste nava din Rochefort şi i-a scuturat fulgii de nea. Îi plăcea sfera aia idioată aşa cum o plăcea pe Irène cea inteligentă. A pus-o în buzunar şi a ieşit în oraş, după mâncare şi hoinăreală.

Ultimul test ADN – linguriţă-molar a venit după trei zile, la ora trei după-amiază. Irène Royer-Ramier chiar fusese sfânta pustnică din Pré d'Albret. Fără să-l surprindă, vestea l-a întristat pe Adamsberg. Tot ceea ce îl apropia de arestarea lui Irène îl trimitea în cotloane de umbră. O oră mai târziu, sosise avizul din partea justiţiei: Bernadette Marguerite Hélène Seguin îşi schimbase legal numele în Irène Annette Royer-Ramier iar sora ei Annette Rose Louise Sgeuin în Claire Bernadette Michel. Fiecare dintre surori împrumutase un prenume de la cealaltă. Iar Annette alesese drept nume de familie unul dintre prenumele fratelui lor.

De data asta, Adamsberg a anunţat rezultatul echipei. Zarurile erau aruncate, jocurile erau făcute. Nu-i mai rămânea decât să plece la Cadeirac.

A ieşit în curte unde hrănirea mierlelor continua conştiincios. A rămas aici cam două ore, ba mergând de colo colo, ba aşezându-se pe trepte. Nimeni nu a îndrăznit să-l deranjeze, fiecare ştiind că în stadiul acesta dureros al trecerii strâmtorii nimeni nu-l putea ajuta. Era îngrozitor de singur la bord. Pe la ora şapte seara l-a sunat pe Veyrenc. Locotenentul venise în curte.

— Plec mâine. Vii cu mine? Nu ca să intervii, nu-ţi cer asta. Ci ca să fii martor. Când voi vorbi, să nu spui nimic. Nu trebuie să ştie nimeni.

— La ce oră e trenul? a întrebat simplu Veyrenc.

XLVII

De dimineață Adamsberg îi trimisese un mesaj amabil lui Irène:

— Sunt în zonă cu colegul meu cu șuvițe roşcate, verificări pe teren. Putem trece să bem o cafea?

— Cu plăcere, Jean-Bapt! Numai că doi bărbați la mine în casă, e cam mult, trebuie să-i fac vânt lui Louise rapid! La ce oră ajungeți?

— După prânz. Cam pe la 14.30.

— Perfect. Imediat după ce mănâncă, Louise merge să-şi facă siesta, iar eu trebuie să strâng masa. Cafeaua va fi caldă când ajungeți.

Adamsberg a închis mobilul şi şi-a muşcat buzele, simțind un dispreț deplin pentru josnicia lui.

Şase ore mai târziu se plimba de colo colo în fața porții bine întreținute a casei din Cadeirac, înainte să se hotărască să sune la sonerie.

— Ultimii paşi pierduți, i-a spus lui Veyrenc.

În felul ei, Irène se gătise şi îmbrăcase o rochie foarte înflorată care semăna cu tapetul de lipit pe perete. În schimb, contrastând cu rochia, îşi păstrase baschețiii pe care-i purta din cauza artrozei.

— Louise sforăie de mai bine de un sfert de oră. Nu vom fi deranjați, a spus ea veselă, rugându-i să ia loc.

Adamsberg a luat loc la marginea mesei. Irène în stânga, iar Veyrenc pe bancă, în dreapta lui.

— Scuze, Irène, nu ți-am adus niciun cadou. Chiar nu am ce să-ți dăruiesc.

— Ei, comisare, ce tot spui, doar n-o să ne cadorisim de fiecare dată când ne întâlnim. Pe termen lung nu mai are niciun haz. De altfel, sâmbăta trecută, colega dumneavoastră

fotografa, mi-a adus un cadou. Un glob de zăpadă de la Lourdes. Eu mă înnebunesc după suveniruri religioase. Dar doamna este fină. N-ai zice după statura ei, aşa-i? A ales un îngeraş, ai spune mai degrabă un copilaş care se joacă în zăpadă. Uite, nu-i aşa că este frumos?

A mers să ia globul de zăpadă nou din colecția sa de pe bufet. Adamsberg a privit în jur: un interior plin de decorațiuni, dar excesiv de ordonat. Dacă toate lucrurile sunt la locul lor, oile vor fi bine păzite. „Era foarte ordonată şi foarte grijulie", spusese Mathias şi aşa rămăsese. Dar şi tenace, curajoasă, hotărâtă.

Irène a pus globul de zăpadă pe masă, iar Adamsberg l-a scos pe al lui din buzunar.

— Doar nu ați venit ca să mi-l dați înapoi, nu-i aşa? Era un cadou.

— Şi îmi place mult. Turbionul bulelor de nea.

— Se spune fulgi de nea, comisare. Nu bule.

— Da. Voiam să vă arăt că îl țin mereu în buzunar.

— Şi la ce foloseşte ținut în buzunar?

— Mă ajută să gândesc. Îl scutur şi îl privesc.

— Dacă aşa vă place… Fiecare cu metoda lui, nu? a spus Irène turnând cafeaua caldă. Îmi lipsesc două lingurițe, a adăugat ea iritată. De fiecare dată când colega dumneavoastră a trecut pe aici. Nu-i nimic, am altele. E foarte simpatică, dar totuşi, îmi lipsesc două lingurițe.

— E puțintel cleptomană, Irène, *mă urmăriți?* O mică amintire de pe unde călătoreşte. Am să o cert. Sunt obişnuit.

— Nu mă opun. Sunt de colecție, fiecare dintre ele are o coadă de plastic de altă culoare. Aşa că în momentul ăsta sunt desperecheate.

— Promit să le trimit prin poştă.

— Sunteți amabil.

— Nu voi fi amabil astăzi, Irène.

— A, da? Păcat. Hai, beți cafeaua. Cum este?

— Excelentă.

Adamsberg a scos globul şi a privit zăpada căzând peste nava din Rochefort. Frigul glacial peste *Trinidad.* Veyrenc tăcea.

— Nici dumneavoastră nu păreți în apele dumneavoastră, a spus Irène arătând cu bărbia spre locotenent.

— Îl doare capul, a răspuns Adamsberg.

— Vreți o pastilă?

— A luat deja două. Când îl apucă migrena, nu poate rosti o vorbă.

— O să vedeți, o să treacă odată cu vârsta. Şi cu ce o să mă supărați, Jean-Bapt?

— Cu asta, Irène, a replicat Adamsberg deschizându-şi rucsacul. Dar nu spuneți nimic acum, vă rog. Şi aşa este destul de greu.

Comisarul a aliniat pe masă fotografiile celor nouă borze de la orfelinatul Milostenia şi pe cea a lui Claude Landrieu pe când aveau optsprezece ani. În ordinea cronologică a morții lor. Dedesubt a aranjat fotografiile aceloraşi, dar astea erau făcute cu patruzeci sau şaizeci de ani mai târziu.

— S-ar spune că dați o pasiență, a comentat Irène. Cu cărți de joc.

— Toți sunt morți, a spus Adamsberg.

— Asta am şi spus. E o reuşită[5], pentru ucigaş.

— Totală. De la moartea acestuia, César Missoli, survenită în 1996, până la cea a acestora doi, Torrailles şi Lambertin, survenită marțea trecută. Primii patru au fost ucişi cu o armă de foc, sau prin intermediul unor aşa-zise accidente, din 1996 până în 2002. Ceilalți şase cu ajutorul unor doze excesive de venin de păianjen-pustnic, luna trecută.

Irène a propus cu calm încă un rând de cafea.

— Este excelentă pentru durerea de cap, a spus ea. S-a

dovedit.

— Mulțumesc, a spus Veyrenc întinzând ceaşca.

Apoi l-a servit pe Adamsberg şi, în cele din urmă, şi-a umplut ceaşca. Aşa era frumos.

— După 2002, există o pauză de paisprezece ani, a continuat Adamsberg. Putem presupune că asasinul a folosit tot acest timp pentru a-şi pune la punct o nouă tehnică de a ucide, foarte complexă, dar care i se potriveşte cu mult mai bine: folosind veninul păianjenului-pustnic.

— Se prea poate, a adăugat Irène interesată de spusele comisarului.

— Nu este chiar pentru oricine. E o muncă pe cât de îndelungată, pe atât de creativă. Dar ucigaşul a izbutit şi a ucis şase bărbați. Unul după altul, *mă urmăriți?*

— Da.

— Şi de ce să fi ales păianjenul-pustnic, Irène? De ce să fi ales modul cel mai complicat din câte se pot imagina?

Irène a aşteptat răspunsul privindu-l pe comisar fix în ochi.

— E meseria dumneavoastră să răspundeți la întrebarea „de ce?”

— Pentru că numai o pustnică, o pustnică adevărată poate deveni la rândul ei o pustnică păianjen şi poate ucide folosind veninul. Din acest motiv, Irène, a întărit Adamsberg scoțând din rucsac un pachet învelit în hârtie cu bule pe care l-a desfăcut cu grijă şi respect. Din cauza asta, a spus el, aşezând pe masă farfuria albă cu flori albastre, pe care o lipise singur.

Irène surâse vag.

— E farfuria pustnicei, a continuat el repede, ca să nu-i lase timp lui Irène să vorbească. Cea în care a mâncat cinci ani ceea ce putea, ce primea prin lucarnă, ferestruica fostului porumbar zidit, cel din Pré d’Albret. Am făcut săpături şi apoi am astupat groapa la loc. Am pus cei cincizeci şi opt de trandafiri acolo unde îi pusese ea, lună după lună, de-a lungul peretelui.

Veyrenc coborâse privirea, dar nu şi Irène care se uita când la farfurie, când la comisar.

Adamsberg a mai scos din rucsac două fotografii dintr-un ziar, din 1967, cea în care erau mama şi cele două fete şi cealaltă în care Enzo îşi îmbrăţişa surorile cu braţele pline de sânge.

— Ele, a spus Adamsberg. Aici este cea mare, Bernadette Seguin, iar aici, lângă ea, sora ei mai mică, Annette, violată timp de doisprezece ani de borzele de la orfelinatul Milostenia. Unde tatăl lor era paznic. Pe urmă, a continuat Adamsberg în liniştea care se lăsase în încăpere, ele îşi schimbă numele, li se pierde urma. Inapte să revină la viaţa obişnuită după atâtea suferinţe, sunt plasate în spitale de psihiatrie unde rămân din 1967 până nu ştiu când.

— 1980, pentru cea mică, a completat calm Irène.

— Dar Bernadette se zideşte de vie în fostul porumbar pe care îl transformă în propria chilie. Are un crucifix, citeşte Biblia. Va fi evacuată cinci ani mai târziu. Se întoarce în spital şi, de data asta, se adaptează, învaţă, citeşte. Îşi revede sora, în stare de prostraţie şi incapabilă să trăiască fără ajutorul lui Enzo. Nimic nu o ajută şi aceasta doar zace, ofilindu-se încetul cu încetul. Bernadette aruncă în bălării religia, care le-a învăţat doar să se supună şi să asculte. Ştie care este misiunea ei: singură o va elibera pe sora ei de cei care au distrus-o. Totuşi, nu e chiar singură. Enzo i-a dat numele borzelor.

— Enzo e un isteţ.

— Amândoi sunteţi. Şi aşa a aflat de cei nouă că erau de la orfelinatul Milostenia.

— Unde tata…

Irène s-a întrerupt şi a scuipat pe gresia imaculată.

— Îmi pare rău, dar e un legământ. De fiecare dată când trebuie să rostesc „tata”, trebuie să scuip pentru ca vorba asta să nu rămână pe buzele mele. Scuze.

— Fă-o, Irène.

— …îi recruta.

— Din Gaşca păianjenului-pustnic. Enzo a început vânătoarea şi a sfârşit prin a şti totul despre borzele nenorocite. Inclusiv partea cu păianjenii-pustnic.

— Este potrivit cuvântul „borze”. Vă dați seama? Să ascunzi un păianjen-pustnic în pantalonii unui puşti de patru ani? Asta spune multe despre drumurile iadului, nu-i aşa comisare? Odată intrați în pod unde era Annette, tata…

A scuipat.

— …păzea uşa. Şi privea.

— Dar Enzo avea lista. Puteați să o readuceți la viață pe Annette.

— Atenție, comisare, să nu vă luați de ea. Nu are nicio vină. Dar, când primii patru au murit din cauza accidentelor, s-a simțit mai bine. Nici lui Enzo să nu-i faceți nimic. Mi-a dat doar numele, a precizat ea zâmbind.

— Ştia ce aveți de gând să faceți?

— Nu.

— Dar a văzut ce ați făcut?

— După cele patru accidente am hotărât să-mi iau un răgaz, a continuat Irène fără să răspundă. Aş fi putut să o salvez mai repede. Dar să introduc veninul în carnea lor, să le distrug corpurile mi s-a părut mai potrivit şi am făcut-o aşa. Trebuia s-o fac, îi promisesem lui Annette că în zece ani vor fi toți morți, comisare. Asta o va ajuta să stea pe picioare, mi-am spus. Nu le puteți face nimic, nici ei, nici lui Enzo. M-am interesat, comisare.

— Cine nu denunță o crimă care va avea loc merge la închisoare. Numai dacă persoana respectivă are o legătură familială directă cu asasinul. Dacă e vorba de o soră sau de un frate, nu avem ce să le facem.

— Întocmai, a spus Irène zâmbind. Astăzi sunt opt zile de când Annette e liberă. Va fi şi mai liberă în ziua în care voi scrie cartea unde le voi menționa numele. Enzo mi-a spus că ieri a mâncat aproape tot. El voia să-i dea şampanie şi ea mai întâi l-a refuzat. Dar apoi a băut aproape două treimi dintr-o

cupă. Şi aproape că a râs. A râs, comisare! Într-o bună zi va putea ieşi, va putea vorbi. Poate chiar va putea să şofeze.

— În poziție antalgică.

— Gândiți-vă, comisare, nu sufăr de artroză mai mult ca dumneavoastră sau colegul dumneavoastră. Dar trebuia să justific atâtea călătorii. Şi le-am început cu mult înainte să elimin viermii ăia, pentru ca totul să pară firesc, banal, nu-i aşa? Am făcut şi multe drumuri inutile, doar ca să iau globuri de zăpadă, trebuie să spun. Şi astfel amestecam adevăratele călătorii, precum cea de la Bourges de unde v-am sunat. Sigur că nu eram la Brouges, mă întorceam de la Saint-Porchaire.

— Cu puşca hipodermică.

— E un model foarte bun. Se comandă pe internet, dintr-un click. Extrem de practic.

— Enzo s-a ocupat de asta?

— Enzo nu a făcut nimic.

Se auzeau zgomote la etaj. Louise se trezea.

— Un minut, comisare. Am s-o conving să intre în adăpostul ei. Nu poți avea o clipă de linişte.

Irène a urcat rapid şi fără baston jumătate din scările ce duceau la etaj şi a strigat:

— Louise, nu coborî! Sunt cu doi bărbați!

— Gata, a spus ea aşezându-se în timp ce se auzea uşa camerei lui Louise închizându-se. Simplu ca bună ziua. Săraca, a fost violată la treizeci şi opt de ani.

— Nicolas Carnot, ştiu. Care îl ştia pe Claude Landrieu care îi ştia pe cei din Gaşca păianjenului-pustnic.

— Din acest motiv ați bănuit-o?

— V-ați dat seama, Irène.

— Nu era foarte greu.

— Şi din cauza numelui său: Chevrier. Am crezut că l-a ales din pricina căpriței lui moş Seguin.

— Aveți dreptul să scuipați fiindcă ați rostit acel cuvânt.

Adamsberg s-a executat.

— Ați lăsat firele de păr în debaraua din casa lui Torrailles ca să nu o mai bănuim?

— Şi ca să vă trimit la plimbare. Îmi pare rău, comisare, chiar țin la dumneavoastră, e adevărul adevărat, dar la război ca la război.

— Rămâne nerezolvată chestiunea veninului. Cum ați obținut atât de mult? De acord, ați avut la dispoziție paisprezece ani. Dar cum? Cum ați găsit păianjenii-pustnic? Şi cum i-ați făcut să-şi scuipe veninul?

— Trebuie să fii deştept, aşa-i?

— Foarte, a recunoscut Adamsberg zâmbind. Şi ca să imaginezi găselnița cu firul de nailon. Spuneți-mi, ați încărcat o puşcă de 13 cu seringi de 11? Înfăşurându-le în ceva?

— Păi, da. Altminteri s-ar fi înțepenit. Le-am înfăşurat în bandă adezivă şi le-am uns cu ulei. Ne descurcăm. La fel şi cu păianjenii-pustnic. Imaginați-vă că am avut, cu totul, inclusiv cei morți, cam cinci sute şaizeci şi cinci.

— Dar cum? a repetat Adamsberg.

— La început i-am aspirat din cotloanele lor. Între magazia de lemne, pivniță, pod, garaj, aveam de lucru, credeți-mă. Apoi deschideam sacul aspiratorului şi îi recuperam cu penseta ca să-i pun în nişte terarii. Spun „în nişte terarii” fiindcă ştiți ce fac dacă îi puneți împreună? Se mănâncă între ei. Ştiți ce văd în celălalt? Ceva care se poate mânca. Nu trebuie să fii genial. Am avut chiar şi şaizeci şi trei de terarii. Nu vi le pot arăta fiindcă le-am trimis la naiba, pardon, le-am dat la gunoi. Terariu. E mult spus. Erau pur şi simplu nişte borcane, cu capac găurit, în care presărasem puțin pământ, pusesem nişte aşchii de lemn ca să se poată ascunde după ele şi să-şi aranjeze coconul şi pe care le alimentam cu insecte moarte, greieri şi muşte, ca să se hrănească. În perioada de împerechere aduceam un mascul pentru fiecare femelă şi, gata, dați-i drumul. Apoi recuperam coconul şi aşteptam să se nască micii păianjeni. Pe care îi puneam în terarii izolate, altminteri se mâncau unii pe alții. Şi vă mai spun un lucru: să prinzi un mic

păianjen fără să-l rănești, ei bine, asta cere antrenament. Ceea ce am făcut se cheamă, pur și simplu, creșterea păianjenilor-pustnic.

— Dar veninul, Irène?

— Păi, în laboratoare le transmit un mic șoc electric, asta îi determină să arunce veninul. Dar aparatura este tare sofisticată. Eu a trebuit să mă descurc după puterile mele. Iei o lanternă, știți de care, cea pe care apeși un sfert de secundă ca să transmiți semnale. Pricepeți?

— Pricep.

— Bine. Pe conductorii bateriei pui un fir de sârmă de aramă, nu trebuie să fii genial. Apeși firul ăsta de sârmă pe corpul păianjenului, pe cefalotorax. *Mă urmăriți, Jean-Bapt?*

— Vă ascult.

— Apeși pe butonul lanternei, foarte scurt, asta provoacă o descărcare electrică, iar păianjenul își scuipă veninul. Atenție, trebuie să folosești o baterie de trei volți, nu de mai mulți, altminteri moare. Am omorât zeci, înainte să mă pun la punct. Puneam păianjenii într-un păhărel. Îi făceam să-și scuipe veninul vreo, să zicem, o sută, unii după alții, apoi aspiram veninul cu seringa și îl transferam în eprubete închise bine. Pe urmă, direcția frigider. Atenție, mai puțin de 20 de grade, congelator casnic, patru stele. Astfel veninul se păstrează câtă vreme îți dorești.

— O clipă, Irène. Și cum făceați pentru ca păianjenul-pustnic să nu iasă din pahar, înainte de șocul electric?

— Un pic de gaz de la aragaz. Dar nu prea mult. Trebuie să fii îndemânatic. Am făcut testul pe tegenaria mici, de un centimetru, și am omorât o mulțime. După care m-am învățat. Să dai drumul doar la un pic de gaz, nu e o treabă pe care toată lumea o poate face. E nevoie de experiență. M-am descurcat. Pe urmă, păianjenul-pustnic amețit nu mai mișcă și îl fac să-și scuipe veninul. Evident, pentru asta trebuie să-ți pui mintea la contribuție, să muncești. Nu spun asta ca să mă laud. Mi-au trebuit patru ani pentru ca terariile mele să funcționeze. Am avut și multe rateuri, scuze, am mai spus asta. Trebuie să știți

că un păianjen îşi reface doza de venin într-o zi sau două. Dar eu am preferat întotdeauna să aştept trei zile ca să am cantitatea necesară. Am numărat cam douăzeci şi cinci de doze per seringă ca să fiu sigură că nu-i ratez. Asta însemna că trebuia să pregătesc o sută cincizeci de doze pentru cele şase canalii care mai rămăseseră. Plus încă o sută dacă ratam ținta. Plus încă o sută cincizeci dacă se întâmpla să-mi rămână congelatorul în pană sau dacă s-ar fi întrerupt electricitatea. Ah, da, trebuie să ai grijă să nu-ți scape nimic. În total am strâns până la urmă cinci sute de doze, pe care le-am rotunjit la şase sute, fiindcă mai rămâne nişte venin uscat. Ah, da, trebuie să te gândeşti la toate, Jean-Bapt. Mai am un alt frigider, în magazia de lemne, acolo îmi țineam terariile mele, după lemne, cui să-i dea prin cap să mute lemnele?, şi un al doilea congelator, închis cu cheia, alimentat de la un generator, care poate rezista patru zile. Ca în toate cele, înveți.

— Am spus-o mai devreme: ați avut paisprezece ani la dispoziție.

— Din acest motiv nu ați putut face nimic, nu vă supărați pe mine, comisare. Dar m-ați găsit, aici jos pălăria. Însă nu-mi pasă, mi-am făcut treaba. Şi dumneavoastră v-ați făcut-o. Îmi place mult când cineva îşi face treaba.

Adamsberg a strâns fotografiile şi le-a pus în bagaj. A arătat spre farfurie şi a întrebat-o pe Irène din priviri: „O vreți?”

— La ce mi-ar folosi? a spus ea. E distrusă. Şi, pe urmă, în închisoare n-o să pot mânca din ea, aşa-i?

Adamsberg a învelit-o cu grijă în hârtia cu bule şi a pus-o cu precauție în rucsac.

— Şi ce-o să faceți cu ea? l-a întrebat ea.

— Am s-o duc la locul ei, acolo. Am s-o pun în pământul fostei chilii.

— Sunt de acord.

— Şi acum, Irène… a început Adamsberg, ridicându-se şi aruncând o privire spre Veyrenc.

— Păi, ați putea să-mi lăsați un minut, totuşi, l-a întrerupt ea. Trebuie să strâng ceştile şi să-mi fac bagajul.

— Cât doriți. Irène, dispăreți!

Adamsberg şi-a luat haina, a luat globul de zăpadă şi l-a pus în buzunar, şi-a ridicat rucsacul şi s-a îndreptat spre uşă. Irène şi Veyrenc îl priveau nemişcați.

— Ce-ați spus? a întrebat Irène.

— Am spus: dispăreți. Bagaj, bani – aveți numerar? Şi dispăreți. Aveți timp până mâine. Sunt sigur că Enzo vă va face rost de o nouă identitate. Aşa cum a procedat şi pentru el. Şi de un mobil care să nu poată fi detectat.

— Nu, comisare, nu înțelegeți, a continuat ea strângând ceştile. Vreau să merg la închisoare. Am prevăzut şi asta.

— Nu, nu într-o celulă, a replicat Adamsberg. Nu pentru a treia oară.

— Voi fi în largul meu. Din motive pe care păreți că le cunoaşteți bine. Mi-am făcut treaba, mă întorc în refugiul meu. Respect ceea ce faceți, Jean-Bapt, trebuie să spun asta. Dar lăsați-mă să merg. Şi, pentru că tot îmi oferiți o marjă, am nevoie de două zile ca să-mi pun ordine în lucruri şi să merg să-i văd pe Annette şi pe Enzo. Mulțumesc pentru acest răgaz, comisare, nu-mi place dezordinea. Iar a treia zi, fie că vreți sau nu, mă voi prezenta la Jandarmeria din Nîmes. E mai bine să mă ia ei. Fiindcă mi se pare că nu prea vă încântă ideea să o faceți dumneavoastră.

Adamsberg a aşezat rucsacul pe gresie şi o privea, cu capul puțin plecat într-o parte, ca şi cum ar fi vrut să înțeleagă mai bine hotărârea ei.

— Observ că vă prindeți care-i treaba, comisare.

— Nu sunt sigur că vreau să mă prind care-i treaba.

— Nu vă îngrijorați, haideți. Cât voi primi? La vârsta mea? Şi ținând cont de „circumstanțe”, cum spun ei? Zece ani? După patru ani voi fi liberă. Am tot timpul să-mi scriu cartea despre borzele de la orfelinatul Milostenia. Şi asta pot s-o fac într-o celulă. *Mă urmăriți?* Aş avea ceva mai complicat să vă rog. Mi-e jenă, zău, scuze.

— Spuneți.

— Ați putea să vedeți dacă nu există cumva posibilitatea să-mi iau cu mine în închisoare colecția de globuri de zăpadă? Sunt uşoare, sunt din plastic, nu sunt periculoase şi nu mai am pe cine să omor.

— Voi face tot posibilul, Irène.

— Veți reuşi?

— Vi le voi aduce pe toate.

Irène a zâmbit mai larg decât o făcuse vreodată.

XLVIII

Adamsberg, într-o rână, cu globul de zăpadă care-i intra în coaste, a dormit trei ore şi jumătate fără întrerupere, cât a durat călătoria cu trenul. Veyrenc, care nu-l deranjase, l-a trezit când trenul a intrat zgomotos în Gare de Lyon.

Cu hainele mototolite şi mintea vraişte, şi-a pus cu grijă rucsacul pe podeaua bucătăriei, ca să nu spargă farfuria, apoi a ieşit în grădină, s-a aşezat sub fag unde a fumat o ţigară de la Zerk şi s-a întins pe iarba uscată, privind norii care acopereau lumina stelelor şi a lunii. Era bine aşa, se potrivea cu tot ce se întâmplase. Nu-i era nici sete, nici foame.

S-a răsucit şi, pe întuneric, a scris un mesaj către toţi membrii brigăzii:

— *Către echipaj: am trecut cu bine de 52 de grade latitudine. Tăcere două zile. Odihnă pentru toţi, o echipă restrânsă să hrănească mierlele. Detalii vineri la ora 14.*

Apoi s-a întins iar, gândind că atunci când Magellan descoperise strâmtoarea, de pe vas au tras salve de tun în cinstea victoriei. El nu dorea nimic de genul acesta. L-a deranjat piuitul unui mesaj. Era de la Veyrenc.

— *Sunt la 20 de metri de La Garbure, e deschis. Te aştept. Am o întrebare.*

— *Nu, Louis, îmi pare rău.*

— *Am o întrebare.*

Adamsberg a înţeles că Veyrenc, ştiind că este frig în strâmtoare, îi dăduse mesaj ca să-l scoată din cotloanele îngheţate ale chiliei. Şi-a adus aminte de Saint Roch. Bărbatul se retrăsese în adâncul pădurii unde câinele, mesagerul lumii exterioare, îl găsise.

— *Vin,* a răspuns el.

— Fiindcă ţi-e foame? l-a întrebat Adamsberg aşezat la masă, în faţa farfuriei sale cu garbură.

Veyrenc a ridicat din umeri.

— Nu mai mult decât îți este ție.

— Atunci?

— Mănânci, mănânc. Aşa văd lucrurile.

Şi astfel, cei doi bărbați mâncau în tăcere, ca doi tipi foarte concentrați asupra ocupației lor.

— Ai premeditat asta? l-a întrebat Veyrenc după ce a terminat de mâncat, turnând vinul Madiran.

— Asta era întrebarea ta?

— Da.

— Am băut cam mult Madiran în ultimele două săptămâni.

— Era necesar ca să rezistăm împotriva frigului şi a vântului care ne împingea de la un țărm la altul.

— A fost frig, aşa-i?

— Răspunde-mi. Ai premeditat să o laşi să plece?

— Da. Nu de mult, dar da.

Veyrenc a ridicat paharul şi cei doi au ciocnit fără să le ridice prea mult, având grijă să nu facă niciun zgomot.

— Dar ea se va întoarce în colivie, a spus Adamsberg.

— Dacă nu ai fi găsit-o tu, ar fi făcut ea în aşa fel încât să o găseşti.

— Vrei să spui că a făcut-o dinadins? Eroarea ei? La telefon? Când a spus că „nu mai e nimeni care să fie ucis"?

— Femeia asta nu greşeşte. Se isprăvise, te-a aşteptat.

— Şi de ce nu am reacționat?

— Cred că ți-o spusesem deja.

— A, da? Când?

— Versurile mele nereuşite.

— Ah, a spus Adamsberg după un moment de tăcere. *Ți-ai încetinit paşii ca să-i deschizi ei calea?*

— Îți aminteşti? Dar, dacă tot vrei să ții minte ceva, măcar ține minte versuri adevărate.

— Mulțumesc frumos, socratistule, a replicat Adamsberg cu spatele pe jumătate lipit de speteaza scaunului, pe jumătate lipit de perete.

— Cu riscul de a proceda ca Danglard, nu se spune „socratist”.

— Dar cum?

— Filosof socratic. Dar nu sunt filosof. O să încerci să-i laşi în celulă globurile de zăpadă?

— Da, şi voi reuşi să o fac.

Adamsberg a ridicat mâna şi a citit mesajul pe care tocmai îl primise.

Salut trecerea strâmtorii împreună cu modestele mele complimente.

— De la cine crezi că l-am primit? a întrebat întinzând telefonul spre Veyrenc.

— De la Danglard.

— Vezi, nu mai e tâmpit.

Adamsberg şi-a îndreptat privirile spre Estelle care, la o masă mai îndepărtată, cu pixul în mână, ar fi trebuit să facă socoteli şi nu le făcea.

— E ultima ta şansă, Louis.

— Mintea mea este la Cadeirac, Jean-Baptiste.

— Unde ar putea fi? Dar uiți două lucruri: tot nefăcând nimic, chiar ajungi să nu faci nimic.

— Trebuie să notez?

Adamsberg a clătinat din cap. Veyrenc reuşise să-l distragă.

— În niciun caz. Notăm doar ce nu înțelegem.

— Şi al doilea lucru?

— Este ultima noastră cină la *La Garbure.* Nu te mai întorci aici, Louis. Nici eu.

— Şi de ce?

— Sunt locuri pe care le iei cu tine cât durează o călătorie. Când călătoria se încheie, locurile nu-şi mai au rostul.

— Nava a ridicat ancora.

— Exact. Şi înțelegi, aşadar, că nu mai ai timp. Te-ai gândit la asta?

— Nu.

De data asta Adamsberg a umplut paharele.

— Ei bine gândeşte-te. Cât bei paharul de vin.

Adamsberg a păstrat tăcerea iar Veyrenc a făcut la fel. Da, era ultima seară, nu exista niciun dubiu. După o vreme, Veyrenc a pus paharul gol pe masă şi a aprobat clipind.

— Nu vorbi, a spus Adamsberg punându-şi haina pe umăr. Deja ai vorbit prea mult.

— Şi tot vorbind, ajungi să devii vorbăreț.

— Chiar aşa.

Adamsberg s-a întors pe jos acasă, ocolind mult şi fără rost, cu mâinile în buzunare, strângând globul de zăpadă. Nava îşi ridica ancora, nava o ducea cu ea pe Yraigne. Mâine Lucio se întorcea din Spania. Iar el îi va povesti despre păianjen, noaptea, aşezat pe lădița de lemn. Iar Lucio nu mai avea ce să comenteze: toate pişcăturile, toate muşcăturile, toate rănile fuseseră scărpinate până la sânge.

Îşi amintea vocea lui Lucio, în fața casei lui Vessac la Saint-Porchaire, îndemnându-l să sape şi să sape în timp ce el se gândea să fugă. Iar Lucio îi spusese doar atât:

— *N-ai încotro, amice.*

Îi adresez mulțumirile mele călduroase doamnei Dr. Christine Rollard, arahnolog (Departamentul Clasare şi Evoluție, Muzeul Național de Istorie Naturală) pentru informațiile pe care mi le-a oferit în legătură cu *Loxosceles rufescens,* păianjenul-pustnic.

FRED VARGAS

când iese pustnica păianjen

„- Gândiți-vă... Fir-ar, dacă ești bătrân e și mai neplăcut. Dar și mai neplăcut e dacă aștepți zile și zile în șir. Iar oamenii habar n-au. Nu știu că dacă le iese o mică pustulă, i-a mușcat un păianjen pustnic. Și că e mai bine să meargă la medic și să ia antibiotice. Numai că nu, bătrânii nu fac asta. Nu, ei așteaptă. Fiindcă bătrânii așteaptă. Și se umflă, iar ei își spun: « o mușcătură, o să treacă ». Și, vedeți dumneavoastră, nu greșesc. Ce-ar fi dacă am merge toți la spital pentru un coș. Doar că mușcătura unui păiajen pustnic nu trece mereu. Și, când locul unde a mușcat devine, brusc, mare și negru, merg la spital. Și uneori, ei bine, uneori e prea târziu."

Fred Vargas – *Când iese pustnica păianjen*

„Adamsberg e un personaj senzațional și e o încântare să-l vezi în acțiune alături de echipa lui năzdrăvană."

Peter Robinson

„Scrierile lui Vargas au un nivel ridicat de inteligență, sofisticare și excentricitate... Continui să fiu încântat de imaginația ei. Țese o pânză intortocheată, din care e greu să scapi."

Patrick Anderson, *The Washington Post*

„Puține povești polițiste îl fac pe cititor să se întrebe nerăbdător cine e criminalul... Personajele lui Vargas parcă descind din basme: antagoniști eterni, arhetipuri pe care le recunoaștem mereu, chiar dacă aventurile lor sunt de fiecare dată noi."

The Philadelphia Inquirer

CRIME SCENE PRESS

[1] Vinul Madiran este produs în regiuni din apropierea satului Madiran, în Gasconia *(n. tr.)*.

[2] „Le martin-pecheur” este denumirea în limba franceză a pescăruşului albastru *(Alcedo Atthus) (n. red.)*.

[3] În limba franceză „froisse” înseamnă şifonat *(n. tr.)*.

[4] Ramier (fr.) = porumbel gulerat *(Columba palumbus);* popular – hulub *(n. red.)*.

[5] „Réussite” (fr.) înseamnă şi „pasienţă”, şi „reuşită” *(n. red.)*.